Mrs. O.F. Walton
Colecţia cărţilor rare
Editura Little Lamb
Copyright © Constantine C. Coca, 2001 Toate drepturile rezervate Primul tipar în limba română – Ianuarie 2003 Publicată de editura Little Lamb, Suceava
Autor: Mrs. O.F. Walton
Traducerea: Constantine Christian Coca
Coperta: Doiniţa Nistor
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României WALTON, O. F.
O privire în spatele cortinei / O.F. Walton; trad. Constantine C. Coca.
— Suceava: Little Lamb, 2003
(Colecţia cărţilor rare)
ISBN 973 – 85822 – 1-O
I. Coca, Constantine C. (trad.) 821.111 – 31 = 135.1
e prfoire în spatele cortmet face parte din
Colecţia Cărţilor rare a editurii little lamb

În tainele multor vieţi durerea şi frica se ascund sub măştile sclipitoare ale ipocriziei. Când veţi citi-o, sau mai bine zis, când veţi plânge citind-o, vă va fi uşor să înţelegeţi de ce în secolul al XVIII-lea această carte s-a tipărit în 2.500.000 de volume. Şi veţi mai înţelege de ce este atâta bucurie în prezenţa îngerilor când un singur păcătos se pocăieşte.

Pentru mai multe informaţii despre aceste cărţi clasice, luaţi legătura cu noi la numărul
0744544579, prin e-mail la 1 i ttl el am b România yahoo.com sau scrieţi-ne pe adresa:
Editura Little Lamb
CP. 42, O.P. 6 Suceava cod 720340, jud. SUCEAVA

„La ce ţi-arfotosi să ştii că vei Casa într-o zi epava făpturii taie şi nu vei lua nimic cu tine dincolo de Iordanul morţii? Se zice adesea că viaţa e o lungă călătorit a umanităţii spre nemurire sau spre chin. Caravana %pzaliei poate fi şi caravana ta, caravana atrăgătoare în care-ţi adăposteşti sufletul. Atâtea caravane se îndreaptă spre marginea cumplitei veşnicii a iadului şi cât de puţine ascultă în trecerea lor glasul bunului Păstor: Veniţi la mine voi cei trudiţi şi împovăraţi şi Eu vă voi da odihnă! Ai auzit şi tu poate, dar ai trecut nepăsător! Ai aruncat în grabă

o privire cerului şi el a împrumutat mâhnirea privirii tale., căpătând culoarea tristeţii din tine! Ai atins din neatenţie o floare şi ea s-a gârbovit sub puterea suferinţei ancorate în tine. M lovit în treacăt o piatră şi ea s-a transformat într-o lespede grea de mormânt. I-ai zâmbit fără voie unui copilandru cu ochii adânci şi duioşi şi l-ai văzut îmbătrânind sub răstignirea buzelor tale. Porţi ca un doliu durerea şi zi de zi îi vorbeşti doar ei. Eşti înfierat de blestemul păcatului din tine. (Dar de dincolo de lume se aude dulce, chemarea iubirii Lui şi şansa de a te elibera de moarte şi osândă. Picuri de Soare cad pe câmpiile mănoase ale vieţii veşnice. Siici se-aude doar cântul iubirii. Vino să-l cazi la piept şi suferinţa ta va fi alinată pentru totdeauna".

Spală-mă şi voi fi mai alb decât zăpada.

Atunci nu voi mai fi amăgit de strălucirea lumii.

O pttotre în spatele cottmet a penetrat inimile şi casele celor care L-au lăsat pe Dumnezeu să ridice cortina ipocriziei din viaţa lor. Când veţi citi-o, sau mai bine zis, când veţi plânge citind-o vă va fi uşor să înţelegeţi de ce în secolul

XVIII această carte s-a tipărit în 2.500.000 de volume. Şi veţi mai înţelege de ce este atâta bucurie în prezenţa îngerilor când un singur păcătos se pocăieşte.

Mina Cotlet

Capitolul I

ROZALIA

LOUA, ploua fără încetare! Şi cât de nemiloasă cădea ploaia peste bâlciul din după-amiaza aceea de duminică! Cu fiecare clipă care trecea, bălţile creşteau şi noroiul devenea tot mai gros. Cât de mohorât arăta târgul! Cu o seară înainte totul era scăldat într-o mare de lumină; circurile şi teatrele ambulante erau luminate cu ancore, cruci şi stele mari sclipitoare.

Acum totul zăcea în întuneric şi nicio lumină nu mai sclipea pe fundalul plumburiu; corturile soioase, caravanele cu vopseaua ştearsă de soare şi de ploaie, toate se pierdeau în negura şi ceaţa lăsate peste

micul târg.

Totuşi, în ciuda ploii, grupuri răzleţe de vagabonzi hoinăreau prin târgul ambulant privind plini de curiozitate printre caruselele, biciclete şi tiribombe, pândind indiscreţi prin deschizăturile corturilor şi prin ferestrele caravanelor, făcându-şi planuri pentru distracţia de mâine, când sperau că târgul va fi iarăşi plin de lumină şi grandoare.

În caravane, actorii, clovnii, scamatorii şi dresorii de animale se înghesuiau în jurul sobelor şi protestau nemulţumiţi de vremea de afară, plângându-se că trebuie să plătească chirie pe locul unde se instalaseră chiar şi atunci când nu puteau să scoată niciun profit.

Un bătrânel de statură mică traversa aleea plină de noroi ce despărţea circul de animale de celelalte teatre de amuzament. Pe faţa lui brăzdată de cute severe se putea citi blândeţea şi dragostea, izvorâte dintr-o taină adâncă a sufletului. Era evident că nu făcea parte dintre curioşii ce rătăceau dintr-un loc într-altul, ci că a venit cu un scop bine definit şi că nu avea să plece până când nu va reuşi să-l împlinească. După ce sări atent peste câteva bălţi, urcă scările uneia din caravane şi bătu la uşă.

Era o uşă ciudată; în partea de sus avea o fereastră în spatele căreia era un şal legat cu panglici roz, în loc de perdea. Nimeni nu veni să deschidă uşa când bătrânul bătu şi acesta se pregătea să plece, dar nişte băieţi din apropiere, care îl urmăriseră de la început, îi strigară:

„Mai bate, domnule, mai bate! Este o fată înăuntru; a intrat adineauri”.

„Nu ţi-ar plăcea să fii în locul ei?”, îl întrebă unul din băieţi pe celălalt.

„Îţi place calule ovăz? Cum n-aş vrea ca şi casa noastră să meargă pe roţi dintr-un loc în altul şi să mă distrez tot timpul, fără să am alte treburi de făcut?”

Bătrânul zâmbi cu compătimire şi bătu din nou la uşa caravanei.

De data aceasta o faţă mică apăru de după perdeaua de muselină şi privi afară cu precauţie. Era o faţă frumoasă şi dulce, atât de dulce, încât bătrânul oftă când o văzu, gândindu-se: „Ce păcat de aşa o fetiţă frumoasă…”

Apoi căpşorul se întoarse şi păru că transmite ceva cuiva dinăuntru, după care uşa se deschise şi înaintea bătrânului se ivi o fetiţă de aproape doisprezece ani, cu trăsături fine şi gingaşe. Părul îi cădea în valuri line până la mijloc, iar în bătaia sfioasă a lunii nuanţe

arămii îi jucau prin părul auriu. Prin ochii mari, gânditori, răzbătea nevinovăţia şi o uşoară umbră de tristeţe. Erau cei mai frumoşi ochi pe care bătrânul îi văzuse vreodată. Era îmbrăcată sărăcăcios, iar când uşa se deschise şi aerul rece intră, începu să tremure.

„Bună ziua, mică domnişoară!”, zise bătrânul.

Rozalia

Ea se pregătea să-i răspundă, dar o tuse violentă o făcu să se întoarcă. Când tuşea se termină, se auzi un glas plângăreţ de femeie:

„Închide uşa, Rozalia, este foarte frig! Spune-i celui ce a venit să intre!”

Bătrânul nu aşteptă a doua invitaţie; păşi în interiorul caravanei, iar copila închise uşa.

Era foarte strâmt. În capătul încăperii, pe un pat îngust, asemănător celor din cabinele marinarilor, zăcea o femeie, care era cu siguranţă mama fetiţei. Avea acelaşi păr şi aceeaşi privire, dar toate acestea erau doar urmele veştejite ale unei frumuseţi trecute, căci obrajii îi erau supţi, iar ochii adânciţi în orbite.

Nu era loc pentru prea multă mobilă: o sobă mică cu un burlan scos prin acoperişul din scânduri, o poliţă cu câteva tigăi, farfurii şi căni, precum şi două cutii folosite ca scaune, umpleau caravana.

Rozalia se aşeză şi ea pe una din cutiile aflate chiar lângă patul bolnavei.

„Îmi cer scuze pentru deranj, doamnă”, spuse bătrânul aplecându-se politicos, „dar am iubit întotdeauna copiii, şi mai ales acum, la bătrâneţe, aşa că i-am adus fetiţei dumitale un tablou, dacă-l va accepta din partea mea”.

Când scoase darul promis, faţa fetei se umplu de bucurie. îl luă încântată, privindu-l cu o satisfacţie evidentă, în timp ce mama se ridică sprijinindu-se pe un cot, să-l vadă şi ea.

Era tabloul unui păstor cu o faţă blândă şi miloasă, care ducea la sânul său un miel pierdut. Blana mielului era sfâşiată în câteva locuri şi avea urme proaspete de sânge pe spate ca şi cum ar fi fost scos din gura vreunei fiare sălbatice.

Păstorul părea să fi suferit mai mult decât mielul, fiindcă era rănit în multe locuri şi sângele îi picura din răni. Totuşi, durerea părea să nu aibă vreo importanţă în comparaţie cu bucuria din inimă. Privirea lui răsfrântă asupra mielului îi înflorea pe chip o iubire şi o milă de nedescris. Bucuria de a-şi vedea mielul salvat îl făcea să-şi uite

propria suferinţă.

Pe fondul tabloului, în depărtare, se vedeau prietenii păstorului, iar la bază era o inscripţie cu următoarele cuvinte:

„Bucuraţi-vă împreună cu Mine căci am găsit oaia care era pierdută. Tot aşa, vă spun că va fi mai multă bucurie în cer pentru un singur păcătos care se pocăieşte, decât pentru nouăzeci şi nouă de oameni neprihăniţi care n-au nevoie de pocăinţă”.

Fetiţa citi cuvintele cu glas tare şi clar, în timp ce mama ei se uita ţintă la tablou cu lacrimi în ochi.

„Sunt cuvinte frumoase, nu-i aşa?”, întrebă bătrânul.

„Da”, răspunse femeia cu un suspin. „Le-am auzit de nenumărate ori cu mult timp în urmă”.

„A rostit Păstorul cel Bun aceste cuvinte şi despre dumneata, doamnă? Şi-a adunat vreodată îngerii spunându-le: «Bucuraţi-vă împreună cu mine căci am găsit oaia care era pierdută.»?”

Femeia nu răspunse; un val de tuse veni peste ea şi bătrânul o privi compătimitor.

„Mă tem că eşti foarte bolnavă”, spuse el.

„Da, foarte bolnavă”, repetă femeia cu amărăciune. „Toţi pot să vadă lucrul acesta în afară de Augustus!”

„E vorba de tatăl meu”, îl lămuri fetiţa pe bătrânul care privi o clipă nedumerit.

„Nu, el nu vede”, spuse iarăşi femeia. „El mă obligă să mă ridic din pat şi să joc în piesa de teatru ca şi înainte. Am încercat s-o fac în ultimul oraş în care ne-am oprit, dar când mi-am terminat partea din piesă am leşinat şi nu m-am mai ridicat din pat de atunci”.

„Cred că e obositor să umbli dintr-un loc în altul fără să ai măcar o clipă de răgaz să priveşti cerul în tihnă sau să te bucuri de răcoarea plăcută a zorilor”, spuse bătrânul plin de milă şi tristeţea răzbătea din aceste vorbe.

Rozalia

„Obositor?! Puţin zis! Am fost crescută cu totul diferit şi până acum nu am cunoscut alergarea asta nebună care mă obligă să trec prin \yaţă fără să-mi pese de cer, de oameni şi chiar de mine însămi”, spuse ea oftând. „Sunt istovită şi secătuită de vagabondajul acesta nenorocit!”

„Călătoriţi aşa tot timpul?”

„De primăvara devreme până toamna târziu. Pentru un scurt

timp, iarna, luăm câte o locuinţă cu chirie şi în timpul acesta ne angajăm la teatrele locale, dar în tot restul anului umblăm de la un bâlci la altul fără nicio zi de odihnă, fără o clipă de linişte pentru suflet".

„Sărmana femeie! Sărmana femeie!", rosti omul ca pentru sine, apoi simţi cum i se pune un nod în gât şi ori de câte ori încerca să spună ceva, nu reuşea, fiind prea copleşit de viaţa amară a acestor fiinţe slabe şi neajutorate.

Fetiţa se urcă în picioare pe cutie şi luă o pernuţă de ace agăţată sus într-un cui. Scoase din ea două ace mari şi agăţă tabloul pe peretele blănit cu planşete din lemn, într-un loc deasupra patului bolnavei.

„Arată bine acolo", spuse fetiţa. „Mami, poţi să-l vezi mai uşor acum".

„Da, doamnă", spuse bătrânul pregătindu-se să plece. „Şi când îl priveşti, gândeşte-te la Bunul Păstor care te caută. El vrea să te găsească, să te ia în braţele Lui puternice şi să te ducă acasă. Lui nu îi pasă de rănile pe care le va suferi căutându-te, fiindcă pentru El un suflet de mieluşel pierdut e mai de preţ decât o lume întreagă. O zi bună, doamnă! S-ar putea să nu ne mai vedem niciodată, dar aş dori ca Păstorul cel Bun să spună cuvintele acelea" – şi arătă cu degetul spre tablou – „despre dumneata".

Bătrânul coborî încet şi tăcut treptele înalte ale caravanei. Rozalia îşi sprijini capul blând ca de înger, între palme şi rămase nemişcată în faţa ferestrei, privindu-l cu interes pe bătrânelul acela scund şi necunoscut care nu înceta să bată la uşile caravanelor pentru a lăsa acelaşi salut de pace şi de iubire din partea cerului. Îl urmări aşa, un timp îndelungat, până când acesta dispăru din decorul încremenit al târgului. Abia atunci se întoarse către mama ei şi privind-o, îi spuse:

„Este un tablou frumos, nu-i aşa, mămică dragă?" Nu primi însă niciun răspuns. Crezând că mama a adormit, se apropie tiptil de pat, ca să n-o trezească, dar o găsi cu faţa îngropată în pernă, vărsând şiroaie de lacrimi. Se aşeză pe marginea patului şi încerca s-o aline cu gingăşie, mângâindu-i capul cu mâna şi spunându-i: „Mămică dragă, nu plânge! Ce s-a întâmplat, mămică dragă?" Dar mama plângea atât de tare, încât suspinele îi provocară până la urmă o tuse convulsivă, şi Rozalia, alarmată, îi aduse o cană cu apă. Încetul cu încetul mama se linişti, suspinând tot mai rar şi, spre bucuria fetei, adormi. Rozalia rămase neclintită, cu ochii pironiţi asupra tabloului până când, fără

voia ei, textul i se întipări în minte şi-i răsuna acum în urechi asemenea unui murmur tainic care-i cotropea sufletul cu o pace adâncă, nemaiîntâlnită până atunci. Când mama se trezi, primele cuvinte pe care le auzi din gura Rozaliei fură acestea:

„Bucuraţi-vă împreună cu Mine căci am găsit oaia care era pierdută. Tot aşa, vă spun că va fi mai multă bucurie în cer pentru un singur păcătos care se pocăieşte, decât pentru nouăzeci şi nouă de oameni neprihăniţi care n-au nevoie de pocăinţă”.

Capitolul II
Micul teatru

N seara următoare bâlciul îşi recăpăta gloria şi măreţia strălucirii sale. Ticsit de cetele de admiratori, răsuna de vorbele şi râsetele zgomotoase ale oamenilor. Circul şi teatrele erau luminate de tot felul de felinare colorate şi chiar deasupra teatrului ce aparţinea tatălui Rozaliei străluceau în întunecimea serii trei rânduri de stele sclipitoare. Acesta fusese plecat toată ziua, bătătorind drumurile oraşului ca timpul să treacă mai uşor şi se întoarse abia spre seară, în timpul pregătirilor pentru spectacol.

„Laura”, strigă el vârându-şi capul în uşa caravanei, „nici nu mă gândesc că în seara aceasta n-ai să-ţi joci rolul!”

„Nu pot, Augustus, şi nu te-ai îndoi de lucrul acesta dacă ai sta măcar puţin cu mine să vezi cât de mult mă slăbeşte tuşea aceasta seacă”.

„Sper să te faci bine cât mai curând. Ştii că îmi este foarte greu să caut de fiecare dată pe altcineva să-ţi joace rolul. Conrad te înlocuieşte, e adevărat, dar se bâlbâie atât de des, încât toţi pot să vadă că nu este obişnuit cu acest rol”.

„Am să încerc să mă însănătoşesc cât mai repede, dar asta

depinde prea puţin de mine”, spuse femeia cu un oftat.

„Ar fi şi timpul să te însănătoşeşti”, îi ripostă soţul. „Femeilor li se pare întotdeauna că sunt bolnave; stau în pat şi se gândesc la boala lor, dădăcindu-se singure. Ştii ce-i asta? îţi spun eu! Pe jumătate boală, pe jumătate lene!”

„Dacă tu ai fi bolnav ca mine, sunt sigură că n-ai face nimic”.

„Tacă-ţi gura!”, strigă el. „Nu eşti sigură de nimic! Şi ai grijă ca Rozalia să fie gata la timp; începem mai degrabă în seara aceasta”.

Micuţa se îngrămădi lângă mama ei şi plângea încet la auzul cuvintelor aspre ale tatălui.

„Gata cu smiorcăiala, fată!”, strigă Augustus crud. „Şterge-ţi ochii, bebeluş de doisprezece ani! Cum crezi că vei arăta pe scenă cu ochii roşii şi umflaţi de plâns? M-ai auzit? Opreşte-te în clipa asta, sau te cârpesc!” Şi ieşi trântind uşa caravanei.

„Rozalie dragă”, îi spuse mama, „nu mai plânge; îl enervezi pe tata şi este timpul să te pregăteşti. Ascultă numai ce zgomot asurzitor se aude deja afară”, spuse sărmana femeie acoperindu-şi urechile cu mâinile.

Rozalia îşi şterse lacrimile şi îşi spălă faţa, apoi scoase dintr-o cutie costumaţia în care trebuia să joace pe scenă. Era o rochie albă din mătase cu falduri prinse din loc în loc cu câte un trandafir roz. Cealaltă piesă a costumaţiei sale era o coroniţă de trandafiri roz din hârtie. Copila se îmbrăcă înaintea unei oglinzi mici, iar mai apoi se aplecă asupra patului bolnavei pentru ca aceasta să-i prindă coroniţa în părul lung, lăsat pe spate. Femeia se ridică puţin şi-i netezi şuviţele răzleţe.

Ce contrast uimitor între Rozalia şi restul caravanei! Mobila veche şi uzată, femeia aceea uscăţivă cu faţa trasă şi ochii ieşiţi din orbite, hainele murdare, roase de molii, pe care fata le dezbrăcă erau de-a dreptul nepotrivite cu această arătare îngerească, cu înfăţişarea Rozaliei a cărei frumuseţe îţi răpea privirile.

Deodată auzi glasul tatălui chemând-o şi, după ce îşi sărută mama şi-i puse o cană de apă pe cutia de lângă pat, Rozalia alergă afară. O mulţime de oameni o urmăriră cu privirea de când ieşi din caravană şi până intră în teatrul

Micul teatru sclipitor. Spectatorii încă nu erau aşezaţi pe locurile lor. aşa că Rozalia se grăbi să intre în spatele scenei, într-o încăpere îngustă unde era adunată întreaga trupă a tatălui ei. Toţi erau obosiţi şi plictisiţi. Era ultima lor seară de reprezentaţie în acest târg şi mulţi

dintre ei îşi aşteptau odihna binemeritată, de care nu prea avuseră parte de când se instalaseră aici.

După câteva îndrumări, Augustus îşi anunţă angajaţii că era momentul să-şi înceapă reprezentaţiile, aşa că toţi au ieşit pe platforma din afara teatrului, dedesubtul celor trei rânduri de stele luminate, unde au început să cânte şi să danseze, scuturând nişte tamburine pentru a ademeni lumea să intre. După această demonstraţie, actorii au intrat înăuntru urmaţi de o mulţime de curioşi. Spectatorii urcau în grabă scările de lemn cumpărându-şi bilete şi se aşezau în teatru.

Ca şef al trupei, Augustus făcea prezentările şi apoi se retrăgea în spatele cortinei, de unde coordona totul. Piesa jucată nu era una de valoare, ci mai degrabă una de condamnat, pentru că din când în când limbajul folosit era destul vulgar. Şi, totuşi, audienţa părea mulţumită şi aplauda zgomotos în semn de apreciere a eforturilor actorilor.

În public erau multe fete tinere, unele dintre ele servitoare în familii respectabile, unde se bucurau de linişte şi confort; totuşi, se uitau la micuţa Rozalia cu admiraţie şi invidie, considerând că ea avea o viaţă mult mai fericită decât a lor şi că soarta ei era de dorit. Priveau la rochiţa albă de mătase cu trandafiri roz şi o comparau cu hainele lor călduroase, dar nu atât de elegante; o urmăreau dansând graţios şi cu multă uşurinţă şi comparau munca ei cu a lor. „Cât de interesant, cât de minunat este” – se gândeau ele – „să dansezi aşa, decât să lustruieşti duşumele, să speli haine sau să dădăceşti copii!”

Nu ştiau nimic despre viaţa din spatele cortinei, despre mama bolnavă, încăperea strâmtă şi mucegăită, mâncarea sărăcăcioasă şi insuficientă, hainele murdare şi zdrenţuite. Nu ştiau nimic de lacrimile amare şterse nu cu mult timp înainte de pe obrajii trandafirii ai dansatoarei şi nici despre durerea din picioruşele care, în ciuda oboselii, se mişcau cu atâta repeziciune pe scenă.

Într-adevăr, picioruşele deveneau tot mai istovite cu fiecare reprezentaţie. Când piesa se termină, mulţimea ieşi afară ca să caute amuzamente noi, dar pentru actori nu exista odihnă. Ieşeau din nou pe platformă pentru a atrage o nouă audienţă şi apoi aceeaşi piesă era repetată, aceleaşi cântece cântate, aceleaşi cuvinte rostite – proaspete pentru spectatori, dar vai, cât de monotone şi răsuflate pentru actori!

Se repeta mereu acelaşi lucru: când o reprezentaţie se termina, începea alta, când teatrul era golit, se umplea din nou, şi aceasta

continua mult după ce ceasul bisericii din apropiere anunţa miezul nopţii.

În sfârşit, rutina serii se termină. După ce plecară şi ultimii spectatori, Augustus stinse lumina steluţelor din sticlă colorată şi Rozalia fu liberă să alerge înapoi la mama ei. Era atât de obosită, încât abia putu să urce treptele caravanei. Deschise uşa încet ca să nu-şi deranjeze mama şi încercă apoi să se dezbrace. O durere insuportabilă îi zvâcnea muşchii şi încheieturile, încât aproape căzu pe cutia de lângă patul mamei şi rezemându-şi capul pe un colţ al pernei, adormi suspinând.

Sărmana fetiţă! Un copil de vârsta ei ar fi trebuit să doarmă de mult într-un pat cald, în loc să fie expus frigului şi fumului înecăcios de ţigară din teatru până după miezul nopţii. După vreo oră, mama se trezi şi-şi găsi fetiţa adormită în poziţia aceea puţin confortabilă, cu rochia de mătase şifonată şi coroniţa căzută jos. Aşa slabă cum era, biata femeie coborî din pat să-şi ajute copila să se dezbrace.

„Rozalie dragă”, spuse ea gingaş, „trezeşte-te!”

Pentru un timp Rozalia nu se mişcă, dar când mama o luă de mână, se ridică şi spuse ca prin somn:

„Bucuraţi-vă împreună cu Mine, căci am găsit oaia care era pierdută”.

Micul teatru

„Visează tabloul, sărmana copilă!”, îşi spuse mama.

Atunci Rozalia se trezi şi când simţi aerul rece al nopţii începu să tremure. Mama o ajută gingaş să-şi scoată rochiţa şi să se îmbrace într-o cămaşă zdrenţuită, apoi copilul se urcă în pat în braţele mamei.

„Sărmanul mieluşel! Cât de obosită este!”, spuse mama crezând că fata doarme.

„Eu sunt mieluşelul?”, întrebă Rozalia somnoroasă.

Mama nu-i răspunse, dar o sărută pe frunte şi apoi încercă să adoarmă lângă ea, dar zorii o găsiră cu lacrimi uscate pe obraji, obosită de tuşea neplăcută care-i tulbura somnul şi cu ochii aţintiţi la soarele care se strecura în caravană printre crengile copacilor.

Capitolul III
Ziua de după bâlci

IMINEAŢA următoare, Rozalia fu trezită de o bătaie în uşa caravanei. Coborî din pat şi, îmbrăcându-se în grabă, pândi de după perdeaua de muselină.

„Este Toby, mami”, spuse ea. „Să văd ce vrea”.

Deschise uşa puţin şi Toby îi spuse: „Domnişoară Rozi, plecăm în jumătate de oră. Stăpânul m-a trimis după cai; am muncit toată noaptea la împachetat. Trei vagoane sunt încărcate; mai avem câteva pancarte şi pornim”.

„Dar unde plecăm, Toby?” întrebă copila.

„Într-un oraş departe”, spuse Toby; „n-am mai fost niciodată acolo, spune stăpânul, şi ne trebuie o săptămână să ajungem. Dar trebuie s-o-ntind, domnişoară Rozi, că dacă nu, voi avea de furcă cu stăpânul”.

„Nu eşti obosit, Toby?”, întrebă fata cu bunătate.

Toby scutură din umeri şi zise posomorât:

„Eu nu ştiu dacă este careva odihnit în toată trupa!”

Şi târându-şi leneş picioarele, plecă în oraş după caii care fuseseră adăpostiţi în grajdurile de la han chiar de la sosirea lor în acest orăşel. Rozalia se întoarse lângă mama ei. Înainte de plecare, avea de împlinit câteva lucruri importante pentru o călătorie fără prea multe probleme şi neajunsuri: trebuia să strângă toate tigăile şi farfuriile şi să le aşeze într-un loc sigur pentru ca acestea să nu se

spargă din pricina zdruncinăturilor din timpul călătoriei. Pe lângă acestea, dorea

Ziua de după bâlci să-i pregătească mamei o mâncare pe care s-o poată gusta în tihnă.

Când îşi sfârşi îndatoririle, Rozalia se aşeză în faţa ferestrei şi privind afară îşi lăsă gândurile să colinde în voie ca nişte umbre mari care îmbracă tăcerile. Bâlciul se prefăcu peste noapte într-o schelărie întunecată, iar luminile se risipiră asemenea unor licurici împrăştiaţi de ivirea soarelui. Cât de diferit arăta acum târgul în comparaţie cu noaptea trecută! Majoritatea actorilor şi scamatorilor nu dormiră toată noaptea, dezmembrându-şi scenele şi reclamele în bucăţi şi împachetând totul în vagoane. Deşi nu era încă nouă dimineaţa, mulţi dintre ei plecaseră deja şi târgul era aproape gol. Înainte ca ei să se fi instalat acolo, pe câmp era puţină iarbă, dar acum pământul bătătorit de paşi prinsese o pojghiţă întunecată şi nu se mai vedea nicio pată de verdeaţă. Peste tot stăruia mizeria: hârtii mototolite aruncate, coji arse de pâine neagră, murdăriile animalelor – toate alcătuind un decor dezolant.

Un vagon încărcat cu căluşeii şi bicicletele unui carusel trecu prin faţa ferestrei; apoi unul plin de componentele unei tiribombe, urmat de vagonul uriaşului şi al piticului. Câteva minute mai târziu trecu caravana calului albastru împreună cu cea a băiatului gras, după care urmă caravana femeii fără braţe, care bea ceai cu degetele de la picioare şi ale cărei infirmităţi, expuse privirilor curioase ale mulţimii de către propriile ei rude, deveneau în felul acesta surse de profit.

Toby se întoarse cu caii care fură înhămaţi la vagoane şi la caravane şi întregul convoi porni la drum. Zdruncinăturile erau foarte puternice din cauza drumului rău, şi aceasta nu adăuga decât durere bolnavei de pe pat. Când ajunseră la drumul principal, fură nevoiţi să aştepte un timp destul de îndelungat, fiindcă drumul era plin de caravanele numeroase ale circului de animale şi nimeni nu putea trece pe lângă ele.

Elefanţii stăteau aproape de marginea drumului, întinzându-şi din când în când trompele în grădinile mici din faţa caselor de la drum şi fără îndoială că ar fi făcut multă pagubă, dacă îngrijitorii lor nu i-ar fi oprit cu ajutorul biciului. O mulţime de copii erau adunaţi în jurul lor, hrănindu-i cu pâine şi biscuiţi şi bucurându-se de întârzierea caravanelor.

Augustus deveni foarte impacientat, fiindcă urma o călătorie lungă; aşa că, după ce se plimbă de câteva ori nervos în jurul caravanei, se duse la cel care era responsabil cu circul de animale şi i se adresă într-un limbaj atât de violent și nedemn, încât un poliţist fu obligat să intervină şi-i ceru să se linişte ască.

În sfârşit, caravanele mari porniră, fiecare trasă de câte şase cai puternici, urmate de un alai de cămile şi elefanţi. Copiii acompaniară animalele până la ieşirea din oraş. Aici, vizitiii reuşiră să-i alunge şi să pornească astfel la drum într-un pas mai grăbit.

Rozalia era fericită să părăsească oraşul şi să simtă aerul blând şi proaspăt de la ţară, care o îmbăta cu mireasma florilor, a nesfârşitelor lanuri de grâu şi o făceau să uite de mirosul greu al cămilelor din târgul care părea să fie acum, în mintea fetei, cel mai urât cătun din lume. Deschise fereastra uşii şi, rezemându-se de ea, privea câmpul şi povestea din când în când cu Toby, care mâna caii. Deşi colindaseră ţara în lung şi în lat, drumul acesta era nou pentru Rozalia şi pentru mama ei.

Spre amiază, ajunseră într-un sat unde se opriră să-şi odihnească animalele. Pentru copiii din sat care tocmai ieşeau de la şcoală, tot convoiul acesta – caravanele care păreau nişte case pe roţi din burlanele cărora se înălţa fumul, fata de la fereastră, caii şi toate maşinăriile – era de-a dreptul o curiozitate. Mulţi dintre ei rămaseră vreme îndelungată cu ochii mari şi cu gurile căscate, dar plecară rând pe rând ca nişte oameni sătui după ce s-au ridicat de la masă.

Ziua de după bâlci

Apoi satul se linişti. Rozalia urmărea păsărelele care zburau dintr-un copac în altul şi albinele ce strângeau polenul din florile grădinilor. Mama ei, simţindu-se puţin mai bine astăzi, se îmbrăcă încet gândindu-se că o gură de aer proaspăt de la ţară s-ar putea să-i facă bine.

Augustus, Toby şi ceilalţi bărbaţi ai trupei plecară la un han mic ca să chefuiască, iar Toby fu trimis înapoi la caravană cu câteva felii de pâine şi brânză pentru Rozalia şi mama ei. Copila mâncă cu poftă – poate din pricina aerului proaspăt – dar biata femeie nu îndrăzni să se atingă de nimic. Sănătatea îi era tot mai şubredă, puterile o părăsiră şi abia reuşi să iasă până afară rezemată de braţul copilei. Se aşeză pe treapta de sus a caravanei, sprijinită de o cutie pe care fata o trase afară, şi începu să admire frumuseţile îmbietoare ale naturii. În faţa

caravanei se întindea o grădină în mijlocul căreia se afla o căsuţă cu acoperişul de trestie. Vântul dezmorţit strecura în sufletul ei nefericit de femeie, fiorii încă nelămuriţi ai florilor din grădina de peste drum. În adierea vântului, parfumul lor ajungea până la ea. Liniştea acestor meleaguri era atât de binefăcătoare după agitaţia din săptămâna precedentă! Nu se auzea nimic altceva decât cântecul ciocârliei, zumzetul albinelor şi foşnetul frunzelor unduite de vânt.

Deodată, uşa căsuţei se deschise şi un copilaş de vreo trei anişori alergă afară cu o minge în mână pe care o aruncă la vale pe cărarea ce dădea în poarta grădinii. Câteva clipe mai târziu, o femeie tânără într-o rochie curată de bumbac şi cu şorţ alb, ieşi afară cu gherghetul în mână şi, aşezându-se pe o bancă lângă uşă, îşi supraveghea copilul ce se juca. Mâinile îi lucrau de zor, dar ochii urmăreau necontenit mişcările neastâmpărate ale copilului şi era oricând gata să-i sară în ajutor la primul semnal de alarmă sau să-l ridice dacă ar fi căzut. Din când în când trăgea câte o privire la caravana dinaintea porţii ei, uitându-se cu compasiune la femeia slabă şi bolnavă a cărei tuse întrerupea liniştea mereu. Apoi începu să cânte; avea o voce suavă şi clară, iar Rozalia împreună cu mama ei ascultau. Cuvintele cântecului erau acestea:

Iisuse-almeu prieten scump, fDin zorii tinereţii Cu Tine tu călătoresc

Fân la sfârşitul vieţii.

Din zori de zi când mă trezesc, Smerit m-aplec sub cruce.

Că-n toată lumea asta n-am lin scut mai bun şi dulce.

Când merg pe drum îndepărtat

Iisuse, *eşti cu mine*; *Să fie drumul cât de greu*

ŢI-*aşa uşor cu Tine*!

Iu-mi eşti prietenul cel bun în boli şi-n suspine.

Iisuse, *mă-nsoţeşte-n drum*, *Să fiu mereu cu Tine*.

Tu-mi eşti comoara care-ai fost Ce mine mult căutată;

Şi-acum eu nu te-aş mai lăsa 9 (*ici pentru lumea toată*.

Când sfârşi cântecul, se aşternu tăcerea adâncă de mai înainte, întreruptă doar de sunetul cadenţat al paşilor mici de pe cărarea pietruită a grădinii. Dintr-odată însă copilul începu să plângă, şi mama alergă să vadă ce i s-a întâmplat. Îşi pierduse mingea, aruncând-o peste poartă şi plângea de parcă ar fi pierdut-o pentru totdeauna.

Ziua de după bâlci

Mama îşi linişti copilul şi fugi îndată să-i aducă mingea înapoi. Dar Rozalia ajunse la minge înaintea ei. Când mama copilului ieşi pe poartă, ea se întorcea cu mingea care se rostogolise la vale pe drum. Rozalia îi dădu mingea politicos, iar femeia mulţumindu-i, o privi cu iubire şi compătimire. În inima ei de mamă simţea o nemăsurată milă faţă de micuţa nomadă, pentru că îşi dădea seama cât de diferită era viaţa liniştită şi fără griji a copilului ei în comparaţie cu existenţa Rozaliei. După ce îi dădu mingea copilului, alergă în casă şi se întoarse imediat cu o cană mare de lapte proaspăt şi cu o felie de pâine cu unt, pe care i le întinse Rozaliei, rugând-o să mănânce.

„Mulţumesc, doamnă", spuse Rozalia; „dar dacă nu vă supăraţi, aş vrea să i le duc mamei. Eu am mâncat nişte pâine cu brânză, dar ea, fiind bolnavă, nu a putut. Mâncarea aceasta cred că-i va face bine".

„Bineînţeles", răspunse femeia binevoitor. „Du-i ei asta, şi ţie ţi-aduc alta".

Aşa că Rozalia împreună cu mama ei avură un mic picnic pe treptele caravanei, cu tânăra femeie ce stătea lângă ele vorbindu-le în timp ce mâncau şi aruncând din când în când câte o privire, în grădină, la copil.

„Mi-a plăcut cântecul dumneavoastră!", spuse mama Rozaliei.

„Da? îmi place să cânt adesea când lucrez. Băieţelului meu îi place să mă asculte şi ştie deja aproape tot cântecul acesta".

„Ce mult mi-ar plăcea să-l învăţ şi eu!", spuse Rozalia.

„Ştii ceva?", spuse tânăra femeie, „îţi voi da o foaie cu cântecul tipărit pe ea; predicatorul nostru le-a tipărit şi noi avem două".

Alergă din nou în casă şi se întoarse cu o foaie groasă de hârtie pe care era tipărit cântecul cu litere mari şi clare. Deasupra lui erau două găuri prin care trecea o panglică albastră legată într-o fundiţă. Rozalia o primi încântată şi începu să o citească.

„Avem un predicator atât de bun aici", spuse femeia; „s-a mutat în satul nostru numai de câteva luni, dar a făcut deja o mulţime de lucruri frumoase. Soţia lui, doamna Leslie, citeşte cu glas tare din Scripturi o dată pe săptămână, iar noi ne luăm lucrul de mână şi mergem să ascultăm. Ne vorbeşte tuturor cu o inspiraţie deosebită. Pentru mine este foarte importantă această întâlnire".

Şi aici se opri pentru că văzu faţa Laurei schimbându-se brusc. Bolnava părea ca de ceară, cu ochii încremeniţi, cu buzele vineţii încleştate; şi toată această stare apăru în înfăţişarea ei din momentul

în care tânăra mamă pomeni numele doamnei Leslie.

„Ce s-a întâmplat, doamnă?”, întrebă ea. „Mi se pare că ţi-e rău; şi vai, cum tremuri! Să te ajut să intri înăuntru; poate ar fi mai bine să te întinzi pe pat, nu-i aşa?”

Îi dădu mâna şi, împreună cu Rozalia, o duse în caravană şi o puse pe pat. Dar nu putu să zăbovească prea mult la căpătâiul bolnavei de teamă ca micuţul ei, căţărat pe poartă, să nu cadă.

Câteva minute mai târziu se auzi o larmă în depărtare şi un grup de copii asalta circul de animale care trecea chiar atunci pe acolo. Femeia tânără îşi luă copilul în braţe ca să poată vedea elefanţii şi cămilele ce veneau în pas de marş înaintea caravanelor galbene.

După ce aceştia trecură, Toby sosi cu calul, spunând că stăpânul i-a poruncit să pornească şi că ceilalţi aveau să vină mai târziu cu celelalte caravane. Băiatul înhamă calul şi se pregătea să plece când tânăra femeie, adunând un buchet frumos de flori din grădina ei, i le aduse Rozaliei spunându-i: „Ia-le şi pune-le în apă; Sunt pentru mama ta. La vederea lor se va simţi mai bine. Vei învăţa cântecul, nu-i aşa? La revedere şi Dumnezeu să te binecuvânteze!”

Ziua de după bâlci îi urmări apoi cu privirea, stând la poarta grădinii cu copilul în braţe în timp ce Rozalia stătea la fereastra ei, zâmbind şi făcându-i din mână. La prima răscruce de drumuri, Toby coti şi o luară pe drumul principal al satului.

„Poţi să vezi biserica, Rozalia?”, o întrebă mama încordată.

„Da, mami dragă”, răspunse Rozalia; „este la primul colţ. E o biserică frumoasă cu copaci de jur-împrejur!”

„Este vreo casă lângă ea?”

„Numai una, mami dragă, o casă mare în mijlocul unei grădini; dar sunt atâţia copaci în faţa ei, încât nu o pot vedea bine”.

„Roagă-l pe Toby să te dea jos, Rozalia, şi fugi să arunci o privire în jurul bisericii şi în jurul casei în timp ce trecem”.

Asemenea unui întârziat cavaler al epocilor trecute, Toby îşi ajută domnişoara să coboare din caravană. Fata, cum se văzu cu picioarele pe pământ o şi porni în pas alergător spre biserică. Femeia din caravană se chinuia şi ea să se ridice, sprijinindu-se în braţul slăbit de boală, dar nu văzu decât acoperişul bisericii şi hogeagul casei, pentru că puterile o lăsară de îndată. Eforturile ei şi agitaţia din acele clipe trădau frământări şi preocupări de neînţeles pentru un simplu privitor.

Când ajunse din urmă caravana, Rozalia abia îşi mai trăgea răsuflarea, în timp ce mărgăritare fierbinţi îi sclipeau pe fruntea uşor încruntată. Toby nu îndrăznise să o aştepte de frica stăpânului care nu-i permitea să se oprească nicăieri fără ştirea lui; dar Rozalia era obişnuită să coboare din caravană pentru a strânge flori de câmp sau pentru a lua apă de la vreun izvor şi fiind iute de picior îi ajungea întotdeauna din urmă.

„Cum era, Rozalia?", o întrebă mama când fata se aşeză pe cutia de lângă pat.

„O, câtă frumuseţe era adunată acolo, mami dragă! Dacă ai fi văzut ce trandafiri încântători şi catifelaţi străjuiau de o parte şi de alta a aleii pietruite care ducea până la uşa casei. În grădina casei, o femeie foarte frumoasă aduna flori alături de fetiţa ei. Felul atât de gingaş de a vorbi şi privirea liniştită şi pătrunzătoare a femeii aceleia revărsa asupra chipului ei o nespusă bunătate".

„Dar ele te-au văzut pe tine, Rozalia?"

„Da, mami, m-a văzut fetiţa, pândind prin poartă şi a spus: «Cine este fata aceea, mami? N-am mai văzut-o niciodată prin sat.» Atunci femeia s-a uitat la mine şi mi-a zâmbit pornind spre poartă ca să-mi vorbească, dar eu, văzând caravana îndepărtându-se, am fugit şi nu m-am oprit până când nu v-am ajuns".

Mama ascultă povestirea copilei cu o faţă neliniştită şi palidă, apoi îşi lăsă capul pe pernă şi suspină de câteva ori îndelung.

În sfârşit, auziră un tropăit de cai în urma lor şi Toby le anunţă: „Este stăpânul, ne ajunge deja".

„Rozalia", îi spuse mama tremurând, „să nu-i spui tatălui despre casa aceea sau despre ce a spus femeia aceea tânără. Te rog să nu-i spui niciun cuvânt. Promite-mi, Rozalia!"

„De ce nu, mami dragă?" întrebă Rozalia cu nedumerire.

„Nu mă întreba de ce, Rozalia. Fiindcă te-am rugat eu".

„Bine, mami dragă!"

„Am să-ţi spun cândva, Rozalia", îi spuse mama gingaş după un minut sau două; „dar nu astăzi, nu pot să-ţi spun astăzi".

Rozalia se întreba în sinea ei care era secretul mamei, şi de ce faţa ei era ca de ceară şi plină de întristare. De ce stătea cu ochii închişi? La ce se gândea oare? Şi ce avea să-i spună? O bună bucată de timp Rozalia stătu privind liniştită faţa mamei şi aceste întrebări îi stăruiau în mintea ei de copil.

Ziua de după bâlci

Apoi luă alte două ace şi agăţă foaia aceea groasă cu cântecul, deasupra tabloului, citind cuvintele.

După ce se gândi o clipă la versurile acelea, fata luă buchetul şi punându-l într-o cană mai mare cu apă, îl aşeză pe o cutie alături de patul mamei sale. Crizantemele, gladiolele şi crinii umpleau caravana de parfumul lor dulce şi plăcut. Rozalia îşi ocupă apoi atât de obişnuitul loc de la fereastra caravanei, dornică să vadă cât mai multe lucruri noi şi încântătoare.

Drumul lor trecu prin multe sate cu nenumărate ferme retrase şi căsuţe singuratice, uitate şi ascunse parcă de ochii lumii de frunzişul mişcător al copacilor. Când se lăsă noaptea, ajunseră la marginea unui orăşel unde Toby duse caii la grajdurile unui han, iar ei se opriră să se odihnească peste noapte.

Capitolul IV
Povestea actriţei

N dimineaţa următoare, când se crăpă de zi, caii fură iarăşi înhămaţi şi trupa de teatru porni la drum. Mama Rozaliei se simţea mai bine; aerul proaspăt şi liniştea de la ţară îi redădeau puţin din puterea de înainte. Cu ajutorul Rozaliei se îmbrăcase şi stătea pe cutia de lângă pat, cu capul rezemat de pernă, privind pe fereastră câmpurile înverzite şi cerul albastru. Prin fereastra deschisă pătrundea boarea răcoroasă a vântului ce mângâia uşor înfăţişarea ei gravă, marcată de necazuri şi frământări, precum şi faţa senină şi plină de lumină a copilei.

„Rozalia”, spuse mama dintr-odată, „ai vrea să-ţi povestesc despre vremea când eram o fetiţă ca tine?”

„Da, mami dragă”, răspunse Rozalia aşezându-şi capul pe pieptul mamei. „Nu ştiu nimic despre copilăria ta”.

„Este adevărat că de sute de ori am fost pe punctul de a-ţi împărtăşi istoria tristă a vieţii mele, cu întorsătura ei tragică, dar tot de atâtea ori m-am stăpânit. Până acum mi se părea că ar fi un lucru neînţelept să ridic vălul de pe mintea ta de copil, dar acum tu ai crescut şi dezvăluirea acestei taine te va ajuta să-ţi dai seama mai bine de realitatea ascunsă în spatele cortinei. M-am gândit adesea că nu voi mai fi mult timp printre cei vii, de aceea cred că e mai bine să-ţi spun eu însămi despre faptele mele, decât să-ţi spună alţii şi să-ţi înstrăineze astfel inima de mine. Pe lângă toate acestea, în ultimele zile s-au întâmplat lucruri care mi-au răscolit

Povestea actriţei amintirile, făcându-mă să mă gândesc la ele ziua şi să le visez noaptea”.

„Povesteşte-mi, te rog, mami dragă”, spuse Rozalia când mama se opri.

„Eşti sigură că ai vrea să afli aceste lucruri acum?”, întrebă biata femeie vădit tulburată de răscolirea amintirilor ce-i stăruiau în minte. Capul îi rămase nemişcat, umerii nu se ridicau nici măcar cu uşoara mişcare a răsuflării şi se citea pe faţa ei că nu găsea nicio alinare sau plăcere în istorisirea vieţii sale.

„Da, te rog, mami dragă!”

„Atunci apropie-te de mine, fiindcă nu vreau ca Toby să audă; apoi, bagă de seamă, să nu-i pomeneşti niciodată nimic din ce-ţi spun, tatălui tău. Niciodată, promite-mi, Rozalia!”

„Niciodată, mami dragă”, răspunse fetiţa.

Urmă o tăcere în care nu se auzea decât biciul lui Toby şi ropotul cailor şi al caravanelor din urmă.

„Nu începi, mami dragă?”, întrebă Rozalia întrerupând liniştea.

„Mi-aş fi dorit să nu ştii niciodată această poveste, atât de mult mă îndurerează trecutul meu, dar trebuie să-l afli, pentru că mai degrabă sau mai târziu oricum vei auzi adevărul, aşa că mai bine ţi-l spun eu. Rozalia, mama ta s-a născut ca să fie o fiinţă nobilă şi încă din primele clipe de viaţă, am fost sortită unei existenţe demne”.

„Da”, continuă femeia văzând că fetiţa n-o întrerupe cu nimic, „eu nu m-am născut în asemenea condiţii josnice, ci, ascultând de îndemnul orgoliului meu nemăsurat, m-am vândut fără înţelepciune acestei vieţi de mizerie. Eu însămi mi-am ales destinul, de aceea am

cules şi culeg încă ceea ce eu cu propria-mi mână am semănat".

Când amărăciunea acestor vorbe îi pecetluiră cu nepăsare agonia sufletului, faţa îi deveni albă ca piatra de marmură şi începură să-i tremure toate încheieturile. Rozalia se lipi şi mai mult de ea, punându-şi mâna caldă în mâna rece a mamei. Făcând un efort vădit de a-şi stăpâni emoţiile, femeia nenorocită continuă:

„Şi acum, draga mea copilă, îţi voi povesti întreaga mea istorie, încercând să uit de mine, să mă despart de fiinţa mea interioară şi să vorbesc ca şi cum aş vorbi despre o persoană străină mie. Voi încerca să-mi imaginez că sunt pe scenă şi povestesc durerile şi necazurile uneia pe care n-am cunoscut-o niciodată şi nu mă interesează s-o cunosc şi despre care nu-mi voi aminti niciodată, o dată rolul meu terminat.

M-am născut la ţară, la sute de mile de aici, în sudul Angliei. Tatăl meu era moşierul satului. Trăiam într-o casă care era aproape ca un castel, construită aproape de vârful unui deal împădurit, şi un drum larg, cu copaci bătrâni de ambele părţi, ducea până în faţa casei. De cealaltă parte a casei se afla o grădină imensă cu cele mai rare flori. Mama mea avea aici un loc special îngrădit, mărginit de tufe, presărat de ferigi şi flori şi udat de un pârâiaş cu apă cristalină. Îmi amintesc că mama îşi petrecea mai tot timpul în colţul acela şi părea că se simte cu adevărat împăcată de împlinirea unei plăceri ciudate. Era o femeie mondenă; nu se ocupa aproape deloc de copii, şi când nu era în grădină stătea întinsă pe o canapea în salon, citind romane şi nuvele pe care şi le procura de la o librărie din Londra.

Tatăl meu era însă un om deosebit; îi plăcea liniştea şi-şi iubea copiii. El părăsise cărările bătătorite de mama mea şi se lăsase călăuzit de o lumină lăuntrică pe o cale mai bună. Dar chiar dacă ţinea mult la noi, îl vedeam prea puţin, pentru că era mai tot timpul plecat de acasă cu treburile moşiei.

Aveam un frate şi o soră. Fratele nostru era mult mai mare. Se mai născuseră câţiva copii între el şi noi, însă au murit în fragedă copilărie, aşa că el era în clasa a şasea de gimnaziu, iar noi eram de vreo trei sau patru anişori.

Sora mea Lucy era cu un an mai mică decât mine. Era foarte frumoasă şi întotdeauna bine dispusă. Ne împăcăm

Povestea actriţei foarte bine, împărtăşindu-ne toate bucuriile şi necazurile. Odată, tatăl meu, căruia îi plăcea să ne facă adesea surprize,

ne-a adus un ponei alb. Cât de încântate am fost să ne plimbăm prin jurul parcului din spatele casei, însoţite de guvernanta noastră care mergea alături de noi ca să nu se întâmple ceva.

Era o femeie foarte bună. Ne învăţa să spunem rugăciuni seara şi dimineaţa, iar duminica stătea cu noi sub un copac în parc arătându-ne ilustraţii şi citindu-ne povestiri din Biblie. Una din picturile acelea era foarte asemănătoare cu aceasta de lângă pat cu Păstorul cel Bun. Mi-am amintit de ea când omul acela ţi-a dat tabloul, numai că în a mea, păstorul scotea mielul dintr-o văgăună plină de spini în care căzuse, iar textul de dedesubt spunea: «Fiul omului a venit să caute şi să mântuiască ce era pierdut.»

Noi obişnuiam să învăţăm aceste texte pe de rost şi să le recităm guvernantei. Când le spuneam corect, ne aducea mâncarea sub copac şi ne dădea câteva dulciuri în plus. Apoi, seara, înainte de culcare, ne învăţa să ne rugăm şi să cântăm imnuri. De mii de ori, când eram istovită de gălăgia şi tărăboiul din bâlciuri, mi-am amintit de duminicile acelea fericite.

La vremea aceea, mă gândeam foarte serios la ceea ce ne învăţa guvernanta. Îmi amintesc că într-o duminică ne citise despre Ziua Judecăţii. În după-amiaza aceleiaşi zile s-a stârnit o mare furtună; fulgera şi tuna înfricoşător de parcă cerurile şi-ar fi deschis zăgazurile ca să ne înghită, făcându-mă să mă gândesc că vine Judecata de Apoi. Şi speriată de perspectiva de a sta faţă în faţă cu Dumnezeu și cu păcatele mele, m-am rugat, aproape plângând, ca cerul să se îndure şi să nu lase vreun fulger să ne ia viaţa. Stăteam ascunsă după canapeaua din salonul cel mare, ghemuită acolo, plină de teama că se vor deschide cărţile şi păcatele mele vor fi citite şi imploram iertarea lui Dumnezeu şi timp să mă pocăiesc de nelegiuire.

Îmi aduc aminte de o altă zi când am spus o minciună şi nu voiam să recunosc că am minţit. Drept pedeapsă, guvernanta nu m-a lăsat să dorm cu Lucy, ci mi-a mutat patul în camera ei, ca să stau liniştită şi să mă gândesc la păcatul meu. Nu-mi plăcea camera ei şi n-am reuşit să adorm o bună bucată de timp; stăteam trează, cu ochii închişi. Când în sfârşit i-am deschis, am văzut o stea strălucitoare pe fereastră şi mi-am închipuit că este ochiul lui Dumnezeu care mă priveşte; nu reuşeam să scap de gândul acesta. Îmi închideam ochii strâns ca să nu văd steaua, dar nu rezistam să nu-i deschid din nou pentru a vedea dacă mai este acolo. Când guvernanta a venit lângă pat,

m-a găsit plângând. Şi steaua aceea m-a urmărit toată viaţa, Rozalia, prin fereastra caravanei; de fiecare dată îmi aminteşte de noaptea aceea.

Am avut o voinţă de fier, copila mea, şi, chiar şi atunci când eram copil, nu-mi plăcea să ştiu că sunt sub controlul cuiva. Orgoliul meu era nemăsurat; m-aş fi luptat din răsputeri ca să obţin lucrul dorit de inima mea. Dacă se întâmpla ca cineva să mi se opună, mă supăram groaznic, deveneam violentă chiar; mă închideam în camera mea şi plângeam. Ţineam totuşi mult la guvernanta mea, dar când aveam aproape opt anişori, ea ne-a părăsit pe motivul îmbolnăvirii mamei ei, care trebuia îngrijită. Eliberată de autoritate şi neglijată de tutorii mei, am devenit cu adevărat o îndărătnică imposibil de stăpânit. Mama a angajat o altă guvernantă care trebuia să ne înveţe dimineaţa şi să ne scoată la plimbare după-amiaza. Era o femeie indolentă şi delăsătoare şi nu prea ne avea grija, iar mama nu se interesa nici ea suficient de educaţia noastră, aşa că am învăţat foarte puţin şi ne-am lăsat pe tânjală, obişnuindu-ne cu lenea şi nepăsarea. Guvernanta stătea mai tot timpul în parc cu o carte, iar pe noi ne lăsa de capul nostru, să ne amuzăm cum ne plăcea.

Când fratele meu Gerald venea acasă, era întotdeauna un mare prilej de sărbătorire. îi ieşeam în întâmpinare cu

Povestea actriţei caleaşca la gară şi îl aduceam acasă ca pe un nobil însemnat care merita toată atenţia şi preocuparea noastră. La sărbători, domnişoara Manders pleca acasă, iar Gerald ne distra cu fel de fel de povestiri despre prietenii săi de la şcoală. Era un băiat frumos, de aceea mama era foarte mândră de el. îl aprecia mult mai mult decât pe noi pe motivul că era băiat şi avea să devină moştenitorul proprietăţii. îi plăcea să iasă cu caleaşca împreună cu fiul ei, admirat de toţi cei ce-l vedeau. Pe noi ne lua rar şi când ne lua, trebuia să rămânem în caleaşca, în timp ce mama şi cu Gerald vizitau casele mari din împrejurimi. Îndată ce ei intrau în casă, noi săream jos şi exploram grădinile, făcând diferite planuri cu privire la felul în care ne vom aranja grădinile când vom fi la casele noastre. Dar ce se întâmplă, Rozalia? Ne-am oprit?”

Rozalia alergă la uşă şi privi afară.

„Da, mami”, spuse ea, „vine tata!”

„Atunci ai grijă, niciun cuvânt!”, spuse mama în şoaptă.

„Ei”, spuse Augustus intrând în caravană într-o manieră teatrală,

„m-am gândit să vin să mă bucur de sociabilitatea doamnei şi fiicei mele!” Spuse acestea cu o plecăciune exagerată înaintea lor. „Şi mă bucur să văd că ţi-ai mai revenit, doamnă”, continuă el. „Totuşi, mi se pare interesant că sănătatea şi spiritele tale se îmbunătăţesc de fiecare dată după ce părăsim scena – sau să vorbesc în termeni mai simpli – când nu mai este de lucru”.

„Eu cred că aerul proaspăt mi-a făcut bine, Augustus. Aerul închis şi duhoarea din bâlci mă fac aproape să nu pot respira”.

„Ar fi de dorit”, spuse el cu un zâmbet ironic încolţit pe buze, „ca această stare de aparentă înviere să rămână neschimbată şi după ce ajungem la Lesborough, dar probabilitatea sau mai degrabă certitudinea este că de îndată ce ajungem la momentul de acţiune, vei fi atacată de cea mai rea dintre toate maladiile, adică de un dezgust total de muncă şi vei fi silită să te întorci la cea mai interesantă şi patetică ocupaţie: aceea a invalidului”.

„O, Augustus, nu vorbi aşa cu soţia ta!”, spuse ea rugător.

Augustus nu răspunse, ci luând o foiţă de hârtie din buzunar o duse la foc şi-şi aprinse o pipă lungă din care trase lacom. Fumul de tutun o făcu pe sărmana lui soţie să tuşească tare, dar el nu o prea băgă în seamă, decât atunci când printre pufăiturile de fum o întrebă – ca fapt divers – cât avea de gând să mai scoată sunetele acelea melodioase. Apoi dădu cu privirea de tabloul Rozaliei şi, întorcându-se iar spre soţie, o întrebă:

„De unde ai asta?”

„Este a mea, tată”, răspunse Rozalia; „un domn bătrân mi-a dat-o la bâlci. Nu-i aşa că e frumos?”

„Pentru un copil, mai merge!” apoi strigă: „Toby, care e necazul? Am crezut că ai în faţa ta un cal, nu un melc! Dacă mergi aşa, nu ştiu când vom ajunge!”

„Calul a obosit, stăpâne”, răspunse Toby, „a mers prea mult în ultimele două zile”.

„Bate-l atunci”, strigă omul plin de cruzime. „Atinge-l bine; crezi că îmi permit să pierd timpul pe drum? Circul de animale este la cel puţin o milă înaintea noastră iar cel de marionete este probabil acolo. Noi vom ajunge când oamenii şi-au cheltuit toţi banii şi s-au săturat de distracţie”.

Acesta era vechiul subiect de dispută între slugă şi stăpân. Băiatul avea o inimă bună şi afectuoasă şi-i era milă să chinuie caii

atunci când aceştia erau prea osteniţi, nemâncaţi sau abuzaţi în vreun fel; protesta întotdeauna împotriva poruncilor care s-ar fi abătut ca noi suferinţe asupra cailor, atrăgând astfel mânia şi silnicia stăpânului asupra lui. Pe Augustus nu-l interesa confortul sau bunăstarea nimănui. Se gândea numai să stoarcă cât mai multă sudoare din ei şi să câştige cât mai mult de pe urma lor. Ce-l interesa pe el dacă cineva era obosit, sau flămând, sau prea împovărat, sau bolnav, dacă îşi împlinea cu ei scopul lui personal? Acelaşi spirit care îl făcea să-şi trateze soţia cu severitate şi indiferenţă îl influenţa să se comporte la fel cu restul trupei cât şi cu caii.

Toby refuză cu hotărâre să-şi pedepsească prin bătaie bietul animal, căruia îi slăbiseră vizibil puterile, mai ales în ultimele mile parcurse, şi care acum se chinuia mai mult, de când la greutatea poverii se adăugase şi Augustus.

Când Augustus văzu că Toby n-are de gând să-l asculte, sări nervos la uşa caravanei, smulse biciul din mâna băiatului şi bătu sărmanul cal cu cruzime „făcându-l să sară de durere într-o parte şi în alta până când toate lucrurile din caravană căzură pe duşumea, iar Rozalia şi cu mama ei tremurau cuprinse de indignare şi oroare.

Cu ultima lovitură de bici destinată lui Toby, Augustus aruncă biciul în drum şi se întoarse la pipa lui.

Capitolul V
Prima predică a Rozaliei

două zi, dis-de-dimineaţă, imediat după ce porniră la drum, Rozalia îşi imploră mama să continue povestea. După ce se convinse că soţul ei nu intenţiona să le facă iarăşi favoarea unei vizite, sărmana femeie îşi reluă firul istorisirii din locul de unde fusese întreruptă cu o zi în urmă.

„Îţi povesteam, draga mamei, despre viaţa mea liniştită în casa aceea mare şi frumoasă. După aceea, nu cred că îmi amintesc ceva vrednic de menţionat, până când a avut loc un eveniment deosebit care a schimbat tot cursul vieţilor noastre.

Împreună cu sora mea eram în parc şi călăream pe cei doi cai frumoşi pe care ni-i dăruise tata cu câteva luni în urmă. Parcă o văd şi acum pe Lucy călare pe calul ei, cu părul blond fluturându-i în bătaia vântului şi cu obrajii îmbujoraţi din cauza efortului. Era foarte frumoasă. Toţi spuneau că eu eram mai frumoasă decât ea, că eram mai zveltă şi aveam ochii mai strălucitori; dar Lucy era dulce şi nimeni nu se putea uita la ea fără să o îndrăgească.

Ne-am dat jos de pe cai, lăsându-i cu pajul pe care tata îl angajase, şi am fugit în casă, dar am fost întâmpinate de o servitoare care, cu faţa albă şi alarmată, ne-a rugat să urcăm scările în linişte, pentru că tatăl nostru este grav bolnav şi doctorul i-a recomandat să se odihnească într-o linişte desăvârşită. Atunci am întrebat-o ce s-a întâmplat cu tata şi ea ne-a spus că, întorcându-se călare pe un cal tânăr pe care tocmai îl cumpărase, acesta îl aruncase din şa şi tata rămăsese inconştient la pământ. Mai mult de atât nu a ştiut să ne spună şi ne-a lăsat singure. După un timp, mama a urcat în dormitorul nostru şi ne-a spus că tata nu va supravieţui până dimineaţă. Pentru prima oară, pe faţa ei se citeau frământarea temerilor.

Nu voi uita niciodată noaptea aceea. A fost prima oară când mi-am dat seama ce înseamnă moartea şi m-am înspăimântat. Stăteam în pat trează, ascultând cum ceasul din salon bătea gongurile unul după altul. Apoi am coborât din pat şi am deschis fereastra. Era o noapte apăsătoare şi grea; puteam să-mi aud respiraţia. Mă întrebam ce se întâmplă în camera vecină şi dacă îmi voi mai vedea vreodată tatăl. Apoi mi s-a părut că aud un sunet; era suspinul surorii mele sub cearşaf.

„Lucy”, am spus eu, bucuroasă că era şi ea trează, „nu-i aşa că noaptea asta este cea mai lungă?”

„Da, Laura”, răspunse ea; „şi-mi este frică. N-ai vrea să aprinzi lumina?”

Am căutat bâjbâind chibriturile şi am aprins lumânarea. Câţiva ţânţari, atraşi de lumină, au intrat în cameră, aşa că am închis fereastra.

Am stat de strajă în pat urmărind ţânţarii la lumina slabă a

lumânării, cu auzul încordat pentru a prinde orice sunet din camera tatălui. De fiecare dată când auzeam o uşă deschizându-se, ne ridicam şi ascultam cu atenţie.

„Nu ţi-ar fi frică să ştii că mori, Laura?”, mă întrebă Lucy șoptind.

„Ba da”, am răspuns eu, „mi-ar fi foarte frică”.

Urmă o tăcere îndelungată şi eu credeam că Lucy a adormit, dar ea se ridică şi mă întrebă din nou:

„Laura, crezi că ai merge în cer dacă ai muri?”

„Bineînţeles”, i-am răspuns eu, fără să mă gândesc cu adevărat la realitatea întrebării. „Dar de ce mă întrebi?”

„Eu nu cred că aş merge în cer”, spuse Lucy. „De fapt sunt aproape sigură că nu aş merge”.

Am stat nemişcate aproape încă o oră, când uşa se deschise şi intră mama. Plângea în hohote ascunzându-şi faţa roşie într-o batistă.

„Tatăl vostru vrea să vă vadă”, ne spuse ea. „Veniţi repede!”

Am intrat pe vârful degetelor, în cea mai adâncă linişte, în camera care găzduia solul morţii şi am rămas încremenite, în picioare, lângă patul tatălui. Faţa îi era transfigurată, liniile şi ridurile de pe faţa cu trăsături puternice nu se mai cunoşteau. Ne-am înfiorat la vederea acestei crude realităţi şi, de spaimă, ne-am tras un pas înapoi. Dar el şi-a întins mâna spre noi şi ne-a cerut să ne apropiem. Apoi a şoptit:

„La revedere! Nu vă uitaţi tatăl şi nu aşteptaţi până în pragul morţii ca să vă pregătiţi pentru lumea cealaltă”.

Apoi l-am sărutat, şi mama ne-a spus să mergem înapoi în pat. Nu voi uita niciodată ultimele cuvinte ale tatălui meu. Întotdeauna m-am întrebat ce anume l-a făcut să vorbească aşa.

A doua zi dimineaţă, lumânările din camera alăturată erau aprinse, iar flacăra lor neastâmpărată trezea pe fundalul pereţilor întunecaţi lacrima lucrurilor care răspundeau la chemarea ei. Tata murise! Pentru că Gerald a ajuns prea târziu, nu l-a mai putut vedea în viaţă. În timpul despre care-ţi vorbesc, fratele meu era la colegiu şi se pregătea pentru ultimul examen.

La înmormântare s-au adunat o mulţime de oameni din împrejurimi, unii din curiozitate, alţii mânaţi de un sentiment sincer de compătimire la adresa familiei. Ziua aceea a fost poate cea mai sumbră din întreaga mea existenţă. Eu şi Lucy stăteam cu capetele atârnate peste pervazul ferestrei de la etaj şi, plângând, priveam tabloul acela trist care avea să cresteze adânc în inimile noastre de copii cicatricele

despărţirii. Viaţa noastră, dar mai ales a mamei, a fost zdruncinată de o lovitură neprevăzută până atunci, aşa cum un orb nu poate bănui prezenţa gropii din drum de care se apropie. La început, mama părea foarte afectată de moartea tatălui. Se închidea singură în camera ei şi nu voia să vadă pe nimeni. Dar când săptămânile de doliu s-au apropiat de sfârşit şi Gerald s-a întors la colegiu, mama şi-a reluat viaţa nuvelelor ei de dinainte. Mă gândesc că-şi închipuia că poate trăi la fel de bine şi fără suportul tatălui. Dar imediat după ce Gerald îşi primi diploma, mama primi o scrisoare de la el în care o anunţa că intenţiona să se căsătorească în câteva luni şi să se mute împreună cu viitoarea soţie în casa părintească, care de fapt era acum a lui. Atunci se confruntă mama pentru prima oară cu realitatea că ea nu va mai fi doamna acelei frumoase proprietăţi şi că va trebui să-şi găsească altă locuinţă. A fost multă vreme supărată pe Gerald pentru că s-a hotărât să se căsătorească atât de devreme şi, chiar dacă nu a mărturisit-o niciodată, viermele amărăciunii i-a ros mult sufletul. La început, s-a simţit profund jignită, dar s-a alinat cu faptul că mireasa fratelui meu provenea dintr-o familie cu renume şi se potrivea cu poziţia pe care i-o dădea el prin căsătorie.

În cele din urmă, mama s-a decis să se retragă într-un oraş din centrul ţării. Spera ca acolo să găsească lumea gusturilor ei şi o societate care să-i satisfacă nevoile sentimentale.

Ne-a fost foarte greu să părăsim casa. În ziua când am plecat, am colindat împreună cu Lucy parcul şi grădinile, culegând frunze din copacii la umbra cărora am petrecut cele mai plăcute clipe ale vieţii şi aruncând o ultimă privire de regret către cuibul copilăriei noastre. Apoi am colindat casă, privind pe ferestre, cu ochii înlăcrimaţi, la dealurile împădurite. Fiecare încăpere, fiecare lucru dădea viaţă unei amintiri, iar pereţii aceia străjuiseră viaţa noastră lipsită de griji, pe care o lăsam în urmă pentru totdeauna. Am pornit atunci pe un drum fără întoarcere şi nici astăzi nu mai am speranţa că voi revedea vreodată acele meleaguri. Uneori, când trecem prin locuri asemănătoare, îmi amintesc cu melancolie de ele şi aproape reuşesc să-mi imaginez că rătăcesc pe plaiurile acelea sau stau liniştită la umbra copacilor din parcul nostru. Şşşt! Ce se aude, Rozalia?”, întrebă Laura ascultând cu atenţie. „Auzi şi tu muzica?”

Rozalia nu auzea decât fluieratul monoton al lui Toby şi hodorogitul roţilor zdruncinate de gropi. Îşi lipi uşor urechea de uşă şi

se concentra asupra sunetelor de afară. Pe cer, soarele își adâncea strălucirea în umbrele însângerate ale amurgului. Era un prilej minunat pentru Laura să-și povestească viața. Adesea îi era greu să povestească din pricina convulsiilor de tuse și din pricina diverselor întreruperi, cum ar fi: pregătirea meselor, opririle pentru odihna cailor, vizitele ocazionale ale lui Augustus, care de cele mai multe ori îi lăsau în suflet regretul alegerii ei trecute.

Norii roșiatici se adunau în apus, iar vântul răcoros de seară aducea în urechile fetei sunet îndepărtat de clopote.

„Sunt clopote, manii”, spuse ea întorcându-se; „clopotele unei biserici. Le auzi? Ding-dang-dong, ding-dang-dong...”

„Da”, răspunse mama, „le aud clar acum. Guvernanta noastră ne spunea că sunetul lor înseamnă: „Vino să te rogi, vino să te rogi”. O, Rozalia, este așa o mângâiere să pot vorbi cuiva despre zilele acelea! Am ținut toate aceste poveri de amintiri închise în mine, încât uneori, vlăguită de atâta răscolire fără sens a inimii mele, simțeam că sunt în stare să mă dau bătută”.

„Pot să văd biserica acum, mami dragă”, spuse Rozalia, după care, întorcându-se spre Toby, îl întrebă: „Vom trece prin sat?”

„Da, domnișoară Rozi”, răspunse băiatul; „ne vom opri acolo peste noapte. Caii sunt atât de obosiți, încât și stăpânul recunoaște lucrul acesta. Dacă îi lăsăm să se odihnească, mâine vom merge mult mai repede”.

„Poți să auzi clopotele acum, mami?”, întrebă Rozalia întorcându-se.

„Da, este exact sunetul clopotului din biserica noastră, de acasă. Îmi vine să plâng când îmi amintesc”.

Între timp, caravana cu tot alaiul ei ajunse în sat. Lumina se îngâna cu umbra întunericului și oamenii, osteniți și mulțumiți de sfârșitul unei zile de alergări și necazuri, își aprindeau lumânările și se așezau în jurul focurilor. În bătaia luminii de la fereastră Rozalia putea să zărească interiorul multor case pline de veselie unde părinții și copii stăteau la gura sobei povestind și mângâindu-se unii pe alții. Cât de mult și-ar fi dorit să se fi născut și ea în sânul unei asemenea case!

Ding-dang-dong, ding-dang-dong și, ca răspuns la o chemare nerostită „unul câte unul oamenii ieșeau de prin case, îndreptându-se spre biserică cu Biblia în mână, ca un lucru nelipsit inimilor lor.

În sfârșit, caravana ajunse într-un loc larg și întins, aproape de

biserică, unde se opri. Rozalia observă cum uşa bisericii se închise în urma ultimei bătrânici întârziate şi îşi putu da seama că serviciul divin începuse. Întreg alaiul teatrului ambulant se adăpostise în acest loc deschis, unde avea să rămână şi peste noapte. Toby, împreună cu ceilalţi bărbaţi, plecară să ducă animalele în grajdurile unui han, urmaţi, bineînţeles, de Augustus care spera să petreacă o nouă seară în compania cetei vesele, adunate în cârciuma hanului. După plecarea lor, coborî iar liniştea nelipsită acestor locuri, iar Rozalia şi mama ei rămaseră tăcute şi singure, contemplând măreţia naturii.

„Mami dragă", spuse fata după ce bărbaţii dădură primul colţ, „îmi dai voie să mă duc să văd biserica?"

„Da, copila mea", răspunse mama; „numai să nu faci niciun zgomot, dacă sunt oameni înăuntru".

Rozalia nu mai stătu pe gânduri după ce auzi aprobarea mamei; traversă întinderea locului în care se stabiliseră şi intră fără zgomot pe poarta bisericii. Se întunecase de-a binelea şi strălucirea revărsată de razele lunii pe pietrele mormintelor triste şi singuratice, trezi în sufletul copilei un adânc sentiment de înduioşare, iar picuri mici de lacrimi îi răsăriră în colţul ochilor. Silueta ei albă trecu grăbită printre ele şi se furişă pe lângă zidul lateral al clădirii până când ajunse în dreptul unei ferestre. De aici putea să vadă nestingherită interiorul luminat de candelabrele înalte. Ochilor ei ageri nu-i scăpă nicio mişcare din biserică. Tot ceea ce vedea era atât de nou pentru ea. Era uimită de faptul că niciodată, sub cerul sub care-şi ducea propria existenţă, nu descoperise până atunci asemenea oameni deosebiţi atât prin purtare cât şi prin preocupări.

Rozalia rămase la fereastră până când toţi se ridicară de pe genunchi şi începură să cânte un imn. Atunci fata, ca să poată auzi muzica mai bine, porni înspre uşa pe care o găsi întredeschisă şi, fără să-şi dea seama prea bine ce face, se trezi înăuntru şi se aşeză pe o bancă din spate. Intrarea ei nu fu observată pentru că oamenii păreau să fie atraşi puternic de tot ceea ce se făcea acolo. Muzica lină atingea şi cele mai adânci fibre ale fiinţei umane. Rozalia îşi imagină cât de plăcută ar fi viaţa ei în compania unor asemenea oameni. Pe când îşi continua gândurile, un glas puternic şi clar străbătu încăperea. Era predicatorul. Prin modul lui simplu de a-şi spune ideile, se făcea uşor înţeles de oricine.

Rozalia asculta cu răsuflarea tăiată; era prima predică pe care o

auzea în viaţa ei: „Fiul omului a venit să caute şi să mântuiască ce era pierdut”.

Când serviciul se termină, se furişă afară înainte ca cineva să-i poată vorbi şi ajunse înapoi la caravană înainte ca prima persoană să iasă din biserică. Spre fericirea ei, Augustus nu era întors de la crâşmă, probabil că acolo găsise o ambianţă extrem de atractivă care-i satisfăcea toate plăcerile. Când intră în caravană, mama, care stătea aplecată asupra gândurilor ei, îşi ridică uşor privirea şi văzând strălucirea ochilor copilei, o întrebă:

„Rozalia, unde ai fost?”

Fata îi povesti totul exaltată şi plină de emoţie.

„Ce a spus predicatorul, copila mea?”

„A vorbit despre textul tău, mami – textul care era pe ilustraţia ta: «Fiul omului a venit să caute şi să mântuiască ce era pierdut.»”.

„Şi ce a spus despre asta?”

„A spus că Iisus caută peste tot oile şi mieluşeii pierduţi, mami; şi a spus că noi toţi suntem ca nişte oi şi ca nişte mieluşei, şi Iisus ne caută să ne mântuiască. Crezi că El ne caută şi pe tine şi pe mine, mami dragă?”

„Nu ştiu, copila mea, mă gândesc că da; dar mă tem că pe mine trebuie să mă caute îndelung, căci prăpastia unde sunt eu este foarte adâncă”.

„Dar predicatorul a spus, mami, că dacă noi Il lăsăm să ne găsească, El ne găseşte sigur şi nu-I pare rău de efortul şi strădania Lui de a ne căuta”.

După aceasta, Laura rămase tăcută o bună bucată de timp. Rozalia stătea la uşa caravanei numărând stelele strălucitoare care răsăreau una câte una pe bolta întunecată.

„Mami dragă”, spuse ea, „unde este El?”

„Care el, copila mea?”

„Iisus, Salvatorul! Este El sus, între aceste stele?”

„Da; Cerul este acolo, sus, undeva dincolo de stele”.

„Crezi că am putea să-l spunem, mami dragă?”

„Ce să-l spunem, draga mea?”

„Doar să-l spunem că noi două vrem să fim căutate, găsite şi salvate”.

„Nu ştiu, Rozalia; poţi să încerci dacă vrei”, îi răspunse mama, tristă.

„Te rog, Bunule Păstor”, spuse Rozalia privind spre stele, „vino şi caută-ne pe mine şi pe mami, şi găseşte-ne repede, şi du-ne în braţe ca pe mielul din tablou”.

„Crezi că m-a auzit, mami?”, întrebă fata.

„Da”, răspunse mama; „cred că te-a auzit”.

Apoi Rozalia rămase tăcută un timp, continuând să privească stelele, dar un gând îi trecu fulgerător prin minte:

„Mami, trebuia să spun «Amin?»”.

„De ce, Rozalia?”

„I-am auzit pe oamenii de la biserică spunând aşa. Crezi că rugăciunea mea are valoare fără «Amin?»”.

„O, nu cred să conteze prea mult”, spuse Laura; „poţi să spui acum dacă vrei”.

„Amin, amin!”, spuse Rozalia privind din nou spre stele.

Îndată după aceea, se auziră nişte glasuri gălăgioase în depărtare şi Rozalia îşi zări tatăl traversând drumul şi venind înspre caravană.

Capitolul VI
Un secret de familie

ĂT de frumos şi liniştit era satul a doua zi dimineaţa când Rozalia se trezi şi privi pe fereastră! Regreta adânc în inima ei că trebuia să părăsească acest ţinut roditor şi adăpostit, cu câmpii care păreau că nu sunt niciodată arse de secetă şi cu izvoare care nu seacă niciodată. Soarele îi mângâia cu câteva raze strălucitoare genele lungi şi aplecate. Rozalia era copleşită de priveliştea neţărmurită, cu drumuri albe şi povârnişuri înalte. Câtă gingăşie şi căldură se ascundeau în locurile acestea, dar pentru nişte bieţi drumeţi ca ei,

zbuciumaţi de necurmată alergare, nu exista odihnă şi nici linişte. Prin urmare, aveau să-şi urmeze drumul spre locul următoarei reprezentaţii. După ce porniră, Laura începu din nou să-şi depene amintirile triste: „Povestea nefericitei mele vieţi a început cu adevărat când ne-am mutat cu mama în oraş, într-o casă cu chirie ca să-i dăm dreptul lui Gerald să intre în posesia moştenirii lui. Ce schimbare evidentă s-a produs în viaţa noastră lipsită de amărăciuni şi griji. Totuşi, mama părea să se fi împăcat cu existenţa ei sau cel puţin devenise nepăsătoare. La scurt timp după stabilirea noastră în acel oraş, domnişoara Manders a fost concediată, iar noi am rămas în voia sorţii şi a minţii noastre umile.

Sora mea, Lucy, se schimbase mult după moartea tatălui. Mă întrebam adesea dacă acest lucru o afectase într-atât de mult, încât să uite lumea şi fericirile ei şi să se preocupe numai de spiritul ei. Devenise tăcută şi visătoare asemenea unui adult trecut prin văile vieţii şi pe care necazul şi experienţa îl fac mai ursuz, mai grav. Îşi petrecea aproape tot timpul într-o cameră mică de la mansardă citindu-şi Biblia. Nu ştiam de ce tot mergea acolo, până când, într-o zi, m-am urcat sus ca să iau ceva dintr-o cutie şi am găsit-o aşezată pe un scaun, lângă fereastră, citind Biblia ei mică. Am întrebat-o de ce o citea şi mi-a răspuns:

„O, Laura! îmi aduce atâta fericire; nu vrei să vii să citim împreună?”

Eu am scuturat din cap şi i-am spus că aveam prea multe de făcut pentru a-mi pierde timpul în felul acesta. Şi am coborât în grabă scările ca şi cum aş fi fost speriată de gândul că ceva mi-ar putea dezechilibra viaţa – atât de delăsată şi monotonă. Dar realitatea şi dreptatea vorbelor lui Lucy mă urmăreau necontenit, oricât aş fi încercat eu să le înăbuş. O, Rozalia mea, dacă aş fi ascultat în ziua aceea de spusele surorii mele, viaţa mea ar fi fost acum alta, dar nu am ascultat şi am continuat să rătăcesc pe drumul croit de propria-mi visare până când m-am închis, poate pentru eternitate, între ruinele nepăsării mele”.

Şi aici actriţa se opri o clipă, dar mânată de revărsarea amarului din sufletul ei continuă: „Îmi este aproape cu neputinţă să-ţi povestesc mai departe, dar trebuie s-o fac, pentru că în felul acesta îmi ard puţin câte puţin nenorocirea şi mă eliberez de povara anilor grei. Acum ajung la cea mai sumbră parte a trecutului meu, de aceea aş vrea să

răsfoiesc în grabă filele acestei istorisiri.

Anii copilăriei mele au trecut ca un fâlfâit de aripi, iar locul lor a fost luat de vremea romanelor şi a nuvelelor, de acea înclinaţie obişnuită a fetelor către emoţii şi vise efemere. Mama, care-şi uitase de mult sarcinile de părinte era şi ea cuprinsă de acelaşi val. Am ajuns până acolo, încât să cred că poveştile şi romanele sunt indispensabile unei vieţi cu adevărat fericite. Îmi imaginam că şi eu sunt una din eroinele lecturilor mele şi că viaţa şi fericirea mea depind de felul în care reuşesc să-mi întruchipez modelele. Astfel, viaţa mea devenise monotonă şi plictisitoare; îmi doream să văd lumea, să-i cuprind toate tainele şi plăcerile şi, cu ochii visători, îmi închipuiam ce lucruri minunate, romantice, au să mi se-ntâmple. Dacă ai şti, Rozalia, cât de nemulţumită şi agitată devenisem! Mă închipuiam trăind o viaţă plină de desfătări, de lumină şi veselie, dar niciodată nu realizam ce prăpastie se ascundea în spatele acestor aparente sclipiri. Nopţile mi le petreceam la lumina lumânărilor şi, cu capul lipit de marginea patului, cu ochii întredeschişi şi cu pleoapele grele de somn, străbăteam fiecare rând, fiecare drum al eroinelor mele încercând să-mi identific destinul cu al lor. Uneori, zorii mă găseau cu privirea adâncită încă în filele romanelor pentru că nu puteam adormi până nu ştiam sfârşitul nuvelelor. În tot acest timp m-am dezobişnuit cu desăvârşire de a mă mai ruga înainte de culcare, aşa cum fusesem crescută.

Cam în timpul acesta făcusem cunoştinţă cu o familie pe nume Roehunter. Erau oameni bogaţi care mi se părea că ştiau să-şi petreacă viaţa într-un mod cât mai plăcut, prieteni de-ai mamei mele. Fiicele Roehunter, Georgina şi Laura, erau două domnişoare mondene, respectate şi îndrăzneţe. Ele m-au atras către pasiunea lor comună – teatrul. Îmi acordau o atenţie deosebită; ne petreceam mai tot timpul împreună, iar seara eram nelipsite de la spectacol.

Ajunsesem să nu mă mai pot gândi la nimic altceva, Rozalia. Visele mele erau bântuite mereu de aceleaşi fantasme. Teatrul mă stăpânea, iar eu nu puteam să-mi închipui decât scena şi existenţa de pe întinderea ei. Nuvelele nu mă mai satisfăceau pentru că teatrul mi se părea singura cale de a transforma o poveste în realitate. Am început să-mi imaginez că, dacă aş ajunge pe scenă, aş fi cu adevărat fericită. Nu-mi doream nimic altceva: a fi actriţă mi se părea o viaţă fericită, liberă, romantică şi desăvârşită. Când una dintre ele era aplaudată, o invidiam. Cât de monotonă mi se părea viaţa mea în

comparaţie cu a ei!

Păstram un jurnal atunci, dragă Rozalia, în care scriam în fiecare zi acelaşi lucru:

„Nicio schimbare încă; viaţa mea cere varietate, dar rămâne aceeaşi: plictisitoare şi fără gust”.

Ţineam cu tot dinadinsul ca, într-o zi măreaţă, să schimb condiţia umilă a traiului meu.

Nu după mult timp, domnişoarele Roehunter mi-au spus că au în plan să realizeze câteva piese de teatru în particular şi m-au invitat şi pe mine. Mi-am închipuit de îndată că aceasta este poarta spre o viaţă de succes, spre o carieră măreaţă de actriţă, dar nu a fost aşa.

Pentru pregătirea scenelor, pentru a ne ajuta să învăţăm rolurile şi pentru toate celelalte lucruri, fetele au angajat câţiva actori profesionişti de la teatrul din oraş. Trebuia să mă duc mereu la ele acasă ca să-mi învăţ rolul. Şi acolo s-a întâmplat, copila mea, să-l întâlnesc pe tatăl tău. El era unul dintre actorii angajaţi de cele două fete. Când mi-am oprit privirea asupra lui, m-am simţit o clipă atrasă şi de înfăţişarea lui semeaţă, dar mai mult de interesul lui pentru teatru. Aşa s-a născut germenele sorţii pe care o trăiesc astăzi.

Acum poţi să-ţi închipui, copila mea, ce a urmat. Tatăl tău mi-a simţit pasiunea pentru teatru şi, încetul cu încetul, a înţeles că aş fi în stare să părăsesc monotonia unei vieţi simple pentru gloria uneia viitoare. Astfel a început să mă aştepte la ieşire, în stradă, să mă oprească pe drum, încercând să mă convingă că eu nu am fost născută pentru un trai de rând şi să mă asigure de înclinaţiile mele pentru actorie. Îmi spunea mereu că dacă voi fugi cu el, voi avea o viaţă plină de plăceri şi distracţii şi nu voi cunoaşte niciodată ce-i nefericirea şi îngrijorarea. Nu a trecut mult timp şi mi-a propus ca a doua zi după reprezentaţie să ne căsătorim în ascuns.

O, draga mea! Nu voi uita niciodată ziua aceea. Am sosit acasă noaptea târziu, sau mai degrabă dimineaţa devreme, istovită de distracţie. Cât de aplaudată am fost! Mă simţeam în culmea gloriei de parcă aş fi atins cu un deget eternitatea. Mulţi dintre actorii trupei mi-au prevestit un viitor celebru şi încununat cu succes, iar eu credeam că viitorul acesta era doar la un pas de mine şi că într-un timp cât mai scurt el va deveni realitate. Când am ajuns acasă, mintea îmi era cuprinsă de un vârtej de entuziasm. Eram fericită? Nu puteam să-mi dau seama; încercam să cred că sunt, dar, undeva în

subconştient, ştiam că nu fac bine şi simţeam o povară grea pe inimă. Nu puteam să scap de simţământul acela şi, când am urcat scările, eram deja cuprinsă de îndoială şi remuşcare.

Mama se culcase şi n-am mai văzut-o niciodată de atunci! Lucy dormea adânc şi plină de pace cu mâna sub obraz. Am stat în picioare lângă patul ei câteva minute şi am privit-o. Biblia ei era pe pernă fiindcă o citise până adormise. O, Rozalia! Aş fi dat orice atunci să fi putut să fiu ca ea. Dar mi se părea prea târziu; Augustus urma să mă aştepte în stradă şi trebuia să ne căsătorim într-o biserică din oraş chiar în dimineaţa aceea. Numele noastre fuseseră înregistrate în program cu câteva săptămâni înainte.

Mi-am strâns în grabă câteva lucruri şi le-am ascuns sub pat în eventualitatea în care Lucy s-ar fi trezit. Nu-mi mai găseam liniştea. Aerul din cameră mi se părea înăbuşitor. Aşteptam cu încordare trecerea ceasurilor care mă despărţeau de întâlnirea cu Augustus. I-am scris mamei un bilet prin care îi anunţam căsătoria mea, spunându-i că atunci când va citi vestea, eu voi fi deja căsătorită. Apoi am stins lumina ca să nu tulbur somnul dulce al surorii mele. Eram neliniştită de neprevăzutul şi intensitatea întâmplării, aproape îngrozită de ceea ce avea să se petreacă. Firea mea sensibilă mă făcea să mă simt ca paralizată. Şi cum stăteam îngândurată în întunericul camerei, privirea mea s-a fixat asupra stelei din copilărie; prin ea parcă vedeam din nou ochiul lui Dumnezeu urmărindu-mă.

Eram atât de înspăimântată, încât pentru câteva clipe mă gândisem să-i scriu un bilet lui Augustus prin care să-l anunţ că nu mai merg cu el, dar ştiam că va râde de mine că sunt o laşă şi încercam iar să-mi imaginez cât de frumos va fi să devin o actriţă adevărată, să fiu aplaudată întotdeauna ca seara trecută.

M-am ridicat şi, tremurând, am tras perdeaua, ascunzându-mă de vegherea stelei. Am rămas tristă şi abătută privind umbrele care se risipeau în înalt şi eram aproape fericită că venirea lui Augustus va pune capăt clipelor de teamă şi nesiguranţă.

În sfârşit, gongul de la ceasul bisericii sună de cinci ori, aşa că eu mi-am luat lucrurile de sub pat, m-am învelit cu un şal călduros, şi, lăsând bileţelul pe şifonier, m-am pregătit să ies. Când am ajuns lângă uşă însă, o chemare puternică mi-a răscolit fiinţa şi, ca la un strigăt dinspre alte zări, m-am întors şi mi-am aruncat privirea asupra surorii mele. Ochii mei împietriţi de vise făurite în neştire s-au aplecat

posomorâţi, strălucind de lacrimi. Cu inima sfâşiată de amara soartă a despărţirii mi-am şters lacrimile cu dosul palmei şi, hotărâtă, am păşit spre ieşire. Fiecare scârţâit mă făcea să tremur la gândul că aş putea fi prinsă; aşteptam să se deschidă uşa de la camera mamei şi ea să-mi iasă în faţă. Dar lucrul de care mă temeam cel mai mult nu s-a întâmplat. Am ajuns jos şi, închizând uşa cu grijă, m-am furişat în pustietatea străzii. Nu se vedea ţipenie de om, dar la un colţ al străzii era Augustus. Mă aştepta. Mi-a luat bagajul, iar eu i-am luat braţul şi am pornit tăcuţi, nemaiauzind decât paşii noştri apăsaţi care ne duceau spre necunoscut. În aceeaşi dimineaţă ne-am căsătorit.

Din ziua aceea mi-am dat seama că oglinzile închipuite de lumină în care îmi citeam viitorul, se prefăceau încet, dar sigur, în foi de plumb cenuşiu. Viaţa pe care mi-o imaginasem eu nu semăna deloc cu realitatea. Atunci am descoperit amărăciunea vieţii din spatele cortinei, o viaţă tulburată şi obositoare.

O, Rozalia! în curând mi se făcu lehamite de ea. Aş fi dat toată lumea să fiu din nou acasă, să mai trăiesc o dată viaţa aceea liniştită şi plină de pace. E drept că în teatru eram foarte aplaudată, dar după un scurt timp aceasta nu mă mai împlinea, iar cât despre jocul de pe scenă mi se urase foarte curând. Adesea mă întorceam noaptea acasă atât de obosită, încât adormeam îmbrăcată şi din nou îmi doream să nu fi pus niciodată piciorul într-un teatru şi să nu fi cunoscut niciodată nimic din viaţa tumultuoasă a unei actriţe.

Ne-am oprit un timp în oraşul unde locuia mama, fiindcă Augustus avea un contract la teatrul de acolo şi îmi procură şi mie unul. Stăteam într-un hotel mizerabil, în nişte condiţii groaznice. Mi-am luat inima în dinţi într-o zi şi m-am dus acasă, dar am fost adânc dezamăgită. Servitoarea mi-a trântit uşa în faţă spunându-mi că respectă astfel dorinţa mamei care nu voia să mă mai vadă vreodată şi nici să-mi audă numele pomenit de cineva în prezenţa ei. Aşa m-am trezit în stradă, plimbându-mă prin faţa casei, pierdută în mulţimea gândurilor, sperând că voi putea vorbi măcar cu sora mea, dar mama îi interzisese să iasă să mă vadă. Toţi vechii mei prieteni, chiar şi surorile Roehunter, când mă vedeau pe stradă, mă ocoleau ca pe un lucru lipsit de importanţă, aproape neînsufleţit.

Apoi tatăl tău şi-a pierdut contractul de la teatru – cred că nu-i nevoie să-ţi explic de ce, copila mea – şi am părăsit oraşul. Din clipa aceea am început să cunosc ce înseamnă cu adevărat sărăcia.

Pribegeam dintr-un loc într-altul, primind uneori câte un contract la teatrele mici din oraşe, oprindu-ne în unele locuri pentru câteva luni, iar când contractele expirau, ne continuam rătăcirea săptămâni la rând, fără să găsim ceva de lucru.

În timpul acela a venit pe lume frăţiorul tău. Era un bebeluş foarte frumos şi i-am pus numele Arthur, după numele tatălui meu. Când s-a născut el, eram atât de săracă, încât nu puteam să-i cumpăr haine, dar o, copilă dragă, îl iubeam ca pe ochii din cap. I-am scris mamei despre el, spunându-i că purta numele tatălui; dar ea mi-a trimis scrisoarea înapoi necitită, iar eu nu i-am mai scris niciodată. Şi într-o zi, luând ziarul în mână, am văzut anunţul morţii ei; am aflat după aceea că pe patul de moarte a cerut să nu fiu anunţată de moartea ei până va fi îngropată, deoarece am fost ruşinea și dizgraţia familiei. Atunci, au spus ei, a fost prima oară când mama a rostit numele meu, după săptămâna în care am plecat.

Sora mea însă, nu a încetat niciodată să ţină la mine. Şi nu a trecut mult timp până când mi-a scris o scrisoare prin care-şi arăta dragostea ce mi-o purta, alăturând acelor rânduri şi câteva cadouri. Dar de binele pe care mi-l făcea Lucy, tatăl tău a început să abuzeze, trimiţându-i scrisori lungi în care-i oglindea necazurile și nenorocirile mele, cerându-i bani.

Ea mi-a trimis bani de multe ori, într-adevăr, dar eu mă necăjeam foarte mult din cauza aceasta. Îmi scria scrisori atât de frumoase, rugându-mă să mă întorc la Iisus și să-mi amintesc ce ne-a spus tata când a murit. Îmi spunea că Iisus a făcut-o pe ea fericită și ar vrea să mă facă și pe mine. Acum mă gândesc deseori la tot ceea ce mi-a scris, Rozalia!

După un timp, am fost anunţată că Lucy s-a căsătorit cu un pastor. Tatăl tău a aflat şi el lucrul acesta şi a început să scrie tot mai des cerând bani. În sfârşit a venit o scrisoare de la soţul ei în care îşi mărturisea regretul că este obligat să ne spună că soţia lui nu va mai putea să ne ajute financiar şi ne ruga să nu-i mai adresăm nicio scrisoare cu subiectul acesta, deoarece nu vom primi răspuns.

Tatăl tău a scris din nou cerând bani; dar ei n-au răspuns şi ulterior s-au mutat din oraşul în care locuiau, iar noi le-am pierdut urma. Sper și mă rog ca tatăl tău să nu-i mai

Un secret de familie găsească niciodată. Nu pot să trăiesc cu gândul că sunt o povară pentru familia surorii mele.

Cât despre Gerald, nu a vrut niciodată să audă de noi. Tatăl tău i-a scris din când în când, dar întotdeauna a primit scrisorile înapoi, necitite.

Cu cât timpul trecea, noi deveneam tot mai săraci. Odată, tatăl tău s-a angajat ca poştaş într-un sat. Acolo era o femeie care se purta foarte drăguţ cu mine. Venea des să mă viziteze şi-l îndrăgea mult pe Arthur. Dacă ai şti cât de frumos şi gingaş era copilul acesta! Păcat că trupul lui firav nu a putut rezista bolii şi într-o zi întunecată sufletul mieluşelului meu s-a ridicat către stele. Moartea lui timpurie mi-a ascuns în adâncul fiinţei experienţa amărăciunii, înţelegând că tot ce mi se întâmpla era răspunsul la cruzimea plăcerilor pe care le-am dorit şi la iubirea efemeră pe care-am visat-o. Când l-au îngropat sub salcia din cimitirul bisericii, am lăsat acolo întreaga mea fiinţă, convinsă că nu mai aveam pentru ce trăi.

N-am putut rămâne în satul acela prea mult timp. Niciunul nici altul nu eram obişnuiţi să fim responsabili, şi datoriile noastre ne-au îngropat în noroi. Am fost nevoită să las în urmă mormântul acela mic şi singura casă pe care am avut-o vreodată.

Nu a trecut mult timp şi tatăl tău a intrat în cârdăşie cu un actor rătăcitor, cu un pierde-vară, care-şi irosea timpul colindând oraşele. Augustus a vândut mobila şi celelalte lucruri pe care le mai aveam în sărăcia noastră şi a cumpărat, sprijinit şi de tovarăşul lui, o caravană şi panouri, pe care au pictat scene distractive, înfiinţând astfel un teatru ambulant. Dar partenerul acela s-a stins din viaţă curând, partea lui rămânând tatălui tău care şi-a continuat pribegia alături de alţi actori de ocazie.

Aşa că, în ultimii doisprezece ani, draga mea, am pribegit dintr-un loc într-altul, aşa cum facem acum. Aici, în caravana aceasta, te-ai născut tu, draga mea copilă. Am fost bolnavă o bună bucată de timp după aceea şi n-am mai putut să joc în teatru şi, din multe alte motive, perioada ce a urmat a fost Cea mai mizerabilă din viaţa mea amară.

Acum, fetiţa mea, ţi-am spus tot ce am vrut să ştii; poate că într-o zi îţi voi da şi alte detalii, dar deocamdată ţi-ai făcut *o* idee de ce mama ta este atât de amărâtă. Da, foarte amărză!", spuse sărmana femeie; „fără speranţă pentru lumea aceasta şi fără speranţă pentru lumea cealaltă".

„Mami dragă, mami dragă!", spuse micuţa Rozalia, mângâind

mâna mamei cu gingăşie.

„Este numai vina mea”, spuse mama; „eu mi-am croit soart aceasta şi nu pot da vina pe nimeni altcineva”.

„Mami dragă, mami dragă!”, repetă Rozalia cu lacrimi în oc-i.

Apoi bolnava, epuizată de efort şi de răscolirea amintirilor, rămase nemişcată un timp îndelungat. Cu ochii munciaţi de lacrimi, Rozalia se îndreptă spre fereastra caravanei şi cu glas scăzut începu să intoneze un cântec:

„Iisuse-al meu prieten scump Din zorii tinereţii Cu Tine eu călătoresc Pân’ la sfârşitul vieţii…”

„O, Rozalia!”, şopti Laura printre suspine, „eu n-am călătlifit cu El din zorii tinereţii, şi vai, cât de rău îmi pare! Te rog de măcar tu să călătoreşti cu El; îţi este mult mai uşor să începi acum, decât atunci când vei avea un suflet împovărat ca al weu”.

„E>despre asta este vorba, mami dragă, în versul care spune: «… Să fie drumul cât de greu

E-aşa uşor cu Tine!»?”, întrebfata.

Un secret de familie

„Da, Rozalia”, răspunse mama; „asta înseamnă, când începi să umbli cu El cât eşti tânăr şi fericit. O, draga mea, dacă aş fi venit şi eu la El atunci!”

„De ce nu vii la El acum, mami dragă?”

„Nu ştiu; nu pot să am încrederea că mă primeşte acum; am fost aşa o păcătoasă! mai sunt şi alte lucruri, copila mea, despre care nu ţi-am spus; şi toate-mi apar înaintea ochilor, făcându-mă să mă simt mizerabilă. Nu ştiu de ce, Rozalia, niciodată nu m-am gândit la trecutul meu atât de mult ca acum”.

„Poate că Bunul Păstor a început să te găsească, mami!”

„Nu ştiu, Rozalia! Aş vrea să cred că ce spui e adevărat. Oricum, toate păcatele mele îmi apar, unul câte unul, înaintea ochilor, condamnându-mă; unele din ele sunt lucruri pe care le consideram mărunte, făcute cu mulţi ani în urmă, când eram o fetiţă ca tine în casa aceea mare şi frumoasă a părinţilor”.

„Rozalia”, se auzi glasul aspru al tatălui la uşa caravanei, „vino în vagonul următor! Avem o piesă nouă pentru oraşul în care mergem şi trebuie să-ţi înveţi rolul. Mişcă-te!”

Rozalia fu nevoită să-şi părăsească mama şi în loc să cânte cuvintele alinătoare ale cântecului, trebui să repete din nou şi din nou

cuvintele stupide şi fără sens ale piesei pe care tatăl ei o pregătea. Le repetă mereu până i se făcu scârbă de ele. Tata o certa de fiecare dată când nu reuşea să dea rolului interpretarea cerută şi aşa se chinui până seara, când se opriră într-un orăşel în care aveau să rămână peste noapte. Acesta se afla la numai opt mile depărtare de Lesborough, ascuns după povârnişuri înalte într-o vale misterioasă. Acolo trebuiau să ajungă în dimineaţa următoare pentru ca timp de două zile până când avea să înceapă bâlciul, să-şi instaleze teatrul şi să facă pregătirile necesare unei reprezentaţii atractive.

Capitolul VII
Alaiul circului

RA o dimineaţă frumoasă şi senină când trupa ajunse la Lesborough. Văzduhul era limpede şi îmbălsămat, iar cerul era de un albastru intens şi niciun nor nu străbătea întinderea de sticlă. Vremea de afară îl făcea pe Augustus vesel. Se vedea că era în apele lui. În timpul îndelung al călătoriilor, chipul i se schimba după cum îi erau veniturile: bune sau nesatisfăcătoare, însă timpul frumos din acea zi îl făcea să spere într-o sporire considerabilă a profiturilor. Şi mânat de un elan firesc de mulţumire, ori de câte ori depăşea în drumul lui o caravană, nu se putea să nu-şi felicite tovarăşii de breaslă pentru vremea frumoasă de afară, favorabilă câştigului.

Când se apropiară de oraş, o larmă îndepărtată ajunse la urechile lor. Mulţi dintre actorii teatrelor ambulante nu înţelegeau rostul acelor urale. Să fi fost pentru ei? Părea puţin probabil. Intrând pe strada principală a oraşului, construit după modelul vechilor oraşe romane, văzură cum un nor de prai se înălţa, învăluind o mare mulţime de oameni. Nefiind un lucru prea obişnuit, Rozalia ieşi însoţindu-şi mama la uşă şi privi afară plină de interes. Când praful înăbuşitor se aşeză leneş, apăru o caleaşca asemenea unei arătări dintr-un basm vechi. În jurul ei se înghesuiau grupuri curioase de băieţi şi fete, atrase de splendoarea alaiului.

„Ce se întâmplă, Toby?”, întrebă Rozalia. „Este un circ foarte

mare, domnişoară Rozi; stăpânul mi-a spus că vor fi aici şi se teme că ne vor lua clientela”.

Alaiul circului

Toby trase caravana la marginea drumului pentru a lăsa alaiul să treacă.

Mai întâi trecu caleaşca poleită plină cu lăutari care cântau o muzică gălăgioasă, urmată de vreo doisprezece bărbaţi călare pe cai, îmbrăcaţi în armuri strălucitoare asemenea cavalerilor de odinioară.

Acestora le urmă o altă caleaşca poleită deasupra căreia se înălţa un balaur poleit. Un bătrân, îmbrăcat asemenea unui briton antic îl ţinea de hamurile colorate, sugerând astfel legendara istorie a Sfântului Gheorghe. Bătrânul avea picioarele slăbănoage și mergea puţin aplecat spre stânga. Din când în când, clătina din cap cu înţeles, ca și cum și-ar fi dat singur dreptate la gândul că viaţa aceasta nu merită trăită. Şirului i se adăuga încă o caleaşca în care stăteau câteva tinere uscăţive, frumos îmbrăcate în haine colorate de catifea. Păreau încruntate, deși zâmbetul nu le lipsea de pe feţe, ţinând frâiele portocalii ale cailor. Erau fete care păreau să nu ducă o viaţă prea grozavă; obişnuite cu privirile insistente ale publicului, nu erau deloc stingherite de ochiul stăruitor și neiertător al spectatorului. Şi totuşi, ceva în purtarea lor nu era firesc; căutau o expresie nimerită a buzelor și o ţinută potrivită a capului, încercând în zadar să se descotorosească de amărăciunea inimilor lor.

După aceştia trecu un clovn ce călărea pe doi ponei, cu câte un picior pe fiecare din ei, sărind iute în zigzag-uri, urmat de două fetiţe şi un băieţel călare pe trei ponei pitici care trăgeau o caleaşca în miniatură.

Alaiul se continua cu o trupă absurdă de clovni îmbrăcaţi în costume, unul mai caraghios decât altul şi făcând lumea să râdă cu fel de fel de pozne şi exhibiţii.

În cele din urmă trecu o caleaşca enormă cu o inscripţie mare, aurită: „BRITANNIA”. Aceasta era trasă de şase cai pestriţi cu steaguri colorate prinse pe cap. Pe scaunul cel mai înalt stătea o fată îmbrăcată în alb, care simboliza Britannia, cu o eşarfă roşie pe umeri, cu un coif argintiu pe

Alaiul circului cap şi cu un sceptru în mână. Cu cealaltă mână se ţinea de un scut gigant prins bine de marginea caleştii. Pe o platformă mai joasă erau două servitoare îmbrăcate într-o beteală argintie şi cu

tot felul de zorzoane agăţate la gât, în timp ce în spatele caleştii erau doi soldaţi în zale, a căror armură lucea în bătaia soarelui. În urma alaiului venea o mulţime de curioşi care, râzând şi gesticulând, părea să dorească din tot sufletul ca parada să ţină o veşnicie.

Câteva fete, care stăteau discutând lângă caravana Rozaliei, priveau defilarea alaiului ca vrăjite. Când Britannia ajunse în dreptul lor, erau atât de invidioase, încât cu greu se abţineau. Una din ele îi spuse alteia că ar da orice să fie în locul fetei din caleaşca, îmbrăcată în aur şi argint. Cealaltă îi răspunse că Britannia trebuie să fie la fel de fericită ca regina Victoria.

„Oh!", spuse gânditoare mama Rozaliei, aplecându-se înspre fete. „Dacă veţi pătrunde întregul adevăr al poveţelor pline de înţelepciune înainte de a fi prea târziu, veţi fi în stare să vă daţi seama de rătăcirea deşartă a vieţii de actor. Eu mi-am însemnat în mine ziua dezastruoasă a nenorocirii mele, proiectată tocmai pe fundalul dorinţei de glorie. Multe dintre voi aţi regreta o asemenea viaţă artificială!"

„De ce să regreţi o viaţă atât de luminoasă?", replică fata contrariată. „Doar dacă aş avea această şansă traiul meu ar merita cu adevărat împlinit".

Laura suspină şi spuse Rozaliei:

„Sărmanele fete! Cât de uşor se înşală! Nu m-aş mira să ştiu că fata aceea, Britannia, este la fel de nenorocită ca şi mine. Dar bietele fete nu-şi dau seama, nu ştiu nimic despre viaţa actorilor. Numai cei ce ajung în spatele cortinei înţeleg".

Nu s-a întâmplat nimic important până când trupa a ajuns la locul bâlciului care avea să fie instalat într-o piaţă mare din mijlocul oraşului. Cu toate că era abia sâmbătă dimineaţa şi bâlciul nu începea până luni, multe dintre caravane sosiseră. Dresorii de fiare sălbatice împreună cu marionetele îşi instalară scenele, iar una dintre tiribombe îşi începu deja acţiunea. Din când în când, câte un clovn suna dintr-un clopot mare pentru a invita grupuri de noi spectatori dornici de distracţie. Dar dacă pentru oamenii simpli răsunetul clopotului nu însemna nimic deosebit, pentru actori acesta părea trist şi spart, ca o chemare pe care o făcea stăpânul de sclavi, supuşilor săi lipsiţi pe vecie de tihnă în munca lor.

Copiii, nelipsiţi din asemenea locuri de distracţie, urmăreau îndelung cu privirea, zborul căluşeilor, jocul elefanţilor sau al

cămilelor, rămâneau o clipă fermecaţi, cu ochii pierduţi ca într-un vis de copil, apoi încercând să se dezmeticească, alergau către case să caute bani mărunţi, uitaţi prin buzunarele părinţilor, pentru ca să-şi împlinească curiozitatea. Mulţi dintre ei se întorceau cu ochii licărind de fericire şi aşezându-se pe scaunele zburătoare, învârtite de un motor cu aburi, îşi mângâiau sufletul cu iluzia că sunt o clipă mai aproape de steaua lor călăuzitoare. Însă nici bine nu puteau să-şi exprime bucuria că se trezeau iar pe pământ, cuprinși încă de vârtejul ameţitor al zborului și văzând lumea într-o formă nouă și nedeslușită.

De îndată ce Augustus ajunse la locul potrivit pentru ca să-şi aşeze teatrul, oamenii lui și-au început munca. Trudeau din greu ridicând schelele şi panourile de circ şi câteva ore în șir, în toată atmosfera aceea apăsătoare nu se auzeau decât lovituri grele de ciocan, căci oamenii îşi puneau toată forţa în slujba instalării teatrului, înainte ca umbrele amurgului să coboare, umplând pământul. Aproape în fiecare oră soseau noi caravane şi responsabilul pieţei le măsura terenul, iar ei începeau să-şi aranjeze scenele şi panourile.

Rozalia stătea la fereastra uşii şi privea afară; soarele părea o rană imensă inflamată pe pielea cerului. Câţiva oameni ridicau scenele şi ciocanele nu încetau să bată. Când priveliştea aceasta amorţi ca şi ultima pată de culoare lăsată de pensonul unui pictor pe pânzele tabloului, fata zâmbi trist la frământările ei, cum zâmbeşti în faţa unui vis urât şi absurd.

Când spera ca toată această frământare să se liniştească, auzi un urlet groaznic în spatele caravanei. Era glasul tatălui ei răstindu-se la unul din trupa lui care instalase greşit un panou. Amândoi strigară unul la altul o bună bucată de timp şi o grămadă de oameni din mulţimea de curioşi care umblau gură-cască prin bâlci se adunară profitând de spectacolul oferit gratis. Până la urmă un poliţist, văzând mulţimea, veni şi-i despărţi poruncindu-le să intre în caravane.

În noaptea aceea, Augustus îşi vizită soţia şi fiica şi, în timp ce-şi fuma pipa trăgând adânc în piept aerul atât de nociv sănătăţii lui, le informă că era încântat că Laura se simte mai bine pentru că Conrad, înlocuitorul ei, se răzvrătise împotriva autorităţii lui, luându-şi bagajele şi plecând. Laura anticipase de mult că va fi nevoită, dacă nu cumva chiar obligată, să se întoarcă pe scenă, deşi era bolnavă, aşa că, pentru ea situaţia nu avea nimic neobişnuit.

Rozalia şi mama ei se uitară una la alta, dar niciuna nu vorbi.

Când Augustus ieşi, Rozalia spuse:

„Manii dr; agă, ştii bine că nu vei putea sta în picioare tot timpul acela; sunt convinsă că te va face să te simţi şi mai rău, mami dragă”.

„Nu te întgrijora, copila mea; n-are rost să-i explic tatălui tău. Dacă încerc, el va spune că-mi place să mă bocesc tot timpul”.

„Dar, manni dragă, dacă leşini iarăşi?”

„Nu am ce* face, copila mea, trebuie să-l ascult. Nu mă va ajuta cu nimic<e să mă plâng; tatăl tău este foarte nervos acum şi nu vreau iSă-l întărât mai mult, certându-mă cu el”.

Micuţa Rozalia rămase cu inima îndoită. Ar fi vrut să alerge în urma tatălui ei şi să-i spună că-i pedepseşte prea crunt mama, dar nu putu. Se simţi în acea clipă ca un om care visează că-i fugăirit, dar nu poate să se urnească din loc. Şi.

Alaiul circului totuşi, la ceasul grav şi tainic al zorilor, învingându-şi teama şi timiditatea, copila ieşi din caravană şi dădu fuga la uşa tatălui. Când acesta coborî din locul unde dormea, ea îi spuse:

„Tată, mama este prea slăbită pentru a-şi juca rolul. Trebuie să înţelegi că nu este încă în stare pentru un asemenea efort. Mi-e teamă că va leşina”.

Dar se îngrozi când văzu nepăsarea tatălui, care o sfătui să-şi vadă de treabă. Înfăţişarea lui păstra un aer calm şi rece, iar faţa continua să fie total lipsită de expresie, ceea ce o înfiora pe fată. Era faţa unui om care încetase să mai fie sensibil la vreo voce a durerii. Fata rămase înmărmurită, într-o tristeţe posomorâtă şi jalnică; în ochi i se citea jalea inimii sfâşiate de batjocura amară a sorţii. Apoi, se întoarse palidă şi dezamăgită lângă bolnavă. Nu putea face nimic mai mult decât să-şi mângâie mama. În duminica aceea, Rozalia nu se dezlipi de patul femeii suferinde şi rămase îngenuncheată timp îndelungat; părea că se roagă să fie ferită de nemiloasa realitate pe care o avea de înfruntat.

Clopotele de la biserică începuseră să bată, chemându-i pe oameni la închinare. Într-o zi ca aceasta, oamenii se strâng laolaltă mânaţi de gânduri de dragoste, încercând să-şi înalţe sufletul la tronul măreţ al Creatorului. Dar dacă credincioşii simpli găseau măcar pentru un scurt timp un loc de popas în frământarea alergării lor, Rozalia şi mama ei nu puteau gusta nimic din bucuria şi liniştea acelor oameni care traversau piaţa cu Bibliile în mână, îndreptându-se spre biserică.

Era o dimineaţă frumoasă şi în lumina albăstruie se desprindeau trupurile zvelte ale proprietarilor de teatre care o porneau de dimineaţă să-şi petreacă ziua colindând cârciumile, lăsându-şi banii să curgă asemenea vinului care li se rostogolea gâlgâind în gâtlejurile arse de setea viciului.

Laura era slăbită, iar în lumina rece a zorilor venită de la răsărit, care i se reflecta pe faţă prin fereastra deschisă, părea mai degrabă o nălucă, o întruchipare umbrită a unui suflet sărman. Copila stătea şi-i veghea la căpătâi.

„Rozalia”, îi spuse bolnava ca trezită dintr-un vis amorţit, „aş vrea să-ţi dau un cadou”.

„Un cadou pentru mine, mami dragă?”

„Da, fetiţa mea. Trage cutia aceea mare de sub pat. Este cam grea, dragă; reuşeşti?”

„Da, mami dragă, mă descurc”.

Laura se dădu cu greu jos din pat. Îşi simţea capul greu ca şi cum trupul era prea slab să-l poarte. Se aşeză lângă cutie şi începu să scoată câteva haine de-ale ei şi de-ale fetei; în fundul cutiei erau câteva pacheţele uitate. La vederea lor, Laura, copleşită de emoţii, tresări ca un animal rănit. Încercă să-şi stăpânească plânsul, dar câteva lacrimi i se rostogoliră totuşi pe obraz. Cu mâinile tremurânde începu să dezvelească lucrurile ascunse-n hârtie.

În primul pacheţel era o pereche de pantofiori albaştri legaţi cu o panglică albă şi alături, era rătăcit un ciorăpel roşu.

„Toate acestea sunt ale lui Arthur, Rozalia”, spuse femeia cu lacrimi în ochi; „le-am ascuns în această cutie încă de când l-am îngropat şi n-am putut să mă despart de ele. Mi-e teamă că atunci când îmi voi sfârşi şirul vieţii, şi amintirea tăcută a fiului meu va dispărea din univers. Uneori speram ca uitarea să mi se aştearnă în suflet, dar amintirea lui încă-mi mai dăinuie în minte. Mi se pare că acum păşesc în lumină, dar nălucile trecutului mă pândesc din umbră; şi cu fiecare zi care trece, ele se-apropie mai mult de mine. Remuşcările şi durerea sunt pentru mine ca nişte fiare care vor să-şi potolească foamea, sfâşiindu-mă”.

„O, mami dragă”, spuse Rozalia, „nu vorbi aşa!”

Mâna albă a femeii luă pacheţelul care urma şi uitându-se cu băgare de seamă în jur, ca un om fugărit şi pândit de duşmani, scoase cu emoţie o casetă de lemn, pecetluită. Ridică încet capacul şi scoase

din interiorul pluşat

Alaiul circului un mic medalion cu marginile bătute-n pietre preţioase, având la mijloc inscripţia: „L. E. H”.

Când deschise medalionul şi-i arătă Rozaliei fotografia unei fete gingaşe, cu ochii mari şi catifelaţi, pe obrazul ei rece se întipări durerea izvorâtă din apele tulburate ale sufletului. În clipa aceea de amărăciune, Laura îşi muşcă buzele până la sânge. Tremura. Îşi închise ochii; genele lungi, cu vârfurile umede, îi atingeau obrajii albi, de marmură. Şi ea urmă:

„Aceasta e sora mea, Lucy”.

Rozalia luă medalionul în mână. îl privi încântată. Pentru că era pentru întâia oară când i se mărturiseau asemenea taine, fata se simţi o clipă importantă, dar văzând privirea înlăcrimată a bolnavei aţintită asupra ei, îi păru rău că nu poate înţelege îndeajuns chinuitoarea nelinişte a mamei sale.

„Da”, şopti sărmana femeie, „aceasta este sora mea Lucy – draga mea soră Lucy. N-am mai privit acest medalion de ani de zile. E atât de trist să-ţi răscoleşti aducerile aminte şi să vezi că tot trecutul rămâne nepăsător şi indiferent la fericirea ta. Câtă amărăciune îmi provoacă amintirea ei, care-mi stăruie în minte, osândindu-mă pentru lipsa de înţelepciune a alegerii mele. Doamne, mă înfiorez când mă gândesc că viaţa mea hoinară se va sfârşi înainte ca eu să mai apuc s-o văd sau să-i cer iertare. Nu o voi mai vedea niciodată, copila mea! Niciodată!” şi glasul femeii era sugrumat de plâns. Dar un sunet apropiat o făcu să tresară înfiorată şi să ascundă sub şorţ preţiosul medalion. „Ce se aude, Rozalia?”, şopti întrebător femeia când ritmul sporit al unor paşi apăsaţi se auzi trecând pe lângă caravană.

„Sunt doar nişte tineri curioşi, care se plimbă prin bâlci, mami dragă”.

„Mi-e teamă ca tatăl tău să nu afle de acest medalion atât de drag sufletului meu, pentru că, cu siguranţă, de îndată ce ar intra în posesia lui, l-ar vinde. L-am ascuns toţi anii aceştia şi-am făcut tot ce am putut ca să nu-l găsească. N-aş rezista la gândul că acest dar pe care Lucy mi l-a dat la ultima aniversare a zilei mele de naştere în casa părintească, ar fi vândut într-o zi pe un preţ de nimic, când pentru mine valorează cât o comoară. Îmi amintesc că înainte de ziua aceea nu mă purtasem prea frumos cu Lucy. Eram o răzvrătită. Mă înşelam când, ca să găsesc o scuză conştiinţei mele apăsate, gândeam în sinea mea că

oricum expresia pură şi cinstită de pe faţa lui Lucy nu e oglinda sufletului ei; ziceam că e o prefăcută. Mă irita purtarea ei blândă şi mângâietoare, mi-aş fi dorit s-o văd tratându-mă cu brutalitate şi cu răutate aşa cum făceam eu. Dar ea mă răsplătea întotdeauna contrar aşteptărilor mele.

Când m-am trezit, de ziua mea de naştere, am găsit această casetă pe perna mea, împreună cu un bileţel prin care Lucy îmi cerea să primesc cadoul şi să-l păstrez pentru totdeauna spre amintirea ei. O, copila mea, vezi ce suflet nobil avea? Cum mă ierta ea de fiecare dată când îi vorbeam batjocoritor şi nu înceta să mă iubească! Dragostea ei nemărginită era pentru mine o ciudăţenie; eu nu ştiam că Biblia era seva fericirii ei. Adesea credeam că şi-a pierdut instinctul uman care te îndeamnă să răsplăteşti după cum ţi se face. De când l-am primit, nu m-am despărţit de darul surorii mele. În dimineaţa aceea pustie, când am părăsit pentru totdeauna casa părintească, am luat cu mine şi medalionul. De multe ori simţeam cum privirile lacome ale tatălui tău se opreau asupra medalionului, cântărindu-i valoarea; de aceea, de frică, l-am ascuns. În cele mai grele perioade ale sărăciei noastre îmi era teamă că-şi va aminti de el şi va face cum a făcut cu celelalte bijuterii ale mele. Mi-a fost destul de greu să mă despart de unele din ele, dar n-am iubit niciuna cum iubesc acest dar al surorii mele, mai ales fiindcă i-am promis în dimineaţa aceea că niciodată nu mă voi despărţi de el”.

„Este deosebit de frumos, mami dragă”, spuse Rozalia emoţionată.

Alaiul circului

„Aşa este, copila mea. În ziua în care steagul negru îmi va flutura la căpătâi, aş dori să păstrezi acest medalion, în amintirea mea, ca pe un lucru scump şi preţios. Dacă va fi vândut sau dus la cămătar, nu-mi voi găsi liniştea nici măcar acolo, în locuinţa întunecoasă a umbrelor. Şi acum, te rog, aşază-l în cutie pentru ca să nu apară tatăl tău şi să râdă de sentimentalismul meu, profanându-mi amintirile”.

„Mai este un pacheţel, mami”.

„Da, pe acela adu-mi-l mie; este cadoul pe care doresc să ţi-l fac”, răspunse mama cu voce seacă. Avea o strălucire ciudată în ochi. „Medalionul ţi-l voia da abia în clipa morţii, dar pe acesta ţi-l pot da astăzi”, şi spunând acestea, făcu un gest de nerăbdare cu mâna, ca un om care suferă cumplit şi pentru care clipele par nesfârşite. Desfăcu

pacheţelul şi îi întinse copilei un Testament de dimensiuni mici. Fata deschise întrebătoare Cartea şi privirea ei căzu asupra unei dedicaţii scrisă pe prima pagină:

„(*Doamnei Laura Joyce, din partea prietenei sate, doamna Bernard, în amintirea micuţului Arthur, cu rugăciunea şi speranţa că mama se va întâlni cu fiul pe plaiurile fericite ale veşniciei*”.

„Am promis doamnei Bernard că îl voi citi, Rozalia; dar nu m-am ţinut de cuvânt”, spuse mama cu lacrimi în ochi. „Am citit câteva pagini în prima săptămână când mi l-a dăruit, dar de atunci nu l-am mai deschis niciodată. Dacă ai şti cât de mult regret că nu l-am citit!”

„Oh, mamă, dar nici acum nu e prea târziu, de aceea mi-ar plăcea mult să ţi-l citesc chiar eu”.

„Eşti atât de bună, copila mea! M-aş bucura nespus de mult să-mi poţi citi în fiecare zi câteva capitole. Însă mă întreb dacă m-ar mai putea ajuta în vreun fel, acum când inima mea a devenit o stâncă de granit din pricina suferinţei şi când orice cuvânt aducător de pace şi salvare mai mult îmi tulbură conştiinţa decât mă linişteşte”.

„Să încep acum, mami dragă?”

„Da, Rozalia. Dar înainte de asta, dă-mi voie să-ţi las şi eu o amintire sub inscripţia doamnei Bernard, ca atunci când vei citi, amintirea mea să-ţi fie vie în inimă şi să-ţi vegheze fiecare vis, fiecare drum sau dorinţă ca un povăţuitor spre bine şi fericire”.

Rozalia îi aduse un toc de scris şi cerneală, şi mâna tremurândă a bolnavei înfiripă, sub nostalgia gândurilor, câteva cuvinte în subsolul paginii. Şi acele rânduri simple păreau să cuprindă imensitatea ameţitoare a unei inimi robite de iubirea maternă:

„*Micuţă* în & *le*. %*pzaiia cu dragostea de mamă*”.

„Iar acum, copila mea, poţi să începi citirea”.

„Dar de unde ai vrea să citesc, mami dragă?”

„Caută textul cu păstorul din tablou”.

După ce răsfoi Testamentul o bună bucată de timp, Rozalia găsi textul din Luca 15 şi începu să citească:

„El le-a spus pilda aceasta:

«Care om dintre voi, dacă are o sută de oi, şi pierde pe una din ele, nu lasă pe celelalte nouăzeci şi nouă pe islaz, şi se duce după cea pierdută, până o găseşte? După ce a găsit-o, o pune cu bucurie pe umeri; şi, când se întoarce acasă, cheamă pe prietenii şi vecinii săi, şi le zice: „Bucuraţi-vă împreună cu mine, căci mi-am găsit oaia care era

pierdută. Tot aşa, vă spun că va fi mai multă bucurie în cer pentru un singur păcătos care se pocăieşte, decât pentru nouăzeci şi nouă de oameni neprihăniţi care n-au nevoie de pocăinţă.»”.

„*Eu* am nevoie de pocăinţă, copila mea”, spuse mama.

Alaiul circului

„Ce înseamnă pocăinţa, mami dragă?”

„Înseamnă să-ţi pară rău de fărădelegea şi păcatul tău, să le urăști şi să doreşti din toată inima să te depărtezi pe vecie de ele; să fugi ca şi cum te-ai afla într-o mare primejdie şi singura ta scăpare este fuga”.

„Probabil că tu vrei să spui că atunci când ai nevoie de pocăinţă, eşti ca o oaie pierdută şi singuratică, rătăcită printre stânci şi agăţată în mărăcini”.

„Da, copila mea, eu sunt acea oaie pierdută, pândită de ochii fioroşi ai fiarelor la fiecare pas. Nu mă îndoiesc de asta şi... nu pot să nu recunosc că mă simt foarte nenorocită. Inima mea e flămândă după pace şi după iubire, dar nu găsesc niciunde alinare. Am rătăcit departe de calea cea dreaptă, pentru că mi-a fost mai uşor să fac răul decât binele şi acum îmi pare imposibil să mă întorc cu puterile mele slabe pe dramul părăsit odinioară şi să lupt împotriva conştiinţei şi a slăbiciunilor mele. Mă văd pribegind prin ungherele lăturalnice ale lumii. Simt că nu mai găsesc calea cea dreaptă şi că păşesc, asemenea multor oameni, pe dramul ce duce spre moarte”.

„Dar, mami dragă, nu la fel s-a întâmplat şi cu oaia rătăcită?”

„Ce vrei să spui, Rozalie dragă?”

„Bine, oaia nu şi-a găsit singură dramul înapoi, nu-i aşa, mami? Oile nu-şi găsesc niciodată dramul singure. Apoi, oaia aceea nu a venit înapoi pe picioarele ei, nu-i aşa? Pastoral a dus-o pe umăr sau în braţe, ca în tabloul meu; nu cred că i s-a parat atât de departe când a fost dusă în braţele păstorului”.

Laura tăcu, chinuită de o durere care parcă-i tăia respiraţia. Părea să mediteze profund la argumentul rostit într-o formă atât de naivă de Rozalia. Stătea nemişcată şi, asemeni unui om care se îneacă, îi trecu prin faţa ochilor, într-o clipă, toată viaţa ei zbuciumată şi apele unduitoare ale sufletului ei se tulburară unindu-se în valuri. Şi încet, încet, simţi cum începe să se liniştească, să-şi recapete speranţa. Fiecare zgomot, fiecare val de sânge, fiecare bătaie a inimii ce îi răsuna în urechi, era o voce care se alătura protestului iubirii divine împotriva

scrupulelor ei. Rozalia închise Testamentul şi învelindu-l din nou în hârtia în care fusese tăinuit atâţia ani, îl ascunse înapoi în cutie.

Era duminică seara, iar clopotele bisericii începură să sune din nou şi oamenii trecură iarăşi pe lângă caravană, cu Bibliile în mână. Şi cum îi privea, Rozalia simţi în adâncul nepătruns al sufletului ei un îndemn, mai puternic decât orice logică, de a-i urma. Dar ce folos?! Chiar atunci auzi glasul poruncitor al tatălui ei, care tocmai se întorsese din cutreierarea cârciumelor, însoţit de ceilalţi amici de pahar, şi îi cerea fetei să le facă un ceai fierbinte. Aşa că, în loc de un serviciu în biserică care să-i aline sufletul, sărmana copilă fu nevoită să audă glumele nedemne şi râsul gălăgios al trupei.

Când se înnopta, Augustus o chemă iar în caravana mare, poruncindu-i să-şi repete rolul. Când credincioşii se întorceau de la biserică, Rozalia încă recita versurile care îi deveniseră o povară.

Capitolul VIII
Mica mamă manechin

RA o seară de luni când umbrele întunericului se conturau încet pe fundalul nopţii triste. Îngânarea tăcută dintre ultimele raze ale soarelui şi primii soli ai înserării dădeau o notă tragică celor ce se petreceau acum în micuţa caravană. Departe de a fi vorba de pregătirile febrile dinaintea unui spectacol de teatru ori de emoţiile unor actori nerăbdători să urce pe scenă, în interiorul casei improvizate, Laura, cu urmele îndelungii sale suferinţe pe faţă, se supunea poruncilor soţului ei de a se pregăti pentru reprezentaţie.

Rozalia, care stătea lângă ea aşezându-i faldurile rochiei, încerca să fie de ajutor sărmanei sale mame. În ciuda palorii evidente a feţei, rochia albă, colierul strălucitor şi coroniţa de crini albi se armonizau perfect cu întreaga făptură a Laurei conferindu-i o frumuseţe angelică. îmbrăcată astfel, femeia se detaşa de realitatea lumii în care trăia. Doar podoabele lipsite de valoare, pe care Augustus o obliga să le poarte,

creau o frumuseţe artificială, tipic umană, contrastând cu imaginea divină de mai înainte. Luându-le din mâna mică a fetei, şi le aranja în faţa oglinzii. Chipul din oglindă nu mai exprima veselia, puterea şi pofta de a trăi de altă dată, ci numai durere, istovire, suferinţă şi boală.

Când fu gata, se aşeză pe una din cutii, în timp ce Rozalia se îmbrăca.

„O, mami dragă, nu cred că eşti în stare să mergi la teatru în seara aceasta".

„Nu te îngrijora, draga mamei", răspunse Laura; „vino şi aşază-te lângă mine ca să-ţi aranjez părul. Şi te mai rog un lucru: înainte ca tata să te cheme, cântă-mi imnul!"

Rozalia încercă, dar glasul ei începu să tremure şi nu reuşi să-l cânte până la capăt, căci pe faţa mamei era o expresie de tristeţe atât de adâncă, încât Rozalia izbucni în lacrimi şi se agăţă cu braţele de gâtul ei.

„Nu plânge, copila mea, nu plânge!", căuta mama să o mângâie. „Ce se întâmplă cu tine, Rozalia mea?"

„O, mami dragă, nu vreau să mergi la teatru în seara aceasta!"

„Linişteşte-te, micuţa mea! Linişteşte-te şi ascultă ceea ce-am să-ţi spun în clipa asta! Dacă vreodată vei avea ocazia să părăseşti viaţa aceasta josnică, promite-mi că o vei face fără să priveşti o clipă înapoi! Teatrul acesta blestemat nu va face decât să te afunde tot mai adânc în prăpastia nefericirii, iar sufletul tău nobil şi curat nu trebuie să cunoască mizeriile şi neajunsurile unei astfel de vieţi. De fiecare dată când tatăl tău te ia să-ţi joci rolul, durerea sufletească sporeşte şi odată cu ea, sporeşte şi dorinţa mea ca tu să duci o altă viaţă decât cea pe care am dus-o eu! Nu-i aşa, dragă Rozalia, că vei face orice să scapi de aici?"

„Da, mami dragă, dacă vii şi tu cu mine".

Drept răspuns, nefericita mamă clătină capul cu amărăciune. Era atâta convingere în această mişcare, încât nu putea fi altfel decât gândea ea:

„Nu, draga mamei. Eu n-am să mai părăsesc niciodată caravana aceasta. O singură dată în viaţă am avut dreptul de a alege, şi am ales fără să mă gândesc la urmări. M-am condamnat să trăiesc aici şi tot aici va trebui să-mi dau şi ultima suflare. Cât despre tine, tu nu trebuie să te supui acestei suferinţe, pentru că tu nu eşti câtuşi de puţin vinovată! Mă rog bunului Dumnezeu, ca măcar pe tine, copilă iubită, să te

elibereze de acest blestem sub care ai căzut din cauza mea.

Mica mamă manechin

Îţi mai aminteşti satul acela mic şi femeia aceea tânără care a fost atât de amabilă cu noi şi care ţi-a dat foaia cu cântecul?”

„Da, mami dragă”.

„Îţi aminteşti şi casa pe care te-am trimis să o vezi?”

„O, da, mami dragă! Cum aş fi putut să uit grădina aceea atât de încântătoare ori pe femeia aceea cu un chip atât de blând care strângea trandafiri împreună cu fetiţa ei?”

„Femeia aceea era sora mea Lucy”.

„Tuşa Lucy? Chiar, mami dragă? Şi fetiţa era verişoara mea?”

„Draga mea, am ştiut că este vorba de Lucy când femeia aceea tânără i-a menţionat numele de familie. Ştiam că se căsătorise cu un domn pe nume Leslie, împreună cu care vorbeşte acum oamenilor din sate, din Biblie. Şi înainte obişnuia să facă asta şi chiar îmi amintesc că tot aşa făcea şi în oraşul în care am locuit în tinereţe”.

„Înseamnă că eu am văzut-o cu adevărat pe tuşa Lucy?”, întrebă Rozalia, iar ochii ei limpezi şi luminoşi exprimau uimirea copilărească amestecată cu bucurie.

„Da, draga mamei. Dar acum te rog să-mi promiţi încă o dată că atunci când se va ivi oportunitatea de a ajunge la ea fără ştirea tatălui tău, o vei face. I-am scris o scrisoare şi am ascuns-o în cutie, lângă medalion. Aş vrea să i-o dai şi să-i arăţi medalionul. îl va recunoaşte la prima privire şi să-i spui, dragă, că niciodată nu m-am despărţit de el toţi anii aceştia lungi şi plini de amărăciune”.

„De ce nu vii şi tu cu mine, mami dragă?”

„Nu mă întreba asta acum, copila mea; este aproape timpul să mergem în teatru. Dar înainte de a merge, citeşte încă o dată versetele despre păstor. Cred că mai ai timp până vine tata”.

Rozalia citi iarăşi pilda cu oaia rătăcită... >.: „Copila mea, draga mea copilă”, spuse mama după ce termină de citit, iar glasul îi era înecat în plâns, „există în pilda asta câteva cuvinte care-mi stăruiesc în minte de parcă cineva mi le-ar şopti mereu la ureche”.

„Care sunt acestea, mami dragă?”

„«Până când o găseşte.» Ştii, toată noaptea trecută am stat trează din cauza tusei şi mereu îmi spuneam că pentru mine nu există speranţă. Eram atât de convinsă de acest lucru, încât, dacă ar fi venit cineva în acel moment să-mi spună că Păstorul m-a găsit, aş fi zis că-şi

bate joc de mine. Eram sigură că nu avea rost nici măcar să-l cer Bunului Păstor să mă caute. În disperarea mea, I-am subestimat dragostea şi puterea, când dintr-odată, mi s-a părut că o voce atât de blândă şi dulce, mi-a şoptit aceste patru cuvinte, ca şi cum ar fi fost lângă mine şi mi-ar fi pătruns tainele gândului, «Până când o găseşte…». Vocea aceea divină mi-a inspirat atâta încredere, încât mi-am imaginat – Rozalia, nu ştiu dacă am dreptate sau dacă mai pot îndrăzni să sper – dar noaptea trecută mi-am zis că, dacă în dragostea Lui nemărginită se jertfeşte căutând, dacă El continuă să o caute «Până când o găseşte…», s-ar putea să mai am şi eu o şansă…”

Dar mărturisirea ei simplă, atmosfera aceea plină de pace şi de speranţă, fu tulburată de brutalitatea glasului lui Augustus care se ivi chiar atunci în uşa caravanei: „Sunteţi gata? Trebuie să începem!”

Se ridicară amândouă în grabă şi după ce puseră Testamentul pe furiş în cutie, coborâră scările caravanei şi intrară în teatru. Mai rămăseseră doar câteva minute până să înceapă reprezentaţia. Rozalia îi aduse un scaun mamei în încăperea din spatele scenei pentru a se odihni cât mai mult posibil.

Câţiva membri ai trupei se apropiară de sărmana femeie întrebând-o cum se mai simte. Această întrebare nici nu-şi mai avea rostul, căci faţa mamei vădea clar că starea ei era din ce în ce mai gravă. Aceşti oameni simpli, în ciuda modului de viaţă pe care-l duceau, păreau a fi totuşi mai puţin tirani decât Augustus. Privirea Rozaliei cerceta neliniştită

Mica mamă manechin feţele lor şi citi în ele compasiune şi părerea sinceră că, în starea în care se afla, mama ei n-ar fi trebuit cu niciun chip să participe la reprezentaţie. Şi câtă durere se adună într-o clipă în micuţa inimă de copil… Câte gânduri tulburară mintea ei sensibilă…

În neliniştea ei crescândă, Rozaliei i se păru totuşi că nu-şi mai văzuse niciodată mama atât de frumoasă. Obrajii ei prinseră culoare, iar ochii îi străluceau de parcă ar fi fost două stele ce răspândeau lumină. Privind-o, fetei i se păru că mama ei se simte puţin mai bine. Dar se înşela, căci dincolo de acea împurpurare aparentă, faţa mamei era brăzdată de o durere adâncă şi sfâşietoare care o făcu pe micuţă să se cutremure. Laura îşi repeta rolul lăsând să se observe că ceea ce făcea era extrem de dezgustător. Dacă ar fi ascultat-o, un bun psiholog şi-ar fi dat seama cu câtă neplăcere îşi îndeplinea rolul, dar lui

Augustus nu-i păsa de asta. Cu toate că fizic Laura se afla încă pe scenă, cu sufletul era departe de acel loc... departe de gălăgia teatrului, departe de lumea mizeră în care trăia... Sufletul ei atât de însetat după dragoste nu lua parte la ceea ce se petrecea în jur, căci se înălţase şi se unise pentru câteva momente cu infinitul. Aplauzele zgomotoase ale spectatorilor o lăsau indiferentă. Se obişnuise prea mult cu aceste mărunţişuri ale vieţii. Rozaliei i se păru chiar, la un moment dat, că ochii mamei sunt înlăcrimaţi. După prima reprezentaţie alergă la ea şi, luând-o de mână, o ajută să coboare de pe scenă. Mâna mamei ardea de febră, iar când ieşiră în aerul rece al nopţii ea tremura din cap până în picioare.

„O, mami dragă", şopti Rozalia, „trebuie să mergi înăuntru chiar în clipa aceasta!", apoi îşi ajută mama să intre în caravană.

La reprezentaţia următoare Rozalia trebuia să recite singură rolul pe care tatăl ei o învăţase săptămâna trecută. Era pe la jumătatea recitalului, când deodată dădu cu ochii de mama ei care era în partea opusă a scenei, după cortină, într-o stare zguduitoare. Culoarea îi dispăruse din obraji şi avea faţa unui mort. Părea că viaţa părăsise trupul gingaş al femeii. Rozalia începu să se bâlbâie şi uită tot ce trebuia să spună. Zadarnic încerca tatăl ei să o ajute, căci şoaptele lui ar fi fost auzite mai degrabă de pereţii unei case decât de micuţa care avea în faţa ochilor doar chipul ca de ceară al mamei.

În momentul următor, Laura căzu şi câţiva dintre actori o ridicară şi o scoaseră prin spatele scenei. Rozalia alergă în urma lor şi zgomotul din teatru deveni asurzitor. Însă tatăl ei îi tăie calea tocmai când ajunse la treptele din spatele scenei. Mâniei ce se putea citi pe chipul lui se mai alăturară ţipetele şi criticele care o obligau pe Rozalia să se întoarcă şi să-şi continue rolul, poruncă însoţită de ameninţări în cazul în care ar fi pregetat să-i dea ascultare.

Biata fată s-a întors pe scenă tremurând din toate încheieturile. Rolul mamei fu preluat de altcineva şi piesa continuă ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, dar inima Rozaliei nu era acolo; era cuprinsă de o groază teribilă. Ce se întâmplase cu mama ei? Cine a rămas cu ea? O îngrijea cineva? apoi o frică cumplită puse stăpânire pe ea la gândul că atunci când se va întoarce în caravană s-ar putea s-o găsească moartă şi niciodată nu va mai auzi glasul ei din nou.

Când ce-a de-a doua reprezentaţie se sfârşi, se duse înaintea tatălui şi-l rugă să-i permită să meargă la mama ei. Altă dată nu ar fi

îndrăznit să se arate în faţa lui, mai ales că ştia mânia pe care i-o stârnise; dar acum, dragostea adâncă pentru mama o determină să treacă peste toate obstacolele, fără a ţine seama de limite. Rugăciunea ei sinceră fu întâmpinată însă cu răceală și cu răutate. Era imposibil să-l convingă pe tatăl ei de situaţia gravă în care se afla.

O, ce lungi îi părură Rozaliei reprezentaţiile din noaptea aceea! De fiecare dată când avea ocazia, ieşea pe platforma din spatele scenei și privea înspre fereastra caravanei. O lumânare ardea înăuntru, dar nu putea vedea nimic altceva. Ceasurile treceau liniştit şi poate mai greu

Mica mamă manechin decât altă dată, vrând parcă să prelungească durerea din inima micuţei făpturi. De fiecare dată când trebuia să recite rolul, o singură rază de speranţă îi dădea putere să rămână în picioare. Era convinsă că, într-o zi, toate aceste suferinţe vor lua sfârşit şi vor fi înlocuite de o bucurie veşnică. Când auzea gongul ceasului bisericii din apropiere, asculta atentă şi număra bătăile, gândindu-se cât mai are până la miezul nopţii. Deşi noaptea aceasta fusese cea mai lungă din viaţa ei, când totul se termină şi putea în sfârşit să se întoarcă în caravană, în loc să o ia la fugă spre locul unde se afla mama ei, îşi încetini pasul. Nu îndrăznea să intre. Teama începu să pătrundă în sufletul ei nevinovat. Ce va găsi înăuntru? Nu cumva mama ei murise? Oare va mai auzi vreodată vocea ei melodioasă? Poate că plecase spre lumea cealaltă şi tatăl ei mascase adevărul ca s-o determine să rămână pe scenă. Nu, era imposibil!

Deschise uşa foarte, foarte încet. Era o lumânare aprinsă pe masă şi la lumina ei, Rozalia observă că mama ei era întinsă pe pat, palidă şi cu ochii închişi, dar îi auzi respiraţia şi îşi dădu seama că nu era moartă. Fu atât de uşurată după atâta emoţie şi nesiguranţă încât nu-şi putu stăpâni lacrimile de bucurie, eliberându-se astfel de povara ce o purtase pe parcursul întregii seri. Plânsul ei fu întrerupt însă de o voce răguşită ce venea din colţul caravanei:

„Nu te speria, draga mea! Eu sunt! Toby mi-a spus despre mama ta aşa că am venit să stau cu ea până te întorci tu”.

Fata se apropie şi pe cutia de lângă pat găsi o bătrână pitică cu faţa zbârcită.

Apropiindu-se parcă cu teamă, Rozalia întrebă uimită: „Dar cine eşti?”, iar în glasul ei se putea observa surprinderea.

„Sunt de la teatrul de pitici, draga mea”, spuse bătrâna, „suntem

patru şi niciunul din noi nu are mai mult de un metru înălţime”.

„Nu aveţi reprezentaţie în seara aceasta?”

„Ba da, draga mea; noi întotdeauna avem reprezentaţie”, răspunse pitica. „Dar după cum vezi şi tu, bătrâneţea şi urâţenia mea nu sunt de mare folos acolo, şi prietenii mei se pot lipsi de prezenţa mea. De fapt, eu particip numai câteodată şi, în al doilea rând, trebuie să ştii că bătrâneţea îşi are libertăţile ei, dragă”.

„Îţi sunt atât de îndatorată pentru ceea ce ai făcut pentru mine şi pentru mama! Nu ştiu ce s-ar fi întâmplat cu ea dacă nu ai fi fost aici să o îngrijeşti”, spuse Rozalia cu lacrimi în ochi. „A scos vreun cuvânt de când eşti aici?”

„Da, draga mea, o singură dată, dar n-am putut să înţeleg ce a spus. Am încercat să-mi duc urechea aproape de gura ei, dar din cauza înălţimii mele n-am reuşit. Mi s-a părut că a spus ceva despre o oaie, dar bineînţeles nu putea fi vorba de aşa ceva, draga mea; în tot bâlciul acesta nu este nicio oaie!”

„Ba da”, spuse Rozalia. „Despre oaie era vorba; noi tocmai citisem un pasaj despre un păstor chiar înainte de a merge la teatru”.

În momentul acela se auziră nişte paşi la uşa caravanei şi Augustus intră. Se apropie de soţia lui, iar mersul îi trăda parcă şovăiala şi poate puţină părere de rău. îi controla pulsul, iar înainte de a ieşi din caravană, fiind conştient de nelegiuirea sa, vorbi încet şi neînţeles. Să-l fi cuprins oare remuşcarea pe omul acesta neînduplecat şi care nu cunoştea limitele în răutate?!

„Şi-a revenit acum. Las-o în pace să se odihnească, Rozalia. Un somn bun este tot ce-i trebuie”. Se uită curios la bătrâna pitică, apoi ieşi închizând uşa caravanei.

„Rozalia”, spuse bătrâna când rămaseră singure, „dacă vrei, aş putea să rămân cu tine”.

„O, chiar ai putea să faci asta pentru mine?! Ar fi cea mai mare bucurie care am avut-o în ultima vreme!”, răspunse Rozalia, care simţea că i-ar fi fost peste puteri să treacă de

Mica mamă manechin una singură peste noaptea aceea atât de sinistră şi rău prevestitoare.

„Da”, continuă pitica, „rămân, numai că trebuie să mergi până la cortul meu ca să-i anunţi pe ceilalţi. Crezi că poţi să-l găseşti?”

„Unde este?”, întrebă Rozalia.

Bătrâna îi explică şi fata, învelindu-se cu un şal, porni în căutare.

Câteva panouri erau încă luminate şi astfel Rozalia observă unul pictat cu câţiva pitici. Deasupra cortului era o pancartă pe care scria cu litere mari: „TEATRUL REGAL DE PITICI”.

Rozalia găsi cu greu intrarea în cort. Se învârti de jur-împrejur de câteva ori, trăgând de pânza cortului, dar fără niciun rezultat. Apoi auzi râzând pe cineva în interior şi strigă:

„Vă rog să-mi deschideţi. V-am adus un mesaj de la femeia mică ce locuieşte aici”.

Fata distinse nişte foşnete şi un zgomot zăngănitor de monede, apoi un colţ din pânza cortului se dădu la o parte şi un glas piţigăiat îi răspunse:

„Intră, oricare ai fi, să auzim ce ai de spus!”

Rozalia se aplecă şi păşi în interiorul cortului. În prima clipă rămase uimită de imaginea pe care o ofereau cei trei pitici şi uriaşul acela înalt şi slab. Era chiar o scenă nostimă să vezi trei oameni atât de mici care abia dacă ajungeau la cotul uriaşului slab de lângă ei, iar măsuţele, scaunele, păpuşile şi alte obiecte împrăştiate pe jos creau o atmosferă de basm.

„Ce s-a întâmplat, dragă?”, întrebă uriaşul, care era nevoit, din cauza înălţimii, să se aplece pentru a auzi ceea ce spunea Rozalia.

„Ştiţi”, spuse Rozalia puţin încurcată, „eu v-am adus un mesaj din partea bătrânei care face parte din grupul vostru”.

„Mama manechin”, rosti unul dintre pitici pe un ton explicativ.

„Da, mama manechin”, repetă gigantul; şi ceilalţi doi pitici dădură din cap cu aprobare.

„Mama mea este foarte bolnavă”, continuă Rozalia, şi o undă de tristeţe îi brazdă chipul de copil. „Bătrâna este atât de bună şi va rămâne noaptea asta să îngrijească de ea, iar eu mi-am luat răspunderea să vă anunţ”.

„Nicio problemă”, spuse gigantul cu bunăvoinţă.

„Nicio problemă, nicio problemă, nicio problemă”, se auzi ecoul celor trei pitici. Apoi cele două femei pitice au prins-o pe Rozalia de mână rugând-o să ia loc şi să mănânce împreună cu ele. Rozalia refuză însă politicos spunând că doreşte să se întoarcă cât mai repede lângă mama ei.

„Nicio problemă”, spuse iarăşi gigantul. „Nicio problemă, copilă”.

„Nicio problemă, copilă”, repetară piticii de trei ori.

Apoi o conduseră pe fetiţă până la uşa cortului, iar ca semn de

rămas bun făcură o plecăciune adâncă, întocmai cum obişnuiau să facă la teatru.

„Spune-i mamei manechin să nu se întoarcă acasă la lumina zilei”, spuse gigantul pe când Rozalia dispărea în întuneric.

„Nu la lumina zilei, nu la lumina zilei, nu la lumina zilei”.

„De ce nu?”, întrebă Rozalia.

„Bănuţii noştri”, spuse gigantul misterios.

„Bănuţii noştri, bănuţii noştri, bănuţii noştri”.

„Da, bănuţii noştri. Cine ne vede gratis nu mai vrea să plătească să ne vadă înăuntru. Noapte bună, copilă”, spuse gigantul.

„Noapte bună, copilă, noapte bună, copilă, noapte bună, copilă”, repetară piticii.

Aşa plină de tristeţe cum era, fata zâmbi când auzi că ei, care erau nişte fiinţe atât de mici, o numeau „copilă”, cu

Mica mamă manechin un aer de superioritate vădită. Dar se grăbi să ajungă înapoi la caravană şi, după ce spuse mamei manechin că şi-a împlinit misiunea, se aşeză pe cutie, lângă patul mamei.

Prezenţa mamei manechin acolo îi era de un real ajutor. Era de o bunătate şi o înţelepciune rară şi, chiar dacă mama Rozaliei era prea slăbită ca să-şi poată exprima dorinţele, bătrâna citea parcă pe chipul ei toate nevoile şi imediat le şi satisfăcea.

Laura stătu toată noaptea nemişcată, uneori evident inconştientă, iar alteori deschizându-şi ochii şi încercând să zâmbească fetei. Mama manechin făcea tot ce putea mai bine ca să-i aline suferinţele. Se vedea că era obişnuită să îngrijească de bolnavi şi că se pricepea foarte bine la aceasta. Se caţără pe un scaun să aranjeze pernele în aşa fel încât bolnava să poată respira mai uşor, apoi îi spuse copilei să-şi schimbe rochia albă pentru spectacol şi să se aşeze la capătul celălalt al patului învelind-o cu un şal de lână. Mai mult de atât nu a fost nevoie, căci bunătatea şi dragostea de mamă cu care o îngrijea mica mamă manechin, mângâia parcă pleoapele micuţe, iar acestea se închiseră. Într-o clipă, oboseala evidentă de pe faţa ei, fu înlocuită de zâmbetul fermecător care transformă orice copil lipsit de griji într-un adevărat îngeraş.

Când se trezi, lumina cenuşie a zorilor se furişa prin fereastra caravanei. Se ridică din pat şi privind în jur, i se păru că încă mai visează un vis urât, dar imediat amintirea nopţii trecute îi reveni în minte, trezind-o la cruda realitate: mama ei era tot pe patul în care

zăcuse şi cu o noapte înainte, iar micuţa mamă manechin se afla la căpătâiul ei, mereu gata de a-i veni în ajutor.

„O, mamă manechin”, spuse Rozalia coborându-se din pat şi îmbrăţişând-o cu dragostea pură şi inocentă de copil, „cât de bună eşti!”

„Taci, copilă! Să nu se trezească mama ta! A adormit de vreun ceas şi în sfârşit este mai liniştită”.

Mica mamă manechin

„Mă bucur atât de mult!”, spuse Rozalia. „Crezi că-şi va reveni în curând, mamă manechin?”

„Să sperăm, draga mea; spune-mi ce reprezintă tabloul acela de deasupra patului. M-am uitat la el toată noaptea”.

„O, acela este tabloul meu! Păstorul pe care îl vezi zugrăvit acolo şi-a căutat atât de mult mieluşelul pierdut, încât până la urmă l-a găsit. Se pare că îl iubea nespus de mult căci rănile de pe trup şi sângele ce-i curge din răni nu-i ştirbesc fericirea regăsirii mieluşelului”.

„Ce scrie dedesubt?”, întrebă bătrâna. „Nu pot citi, dragă, căci nu am fost niciodată la şcoală”.

„Bucuraţi-vă împreună cu mine căci am găsit oaia care era pierdută. Tot aşa, vă spun că va fi mai multă bucurie în cer pentru un singur păcătos care se pocăieşte, decât pentru nouăzeci şi nouă de oameni neprihăniţi care n-au nevoie de pocăinţă”.

„Ce înseamnă aceasta, copilă?”

„Înseamnă că Iisus, care este ca păstorul acesta, ne caută pe noi, mamă manechin; şi se bucură nespus de mult când ne găseşte”.

Pitica aprobă şovăielnic, însă pe faţa ei zbârcită se distingea nedumerirea, ceea ce ochiului ager al Rozaliei nu-i scăpă. Drept urmare, continuă astfel:

„Noi – adică eu şi cu mama – Îl rugăm în fiecare zi să ne găsească, mamă manechin; el a promis că ne va căuta până ne va găsi. Vrei să-ţi citesc textul? Este ceea ce am citit împreună cu mama înainte de a merge la teatru aseară”.

Rozalia scoase Testamentul din cutie şi, aşezându-se lângă mama manechin, îi citi pasajul ei favorit despre oaia pierdută.

Când termină, închise Cartea şi întrebă:

„Te-a găsit şi pe tine, mamă manechin?”

Întrebarea fu pusă cu atâta dezinvoltură, cu atâta simplitate copilărească, încât mama manechin rămase încurcată în faţa

sincerităţii naive a micuţei fete. Se scarpină în cap, încercând parcă să amâne răspunsul acestei întrebări simple în aparenţă şi totuşi aşa de dificilă în esenţă. Văzând şovăiala bătrânei, Rozalia se temu să n-o fi supărat, aşa că renunţă la discuţia ce o pusese pe gânduri pe pitică. Dar după mult timp – atât de mult, încât Rozalia avusese timp să se gândească la zece lucruri, uitând aproape cu desăvârşire că întrebarea ei rămase fără răspuns – mama manechin şopti cu glas sugrumat de emoţie: „Nu copilă. Nu m-a găsit”.

„N-ai vrea să-L rogi să te caute, dragă mamă manechin?”

„Da, draga mea copilă. Chiar astăzi îi voi cere, dar oare mă iubeşte atât de mult, încât să mă caute aşa rătăcită cum sunt? Dar să nu mai pierdem vremea! în vață-mă ce trebuie să-l spun!”

Rozalia coborî de pe cutie şi îngenunchind pe duşumeaua caravanei, se rugă cu glas tare:

„Bunule Păstor, Tu mă cauţi pe mine şi pe mama. Te rog s-o cauţi şi pe mama manechin. Ia-o în braţe şi du-o acasă. Amin!”

„Amin!”, şopti mama manechin cu glasul ei răguşit.

După aceea nu mai vorbiră nimic. Pe la şase dimineaţa se auzi o bătaie în uşă şi o femeie îmbrăcată cu o mantie lungă întrebă dacă mama manechin este acolo. Era de la „Teatrul regal de pitici” şi venise să o ia înainte ca activitatea din bâlci să înceapă. O înveli pe bătrână într-un şal şi o duse ca pe un copil, în aşa fel încât nimeni să nu o recunoască. Rozalia îi mulţumi cu lacrimi în ochi pentru bunătate şi pitica îi promise că va reveni în curând să-şi vadă pacienta.

Capitolul IX

Vizita medicului

DUPĂ plecarea mamei manechin, Rozalia îşi sprijini capul de spătarul înalt al scaunului şi-şi lăsă gândurile să zburde aiurea. Sub pleoapele ei întredeschise se întrezăreau ochii luminoşi care-i încununau faţa. Disperarea pecetluise trăsăturile chipului, peste care pluteau ca un abur îngrijorarea şi amărăciunea. Totuşi, această amărăciune nu ofilise încă obrazul ei trandafiriu, ba chiar îi conferea o

anumită demnitate. În bătaia dimineţii, fiinţa ei gingaşă părea un înger cu aripi zdrobite. Starea de visare fu întreruptă de o bătaie uşoară în uşa caravanei. Era Toby.

„Domnişoară Rozi”, spuse el, „cum se simte mama ta acum?”

„Doarme liniştită, Toby”.

„Am vrut să vin mai înainte, dar mi-a fost teamă să nu vă deranjez. Toată noaptea, gândurile mi-au învălmășit mintea. N-am închis un ochi. M-am gândit doar la stăpână. Nicio întâmplare nu m-a tulburat atât de mult”.

„O, Toby, tu ai chemat-o pe mama manechin?” „Da, domnişoară Rozi. Înainte de a veni la tatăl tău, am lucrat la teatrul piticilor şi, odată, când am avut febră, mama manechin m-a îngrijit până m-am făcut bine. Aseară m-am gândit că numai ea ar putea şti ce este de făcut”. „Are un suflet bun”, spuse Rozalia. „Da, domnişoară. Aşa e. Cât de adevărat e că în fiinţele mici, neînsemnate, ignorate de restul lumii, se găsesc

Vizita medicului adevărate comori de dragoste. Cât de rar întâlnim în viaţă astfel de oameni care să fie oricând gata să ne sară în ajutor”. Aici tăcu şi ridicându-şi uşor sprâncenele, ca şi cum şi-ar fi adus aminte de ce venise de fapt, continuă, „am venit însă să-ţi spun ceva: mă duc să aduc un doctor să o vadă pe stăpână”.

„O, Toby! Ce va spune tata?”

„Poate n-o să vă vină să credeţi, dar tocmai el m-a trimis. Am impresia că îi este ruşine de fapta sa; nu e chiar în apele lui şi probabil că va încerca să-şi repare într-o oarecare măsură greşeala. Să-i fi văzut pe actori, când închideau teatrul după miezul nopţii, ce agitaţi şi nemulţumiţi erau! Mulţi dintre ei au avut curajul de a-l înfrunta şi chiar de a-l condamna pentru că a silit-o pe stăpână să participe la piesa de teatru, în starea gravă în care se găsea; «o faptă ruşinoasă», o numeau ei. Însă părea că zadarnic se silesc; stăpânul rămânea rece şi încruntat. Încordarea era atât de mare, încât mă gândeam că seara nu va avea un final prea fericit. Şi aşa a şi fost: stăpânul s-a enervat peste măsură şi, scos din sărite, a început să ţipe şi să răstoarne… dar s-a liniştit în cele din urmă. Când nici nu se crăpase bine de ziuă, m-a chemat şi mi-a spus să caut un doctor pentru mama dumitale. Avea fruntea înnegurată, era tulburat, iar ochii îi erau mici şi roşii. Cred că nu dormise. De aceea am venit să-ţi spun să pui lucrurile în ordine pentru ca medicul să nu vă găsească nepregătiţi”.

După ce plecă Toby, Rozalia aranja lucrurile în caravană şi aştepta cu nerăbdare sosirea medicului. Sosi în sfârşit şi acesta. Era un bătrân cu creştetul alb ca al unui munte, cu înfăţişarea ştearsă şi puţin adus din spate. Purta o haină lungă şi veche, iar în mână ţinea o geantă. Augustus îl aduse în caravană şi nu plecă până când doctorul nu luă pulsul bolnavei şi nu termină analizele. Din când în când, acesta din urmă punea întrebări Rozaliei despre boala mamei. Când Laura tuşea, pleoapele bătrânului se crispau, iar privirea lui iscodea bolnava cu o vădită îngrijorare. În cele din urmă, cei doi bărbaţi ieşiră şi fata rămase cu ochii pironiţi asupra uşii care tocmai se închise – trântită de mâna puternică a lui Augustus – cu muşchii feţei încordaţi şi cu privirea înceţoşată. Era atât de nerăbdătoare să afle care era starea mamei şi şansele ei de-a mai trăi. îi părea rău că nu îndrăznise să-l întrebe pe doctor tot ceea ce o nelinişte a. E drept că prezenţa tatălui ei o stingherise.

Augustus intră din nou înăuntru şi Rozalia se apropie de el întrebându-l:

„Ce a spus medicul, tată?"

„Ce să spună decât că e foarte bolnavă?!", răspunse el scurt, pe un ton aspru şi iritat. Fata tăcu; îşi dădu seama că nu trebuie să-i mai pună alte întrebări, pentru că s-ar fi răstit la ea cu siguranţă. Augustus se aşeză lângă pat şi stătu tăcut aproape o jumătate de ceas cu o faţă mai blândă decât l-a văzut Rozalia vreodată. Ea îşi dădu seama că doctorul trebuia să-i fi spus ceva cu adevărat trist.

Niciunul dintre ei nu îndrăznea să vorbească, de parcă cuvintele ar fi rămas amorţite şi îngheţate pe buze vineţii. În caravană nu se auzea decât tic-tacul ceasului şi fiecare bătaie a timpului lovea adânc inima lor fugară. Jarul sfârâia în sobă, iar sunetul lui părea un strigăt al durerii. Gândurile lui Augustus erau umbrite de vestea pe care i-o dăduse medicul. Bărbatul nu putea să creadă că soţia lui era aşa de aproape de moarte. Stând lângă patul Laurei, era nevoit să se gândească la toată cruzimea lui faţă de ea, la cuvintele jignitoare pe care i le-a spus, la lucrurile nedemne pe care le-a făcut şi, mai ales, la felul dur şi vulgar prin care a obligat-o să apară pe scenă în seara trecută. Abia îşi putu înăbuşi un suspin ieşit din pieptul lui, chinuit de remuşcare. Privirea îi devenise fixă şi tulbure şi o descurajare adâncă luase locul cruzimii şi nepăsării. Îşi ţinea mâna crispată în dreptul inimii pentru a-şi opri, parcă, o durere puternică.

Vizita medicului

Dar după un timp, meditaţiile îi deveniră atât de neplăcute, încât nu mai putea suferi să stea acolo în faţa acuzaţiilor aduse de propria conştiinţă; se ridică în grabă şi ieşi afară fără a spune un cuvânt copilei, trântind uşa după el şi umblând nervos prin bâlci. Aici se întâlni cu câţiva prieteni care i-au compătimit aparenţa melancolică şi s-au oferit să-l trateze la crâşma din colţul străzii. În felul acesta, Augustus şi-a alungat toate remuşcările, reuşind să înăbuşe glasul acuzator al conştiinţei sale. Când s-a întors la teatru, la lăsarea serii, era la fel de crunt şi neînduplecat ca înainte, aşezându-se să mănânce fără să se intereseze câtuşi de puţin de starea bolnavei. Părea că nu dorea să audă răspunsul acestei întrebări.

În seara aceea, Rozalia fu obligată din nou să-şi joace rolul; tatăl ei insista: îi era imposibil să o scutească, spunea el, întrucât era nevoit s-o înlocuiască pe mama ei. Rozalia îl imploră să o lase să rămână lângă mama sa, dar toate stăruinţele ei fură zadarnice. Cu inima încărcată de durere se duse la teatrul piticilor şi o rugă pe mama manechin să o înlocuiască.

Bătrâna fu uimită şi totodată indignată de cele auzite. Nu putea crede că există oameni atât de insensibili la durerile semenilor lor. În ochii ei blânzi şi buni, Augustus apărea asemenea unui tiran crud şi nemilos, cu inima neclintită ca o stâncă de piatră. Cuprinsă de o milă nemărginită faţă de această copilă nevinovată, care în ultimele clipe de viaţă ale mamei ei nu avea dreptul să o vegheze, ci era obligată să participe la piesa de teatru, mama manechin se hotărî să renunţe la toate preocupările ei şi să se ducă să îngrijească de bolnavă. Piticii au mormăit nemulţumiţi de alegerea bătrânei, dar ea a ştiut să-i dojenească, cerându-le să fie mai puţini egoişti şi cu o inimă mai bună.

„O, mamă manechin”, spuse Rozalia, „ai muncit toată ziua şi n-ai dormit deloc toată noaptea”.

„O, draga mea, nu te îngrijora de mine. Spre dimineaţă am dormit îndeajuns ca acum să fiu în stare să răstorn şi un munte. Cât despre domnişoara Gămălie şi domnul Aşchiuţă, trebuie să recunosc că sunt dezamăgită de pornirile lor individualiste şi cred că şi ei ar trebui să se simtă ruşinaţi de asta. Cât despre mine, cum aş putea să rămân nepăsătoare la un asemenea necaz? Până la urmă, nu sunt decât o bătrână urâtă peste care timpul şi-a aşternut colbul, în timp ce voi sunteţi în floarea vieţii, frumoşi. Lumea e doritoare să vă vadă pe voi –

voioase şi fără urmele îngrijorării pe chip. De aceea, dragii mei, vă urez o seară plăcută şi sper să nu vă apucaţi de peripeţii până mă întorc eu. Unde-i Buburuza?”

„Aici sunt, mamă manechin”, se auzi un glas piţigăiat şi cealaltă pitică apăru de după o masă.

„Cheam-o pe Suzana!”

Femeia care o luase pe mama manechin dimineaţă apăru, şi bătrâna îi spuse:

„Du-mă la caravana fetei!”, apoi se urcă pe un scaun şi-şi întinse braţele spre ea. Suzana o înveli cu şalul şi o duse îndată în caravană, în timp ce Rozalia venea din urmă.

Bătrâna se dovedi a fi extrem de utilă. O ajută pe fată să se îmbrace şi să-şi aşeze părul. Nu putu să-şi stăpânească un strigăt de uimire la vederea valurilor aurii care încadrau faţa angelică a copilei. Când fata fu gata de plecare, se apropie de patul bolnavei, păşind uşor ca o umbră şi, cu lacrimi în ochi, privi faţa palidă. În aceeaşi clipă, ochii mamei se deschiseră şi buzele ei se uniră, dând viaţă primelor sunete după care copila tânjise aşa de mult. Rozalia, pradă unei emoţii adânci, le asculta în extaz ca şi cum toate simţurile i s-ar fi contopit în suflet. Nu îndrăznea să tulbure cu nimic vocea mamei, de teamă ca acel dulce vis să nu dispară.

„Rozalie dragă”, şopti ea, „mă simt mai bine astăzi. Sărută-mă!”

Vizita medicului

Copilul se aplecă şi sărută faţa mamei, iar părul ei aranjat pentru spectacol căzu pe pernă.

„Cine are grijă de mine, Rozalia?”

„Este o femeie mică pe care o cunoaşte Toby, mami dragă; este atât de bună şi spune că va sta cu tine cât timp sunt eu plecată. N-am vrut să te las, am vrut să rămân cu tine, dar tata spune că nu se poate”.

„Nu te îngrijora, dragă”, răspunse mama. „Mă simt mai bine în seara aceasta. Aş dori un ceai”.

Mama manechin nu se lăsă rugată şi pregăti neîntârziat ceaiul cerut. Rozalia era cu adevărat vrăjită de hărnicia şi dragostea acestei femei. Îi dădu bolnavei ceaiul fără să scoată un cuvânt. Dar zâmbetul ei era atât de senin, privirea ei implora atâta blândeţe şi gestul era atât de graţios, încât Laura, încântată de această străină care nu-i era nici rudă, nici cunoştinţă, şi legănată de acest gând frumos, îi zâmbi bătrânei în semn de mulţumire şi nu se putu abţine să nu aprecieze

frumuseţea caracterului ei:

„Cât de bună eşti!”, îi spuse când pitica se urcă pe un scaun ca să-i servească ceaiul.

„Un ceai fierbinte face mult”, spuse bătrânica; „mie dacă îmi dai o cană de ceai, nu mai am nevoie de nimic. Arătaţi mai bine astăzi, doamnă”.

„Da”, răspunse bolnava; „mi-am revenit puţin şi pot să vorbesc. V-am auzit înainte discutând despre tabloul Rozaliei, dar nu puteam să scot niciun cuvânt”.

„Parcă nu-mi vine să cred”, spuse bătrâna bucuroasă. „Îţi închipui, Rozalia? Ea auzea ce vorbeam. Totuşi nu-i atât de grav!”

„Am auzit-o şi pe Rozalia rugându-se şi cred că de aceea mă simt mai bine”.

„Da”, spuse mama manechin; „m-a pomenit şi pe mine în rugăciunea ei, mititica. N-am s-o uit niciodată, draga de ea”.

Timp de mai multe clipe se aşeză o tăcere stranie. Laura, tulburată şi obosită, închise iar ochii. Între pânzele albe ale patului părea o biată creatură fără nume, o sărmană femeie tratată cu dispreţ de propriul ei soţ, o muribundă căreia îi erau îngăduite clipe de împăcare cu Creatorul ei. Când Rozalia plecă pe scenă, bolnava dormea liniştită cu mama manechin la căpătâiul ei, iar când fata se întoarse o găsi exact în aceeaşi poziţie. La rugăminţile insistente ale bătrânei, Rozalia cedă şi, dezbrăcându-şi rochia, se ghemui în pat, alături de mama ei. Copilei, noaptea i se părea înăbuşitoare, prea caldă şi umedă. Era epuizată de reprezentaţiile neîntrerupte şi de necazurile care nu conteneau să lovească în făptura ei neputincioasă. Mirosul greu dinspre circul de animale îi făcea tihna somnului apăsătoare, aproape insuportabilă. Dar vlăguită de putere, adormi numaidecât.

Era o nouă dimineaţă. Razele aurii pătrundeau leneş prin perdeaua groasă ca nişte crâmpeie din visul Paradisului. Trezită de ele, Laura, simţindu-se mai bine, se ridică în capul oaselor şi privi făptura plăpândă a Rozaliei care-i pregătea masa. Femeia vedea bine că se află la hotarul dintre două lumi, una materială şi alta spirituală, necunoscută. Cea dintâi îi întuneca mintea, pe când lumea care o întrezărea prin închipuire îi înălţa sufletul. Spre seară, aproape şoptit, Laura îi vorbi copilei:

„Rozalia”, spuse ea cu glas tărăgănat, „îmi vin mereu în minte nişte versuri pe care le auzeam adesea când eram copil. Guvernanta

noastră era cu adevărat preocupată de viaţa noastră viitoare. De aceea ne sfătuia să-i urmăm poveţele. În toţi aceşti ani nu am avut curajul să-mi amintesc aceste versuri, dar în noaptea aceea când zăceam inconştientă, m-am trezit recitându-le. Gândul meu s-a oprit îndelung asupra mesajului transmis prin ele. Mi se părea că privesc pagina unei cărţi în care stăteau scrise lucruri ciudate, dar atrăgătoare. Versurile îmi erau familiare, însă în acele momente părea că le aud pentru prima oară”.

Vizita medicului

„Ce spuneau versurile, mami dragă?”, întrebă Rozalia.

„«Dispreţuit şi părăsit de oameni, om al durerii și obișnuit cu suferinţa, era aşa de dispreţuit că îţi întorceai faţa de la El, și noi nu L-am băgat în seamă. Totuşi, El suferinţele noastre le-a purtat și durerile noastre le-a luat asupra Lui, iar noi am crezut că este pedepsit, lovit de Dumnezeu și smerit. Dar El era străpuns pentru păcatele noastre, zdrobit pentru fărădelegile noastre. Pedeapsa care ne dă pacea a căzut peste El, și prin rănile Lui suntem tămăduiţi. Noi rătăceam cu toţii ca nişte oi, fiecare îşi vedea de drumul lui; dar Domnul a făcut să cadă asupra Lui nelegiuirea noastră a tuturor.»”.

„Mama manechin mi-a spus că ai vorbit prin somn ceva despre o oaie, mamă”.

„Cred că m-a auzit recitând acest pasaj; este atât de frumos! Câtă realitate se ascunde în acest verset! «Noi rătăceam cu toţii ca nişte oi», aşa cum am rătăcit eu departe de turmă, atât de departe, încât adesea credeam că nu mai există cale de întoarcere. «Fiecare îşi vedea de drumul lui» – acest vers vorbeşte despre mine, despre drumul pe care mi l-am ales eu și de la care nu doream să mă abată nimic, dar conştiinţa nu mi-a ascultat niciodată dorinţele, de aceea nu mi-am găsit nicicând liniştea”.

„Şi ce spune după aceea, mami dragă?”

„«... dar Domnul a făcut să cadă asupra Lui nelegiuirea noastră a tuturor», adică Iisus – Cel care este una cu Dumnezeu – a luat asupra Lui păcatele noastre, suferind batjocura, dispreţul și chiar moartea”.

„Mamă, dar dacă Dumnezeu a luat asupra Lui ocara' atunci când S-a jertfit pe cruce, înseamnă că a luat şi păcatele tale?” /

„Da, copila mea. Am speranţa că a luat şi povara grea a faptelor mele nesăbuite, pentru că spune «nelegiuirea noastră a tuturor.» Şi eu cred că «a tuturor» înseamnă inclusiv şi ale mele. Ştii, uneori aud un

glas care-mi spune că nu pot fi iertată de vina mea, dar tot atunci o voce dulce şi suavă mă asigură că eu am fost achitată pentru totdeauna de păcat şi simt chiar în acea clipă siguranţa acestui adevăr. Dacă Dumnezeu îşi împlineşte credincios promisiunile, atunci înseamnă că eu sunt eliberată pe vecie de trecutul meu şi că nu trebuie să-mi mai fie teamă de viitor”.

Pe faţa albă şi trasă a femeii coborî un val de lumină. Fruntea ei părea încununată de o aureolă, iar mâinile ei trandafirii, unite mănunchi, ca de rugăciune, revelau forma cea mai adâncă a întâlnirii dintre om şi Creator. Rozalia aduse mamei o supă fierbinte, trezind-o din visare. Nevoită să plece iarăşi la reprezentaţie, îşi lăsă mama în grija gingaşei pitice.

Teatrul s-a închis mai devreme în noaptea aceea, fiindcă un târg mare la care Augustus ţinea numaidecât să participe urma să aibă loc într-un oraş îndepărtat; şi cum se gândea că nu mai putea face prea mult profit în Lesborough, fu determinat să pornească cât mai repede. Aşa că, în clipa când ultima persoană părăsi teatrul, Augustus împreună cu oameni săi şi-au schimbat hainele de actori îmbrăcându-se în altele, de lucru şi au început să demonteze scenele.

Toată noaptea au muncit la desfăcut şi împachetat, iar când răsări soarele dimineaţa, erau gata de drum; nu erau singurii care părăseau bâlciul, mai erau şi alţii care îşi petrecuseră noaptea împachetându-şi lucrurile.

„Domnişoară Rozi”, strigă Toby la uşă pe la cinci dimineaţa, „toţi pleacă în afară de noi. Stăpânul a spus că putem întârzia puţin, ca doamna să se mai odihnească. El, împreună cu ceilalţi, vor pleca imediat, pentru a avea timp să instaleze scenele. Noi nu trebuie să ne grăbim, numai să fim acolo înainte de prima seară de bâlci. A spus că atunci nu va putea fără ajutorul tău”.

„Mă bucur că mama nu trebuie deranjată atât de devreme”, spuse Rozalia; „scuturătura caravanei îi va dăuna cu siguranţă”.

Vizita medicului

Augustus veni în caravană timp de câteva minute înainte de a porni la drum. îi spuse Rozaliei că pot să întârzie două zile, dar să plece sâmbătă dis-de-dimineaţă, ca să ajungă în târg duminică noapte.

„Nu mă voi putea lipsi de tine în acest oraş, Rozalia, nici pentru lumea întreagă. Este un oraş mare, pe malul mării, şi sper să câştig bani frumoşi acolo, dacă fiecare îşi face datoria”.

„Augustus”, îi şopti soţia cu glasul tremurând, „poţi să stai cinci minute cu mine înainte de a pleca?”

Faţa lui Augustus se întunecă asemenea întinderii lacului, când pe deasupra lui trec stoluri de păsări sau nori negri, pentru că era obligat să stea faţă-n faţă cu propriile lui fapte şi vinovăţii. „Bine”, spuse el în cele din urmă pe un ton şovăitor, „probabil că mai pot pierde cinci minute, dar spune-mi repede ce ai de spus, căci trebuia să fiu plecat deja”.

„Rozalie dragă, te rog lasă-ne pe mine şi pe tata singuri puţin”.

Fata coborî gânditoare treptele caravanei, închizând uşor uşa după ea. Ce deosebire era între liniştea din caravană şi agitaţia şi frământarea de dincolo de pereţii ei. Oamenii lui Augustus înhămau caii şi legau cu frânghii încărcătura pentru a evita situaţii neplăcute. S-a mai întâmplat ca uneori, din cauză că frânghiile nu erau destul de strânse, încărcătura să se răstoarne pe drum.

În acest timp, Augustus, aşezat pe cutia de lângă patul bolnavei, încerca să pară nepăsător la ceea ce urma să-i spună Laura, dar muşchii feţei îi trădau încordarea şi neastâmpărul. Femeia îi prinse braţul spunându-i:

„Augustus, înainte ca să-mi sfârşesc zilele, doresc să-mi asculţi ultimele rugăminţi şi, dacă e cu putinţă, să împlineşti ceea ce-ţi voi cere”.

„Da, te ascult! Care ţi-e vrerea?”, întrebă el scurt, punând picior peste picior şi rezemându-se de perete; luând această poziţie arăta că nu este prea încântat de misiune.

„Mai întâi, aş dori să-i cauţi Rozaliei o casă permanentă, ca orizonturile întunecate ale copilăriei ei să fie câtuşi de puţin îndulcite când eu nu-i voi mai fi alături. Şi te rog, nu o mai lua cu tine dintr-un bâlci în altul, pentru că nu va mai avea pe nimeni să o ajute, s-o îngrijească şi să o călăuzească. Mai mult decât atât, nu aş accepta gândul că ea va rămâne singură între pereţii aceştia trişti”.

„Singură!?”, strigă Augustus enervat; „mă va avea pe mine şi nu va duce lipsă de nimic. Cum îţi închipui că aş putea să o las acum când abia începe să-mi fie folositoare şi apoi, unde crezi că ar putea să meargă?”

Sărmana mamă nu voia să-şi dea în vileag speranţa tainică din inima ei. „Mă gândeam”, spuse ea, „că ai putea să găseşti o femeie, undeva la ţară, care să o îngrijească în schimbul unei sume mici şi să o

trimită la şcoală regulat ca să poată avea o creştere şi o educaţie normală”.

„Aiurea!”, spuse Augustus; „îi va fi bine şi cu mine! Şi nu te gândi că-mi convine să pierd o fată atât de frumoasă şi inteligentă ca ea de pe scenă! Jumătate din clientela noastră vine numai s-o vadă pe «mica actriţă», cum o numesc ei. Apoi i-aş face un rău dacă i-aş strica viitorul luând-o din teatru şi abandonând-o într-un loc la ţară unde n-ar putea învăţa nimic bun. Oricum, cele cinci minute au trecut”, spuse el grăbit uitându-se la ceas; „trebuie să plec”.

„Mai am şi altă rugăminte la tine, Augustus”.

„Ce anume? Spune repede!”

„Am vrut să-ţi spun că în ultimele săptămâni mi-am dat seama că atunci când omul moare nimic nu poate fi mai scump în lume decât să ştie că sufletul lui este în siguranţă. Am trăit o viaţă mizerabilă, Augustus, dar acum dorinţa mea este ca Bunul Păstor să mă caute şi să mă găsească până nu-i prea târziu”.

„Asta-i tot?” întrebă el ridicându-se şi punându-şi haina pe el.

Vizita medicului

„Nu, Augustus. Am vrut să te întreb ceva: eşti pregătit să mori şi să te întâlneşti cu Dumnezeu?”

„Mai am timp să mă gândesc la asta”, răspunse el râzând.

Pe faţa lui era totuşi o expresie de nelinişte care dovedea că răspunsul la întrebare nu era convingător.

„O, Augustus! Nu ştii cât timp mai ai”, îi spuse soţia cu ochii plini de lacrimi.

„Bine, dacă viaţa e atât de scurtă, cel puţin să ne distrăm pe cinste cât o trăim”.

„Dar ce faci cu viaţa cealaltă, Augustus – viaţa aceea veşnică care vine?”

„Cât despre ea, să se îngrijească alţii, eu nu mă necăjesc”, răspunse el apropiindu-se de sobă şi aprinzându-şi pipa. Apoi, urând soţiei sale o călătorie plăcută, ieşi.

Femeia, istovită de efortul pe care-l făcuse ca să vorbească, respiră greu asemenea unui mieluşel care, fugărit de o haită de lupi, e gata să-şi dea sufletul. Îşi îngropa faţa în pernă şi începu să plângă amarnic. Simţea că leşină iar. Dar chiar atunci intră Rozalia care o linişti cu câteva linguri de supă caldă. Copila se uita în ochii bolnavei ca şi când ar fi vrut să descifreze o carte veche ale cărei slove erau

neînţelese. Nu mai era atât de mică, încât să priceapă că i se cere compătimire, dar nici destul de mare pentru a fi scutită de sentimentele de groază cu care percep copii nefericirea din lumea adulţilor.

Peste puţine clipe se auzi huruitul roţilor. Caravanele celelalte plecară. Peste tot se lăsa o linişte de mormânt care amorţea orice mişcare. Rozalia rămânea din nou singură alături de mama ei.

Capitolul X

Britannia

EMONTAREA scenelor şi împachetatul continuă toată dimineaţa. Caravanele plecau una câte una lăsând târgul aproape gol.

După-amiază, Toby se apropie de caravana singuratică, păşind agale şi meditând la cine ştie ce lucruri. Venea să-i spună Rozaliei că, înainte de a pleca, mama manechin dorea să îi vorbească. Grija cu care o încuraja Toby pe stăpâna sa nu cunoştea limite. Singura lui consolare era de a-i uşura suferinţa. Ceas de ceas nu urmărea altceva decât să-i împlinească dorinţele şi să-i mai abată gândurile de la necazuri. Auzind vestea, Rozalia se grăbi să-i spună mamei că o va părăsi un timp pentru a-şi lua rămas bun de la bătrâna pitică.

„Te rog să-i mulţumeşti, Rozalia”, spuse Laura, „şi transmite-i salutările mele. Dumnezeu să o aibă în pază!” „Da, mami dragă”, zise copila. „Am să-i spun”. îi găsi pe cei patru pitici într-o caravană cu coviltir în care aveau să călătorească. Rozalia fu primită înăuntru şi uşa se închise cu grijă după ea. Mama manechin era profund mişcată de această despărţire şi nu putea să-şi stăpânească lacrimile, chiar dacă piticii ceilalţi o priveau nedumeriţi şi nu-i înţelegeau sensibilitatea. Bătrâna nu ştia dacă se vor mai întâlni vreodată pentru că din punctul acela teatrele îşi urmau fiecare drumurile hotărâte mai înainte, de aceea, când se despărţi de fată, o părere adâncă de rău i se cuibări în suflet

Britannia pentru că o ştia singură şi neajutorată. Şi, ca un simbol al prieteniei, înainte ca fata să plece, îi strecură în grabă un pacheţel în

buzunar şi îi şopti la ureche:

„N-am uitat să-l rog pe Bunul Păstor să mă caute, copilă; nu mă uita, dragă, în rugăciunile tale”.

„Haide, mamă manechin”, spuse domnul Aşchiuţă, „trebuie să ne grăbim!”

Mama manechin îl ameninţă cu degetul, spunându-i:

„Bătrâneţea trebuie să aibă libertăţile ei, şi cei tineri ar trebui să fie mai îngăduitori”.

Rozalia se aplecă şi bătrâna îşi încolăci braţele mici în jurul gâtului fetei, îmbrăţişând-o şi sărutând-o. I se rupea inima văzând-o că pleacă atât de singură şi nefericită. Rozalia dădu să plece, dar văzând faţa îmbătrânită şi udă de lacrimi a femeii, făcu în fugă cale-ntoarsă şi se aruncă în braţele mamei manechin, care înainta câţiva paşi în întâmpinarea ei. Înăbuşindu-şi emoţia, copila spuse încă odată: „La revedere” şi plecă.

Peste puţin timp, Rozalia intră zgomotos pe uşa caravanei şi, cu un aer triumfător, îi întinse mamei pachetul dăruit. Era învelit în câteva hârtii pe care fata le luă una câte una, apoi urmă un plic mare cu o bancnotă înăuntru: era o jumătate de liră!

Sărmana mamă manechin! O comoară tăinuită se afla în inima ei. Cât de uimitor era că îşi sacrificase puţinii bani cu o inimă plină de bucurie; mulţi oameni ştiu să preţuiască prea puţin o asemenea jertfă, cum n-au ştiut să preţuiască nici Măreaţa Jertfă de pe cruce.

După un timp, Laura, simţindu-şi gâtul uscat, ceru fetei puţină supă şi aceasta îi îndeplini de îndată dorinţa.

Tot restul zilei, Rozalia a rămas priveghind lângă patul mamei, gingaşă şi iubitoare, încercând să o imite pe mama manechin în felul în care aranja pernele şi se îngrijea de fiecare nevoie a mamei. Între timp, folosea orice oportunitate ca să se roage pentru mama ei şi pentru mama manechin.

Când se lăsă seara, târgul era gol, cu excepţia câtorva suflete sărmane care umblau din loc în loc căutând prin gunoaiele rămase în urma caravanelor.

Ziua următoare fu lungă şi mohorâtă pentru Rozalia. Toby era plecat cu treburi într-un sat vecin, aşa că fata îşi petrecu toată ziua cufundată în gânduri. Asemenea unui om mare, medita la dezamăgirile care i-au zdruncinat trecerea prin lume. Gândurile îi întunecaseră înfăţişarea, însă încetul cu încetul, faţa i se îmblânzi ca apoi să se

întipărească pe ea o expresie de tristeţe duioasă care-i urmări chipul până spre seară. Târgul era pustiu. Aleile lui erau traversate arareori de trecători grăbiţi. De caravana singuratică, rămasă asemenea unei ruine pe un vârf de colină, nu se apropia nimeni.

Bolnava dormi aproape toată ziua şi nu vorbi mai nimic; stătea cu ochii închişi şi-şi mişca încet buzele. Rozalia nu voia să-i tulbure liniştea şi stătea la fereastră gândindu-se la evenimentele recente, mai ales la istoria tristă şi dureroasă a mamei.

Din când în când, Rozalia o auzea îngânând ultimele versuri ale cântecului pe care îl învăţaseră de la femeia aceea tânără în ultima călătorie:

Iu-mi eşti prietenul celbun
În Soare şi-n susţine, Iisuse, mă-nsoţeşte-n drum.
Să fiu mereu cu line.
Iu-mi eşti comoara care-ai fost
(*De mine mult căutata*;
Şi-acum eu nu te-aş mai lăsa
9 (*ici pentru lumea toată*.

se întunecimea nopţii era funebră; întreaga natură parcă pregătea de îngropăciune. O asemenea noapte, purta

Britannia gândurile oamenilor spre întâmplări de groază înscrise în cronicile vremurilor îndepărtate ca de pildă trădarea de pe muntele Ghetsimani. Rozalia nu voi să adoarmă şi pentru că trebuia să stea de veghe la căpătâiul bolnavei, se aşeză pe cutia de lângă pat, care-i slujea drept scaun, şi-şi lipi faţa de perna mamei. Aţipi o clipă, dar continuă să vegheze şi prin somn. Noaptea era apăsătoare şi ceasul din turla bisericii bătea gongul la răstimpuri, vibrând în ecouri stranii. Afară nu era ţipenie de om. Rozalia aprinse o lumânare şi din când în când aţâţa focul. Privea cu ochii ţintă la tablou şi şi-ar fi dorit să fie în locul mielului din braţele Bunului Păstor, fiindcă se simţea obosită de îngrijorări şi frământare şi-i era dor de odihnă.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, auzi glasul lui Toby la uşă:

„Domnişoară Rozi, pot să intru pentru un minut?"

Fata deschise uşa şi Toby privi cu tristeţe chipul ei istovit.

„Domnişoară Rozi, ar trebui să ai grijă de tine, că altfel te îmbolnăveşti şi tu", îi spuse el mustrător.

„Voi încerca, Toby. Poate că aerul proaspăt de ţară îmi va face bine".

„Da, domnişoară, cred că te va ajuta. Mă gândesc că ar trebui să pornim imediat, fiindcă nu vreau să gonesc. Cu cât mergem mai încet, cu atât va fi mai bine pentru doamna. Apoi, ne-am putea opri undeva peste noapte; aş putea încerca să găsesc un loc de dormit în vreo şură, sau cel puţin o căpiţă de fân în câmp. Am dormit în nenumărate rânduri sub cerul liber, domnişoară Rozi”.

După o jumătate de ceas, ultima caravană părăsea târgul, lăsând în urma ei cenuşiul supărător al bâlciului. Mergea încet, în pas leneş, pentru ca zdruncinăturile să nu sporească suferinţa adâncă a femeii. Ea stătea rezemată de pernă; avea aceeaşi privire fixă, neînţeleasă: ochi grei, dincolo de care nu se putea ghici nimic. Privirea ei te tulbura.

Tuşea des, respira greu, iar buzele i se mişcau uneori, articulând cuvinte şi silabe ce nu se auzeau. Rozalia, ca să-şi mai liniştească fiinţa şi să mai uite de marea durere, se apleca din când în când peste marginea geamului să vorbească cu Toby. Cuvintele rostite păreau mai mult murmurate şi se pierdeau în zgomotul roţilor. Toby nu fluiera astăzi, nici nu vorbea calului cum obişnuia să o facă adesea, ci părea dus pe gânduri şi trist.

Spre seară, bolnava adormi; părea să fie mai liniştită, dar teama ca nu cumva vreo zdruncinătură să-i provoace durerea şi să-i curme somnul, nu înceta s-o neliniştească pe Rozalia.

„Ce spui dacă ne-am opri aici peste noapte, domnişoară Rozi?” întrebă Toby.

Nu străbătură o distanţă prea mare, când ajunseră într-un ţinut liniştit. La adierea molcomă a vântului, ierburile înalte – vegetaţia predominantă a regiunii – se plecau mângâindu-se între ele. În partea dinspre răsărit se întindea o pădure de brazi. Coroanele răsfirate ale brazilor se înălţau spre cer ca nişte clopotniţe de catedrală. Priveliştea era sobră şi înălţătoare. Până la hotarele orizontului, privirea trecătorului nu era întretăiată de nimic în afara unei stânci abrupte sub a cărei ocrotire se adăposteau drumeţii ca să se apere de vânt. Acolo trase şi Toby caravana. Găsind tufişurile de pe pajişte, un loc de perfectă armonie, băiatul se gândi că nu ar fi rău dacă ar dormi printre ele.

„Voi dormi acolo, domnişoară Rozi”, spuse el fetei. „Am obiceiul să dorm cam adânc, dar dacă strigi tare «Toby», voi fi lângă caravană într-o clipită. Sunt obişnuit să mă trezesc la orice ceas din noapte când stăpânul mă strigă pe nume. Crezi că o să-ţi fie frică, domnişoară

Rozi?”

„Nu, nu cred”, spuse ea şovăitor, cu nesiguranţă în glas. Dar privirea i se opri asupra pădurii. De spaimă, începu să tremure din toate încheieturile. Copacii aruncau umbre negre de-a curmezişul drumului şi vântul le flutura frunzele

Britannia sinistru în întunericul care făcea tot mai nedesluşită forma obiectelor. Rozalia spera ca Toby să nu bage de seamă spaima ei şi crezu pe deplin acest lucru văzând tăcerea lui. Presupunea că întunericul îi va ascunde neliniştea şi, chiar dacă Toby ar fi văzut-o, nu avea decât să pună tremurai ei pe seama răcorii de afară. Dar nu fu aşa. Băiatul îi simţi teama din respiraţia alertă şi îi spuse:

„Ştii ceva, domnişoară Rozi? Dacă ţi-e frică, voi sta pe trepte, rezemat de caravană. Nu, nu, nu te îngrijora de mine, nu voi avea nimic. E vorba de o singură noapte”.

Rozalia se încăpăţâna să insiste ca el să se culce în locul pregătit. Dorea să dea dovadă de bărbăţie şi curaj. Şi ca să-şi arate hotărârea, îi întinse şalul gros de lână al mamei să se învelească. Rămasă singură, fata încuie cu grijă uşa, închise fereastra şi se furişă în pat încercând să adoarmă. Dar liniştea de afară o tulbura; fiori reci îi străbăteau şira spinării şi, încordându-şi întreaga făptură, încerca să perceapă fiecare sunet. Vântul şuiera cu jale printre crengile brazilor care se izbeau de acoperişul caravanei. O toropeală înăbuşitoare o cuprinse şi începu să-i vâjâie capul. Sărmana copilă! Zbuciumul şi oboseala din ultimul timp o făceau să fie agitată şi neliniştită. Se întreba dacă toată starea ei nu se datorează unei presimţiri rele. Mânată de frământare se ridică din pat şi aprinse o lumânare ca să-şi facă curaj, apoi se furişă iarăşi sub pătură.

Luă Testamentul din cutie şi începu să citească. Deodată, caravana întreagă parcă fu cuprinsă de o prezenţă caldă, cerească. Inima i se umplu de pace şi singurătatea se risipi ca pulberea. Atunci se aplecă pe genunchi şi simţi mângâierea caldă a Bunului Păstor care-i mărturisea împlinirea rugăciunii ei. Se simţi în siguranţă ca şi cum s-ar fi aflat pe braţele Acelui minunat Salvator.

Dacă nu s-ar fi produs această schimbare în sufletul ei, ar fi ţipat cu oroare când, aproape după un ceas, auzi o bătaie în uşa caravanei. Rozalia sări din pat şi alergă la uşă să pândească pe lângă perdeaua de muselină. În lumina palidă a lunii zări o siluetă albă pe treptele caravanei.

„Tu eşti, Toby?”, întrebă ea cu respiraţia întretăiată şi deschizând geamul cu grijă.

„Nu, sunt eu, o biată nenorocită”, se auzi un glas sugrumat de frig. „Am văzut lumină la geamul vostru şi m-am gândit că arde un foc aici”.

„Dar cine eşti?”, întrebă Rozalia plină de spaimă.

„O, te rog lasă-mă să intru şi-ţi voi povesti totul”, spuse fata tremurând. Şi neprimind vreun răspuns, repetă rugămintea: „Te rog, lasă-mă să-mi încălzesc picioarele la căldura focului”.

Rozalia era neîncrezătoare, de aceea nu ştia ce să facă. Nu dorea să deschidă uşa unei străine; şi apoi, dacă nu era singură? Dacă era doar momeala unor tâlhari pentru a-i prinde pe călători în laţ? se gândi la Toby şi la ajutorul pe care i l-ar fi dat dacă ar fi rămas lângă caravană, dar suspinul înfiorător al fetei o determină să se răzgândească.

„Ce s-a întâmplat cu tine?”, întrebă ea adresându-se fetei.

„Mi-e frig, sunt lihnită de foame şi mizerabilă!” răspunse aceasta suspinând din nou. „Am văzut lumina şi am sperat că voi găsi un adăpost”.

Rozalia nu mai ezită. Era hotărâtă să-şi facă milă de acea făptură. Deschise uşa şi înăuntrul caravanei îşi făcu apariţia făptura întunecată care ceruse milă. Era o fată tânără. Stingherită, îşi dădu jos mantia lungă cu care era acoperită şi se aşeză înaintea sobei. Venise împovărată de tristeţea vieţii ei, după o călătorie nocturnă prin pădure. La lumina jucăuşă a focului, Rozalia desluşi trăsăturile unei fete de vreo şaptesprezece ani. Avea ochii roşii, umflaţi de plâns. Sub povara durerii, la căldura binefăcătoare a focului, căzu într-un delir al suferinţelor. Era rece ca o statuie de gheaţă, mâinile îi erau amorţite, îi clănţăneau dinţii, iar faţa, biciuită de ger, devenise trandafirie.

Britannia

„Femeia de pe pat este mama ta?”, întrebă ea aruncându-şi privirea spre pat.

„Da”, răspunse Rozalia în şoaptă, „aş vrea să nu o trezim, fiindcă este foarte bolnavă. Din motivul ăsta nu am pornit la drum cu tot restul trupei. Medicul i-a dat un sirop care să-i mai liniştească tuşea şi să o facă să doarmă în timp ce călătorim”.

„Am şi eu o mamă”, spuse fata.

„Unde este?”, întrebă Rozalia.

Frumoasa fată nu-i răspunse; plecă doar capul în jos şi vărsă lacrimi amare de deznădejde, gândindu-se la urmările pe care le-au avut nepăsarea şi neascultarea asupra propriei ei vieţi. Apoi se retrase un pas înapoi, rezemându-se de perete. Ochii frumoşi şi blânzi aveau o privire pierdută; ar fi deşteptat milă în ochii oricui.

Rozalia îşi puse mâna pe umărul ei şi o privi plină de compătimire: „Totuşi, aş vrea să-mi spui de ce eşti aşa de năpăstuită? Ce ţi s-a întâmplat şi cine eşti?”

„Eu sunt Britannia!”, răspunse fata fără să-şi ridice privirea.

„Britannia?!”, repetă Rozalia nedumerită. „Ce vrei să spui?”

„Voi aţi fost la Lesborough, nu-i aşa?”

„Da, de acolo venim”.

„Şi v-aţi oprit să vedeţi alaiul circului, nu-i aşa?”

„Da, tocmai treceau pe drum când noi intram în oraş”.

„Eu sunt Britannia”, încercă fata să o lămurească. „Nu m-ai văzut în vârful caleştii mari? Aveam o rochie albă şi o eşarfă roşie”.

„Da”, spuse Rozalia; „îmi amintesc, aveai un sceptru în mână. Dar ce cauţi aici?”

„Am fugit de la ei; n-am mai rezistat, vreau să mă întorc acasă”.

„Unde este casa ta?”

„Foarte departe”, răspunse Britannia şi pieptul ei scăpă un oftat dureros. „Uneori mi se pare că e la marginea lumii şi că nu voi mai putea ajunge niciodată acolo. Şi pe deasupra, nu mai am niciun ban rătăcit cu care să-mi astâmpăr foamea şi setea, doar viaţa mea distrusă o mai am... Am umblat necontenit o zi şi o noapte fără să am unde să-mi plec capul”.

Rozalia cercetă în sinea ei să desluşească ce simte, apoi începu să-i vorbească în şoaptă, ridicându-şi ochii adânci şi întunecaţi spre ea şi dorind să aline suspinele care-i străbăteau pieptul ca nişte săgeţi.

„O, Britannia!”, îi spuse Rozalia; „nu plânge! Spune-mi te rog care este de fapt necazul tău”.

„Spune-mi pe numele meu adevărat”, spuse fata cu un suspin. „Nu mai sunt Britannia, sunt Jessie; mama întotdeauna mă striga «micuţă Jessie»”. Când pomeni numele mamei sale, începu să plângă atât de tare, încât Rozalia crezu că i se sfâşie inima de milă.

„Jessie”, spuse ea punându-şi mâna pe umărul fetei, „n-ai vrea să-mi spui povestea ta?”

Palidă la chip, fata încercă să-şi stăpânească sughiţurile

plânsului. Sfâşiată de necruţătoarele răscoliri, suspină amar şi trupul ei parcă se gârbovi sub povara vinei pe care o purta. Când se mai linişti, încercă să povestească Rozaliei povestea vieţii ei.

„Am o mamă atât de bună, de aceea plâng”.

„Deci mama ta nu face parte din circ?”

„O, nu”, răspunse Jessie aproape zâmbind printre lacrimi – o încercare tristă şi nereuşită de a zâmbi – „ce păcat că nu o cunoşti! Nu m-ai întreba un asemenea lucru. Nu, ea nu face parte din circ; locuieşte într-un sat îndepărtat, unde nimic nu poate zgudui sau risipi pacea locului. Mă întorc acum la ea. Uneori aş vrea să zbor, atât de repede doresc să ajung s-o văd! Alteori, aproape că nu îndrăznesc să mă întorc acasă”.

Britannia

„De ce nu?”, întrebă Rozalia; „ţi-e frică de mama ta?”

„Nu, nu mi-e frică de ea, dar am fost atât de rea, încât mi-e ruşine să mă întorc. Ea nu ştie unde sunt. Îmi închipui că nu a avut o clipă de linişte de când am fugit de acasă”.

„Când ai fugit?”, întrebă copila.

„Sunt trei săptămâni de atunci”, răspunse Jessie tânguindu-se; „dar mi se pare că au trecut trei ani. N-am fost atât de nenorocită niciodată în viaţă. Am plâns în fiecare seară până am adormit”.

„Ce te-a făcut să-ţi părăseşti mama?”, întrebă Rozalia.

„Circul. Venise în oraşul din apropiere. Toate fetele din sat mergeau să-l vadă. În ziua aceea, pe sub fereastra noastră au trecut mulţimi de tineri gălăgioşi care se îndreptau spre bâlci atraşi ca de un magnet. Însă eu nu puteam să mă bucur. Trebuia să-mi ajut mama, să spăl rufele fraţilor mai mici şi, pe deasupra, mama îmi spusese să-mi iau gândul că voi merge şi eu acolo”.

„Dar de ce să nu mergi? Ce era rău într-un bâlci?”

„Îmi spunea că nu am ce vedea bun acolo, că oamenii aceia nu au o educaţie aleasă, iar etica lor nici măcar nu există”.

„Atunci cum l-ai văzut?”

„Nu l-am văzut în ziua aceea, dar când fetele s-au întors spre seară şi mi-au povestit câtă splendoare le înconjura pe artistele îmbrăcate în aur şi pe cavalerii în zale, am început să plâng de ciudă şi să-mi vărs toată mânia asupra celor mici. Nu-i suportam să mă atingă, ţipam, iar dacă unul din ei îndrăznea să nu asculte, îl loveam cu brutalitate peste faţă. Dezamăgită şi capricioasă din fire, m-am hotărât

în noaptea aceea ca a doua zi să merg şi să văd şi eu circul, orice s-ar întâmpla”.

„Totuşi, îmi spuneai că mama ta era potrivnică acestui lucru. Sau… te-a lăsat să mergi până la urmă?”

„Nu. Am ştiut că nu avea rost să o întreb, ci să plec pe furiş fără ca cineva să-şi dea seama unde mă duc; s-a

Britannia întâmplat că în ziua aceea mama a fost chemată până în satul vecin de mătuşa mea care era bolnavă”.

„Deci, ai plecat în lipsa ei?”

„Exact”, spuse Jessie; „şi mai mult decât atât, am şi minţit-o”. Spuse aceasta suspinând adânc şi lacrimile începură să-i curgă iarăşi şiroaie.

„Ce i-ai spus?”, întrebă Rozalia.

„Înainte de a pleca, mama s-a apropiat de mine şi, mângâindu-mi creştetul, mi-a spus privindu-mă blând: «Micuţă Jess, te rog să ai grijă de Maggie şi de bebeluş cât timp voi lipsi eu. Am încredere în tine şi ştiu că nu se va întâmpla nimic rău.» Eu, tulburată peste măsură, am dat afirmativ din cap; nu puteam vorbi; mi se oprise un nod în gât. Dar în acel moment am simţit cum tot sângele-mi năvălea în obraji şi că îmi arde toată faţa. Mi-a fost teamă atunci ca mama, care citea în sufletul meu ca-ntr-o oglindă, să nu observe schimbarea. Dar ea păru să nu-şi dea seama de frământarea mea; îmi sărută uşor fruntea, apoi plecă. De cum a ieşit pe poartă, amărăciunea şi revolta au luat locul ascultării din inima mea. M-am îmbrăcat în grabă cu hainele mele de sărbătoare şi am plecat şi eu la circ. Am fost o răzvrătită. Nu suportam ca mereu şi mereu să mi se limiteze libertatea şi să respect atâtea reguli impuse de ea”.

„Ce-ai făcut cu copiii?”, întrebă Rozalia; „i-ai luat cu tine?”

„Nu. Tocmai aici a fost greşeala care m-a împiedicat să dau cu ochii de mama. I-am lăsat singuri. Pe bebeluş l-am pus în leagăn, spunându-i lui Maggie să aibă grijă de el. Ca să nu se întâmple vreo nenorocire în urma plecării mele nesăbuite, am tras o masă în faţa sobei ca să fiu sigură că cei mici nu vor umbla la foc. Când mă gândesc că o cauză atât de banală şi de nemeritată m-a schimbat deodată în ochii mamei, dintr-o fată destoinică într-una neisprăvită, mă cuprinde groaza. Apoi am încuiat uşa şi am plecat. Speram să mă întorc imediat”.

„Şi nu te-ai întors?”

„Când am ajuns în oraş, alaiul tocmai trecea pe strada principală

şi m-am oprit să-l privesc. Când i-am văzut pe băieţii şi fetele din caleştile poleite, am crezut că sunt regi şi regine, prinţi şi prinţese. Apoi m-am dus la circ şi, pe scurt, am văzut tot ce se putea vedea acolo, dar când m-am uitat la ceasul din turnul bisericii am descoperit cu groază că era ora cinci seara. Ştiam că mama trebuia să se fi întors acasă şi-mi era ruşine să dau ochii cu ea; mă tot întrebam ce-mi va spune că am lăsat copiii singuri. Aşa că m-am învârtit în jurul circului căscând gura la caruselele cu căluşei şi biciclete, la tiribombe şi la celelalte nimicuri. Şi cum mă plimbam aşa, fascinată de toată splendoarea aceea aparentă, un bătrân s-a apropiat de mine şi a început să-mi vorbească. M-a întrebat ce părere aveam de circ şi i-am răspuns că este minunat. Apoi m-a întrebat ce-mi plăcea cel mai mult, şi eu i-am spus că îmi plăceau fetele acelea, îmbrăcate în aur şi argint, din caleştile poleite.

«Ţi-ar plăcea şi ţie să fii îmbrăcată aşa?», mă întrebă el.

«Bineînţeles», i-am răspuns eu privind la rochia ce o aveam pe mine şi care altă dată mi se părea nemaipomenit de frumoasă.

«Ei, bine», spuse el misterios, «nu pot să-ţi promit, dar sper să-ţi pot oferi o asemenea şansă. Aşteaptă-mă doar un minut şi-ţi voi da răspunsul.»

Stăteam acolo tremurând, neştiind ce să-mi doresc, începu să-mi fie frică, dar nu aveam nici curajul să plec. În sfârşit bătrânul se întoarse şi-mi făcu semn să-l urmez. Mă duse într-o caravană unde am găsit o femeie foarte frumoasă – cel puţin aşa credeam eu atunci: era elegantă, machiată şi îmbrăcată cu nişte haine care îţi luau ochii – care m-a întrebat dacă aş vrea să rămân la circ, să fiu Britannia şi să mă poarte în vârful caleştii celei mari”.

„Ce i-ai răspuns?”, întrebă Rozalia.

„Am fost atât de încântată şi mă gândeam că-mi ofereau cea mai mare şansă a vieţii mele, aşa că i-am spus că rămân; eram atât de fermecată, încât abia mai ştiam pe ce lume trăiam. Dacă mi-ar fi cerut cineva să accept să fiu regină, nu cred că aş fi fost mai fascinată. Nici nu mi-am amintit de casă sau de mama până după miezul nopţii, când m-au dus într-o caravană şi mi-au dat un pat ca să dorm”.

„Ţi-ai adus aminte de mama ta atunci?”, întrebă copila.

„Da, şi mă gândeam cum acasă, înainte de culcare, ne rugam împreună cu mama, iar ea ne săruta; dar în caravană erau încă şase fete şi-mi era ruşine să plâng, aşa că mi-am ascuns faţa în pernă şi am

udat-o cu lacrimi până am adormit. Ziua următoare am plecat în alt oraş şi tot timpul călătoriei, viaţa mea a fost un calvar. Conştiinţa mă apăsa cumplit şi inima îmi era plină de remuşcare, dar nu puteam să spun nimănui cum mă simţeam. Înaintea ochilor vedeam mereu faţa mamei şi-mi închipuiam că plânge pentru mine. Apoi circul fu instalat din nou şi noi eram plimbate în alaiul lui".

„Ţi-a plăcut atunci?"

„Nu, nu era atât de frumos pe cât mă aşteptam. Era o zi răcoroasă şi rochia albă era foarte subţire, şi vai! Eram atât de ameţită în vârful caleştii, încât mi se părea că în orice moment aş putea cădea. Trebuia să zâmbesc mereu, fericită, în timp ce mă simţeam mizerabil şi mă gândeam mereu la mama; când ceilalţi discutau şi râdeau – adesea într-un limbaj nu prea decent – eu începeam să plâng, iar lor nu le plăcea aceasta şi începeau să se poarte urât cu mine şi să mă jignească. Îmi spuneau că fata care fusese Britannia înaintea mea era foarte diferită, dar ea a plecat pentru a se mărita, iar ei căutau o fată căreia să îi placă să se distreze şi care să nu se smiorcăie tot timpul. Ziceau că eu sunt frumoasă şi aş putea să o duc bine dacă aş şti să mă port altfel. Tot timpul se certau; noaptea, după ce ne culcam, fetele strigau una la alta şi se batjocoreau. Într-un timp foarte scurt eram atât de sătulă

Britannia de viaţa aceea şi aş fi dat totul să pot întoarce timpul înapoi şi să nu fi plecat de acasă. Atunci am venit la Lesborough, unde nu am mai rezistat. Toată noaptea o visam pe mama şi mă trezeam din somn crezând că îi aud glasul. Într-una din acele nopţi m-am hotărât să fug. Am ştiut că se vor enerva, dar eram atât de sătulă de viaţa aceea, încât nu m-ar mai fi putut opri cu toţi banii din lume. Simţeam că sunt obosită şi bolnavă şi mi-era dor de mama. În noaptea în care ei au plecat din Lesborough, când toate fetele din caravană dormeau, m-am furişat afară, şi de atunci merg tot timpul flămândă şi obosită. Mi-am luat puţină mâncare cu mine, dar am terminat-o imediat şi nu ştiu cum şi când voi ajunge acasă".

„Sărmană Jessie!", şopti Rozalia cu compătimire.

„Nu ştiu ce va spune mama când voi ajunge acasă. Nu cred că mă va certa, cu toate că aş dori s-o facă, chiar să mă şi bată, numai să nu o văd pe ea plângând".

„Va fi fericită când te va vedea înapoi acasă. Eu nu ştiu ce ar face mama mea, dacă eu aş părăsi-o".

„Vai de mine!", spuse Jessie, „sper că nu li s-a întâmplat nimic

copiilor; tot timpul m-am gândit la ei”.

Apoi biata fată, care era foarte obosită, se rezemă de perete şi adormi. Rozalia se aşeză pe cutie şi, cu capul pe perna mamei, se gândea la tot ce aflase de la Jessie şi o privea cu milă şi compasiune. Şi iarăşi nu se mai auzi decât vântul printre crengile brazilor. Rozalia era bucuroasă că Jessie era cu ea; nu se mai simţea singură. În sfârşit, veni timpul să se odihnească şi ea; cu ochii închişi, căzu într-un somn dulce şi adânc care o făcu să-şi uită toate necazurile.

Capitolul XI

Visul mamei

OZALIA încă dormea când îi ajunse la ureche o şoaptă ce semăna a suspin şi a geamăt. Atunci se trezi şi-şi văzu mama cu mâna apăsată pe piept, dorind parcă să înăbuşe o durere adâncă. Se ridicase şi respira anevoie, dar privirile-i se opriseră, pline de dragoste, asupra chipului plăpând care stătea ghemuit alături.

Lumânarea se stinsese, iar zorii dimineţii se furişau în caravană prin perdeaua de muselină. Jessie încă dormea lângă sobă cu capul rezemat de perete.

„Rozalia”, întrebă mama în şoaptă, „unde suntem şi cine este fata aceea?”

„Suntem pe la mijlocul drumului spre oraş, mami dragă, pe o pajişte, la marginea unei păduri; iar fata este Britannia!”

„Cum adică Britannia?”

„Mamă, e o întâmplare tristă. Ea este chiar fata din vârful caleştii poleite cu aur a circului pe care l-am întâlnit la Lesborough. E fata de a cărei splendoare erau vrăjite toate fetele. A părăsit viaţa aceea şi acum este aici, în drum spre casa părintească”.

Şi Rozalia derula asemenea unui povestitor iscusit firul trist al istoriei care învăluia figura statuară a Britanniei.

„Sărmana copilă! Sărmana copilă! Este atât de tânără. Îmi pare atât de bine că ai primit-o în caravană! Te rog, Rozalia, să-i faci o mâncare bună. Cât de bine îmi pare că se

Visul mamei întoarce la mama ei! Este cel mai bun lucru pe care poate să-l facă. Doarme acum?"

„Da, mami dragă, a adormit înaintea mea".

„Crezi că s-ar trezi dacă tu mi-ai cânta cântecul încetişor?"

„Nu, mami dragă, nu cred, fiindcă era istovită de atâta drum şi epuizată din cauza plânsului".

„Atunci, te rog să-mi cânţi cântecul încă o dată. L-am avut în minte toată noaptea şi aş vrea să-l aud din nou".

Şi fata intona cu vocea ei suavă cântecul bine cunoscut. Rozalia avea un dar deosebit: cum auzea o melodie, i se întipărea în minte şi nu o putea uita.

Când cântecul încetă să mai curme liniştea împrejurimilor, Jessie îşi mişcă uşor trupul şi-şi deschise ochii, zâmbind ca şi cum visul care îi fermecase somnul era tocmai realitatea tristă a caravanei. Dar privind în jur, fu atât de dezamăgită, încât izbucni în hohote amare de plâns.

„Ce s-a întâmplat?", o întrebă copila mergând la ea şi îmbrăţişând-o, „te gândeai la mama ta?"

„Nu, dragă", răspunse fata, „visam".

„Întreab-o ce visa, Rozalia", spuse Laura.

„O, am avut un vis minunat. Se făcea că eram acasă şi era duminică. Printre decoruri strălucitoare vedeam feţe cunoscute de la şcoala duminicală şi auzeam acordurile unei muzici divine care semăna cu imnul pe care noi îl intonam ori de câte ori începeam cursul biblic. Când m-am trezit, mi-am dat seama că totul a fost un vis – lucrul acesta mi-a frânt inima". Când vorbea astfel, faţa fetei era înlăcrimată întocmai ca o privelişte răscolită de furtună.

„Poate că izvorul acestui vis nu a fost decât imnul pe care i l-am cântat mamei. Un sunet abia auzit poate da naştere unui vis îndrăzneţ. Sunt sigură că intonarea acelui imn a fost cauza stării tale".

„Oh! Ce imn i-ai cântat?", întrebă fata. „Vrei să mi-l cânţi şi mie?"

Rozalia cântă iarăşi prima strofă a cântecului. Spre surprinderea ei, Jessie sări în picioare şi o prinse de mână.

„De unde ştii imnul acesta?", întrebă ea repede; „este chiar imnul pe care îl cântam în vis. Noi îl cântam în fiecare săptămână la şcoala duminicală".

„Îl am scris", spuse Rozalia bucuroasă şi îi aduse foaia de pe perete.

„O, Doamne! Nu pot să cred! Şi eu am această cântare, scrisă de aceeaşi mână şi pe o foaie identică. Ce coincidenţă! Mi se pare ciudată această întâmplare şi nici nu ştiu ce să mai zic. Spune-mi, te rog, de unde ai primit-o?"

„Întâmplarea a făcut ca, odată, să trecem, în drumul nostru, printr-un sat. Caii erau flămânzi şi osteniţi, iar mama nu se simţea tocmai bine. Aşa că am oprit întâmplător caravana în faţa unei case. Pe cerdacul care împrejmuia casă, şedea o femeie tânără care cânta, nestingherită de prezenţa noastră, un cântec. De la ea avem această amintire care a fost pentru noi ultima speranţă înainte ca soarele să părăsească pe vecie calea înnoroiată a vieţii noastre".

„Trebuie să fi fost în satul nostru, fără îndoială!", spuse Jessie entuziasmată; „nu cred că mai are cineva foi ca acestea. Cum arăta femeia?"

„Chipul ei avea ceva neînţeles, frumos şi luminos. Expresia feţei ei te făcea să te gândeşti la trandafiri roşii şi la rubine, iar vocea, la sunetul viorii. Părea plămădită din acelaşi aluat cu al unor îngeri rătăciţi pe pământ. Mâinile harnice ale acestei femei au fost sortite să împartă bunătate şi dragoste celor din jurul ei. Când ne-a văzut modestia şi feţele întunecate de nefericire, s-a grăbit să ne dea să mâncăm şi ne mângâie cu vorbe dulci şi liniştită. Era şi un copil neastâmpărat, dar drăgălaş care se juca cu o minge mică prin curtea casei".

„Cred că a fost doamna Barker!", exclamă fata; „locuieşte foarte aproape de noi; căsuţa noastră este puţin mai sus de a ei. Ea are obiceiul să cânte mereu în timp ce lucrează.

Visul mamei

Când mă gândesc că aţi fost în satul meu! Aş fi dorit să o fi văzut şi pe mama mea!"

„O cunoşti pe doamna Leslie?", întrebă bolnava ridicându-se în pat.

„Bineînţeles", spuse fata. „Este soţia pastorului nostru – o femeie atât de bună – o, este atât de drăguţă cu noi! Ea e învăţătoarea clasei de fete în care sunt eu. O cunoaşteţi?"

„Am cunoscut-o cu mulţi ani în urmă", răspunse mama Rozaliei, „dar a trecut mult, mult timp de când am văzut-o ultima oară".

Rozalia îşi lipi tâmpla de umărul mamei şi îi luă mâna în mâinile ei mici. De regulă, amintirea surorii ei îi aducea în suflet un izvor de

tristeţe, dar de data aceasta bolnava părea împăcată cu ecoul lugubru al remuşcărilor ei. Calmul şi singurătatea agoniei păreau că i-au redat liniştea. Tulburarea care-i stăpânea altă dată fiinţa se domolise şi acum exista ceva care-o împiedica să reînvie. Ochii ei rămaseră pironiţi de un gând, asupra lui Jessie. Prezenţa acestei străine o făcea să se bucure de parcă i-ar fi adus o frântură de alinare prin întruchiparea a ceva ce-i aparţinea lui Lucy.

Pe la ora şase, Toby veni la uşa caravanei şi întrebă cum se simţea doamna şi dacă erau gata de plecare. A fost foarte surprins să o vadă pe Jessie lângă sobă, dar Rozalia i-a explicat în câteva cuvinte cum a ajuns fata acolo, întrebându-l în ce direcţie ar trebui să meargă spre casa ei. Toby cunoştea foarte bine aproape toate drumurile din ţară şi le-a spus că pentru următoarele zece mile drumul fetei va fi acelaşi cu al lor şi că, prin urmare, Jessie putea să rămână cu ele în caravană.

Fata rămase o clipă năucă de norocul neaşteptat care-i lumină cărarea când ea se trudea zadarnic s-o desluşească prin întuneric. Ceasuri îndelungi trebălui prin caravană, doar de a putea să-şi arate cumva recunoştinţa faţă de bunătatea celor două. Bolnava era într-o agonie dureroasă în acea zi. Fiecare gând îi înfierbânta mintea şi cu fiecare săgeată a durerii trăsăturile i se schimbau şi chipul căpăta o expresie mai sumbră. Ardea de febră şi se zvârcolea în pat, întorcându-se de pe o parte pe alta. Încordarea fiinţei ei era atât de mare încât deveni un delir. Se pierdea în închipuiri. Buzele ei, care repetau adesea zgomotul unor picături de apă, erau arse de febră şi ancorau adesea frânturi de versuri din cântecul doamnei Barker. Când reuşea să se desprindă din vâltoarea delirului, femeia îi cerea Rozaliei să-i repete iar şi iar pasajul despre Bunul Păstor şi oiţa rătăcită.

Când fata citi pilda, Laura se întoarse spre Jessie şi o rugă stăruitor:

„O, dragă! Cere-l Bunului Păstor să te găsească acum, Jessie. Vei fi fericită toată viaţa!”

„Am fost atât de rea!”, exclamă Jessie izbucnind în lacrimi. „Mama mi-a vorbit mereu despre Dumnezeu şi doamna Leslie la fel. Totuşi m-am răzvrătit împotriva tuturor învăţăturilor bune şi n-am ascultat. Cum aş putea să îndrăznesc acum să-l cer să mă găsească?”

„De ce nu, Jessie?”, spuse Laura; „de ce să nu-I ceri?”

„Oh! Nu cred că El şi-ar mai pierde vremea în zadar cu mine”,

şopti ea printre suspine şi, de groaza propriei afirmaţii, îşi acoperi faţa cu mâinile. „Cât de mult regret că nu am răspuns la glasul chemării Lui în acea duminică!”

„În care duminică?”, întrebă Rozalia.

„În ultima duminică înainte de a fugi de acasă. Doamna Leslie ne-a vorbit despre pocăinţă şi ne-a invitat să venim la Iisus, ca să ne ierte păcatele, apoi a spus: «Dacă nu aţi venit la El până acum, veniţi astăzi. El vă aşteaptă iubitor ca să vă ia în braţele Lui puternice.» Pe cei care încă nu-I dădusem Lui inima, ne-a rugat să mergem acasă, să intrăm în camerele noastre, să îngenunchem şi să-L rugăm pe Iisus să ne ierte şi să ne mântuiască. Şi eu mă număram printre cei care încă nu acceptaseră prezenţa lui Dumnezeu în viaţa lor pentru că acest fapt mi-ar fi cerut adevărate sacrificii şi renunţări, iar eu nu mă puteam despărţi de obişnuinţele mele neîngăduite în

 ochii Lui sfinţi. Totuşi, nu am abandonat cu desăvârşire necesitatea acestei prezenţe sugerată de doamna Leslie, aşa că mi-am spus că amân puţin împlinirea ei; poate când voi ajunge acasă o voi face. Dar, aşa cum se întâmplă de obicei, amânarea este înşelătoare şi nu cunoaşte limite. Când am ajuns acasă, am ieşit afară să-mi petrec timpul liber cu fetele care, ca de obicei, râdeau de pălăriile şi hainele sobre ale bătrânelor care ieşeau din biserică. Eu luam parte la glumele lor usturătoare şi chiar le admiram pentru felul caraghios şi liber în care se purtau. În compania lor am uitat de hotărârea luată şi acum plătesc amar preţul nevegherii mele. Când îmi întorc privirea spre trecut, cea mai adâncă părere de rău o găsesc în faptul că nu m-am întors la El înainte să fie prea târziu şi m-am lăsat în voia minţii mele blestemate. Dacă-L ascultam atunci, astăzi nu mai eram pribeagă şi nenorocită”. „Întoarce-te la El acum”, o îndemnă mama Rozaliei. „Nu cred că are rost”, răspunse fata tristă, „dacă aş avea cea mai mică speranţă sau dacă aş crede că mă poate ierta, aş face orice – aş merge pe jos de două ori distanţa până acasă!”

„El caută oaia pierdută până o găseşte”, spuse bolnava. „Eşti şi tu pierdută, Jessie?” „Da, aşa sunt!” „înseamnă că El te caută”.

Jessie se îndreptă spre uşa caravanei şi se opri privind pe fereastră fără să vorbească. Razele soarelui pătrundeau printre crengile aplecate ale brazilor ca nişte suliţe aruncate din văzduh şi luminau pajiştea, scăldând-o într-o mare de pulbere aurie. Din pădurea apropiată se auzea clipocitul unui pârâiaş cristalin al cărui murmur

printre pietre aducea – pentru oamenii ce cunoşteau şi înţelegeau vocea apei – o adevărată alinare sufletului. La marginea pârâului se opreau brusc tufişuri de ferigă sălbatică. Cursul apei însoţea o cărăruie înverzită, ascunsă de ierburi. Drumeţii au lăsat pădurea de brazi cu mult în urmă, iar înaintea lor se deschidea o întindere sălbatică, stearpă şi buruienoasă. Locul acesta semăna cu sufletul omului: nu era înspăimântător, ci – întocmai ca omul – vlăguit şi, în neagra lui monotonie, părea tainic şi imens.

Ajunseră în sfârşit la o răscruce de drumuri. Toby se bucură de această noutate neînsemnată, pentru că ea schimba puţin întunecimea apăsătoare a locului. Mulţumirea lui era tipică celor care trăiesc vreme îndelungată în pustiu şi într-o zi, însetaţi şi fără speranţă, dau de o oază de apă. În acest loc se despărţiră de Jessie. Rozalia strecură în buzunarul fetei, la îndemnul Laurei, jumătate din darul mamei manechin. Jessie se împotrivi, dar Laura o avertiză grijulie:

„Vei avea nevoie de bani până ajungi acasă. Să nu te abaţi din drumul tău defel; nu te opri decât la pieptul cald al mamei tale! Şi dacă o vei mai întâlni pe doamna Leslie, pomeneşte-i de mine, de numele meu şi de o biată fiinţă pe care-ai întâlnit-o în drumul tău şi care-şi petrece ultimele clipe din viaţă sub acoperământul unei caravane”.

„Da”, spuse Jessie; „îi voi spune!”

„Spune-i că dacă aş putea să-i dăruiesc inima mea îndurerată nu aş găsi o mai mare bucurie pe lume. Dar pentru că nu pot, îi dăruiesc doar câteva gânduri însoţite de dragoste şi o veste care-i va înfiora sufletul. Spune-i că Bunul Păstor, al cărei slujitoare e, m-a găsit şi pe mine şi m-a salvat pe vecie. Te rog să nu uiţi nimic din ce ţi-am spus”.

„Nu voi uita”, promise fata; „îi voi spune totul”.

Tânăra fată se despărţi cu greu de ele. De când era plecată de acasă, nu mai întâlnise pe nimeni care s-o înţeleagă şi să se poarte cu ea cu atâta bunătate. O sărută pe Rozalia de nenumărate ori, şi apoi şi pe Laura. Coborî treptele caravanei şi plecă fluturându-şi batista.

„Sărmanele fete, cum nu vedeau ele realitatea ascunsă în spatele strălucirii aparente”, spuse femeia când rămaseră singure, ca şi cum şi-ar fi continuat un gând cu glas tare.

„Despre ce vorbeşti, mamă?”

Visul mamei

„Nu-ţi aminteşti de fetele care-o invidiau pe Britannia, când alaiul circului a trecut prin dreptul caravanei noastre; cum îşi doreau

să fie în locul celei din vârful caleştii despre care credeau că e nespus de fericită!”

„O, da!”, exclamă Rozalia amintindu-şi. „Ele nu cunoşteau chinul sfâşietor al fetei pe ale cărei buze se citea un surâs forţat şi artificial! în vreme ce o priveau invidioase pentru viaţa ei fericită, biata Jessie nu ştia cum să-şi astâmpere amărăciunea care-i umbrea sufletul”.

„Şi eu, dragă Rozalia, m-am lăsat purtată de aceeaşi înşelăciune a privirii. Trăiam într-o lume mediocră, în spaţiul gri al sufletelor mărunte care nu avea puterea să-mi arate desluşit că închipuirea nu are niciun punct comun cu trăirea. Abia mai târziu am înţeles adevărata viaţă de după cortină. Legea naturii îşi cere întotdeauna tributul pentru consumarea unei clipe de fericire trecătoare. În urma ei rămâne un gol imens şi dezolant şi pe deasupra, amărăciunea dorinţei nesăbuite de a te împotrivi Creatorului”.

Odată cu seara, călătorii lăsau în urmă câmpia, iar drumul trecea din nou printr-o pădure întunecoasă. Mama Rozaliei adormise pentru prima oară de dimineaţă, iar copila stătea la uşa caravanei şi privea pe fereastră. Pădurea era deasă şi drumul plin de umbrele întunecate ale copacilor. Din când în când, câte un iepuraş speriat de hodorogitul roţilor ce se apropiau, sărea de pe marginea drumului şi-o lua la fugă, prin pădure, cât îl ţineau picioarele. Ţipătul înfiorător şi neaşteptat al unei bufniţe, o îngrozi pe fata neobişnuită cu sălbăticia văzduhului şi a naturii. Porumbei sălbatici treceau în fâlfâit de aripi pe deasupra caravanei, şoptindu-i fetei „Noapte bună!”

Drumul prin pădure era sinuos şi se străbătea cu anevoie. Toby fluiera purtat de gânduri, iar Rozalia îi era mulţumitoare că frângea liniştea chinuitoare. Când umbrele copacilor rămaseră în urmă, fata se bucură că acum ieşiseră la loc larg. La orizont se desluşeau luminile înceţoşate ale unui sat despre care Toby îi spuse că le va fi locul de odihnă. Călătoria lor se sfârşea pentru acea zi, în satul acela răsfirat pe colinele întinderii străvezii. Roţile caravanei amorţiră sub puterea nopţii la o margine de drum. Băiatul care mâna caii se furişă, cuibărindu-se în fânul înmiresmat al unei şuri şi adormi.

Zorii spintecau înălţimile aducând cu ei odihna binemeritată a celei de-a şaptea zi. Era o zi liniştită, binefăcătoare sufletului. Când credincioşii, cu feţele vesele, se îndreptau spre biserică în pas grăbit, caravana uitată la o margine de drum se urni din loc şi greoaie, legănându-se, părăsea satul.

Laura se simţise obosită şi neliniştită toată noaptea. Fetiţa stătuse la căpătâiul ei, iar acum era istovită şi tristă. Mama se învârtea cu greu în pat fără a-şi putea găsi o poziţie confortabilă. Rozalia aşeza perna mereu, încercând să-i uşureze chinul, însă – deşi mama îi mulţumea de fiecare dată cu dragoste – nu treceau câteva minute şi dorea să-şi schimbe iarăşi poziţia.

Gândul că era duminică părea să aibă un efect alinător asupra bolnavei; Rozalia îi spuse cum oamenii din sat mergeau spre biserică, iar ea zâmbi şi apoi adormi liniştită.

Când se trezi, bolnava părea înviorată şi schimbată, de parcă o lumină îndepărtată i-ar fi vindecat orbirea ochilor.

„Rozalie dragă”, spuse ea ca o chemare fetei, „dacă ai şti ce revelaţie minunată am avut în timpul acesta”.

„Ce-ai visat, mami dragă?”

„Am visat că eram în cer, Rozalie dragă, înaintea unei porţi de aur şi priveam o mulţime de oameni îmbrăcaţi în alb umblând pe străzile cetăţii. Apoi cineva făcu o strigare şi toţi porniră într-o direcţie cântând fericiţi ca şi cum ar fi primit o veste bună. Unul din ei trecu prin faţa mea grăbindu-se să îi ajungă pe ceilalţi. Era atât de fericit şi l-am întrebat ce s-a întâmplat”.

„Şi ce ţi-a răspuns, mami dragă?”

Visul mamei

„A spus: «Cel care ne-a chemat este Bunul Păstor; vrea să ne bucurăm împreună cu El, fiindcă şi-a găsit oaia pierdută pe care o căutase de multă vreme. Nu I-ai auzit glasul chiar acum când ne-a chemat la El? N-ai auzit glasul Lui strigând: „Bucuraţi-vă împreună cu Mine, căci am găsit oaia care era pierdută?»

Şi-am auzit iar coruri îngereşti care-L lăudau cu alăute sfinte, preamărindu-l vrednica jertfă de pe cruce. îl slăveau pentru dragostea cu care-şi caută oile pierdute şi se bucurau alături de El pentru găsirea oiţei care s-a rătăcit departe de staul. Şi eu simţeam că tocmai despre mine este vorba, de aceea, de fericire, încercam să mă trezesc să văd dacă într-adevăr El m-a găsit. Când m-am trezit, o pace de nedescris a coborât peste sufletul meu ca o ploaie caldă de vară care-ţi înviorează trupul plin de colb. Şi acum îmi răsună în urechi cântecul acela! Dar mai mult decât atât, Rozalie dragă, sunt convinsă că visul este adevărat, fiindcă L-am rugat mereu să mă găsească. De altfel, ştiu că El mă căuta dinainte ca eu să-l cer să mă caute”.

„O, mami dragă!”, strigă Rozalia îmbrăţişându-şi mama, „sunt atât de fericită pentru tine!”

Mama nu mai vorbea, ci stătea liniştită ţinându-şi copila de mână şi zâmbea din când în când ca şi cum ar fi auzit încă muzica acelui cântec ceresc şi pe Bunul Păstor spunând: „Bucuraţi-vă împreună cu Mine, fiindcă am găsit oaia care era pierdută”.

Caravana îşi urma acum drumul albicios, asemeni unei panglici aruncate pe dealuri, printr-un alt sat. Pânzele umbrite ale înserării coborau tăcut, iar clopotele bisericii chemau oamenii la închinarea de seară. Sunetul lor o făcea pe Laura să tresară. Dacă vreo piatră ar fi izbit-o în piept, inima nu i-ar fi zvâcnit mai tare.

„Atât de rău îmi pare că nu m-am dus la biserică atunci când puteam, Rozalie dragă”, spuse ea; „de acum nu voi mai avea niciodată această ocazie”.

„O, mami dragă”, spuse copila, „nu vorbi aşa! Când te faci bine vom merge împreună. Putem să ne furişăm pe ultimul rând de scaune fără să ne vadă nimeni”.

„Nu, Rozalia. Tu vei putea merge, draga mea, şi te rog să mergi, dar pentru mine este prea târziu”.

„De ce, mami dragă?”

„Copila mea”, îi spuse mama mângâindu-i părul, „trebuie să ştii că în scurtă vreme va trebui să te părăsesc pentru o veşnicie care-mi va curma întreaga agonie. Şi lucrul acesta se va întâmpla curând, chiar prea curând”. Dar amărăciunea acestui gând nu-i schimbă înfăţişarea prea mult, căci adevărata transformare se petrecuse înăuntrul ei. S-ar fi putut spune că avea o inimă plină de riduri.

La auzul acestor vorbe, fata se aruncă deznădăjduită la pieptul mamei cerând parcă îndurare. Picuri mari de lacrimi se topeau pe pernă. Razele de lumină păleau pe fundalul sumbru al vieţii.

„O, mami, mami dragă – mami, nu vorbi aşa! Te rog, te rog nu vorbi aşa!”

„Este adevărat, micuţa mea iubită”, spuse mama; „şi eu vreau ca tu să ştii lucrul acesta. N-aş vrea să te ia prin surprindere. Iar acum, nu mai plânge, dragă, fiindcă vreau să-ţi mai spun ceva atâta timp cât mai am grai. Sărmana mea copilă! Fetiţa mea dulce!”, spunea mama mângâindu-i părul când copila continua să suspine.

Îi mângâie creştetul timp îndelungat până ce fata îşi mai alină suspinele, dar din pieptul ei tot mai răsuna un plâns încetişor.

„Fetiţa mea”, spuse mama atunci, „poţi să mă asculţi acum?”

Rozalia strânse mâna mamei tremurând, dar nu-i răspunse.

„Rozalie dragă, nu trebuie să plângi pentru mine. Bunul Păstor m-a găsit, iar acum mă duc la El. Mă duc la El să-l mulţumesc, dragă; nu trebuie să plângi pentru mine. Dar

Visul mamei aş vrea să-ţi spun ce ai de făcut după ce eu voi muri. L-am rugat pe tatăl tău să te lase să trăieşti undeva la ţară şi să nu te mai poarte cu caravana peste tot, dar nu este de acord, draga mea, fiindcă – spune el – nu se poate lipsi de tine la teatru. De aceea, te rog, să nu faci vreo faptă nesăbuită şi, revoltându-te, să fugi de la el. Stai mai degrabă în caravana care ţi-a fost singurul acoperământ de când te-ai născut şi care te-a ferit de vânturi, de ploi furtunoase şi de lumina arzătoare a soarelui de vară. Când inima îţi va fi împovărată, ia Testamentul şi adapă-ţi sufletul din izvoarele lui limpezi. L-am rugat mult pe Bunul Păstor să aibă grijă de tine. I-am spus că în curând vei fi un mieluşel fără mamă şi nu vei avea pe nimeni să-ţi poarte de grijă şi L-am rugat să te ia la pieptul Lui. Eu ştiu că o va face, Rozalie dragă; nu cred că te va lăsa să rătăceşti şi să te pierzi. Dar trebuie şi tu să te rogi Lui, draga mea; să nu laşi să treacă o zi fără să vorbeşti cu El: promite-mi că vei face aşa, Rozalia – vreau să aud cu urechile mele lucrul acesta din gura ta”.

„Da, mami dragă”, răspunse Rozalia, „îţi promit”. „Dacă paşii te vor purta vreodată spre locul unde-şi trăieşte viaţa mătuşa Lucy şi dacă voia Celui de sus va face să o întâlneşti, te rog dă-i scrisoarea pe care am scris-o eu înainte de a-mi sfârşi alergarea. Spune-i că singura mea dorinţă e să mă întâlnesc cu ea în Cetatea de pe celălalt mal al Iordanului. Acolo o aştept pe ea şi pe tine. N-aş fi putut să sper vreodată să ajung acolo, dacă nu m-ar fi cuprins iubirea Bunului Păstor, dar El a coborât, căutându-mă până în prăpastia adâncă unde mă aflam şi, nepăsându-l de durerea şi rănile Sale, m-a luat în braţe şi m-a dus în staul. Sunt istovită de puteri, Rozalie dragă, dar sunt încă multe lucruri pe care doresc să ţi le spun. Aş vrea să înţelegi că nu are rost să insişti la tatăl tău să te lase să mergi la mătuşa Lucy, fiindcă oricum nu te va lăsa şi apoi, dacă-şi dă seama că ştii unde este ea, îi va scrie din nou cerându-i bani. Dar dacă mai treci vreodată prin satul acela, poţi să fugi să-i dai scrisoarea. Nu ştiu dacă vei reuşi măcar aceasta”, spuse trist sărmana femeie; „dar Dumnezeu ştie cum să-ţi călăuzească paşii. Am încredinţarea că vei ajunge la ea într-o zi. Nu mai

pot vorbi acum, copila mea dulce, sunt epuizată! Sărută-mă, fetiţa mea”.

Rozalia, care stătuse până în clipa aceea cu capul plecat, privi trist faţa mamei şi o sărută, udând-o cu lacrimi.

„N-ai putea să-mi cânţi iarăşi imnul, draga mea?”

Un sunet uşor, ca o sărutare, se desprinse de pe buzele Rozaliei, dar fu de îndată curmat de zgomotul unui val de suspine. Nu putu să mai cânte. Rămase cu buzele întredeschise şi părea să fi uitat pentru o clipă unde se afla. Un izvor de lacrimi îi înecară privirea. Biata mamă încerca să o liniştească, dar nu-i stătea-n putere decât să-i şoptească cuvintele de iubire maternă şi să-şi treacă prin părul auriu al fetei mâna albă a cărei piele parcă se usca pe oase.

Şezând pe marginea patului şi strângându-şi mama în braţe, Rozalia era copleşită de o tristeţe necunoscută până atunci sufletului ei de copil. Simţise gravitatea bolii mamei ei şi uneori o treceau fiori reci gândindu-se la viitor, dar niciodată frământarea ei nu a fost confirmată de gânduri articulate în cuvinte. Abia acum vedea bine că teama ei se contopea cu realitatea crudă şi groaznică. „Nu mai este mult şi te voi părăsi curând, prea curând chiar!” – erau cuvintele al căror ecou se repeta dureros în inima ei.

Dacă pentru mulţi Laura nu era decât umbra unui suflet, pentru Rozalia ea continua să fie o prezenţă. Lumea nu putea să existe în lipsa acestei prezenţe. Totul se învârtea în jurul bolnavei, de parcă ea ar fi fost centrul universului. Chiar dacă în mintea celorlalţi imaginea acestei mame începuse să pălească odată cu boala ei, pentru ea rămânea veşnic o sfântă a cărei aureolă nu reuşea s-o întunece nici chiar moartea. Simţea o mare durere în suflet; mama ei, pe care o preţuise atâta, avea s-o părăsească într-o lume a mizeriei şi a nefericirii. Cine va avea grijă de toate nevoile ei? Cine se va ocupa de ea când îi va fi frig, sau foame, sau teamă? Cine o

Visul mamei va mai mângâia cu cuvinte dulci, de iubire, ca iubirea mamei? Pe cine va mai avea atât de drag în lume?

„Că-n toată turma asta n-am Un scut mai bun şi dulce…”

Ce o făcu să-şi amintească tocmai acum aceste versuri? Nu era oare glasul Bunului Păstor, care ţinea mieluşelul la pieptul Său?

„… Iisuse-almeu prieten scump, (Din zorii tinereţii Cu Tine eu călătoresc <Sin la sfârşitul vieţii…”

„Bunule Păstor, vreau să călătoresc cu Tine”, rosti copila

tremurând, cu ochii în lacrimi.

Capitolul XII

Mieluşelul singuratic

Era deja duminică seara când caravana ajunse în localitatea unde avea să aibă loc bâlciul. Ochii călătorilor se opreau asupra bisericilor şi a capelelor, care chemau, prin uşa deschisă larg, oamenii la închinare. Caravana care străbătea drumul nu se armoniza defel cu fiorul solemn al înserării. Mişcarea ei greoaie era într-un contrast uşor perceptibil cu amuţirea locului.

Augustus îi întâmpină şi-i conduse spre locul unde era instalat teatrul. Aici era un platou pustiu, la marginea mării, ca o masă de marmură, care apăsa pieptul învolburat al apei. Bâlciul fusese aşezat aici pentru că marea era un important punct de atracţie pentru oameni. Staţiunea de pe coastă era vizitată de multă lume, mai cu seamă în zilele de vară. Aici, turiştii aveau în faţă una din cele mai melodioase privelişti din Anglia, clasică prin frumuseţea fină a peisajului. Era evidentă preferinţa oamenilor pentru zările nelămurite dinspre apus, unde se desluşea unirea apei cu cerul. Terenul pe care Augustus îl alesese era foarte aproape de plajă, aşa că toată noaptea, Rozalia, stând la căpătâiul mamei, putu să audă vuietul valurilor care se spărgeau de stâncile de pe ţărm. În zorii zilei, pe când mama dormea liniştită, ea ieşi pe plajă şi se plimbă îngândurată printre stânci până când ceilalţi membri ai trupei se deşteptară.

Un şir de stânci formau un dig care ieşea în mare, şi fata trecea de pe o stâncă pe alta şi privea valurile neobosite

Mieluşelul singuratic care se izbeau de stânci desfăcându-se într-o spumă albă. În unele locuri, digul era acoperit de licheni şi

moluşte ale căror scoici se sfărmau sub paşii Rozaliei; în alte locuri, algele crescură până la suprafaţa apei şi ea descoperi pe ele raci şi anemone roz. Voi să-i examineze mai de aproape, dar inima îi era prea tristă şi istovită, aşa că îşi continuă drumul până la capătul şirului de stânci. Se aşeza pe ultima dintre ele, privind valurile şi răsăritul soarelui care se oglindea la orizont în apa argintie.

Câteva bărci de pescuit se apropiau deja de mai încărcate cu rodul trudei din timpul nopţii şi Rozalia le urmărea venind una câte una şi intrând în port. O barcă trecu chiar foarte aproape de locul unde stătea Rozalia. Un bătrân şi doi tineri vâsleau, intonând un cântec al cărui ecou părea o şoaptă boltită peste neclintirea lumii. Vocea părea acompaniată de foşnetul mărunt al apei care uda marginile stâncilor.

„*Când după timp îndelungat de trudă*.

Când zorii sorb a întunericului undă, 9 (*pl aruncăm a noastră ancoră în humă Şifericire-atunci biruitorse-ncunună*. *Căci văd limanul depărtat al veşniciei Ce-mi va curma durerea pe vecie, şi cine-acolo va putea să-mi mai aducă în suflet, amintirea nopţii – trecută*?

L neagră noaptea vieţii noastre

Şi cenuşiu e cerul sub care amar vâslim

Cu greu către meleagul luminii viitoare – În ea trăim şi către ea ţintim.

Căci văd limanul depărtat al veşniciei

Ce-mi va curma durerea pe vecie

Şi cine-acolo va putea să-mi mai aducă

În suflet, amintirea nopţii – trecută?”

L

În melodia duioasă şi în glasul celor ce cântau era ceva care atingea mângâietor inima Rozaliei. Întorcându-se la caravană, copila fredona mereu:

„(*Decifiţi tari de inimă, întăriţi-vă prieteni*! *Limanul st zăreşte-n depărtare şi cine-şi va aminti când vom ajunge acolo Ce noapte, trudă, necaz sau strâmtorare*?”

„Cred că mama este aproape de liman”, se gândea copila, „foarte aproape de liman”.

Când deschise uşa, îşi găsi mama trează, dar foarte slăbită şi obosită şi toată ziua nu putu să vorbească aproape nimic. Încercă să o convingă să mănânce puţin, dar ea abia reuşea să deschidă ochii şi nu primi nimic, decât puţină apă. După-amiază, începu zgomotul şi forfota

bâlciului. Focurile de armă de la concursurile de tir, clopoţeii de la tiribombe, melodiile caruselului şi cele două trupe de muzicanţi ambulanţi, fiecare cântând melodii diferite: „Sărmana Mary Anna” şi „Mabel Waltz”, creau toate un adevărat vacarm. Apoi, când mulţimile inundară bâlciul, strigătele şi gălăgia se înteţiră din toate părţile, aşa încât sărmana femeie suspina şi gemea de durerea care i se agrava astfel.

Augustus era mult prea ocupat cu pregătirea scenelor pentru a petrece câtuşi de puţin timp în caravană. Nu vedea sau nu voia să vadă că faţa soţiei sale se îngălbenise şi că ea stătea pe malul Iordanului morţii, gata să păşească în el. Cu jumătate de ceas înainte de a începe prima reprezentaţie, îi strigă Rozaliei să se îmbrace şi să iasă pe scenă. Fata îl rugă stăruitor să o lase să stea în caravană, spunându-i că se teme că mama va muri şi nu va fi nimeni lângă ea, dar el nici nu voi să audă aşa ceva.

Mama ei să moară? Da, Rozalia simţea că se apropia clipa. Chiar dacă nu era decât un copil, vedea în ochii goliţi de viaţă ai mamei, în respiraţia ei întretăiată şi paloarea

Mieluşelul singuratic gălbuie a feţei, vestea apropierii clipei grele. Îngerul nemilos al morţii bătea la uşa Laurei, însă sufletul ei era pecetluit cu sângele Mielului jertfit pe Golgota. Şi chiar dacă trupul ei trecea, rămânea eterna răscumpărare câştigată pe cruce.

I se frângea inima la gândul că trebuia să o lase singură în caravana posomorâtă. Bolnava îi ţinea strâns mâna, de parcă s-ar fi aflat în mijlocul unei păduri şi i-ar fi fost teamă de singurătate. Şi totuşi, atunci când reuşea să-şi întredeschidă pleoapele grele, pe buzele ei subţiri şi vineţii încolţea un zâmbet iubitor. Cum putea să o părăsească – chiar şi pentru un ceas – când clipele pe care le mai aveau împreună erau numărate?

Totuşi, Rozalia nu îndrăzni să-şi înfrunte tatăl. Acesta era marele bâlci la care el sperase de luni de zile să ajungă şi unde visa să realizeze cel mai mare câştig din tot anul. Şi nu i-a spus el, în seara aceea, când mama leşinase, că dacă se va întâmpla aşa şi în acest oraş, nu o va ierta niciodată?

Nu, nu putea să-l înfrunte, trebuia să meargă. Dar nu-şi părăsi mama decât în ultimul moment. Se îmbrăcă repede şi se aşeză pe cutia de lângă pat. Luă mâna mamei, rece ca gheaţa, într-o mână de-a ei şi îi mângâie faţa ca de ceară cu cealaltă.

„Micuţa mea”, şopti mama, „copila mea dragă, trebuie să mergi”.

„O, mami dragă, mami dragă! îmi este atât de greu, atât de greu!”

„Nu plânge, fetiţa mea, mieluşelul meu, nu plânge! Va fi totul bine. Ridică-mă puţin, Rozalia!”

Fata se aplecă şi-i aranja perna cu gingăşie, dar gândurile ei luau o altă cale, înstrăinându-se de fiinţa ei. Bolnava continua să vorbească din ce în ce mai încet, ca un om furat de visare:

„Am ajuns pe malul râului, copila mea; mi se pare că aud vuietul valurilor; este Iordanul morţii, Rozalia. Trebuie să-l trec şi nu mi-e frică; Bunul Păstor m-a luat în braţele

Sale; sunt atât de-slăbită, dar cred că mă va trece El pe malul celălalt”.

Rosti cuvintele acestea cu mare greutate, iar când termină, capul îi căzu pe pernă.

Rozalia încercă să vorbească, dar nu putu. Se simţea înspăimântată ori de câte ori gândul o purta dincolo de prezent, şi atunci izbucnea în lacrimi de deznădejde. Viitorul era pentru ea o lovitură de nesuportat. Pe când lacrimile uscate încă străluceau pe obrajii ei mici, un glas aspru se auzi, poruncindu-i să iasă pe scenă. Hotărârea tatălui frângea inima copilei. Se ridică să plece, desprinzându-se uşor din prinsoarea bolnavei, dar înainte de a închide uşa caravanei, se întoarse şi mai privi o dată spre patul muribundei. Aerul de afară era îngheţat şi ultimele raze ale soarelui păreau privite printr-o sticlă afumată. îi era groază să-şi părăsească mama în acele clipe, dar era obligată. Rozalia îşi mai ridică o dată ochii ei mari şi catifelaţi spre caravană şi, scoţând un oftat adânc care o cutremură toată, se îndreptă spre teatru.

Ce s-a întâmplat în teatru în noaptea aceea, Rozalia nu putu să-şi dea seama; totul i se părea un coşmar. Îşi recită cuvintele şi îşi juca rolul, dar nu văzu nici scena, nici spectatorii; înaintea ochilor ei era tot timpul faţa mamei, iar mâna ei simţea tot timpul strânsoarea mamei. Şi, totuşi, în timp ce cânta şi dansa, în public erau multe fete care credeau că este fericită, care o invidiau şi ar fi dorit mult să fie în locul ei. O, dacă ar fi ştiut sărmanele, dacă ar fi avut cea mai mică idee despre chinul fetiţei îmbrăcate în rochia aceea albă, despre durerea crudă şi cumplită care o inunda!

Fără îndoială, aveau şi ele necazuri, îngrijorări şi greutăţi de tot felul, dar niciuna dintre ele nu cunoştea calvarul micii actriţe, niciuna

din ele nu fusese smulsă din încleştarea unei mame de pe patul de moarte şi obligată să râdă, să cânte şi să danseze în timp ce inima îi sângera. Destinul lor le proteja de o asemenea agonie sfâşietoare, dar strălucirea scenei le întărâta dorinţa. Erau inconştiente de

Mieluşelul singuratic cruzimea unei astfel de sorţi şi nu-şi puteau stăpâni pornirile nesăbuite care le făceau să viseze la măcar un ceas petrecut pe scenă în aplauzele spectatorilor.

Cât de puţin ştiau ce înseamnă să-ţi trăieşti viaţa în spatele cortinei; cât de puţin ştiau ce tumult de durere şi suferinţă sălăşluia în inima Rozaliei! Atât de amar era paharul pe care îl bea, încât abia îşi dădea seama ce face, iar când reprezentaţia se termină nu-şi putea închipui cum a rezistat până la capăt. Membrii teatrului ieşiră cu zgomot pe platforma de afară. Acordurile unei muzici vesele, ţopăitul săltăreţ al dansatorilor şi voioşia aparentă a actorilor, erau menite să atragă un alt număr de spectatori. Rozalia nu mai ascultă de glasul raţiunii care-o îndemna să-şi urmeze colegii, ci coborî în zbor scările teatrului, izbindu-se de cei care tocmai doreau să intre. Unii o priveau uimiţi, dând din cap la neatenţia şi graba fetei, dar ea nu-i băga în seamă. Alerga atât de repede, încât, când ajunse la caravană, inima îi bătea să-i spargă pieptul.

Mama nu murise. îi auzea respiraţia întretăiată. O lacrimă de bucurie se prelinse sub genele lungi ale fetei. Câtă fericire că o găsise încă în viaţă! Privi o clipă chipul pierdut în aşternuturile albe. Părea o zeitate sculptată în marmură trandafirie. O rază de lumină vaporoasă o învăluia; era mai frumoasă ca niciodată. Fata zâmbi amar; sărută îndelung fruntea bolnavei şi fugi spre teatru.

Când se întoarse în caravană, după ce sfârşise acea noapte de chin, dând reprezentaţii, îşi găsi mama dormind liniştită, cu faţa înseninată şi luminoasă ca după trecerea unui nor pe cerul albastru. Copila tresări de bucurie şi, ca să se convingă, luă mâna mamei într-a ei. Era caldă. Răsuflă adânc cu un suspin şi-şi lăsă capul pe perna mamei.

Dar chiar în acea clipă sufletul sărmanei muribunde se înălţa în chip frenetic de aripi îngereşti către lumea de dincolo de stele. Sărmana copilă! Biata mieluşea! Era acum orfană şi neajutorată.

Cu un geamăt în suflet ca oftatul unei viori, istovită de durere şi oboseală, copila adormi pe cutia de lângă pat. Spre miezul nopţii, cu un fior de gheaţă pe buze, cu pielea zbârcită de frigul tăios, cu pleoapele

grele de somn, căută prin întunericul caravanei mâna mamei. Da, teama ei se împlinise. Acum stătea faţă în faţă cu momentul de care se îngrozise cel mai mult în ultimele luni. Era singură, părăsită pe vecie de cea mai dragă fiinţă din univers! Un ţipăt sfâşietor îi săgeta pieptul şi se cutremură de parcă ar fi fost cuprinsă de friguri. Abia acum vedea bine că fiinţa care-i dăduse viaţă trecuse râul, Iordanul întunecat al morţii. O vedea ca prin vis, plină de fericire, salutând-o de pe malul celălalt.

Tremurând din toate încheieturile şi aproape prea îngrozită pentru a simţi profunzimea durerii, descuie uşa şi ieşi în întuneric pentru a da de ştire tatălui. Bărbatul însă dormea liniştit cu gândul la câştigul frumos pe care-l obţinuse în acea noapte. Întreaga trupă dormea sforăind pe duşumelele teatrului; nimeni nu auzea glasul ei stins de spaimă, cerând ajutor şi milă. Bătu cu toată puterea ei în panourile poleite din faţă, dar nu primi niciun semn; totul zăcea într-o tăcere dureroasă. În noapte nu se auzea decât geamătul crengilor lovite de vântul care urla şi vâjâia împrejurul caravanei. Era una din acele nopţi când crăpăturile pământului se cască, iar vârtejurile ridică spre cer crengi uscate şi frunze căzute. Uşa caravanei se trântea, deschizându-se şi închizându-se întruna, şi odată cu ea zvâcnea şi inima din pieptul Rozaliei; dar nimeni nu se arăta; era ca şi cum umbrele nevăzute ale celor morţi treceau pe acolo voind s-o întâlnească. Gâfâind, mai mult leşinată decât vie, cu picioarele tăiate de groază, urcă iar treptele caravanei şi se văzu, ca niciodată, închisă într-o colivie a morţii. Cu un strigăt sfâșietor şi după ce plânse cu amar, se aruncă pe pat lângă trupul neînsufleţit. Acum putea să plângă fără să se îngrijoreze că îşi va trezi mama; ea plecase în Patria aceea îndepărtată, unde nu se aude plânsul. Bunul Păstor o trecuse în braţe peste râu şi chiar acum, când

Mieluşelul singuratic copila plângea în întunericul caravanei, El îi făcea mamei primirea în Casa cerească, rostind cu o şi mai mare bucurie decât înainte: „Bucuraţi-vă împreună cu Mine căci am găsit oaia care era pierdută!”

Cât de tristă era micuţa orfană! Oare a uitat-o de tot Bunul Păstor? Era oare părăsită, lăsată să îndure singură acest calvar? Nu era nicio mângâiere pentru mieluşelul fără mamă, în amărăciunea acestei suferinţe? Oare Bunul Păstor se interesase numai de oaie şi nu şi de mieluşel? Dacă nu, oare de ce începea să simtă că nu era părăsită de tot

şi că undeva, Cineva, încă o iubea? Ce îi dădea sentimentul acela că era îmbrăţişată, dacă nu faptul că Bunul Păstor o luase în braţe şi o ţinea la pieptul Său mult mai gingaş decât o făcuse vreodată mama ei? Nu era nimeni altul decât El, împlinind profeţia: „Îşi va paşte turma ca un păstor, va lua mieii în braţe şi îi va duce la sânul Lui”.

Venise dimineaţa. Soarele era deja sus pe cer şi în bâlci începuse mişcarea. Bărcile se întorceau iarăşi în port, iar valurile continuau să se izbească de stânci ca şi ieri. Augustus Joyce se trezi cu un sentiment de nelinişte pe care nu-l putea înţelege. Nimic rău nu i se întâmplase în noaptea dinainte; Rozalia nu făcuse nicio greşeală în interpretarea rolului şi câştigase mai mult decât de obicei. Totuşi, ceva din subconştient îi tulbura nepăsarea. În noaptea aceea avuse un vis care-l făcea să aibă o presimţire ciudată. Ţinea ochii în pământ; în ei se întipăriseră două imagini: faţa soţiei lui pe care o văzuse în vis şi muribunda uitată pe patul din caravană. Buzele îi tremurau, subţiindu-se nefiresc; vorbea de unul singur. Avea înaintea lui doar figura soţiei care-i neliniştise somnul. În vis ea nu arăta aşa cum era acum, slabă şi palidă, ci frumoasă şi pură ca în ziua nunţii, când îi fusese mireasă şi când el îi promisese că o s-o iubească în timpuri bune şi în timpuri rele, în sărăcie şi în belşug, dacă va fi sănătoasă sau bolnavă, să o iubească şi să o preţuiască până când moartea îi va despărţi.

Fără să înţeleagă de ce, când Augustus se trezi, aceste cuvinte îi răsunau în urechi. Ce a însemnat el pentru ea în timpuri grele de sărăcie? Cum s-a purtat cu ea în suferinţa ei? A îngrijit-o iubitor şi a mângâiat-o ca să-i aline chinul? A iubit-o şi a preţuit-o aşa cum i-a promis atunci când, nevinovată şi frumoasă, i s-a dăruit încredinţându-şi viaţa în mâna lui? A iubit-o? Dar ce mărturiseau cuvintele acelea aspre, jignirile dure şi brutalitatea cu care o tratase, despre iubirea lui Augustus Joyce pentru soţia lui? A preţuit-o? Ce fel de dragoste i-a arătat atunci când a obligat-o, nepăsându-i de boala ei, să joace pe scenă? Se purtase cu ea ca şi cu un biet animal, pe care-l fugăreşti de colo-colo, după cum ţi-e vrerea.

„Până când moartea ne va despărţi”. Timpul acela era foarte aproape acum, Augustus ştia lucrul acesta. Cel puţin o dată în viaţă lăsă ca glasul propriei conştiinţe să-i vorbească. Nu putea uita faţa frumoasă pe care o văzuse în vis, nici privirea plină de reproş din ochii aceia dulci şi strălucitori. Sări din culcuşul lui şi se îmbrăcă în grabă. Ar

fi vrut să-i spună câteva cuvinte cu bunătate, măcar în dimineaţa aceasta. Conştiinţa îl frământa şi era nemulţumit că nu putea să o ignore.

Se îndreptă cu paşi repezi spre cealaltă caravană, deschise uşa şi intră. Dar ce văzu înaintea ochilor?

Razele soarelui pătrundeau prin fereastra mică şi cădeau pe pat. Soţia lui era atât de liniştită şi atât de palidă încât Augustus făcu un pas înapoi, îngrozit. Lângă ea, cu braţele în jurul gâtului mamei şi cu coroniţa de trandafiri căzută din părul ei pe pernă, Rozalia dormea adânc cu urmele de lacrimi amare pe obraji. Oboseala intensă şi chinul cumplit din ultimele zile îşi spuseră cuvântul şi copila adormise pe patul mamei fără să-şi schimbe rochia albă în care dansase noaptea trecută.

Augustus se apropie de soţia lui şi se aşeză pe cutie. Da, murise, nu mai încăpea nicio îndoială. Cuvintele

Mieluşelul singuratic frumoase nu mai puteau fi rostite, căci ea nu le mai putea auzi. Nu mai putea să-i arate iubirea, chiar dacă ar fi vrut. Acum, era prea târziu ca să o preţuiască. „Până când moartea ne va despărţi”. îi despărţise acum. Pentru totdeauna. Era prea târziu ca Augustus Joyce să-şi schimbe atitudinea, prea târziu să-şi înăbuşe conştiinţa.

Copila se trezi când o adiere răcoroasă a vântului de dimineaţă îi mângâie faţa. Atunci se văzu dusă pe braţe de tatăl ei. Amintindu-şi de coşmarul din noaptea trecută, se zvârcoli o clipă, dorind să se opună braţelor puternice care-o purtau, dar renunţă. Ca-ntr-un vis, se simţi aşezată pe un pat şi auzi zgomotul uşii care se închise în urma lui Augustus.

Zilele care urmară morţii mamei au fost cele mai întunecate din copilăria ei. Toate lucrurile i se păreau fără sens; nu înţelegea rostul anchetelor şi pregătirile pentru înmormântare i se păreau stranii. Tot ceea ce o înconjura rămânea mut şi nepăsător la glasul durerii ei. Cenuşa sufletului ei era umezită doar de valurile care se loveau în taina nopţii de stâncile ascuţite. Aici, pe malul mării, se retrăgea în nopţile albe, ca să-şi astâmpere dorul inimii. Departe de zgomotul şi vacarmul bâlciului, în liniştea întretăiată doar de ţipetele pescăruşilor, în tovărăşia umbrelor pietrificate, aici îşi găsea ea alinarea suferinţelor neînţelese de lumea teatrului. Luminile bâlciului se stingeau rând pe rând; văzduhul era străbătut din când în când de căderea vreunei stele.

Nemişcarea pecetluise viaţa tumultuoasă a lumii. Vuietul mării însoţea cântecul închipuit al pescarilor:

„(*Dacă vine valul, dacă bate. vântul Inimă, cu* (*Domnul eşti adăpostită*! *Să vuiască marea, las' să bată vântul Inimă, cu rDomnul tu stai liniştită*!”

Acordurile legănate ale cântecului ce-i răsuna în inimă, cădeau ca nişte pene de înger peste fiinţa ei. O căldură îi cuprindea pieptul, iar sufletul îngheţat de durerile morţii se alina în mângâierea cerului.

Capitolul XIII

BÂLCIUL DEŞERTĂCIUNILOR

L

RA ziua dinaintea înmormântării, iar durerea adâncă din inima fetiţei nu fusese înlocuită încă de resemnarea rapidă, tipică vârstei. Deşi faţa îi era încă brăzdată de lacrimi, Rozalia se încredea în braţul puternic al Blândului Păstor, care de acolo, din înălţimi, veghea fiecare pas al mieluşelului atât de drag, gata oricând să-l ridice, să-i lege rănile şi să-l mângâie în suferinţă, în această stare o găsi vizita neaşteptată a lui Toby:

„Domnişoară Rozi, aş putea să stau câteva momente de vorbă cu dumneata?”, întrebă acesta cu o voce din ce în ce mai stinsă, căci entuziasmul care-l însoţise până atunci pieri, văzând faţa brăzdată de lacrimi a Rozaliei. Cu vocea înecată încă de plâns, ea răspunse:

„Da, intră Toby”.

„Am vrut să vin să te mai încurajez, domnişoară Rozi. Nu te superi, nu-i aşa? Ţi-am adus ceva”.

Toby începu să se buzunărească şi, după un timp, scoase o batistă roşie legată cu câteva noduri. După ce le dezlegă puse în mâna fetei un pacheţel învelit în hârtie.

„Trebuie să ai măcar un pic de negru, domnişoară Rozi”, spuse el. „M-am gândit că ai putea s-o porţi mâine. Nu te supăra că vine de la

mine; nimeni nu s-a gândit la asta”.

Înainte ca Rozalia să-i poată mulţumi, băiatul plecă.

Fata desfăcu pachetul şi descoperi în el o bucată de panglică neagră – cea mai bună pe care sărmanul Toby o putuse obţine. Lacrimile Rozaliei curseră iarăşi când îşi prinse panglica în pălărie, şi se pregăti pentru serviciul trist de a doua zi.

Ca respect pentru memoria decedatei, majoritatea activităţilor din bâlci fură întrerupte. Totuşi, în unele locuri, încălcând toate legile morale, depășind orice limită a respectului faţă de durerea celor din jur, jocurile de distracţie atrăgeau aceleaşi grupuri de copii sau de beţivi, ca şi când nimic neobişnuit nu s-ar fi petrecut. Oare atât de departe ajunsese păcatul în această societate ce ducea o viaţă izolată şi atât de diferită de restul lumii? Se prea poate, atât timp cât nimic – nici chiar moartea – nu le provocase spaimă ori respect şi nu-i oprise din goana lor nebună. Când procesiunea funebră porni, copiii se dădură înapoi speriaţi. Era o priveliște atât de sinistră, atât de înspăimântătoare, încât nu ai fi putut rămâne nepăsător la vederea acestui tablou. Locul acela era atât de nepotrivit pentru a găzdui un astfel de spectacol! Sicriul acela, rezultatul atât de evident al morţii, era ultimul lucru care te-ai fi aşteptat să-l găseşti într-un bâlci. Dar şocul din primul moment, fu înlocuit curând de curiozitate, şi peste câteva clipe, locul fu împânzit de o mulţime pestriţă care conduse cortegiul îndoliat până aproape de cimitir.

Augustus avea o faţă dură şi cruntă. În ultimele zile conştiinţa îi făcuse apelul final în cel din urmă efort de a-l chema la pocăinţă. Dar, asemenea buruienilor care înconjoară planta, înăbuşind-o, păcatul din inima lui reuşise să înăbuşe orice sentiment nobil, orice urmă de căinţă care-i apăsa conştiinţa. Se împotrivi cu încăpăţânare Duhului Sfânt al lui Dumnezeu, care-l îndemna la pocăinţă, ca unul care era orbit şi nu putea să vadă că doar la câţiva paşi în faţa lui se căsca o prăpastie adâncă – prăpastia iadului.

Întreaga trupă de teatru o însoţea acum pe ultimul drum pe soţia lui Augustus şi toţi erau profund mişcaţi privind chipul trist al Rozaliei, care mergea alături de tatăl ei. Durerea adâncă, întipărită pe faţa micuţei, era tot ce mai amintea de suferinţă, căci izvorul lacrimilor secase de multă

Bâlciul deşertăciunilor vreme, iar autocontrolul de care dădea dovadă în aceste momente grele, trăda stoicismul cu care doar acest

copil putea să rabde. Când ajunseră în cimitir, Rozalia se retrase puţin spre marginea aleii şi, copleşită de gânduri, se străduia să nu izbucnească în plâns. Atunci dădu cu ochii de Toby care păşea alături de ea cu o faţă înduioşată şi un aer de totală compasiune. Avea în jurul pălăriei o panglică îngustă de doliu ca semn de respect pentru fosta lui stăpână şi pentru fiica ei.

Ceva din felul curios în care fusese prinsă panglica în pălăria băiatului sau gândul că acest simbol de compătimire izvora dintr-o inimă plină de bunătate, îi atinse sufletul Rozaliei şi făcu ca din ochii ei să ţâşnească lacrimi pentru prima oară de când porniseră cu carul mortuar.

Uneori, când sufletul omenesc este cuprins de o suferinţă atât de profundă, încât usucă izvorul lacrimilor ce ar putea să aline durerea inimii, un lucru mic, un lucru foarte mic, poate numai o floare pe care fiinţa pierdută o iubea sau un lucru pe care l-a atins ultima oară sau i-a spus în ultima zi, sau, ca şi în cazul Rozaliei, numai o scânteie de nobleţe de unde s-ar fi aşteptat cel mai puţin – un lucru atât de mic deschide într-o clipă stăvilarele durerii şi oferă alinarea care până atunci a fost căutată în zadar.

Aşa fu mângâiat sufletul fetei; în momentul când văzu faţa lui Toby şi panglica aceea neagră, liniştea aparentă o părăsi şi izbucni într-un plâns sfâşietor, reuşind ca prin aceste lacrimi să-şi verse amărăciunea pe care o strânsese de atâta timp în sufletul ei. După aceea se linişti, gândindu-se că veselia şi cântecul îngerilor nu se terminase şi că ei încă sărbătoreau fericiţi în jurul mamei ei şi că Domnul, Bunul Păstor, încă mai spunea: „Bucuraţi-vă împreună cu Mine căci am găsit oaia care era pierdută”.

Au părăsit oraşul de pe malul mării şi se îndreptau spre un târg îndepărtat. Mica Rozalie era solitară în caravana ei; oriunde şi în orice simţea pierderea mamei. Tatăl ei venea

Bâlciul deşertăciunilor din când în când să o vadă, dar vizitele lui nu erau câtuşi de puţin agreabile şi fata răsufla întotdeauna uşurată când el ieşea din caravană. Ziua, ceasurile i se păreau lungi şi monotone, căci nu mai avea cu cine să vorbească şi nici pe cine să îngrijească. În lipsa unei alte ocupaţii, Rozalia ieşea la fereastră şi vorbea cu Toby despre lucrurile întâlnite pe drum, însă noaptea, când caravana pustie şi atât de tristă era trasă pe pajişti sau prin văi împădurite, când întunericul aducea cu el numai şuieratul vântului şi

strigătul sinistru al bufniţei, singurătatea micuţei devenea cu adevărat apăsătoare. În acele clipe, singurul mod de a-şi recăpăta pacea şi liniştea sufletească era să-şi plece genunchii înaintea Bunului Păstor, cerându-l să o ia în braţe. Iar Bunul Păstor nu putea să rămână rece la o rugăciune atât de sinceră. El, care este Apărătorul orfanilor şi dă o familie celor părăsiţi, îi inspira din nou încrederea pierdută şi o înconjura cu dragostea de Tată.

Când au ajuns la bâlciul spre care porniseră, totul era la fel ca mai înainte, totul în afară de starea de spirit a Rozaliei, nevoită să urce pe scena de teatru. În ochii ei mici, activităţile pe care le desfăşura acum, nu mai aveau farmec şi frumuseţe. Rochiţa albă în care dormise în noaptea aceea groaznică lângă trupul neînsufleţit al scumpei sale mame, era acum pătată şi boţită! Coroniţa de trandafiri nu avea nici ea altă soartă, fiind acum turtită şi ştearsă. Ce rost mai aveau toate, dacă nu mai era mama ca să-i prindă coroana în păr şi să-i spună că e frumoasă, s-o mângâie şi s-o iubească? Tatăl ei nu făcea altceva decât să o grăbească şi să-i vorbească cu duritate, iar apoi începea reprezentaţia.

Când îşi rotea privirile deasupra teatrului se întreba cum, atunci când era mică, putea găsi farmec şi frumuseţe într-o imagine lipsită de estetică. Doar teatrul era la fel ca acum. Poleiala era la fel de strălucitoare, luminile erau la fel de vii, iar scenele fuseseră revopsite. Poate era chiar ceva mai spectaculos decât înainte şi, cu toate acestea, fetei i se părea totul ieftin, dezgustător şi meschin.

Apoi se gândea la mama ei şi la locul atât de diferit în care îşi petrecea ea seara aceea. Chiar înainte de a ieşi pe scenă, citi în Testament despre străzile de aur pe care umbla ea – aur curat, nu ca poleiala de pe tinicheaua teatrului; se gândea la haina albă şi strălucitoare a mamei, atât de diferită de rochia ei pătată şi friguroasă, se gândea la cântarea nouă a mamei, atât de sublimă în comparaţie cu cântecele frivole şi plictisitoare pe care ea era obligată să le repete mereu; se gândea la melodiile pe care le asculta mama, la îngerii care cântau din harpe, atât de deosebit faţă de muzica gălăgioasă a celor din trupa tatălui ei. Apoi îşi închipuia că mama era în faţa Bunului Păstor şi poate chiar în clipa aceea I se adresa: „Eşti vrednic de laudă şi închinare, pentru că ai fost junghiat şi m-ai răscumpărat prin sângele Tău, pentru Dumnezeu”. Cât de înălţătoare erau cuvintele acelea în comparaţie cu stupiditatea şi lipsa de evlavie a celor pe care ea trebuia

să le repete în fiecare seară.

Se întreba câteodată, cu nesiguranţă, dacă mama se mai gândeşte la ea şi la singurătatea ei. „Mi-e atât de dor de ea şi aşa de mult mi-aş dori să fiu acolo cu ea, în cetatea cu străzi de aur! Cât de mult aş vrea să scap odată de teatrul ăsta blestemat!”

Săptămânile treceau una după alta şi trupa vizita bâlci după bâlci; piesa nouă a tatălui ei era atât de repetată, încât Rozaliei i se părea foarte veche. Teatrul cu pancartele lui era instalat şi demontat iarăşi şi totul era o repetiţie monotonă şi continuă.

Nu avusese loc nicio schimbare în viaţa copilei, cu excepţia faptului că-şi găsise o nouă ocupaţie şi plăcere: să-l înveţe pe Toby să citească.

„Domnişoară Rozi”, îi spuse el într-o zi, „cât de mult aş dori să pot citi şi eu Testamentul!”

„Nu ştii să citeşti, Toby?”

„Nici măcar o iotă, domnişoară; aş dori să ştiu. Nu sunt ceea ce aş vrea să fiu, domnişoară Rozi. Ţi-ar fi greu să mă înveţi?”

Aşa că Rozalia începu să-l înveţe pe sărmanul băiat să citească. În timp ce călătoreau, Toby îi scotea cutia pe platforma din faţa caravanei, iar ea stătea cu Testamentul în mână, lângă el, arătându-i cu degetul fiecare cuvânt. Când Toby obosea să citească, fata îi citea câte o istorioară. Pasajul care le plăcea cel mai mult era pilda cu oaia rătăcită. Rozalia nu se plictisea niciodată să o citească şi nici Toby să o asculte.

Un lucru frământa mintea fetei şi acela era gândul de a o revedea pe mama manechin. La fiecare bâlci unde ajungeau, căuta inscripţia „TEATRUL REGAL DE PITICI”; dar se pare că ei porniseră într-un circuit complet diferit de cel al trupei tatălui ei, fiindcă trecură printr-o mulţime de bâlciuri fără ca dorinţa Rozaliei să fie împlinită. În sfârşit, într-o după-amiază, în ultima după-amiază a unui bâlci, Toby veni în fugă la caravană plin de entuziasm.

„Domnişoară Rozi”, strigă el, „am găsit teatrul piticilor. Sunt aici, domnişoară Rozi. Când am zărit desenul de pe pancartă, mi-am zis: «Domnişoara Rozi se va bucura.» Aşa că m-am dus la uşă şi am vorbit cu birjarul lor – este unul nou, domnişoară – şi mi-a spus că pleacă la noapte. De aceea am fugit să te anunţ imediat – ştiu că ţi-e dor de mama manechin”.

„O, mă bucur nespus de mult!”

„Atunci, du-te repede, domnişoară Rozi. Ei se grăbesc fiindcă

trebuie să ajungă mâine dimineaţă la alt bâlci”.

„Dar cum se face totuşi, Toby, că i-ai căutat atâta timp zilele trecute şi nu le-ai dat de urmă?”

„Nici eu nu-mi explic asta. Poate că asta se datorează faptului că sunt tocmai în celălalt capăt al târgului. Dar acum, dacă vrei, te voi conduce acolo”.

Bâlciul deşertăciunilor

„Nu cred că pot să las caravana singură! Şi numai tata are cheia. Nu văd cum ar putea fi în siguranţă în mijlocul mulţimii ăsteia gălăgioase; nu eşti de aceeaşi părere, Toby?”

„Ba da”, răspunse Toby privind oamenii ce se învârteau prin jurul caravanei; „e imposibil s-o laşi aşa căci s-ar putea să rămâi cu ea goală, domnişoară Rozi”.

„Şi atunci ce să fac?” întrebă fetiţa în timp ce pe chipul ei se citea o dezamăgire din ce în ce mai intensă.

„Dacă nu ţi-e greu să mergi singură, domnişoară, eu pot să stau aici de pază”.

Rozalia îşi aruncă privirea îngrijorată peste mulţime. Niciodată nu hoinărise aiurea prin târg. îi era greu să pornească prin acel bâlci al deşertăciunilor, căci i se părea că mamei ei, de acolo de sus, nu-i plăcea ceea ce face. Îşi imagina faţa tristă a mamei sale şi aproape că-i venea să renunţe la escapadă. Numai gândul că avea să o întâlnească pe singura fiinţă care, în afară de mamă, îi arătase dragoste, îi dădea curaj să meargă mai departe.

„Unde este teatrul lor, Toby?”

„Exact la capătul celălalt, domnişoară. Auzi gălăgia aceea?”

„Da”, răspunse fata, „foarte bine; se aude ca şi cum toate oalele din oraş s-ar lovi una de alta!”

„Acolo unde se aude tărăboiul este peştera uriaşilor, domnişoară Rozi. Teatrul piticilor este următorul”.

Rozalia îl lăsă pe Toby în caravană şi porni, strecurându-se prin aglomeraţie. Era o după-amiaza târzie, iar ultimele raze ale soarelui se retrăgeau încet, lăsând în urma lor un joc de lumini trecătoare. Dar bâlciul – lucru ciudat – în loc să se mai elibereze, atrăgea din ce în ce mai mulţi oameni, pe care-i amăgea oferindu-le acele reprezentaţii lipsite de frumuseţe. Ceata aceea mare de oameni, cu mersul atât de dezordonat, apărea în mintea Rozaliei ca o turmă de oi rătăcite care, cu toate că ştiau că drumul lor duce spre moarte, nu voiau să-şi

recunoască păcatul şi să se lase găsite de Bunul Păstor.

Când ajunse în sfârşit la locul a cărui gălăgie străbătea până la caravana ei, avea în faţă o imagine destul de ciudată. Nu că i-ar fi făcut plăcere ceea ce vedea aici, dar scena aceea o făcu să se oprească o clipă în faţa dughenilor poleite. În faţa fiecărei uşi, un om îmbrăcat în ţinută de spectacol lăuda meritele propriei reprezentaţii. Bineînţeles, dacă priveai prin prisma acelor oameni, fiecare spectacol în parte era o adevărată operă de artă, cu exagerările de rigoare. Prima era o galerie cu statuete de ceară. Cu siguranţă că dacă ascultai reclama omului de aici, erai tentat să vizitezi mini-muzeul. Noroc de statuetele scoase pe platformă. Doar ele demonstrau adevărata valoare. Sculptate într-un mod grosolan, puteai recunoaşte în ele mâna unui artist lipsit de bun gust sau poate de experienţă. Şi cu toate acestea, omul continuă:

„Doamnelor şi domnilor aici este cel mai ales spectacol din bâlci! Aici găsiţi şi distracţie şi învăţătură! Nimic care să vă ofenseze gustul moral sau artistic! îl veţi vedea pe Avraam jertfindu-l pe Isaac, pe Henry IV în temniţă, pe Cain şi Abel în grădina Edenului şi pe William Cuceritorul învingându-i şi alungându-i pe bretonii antici”.

Apoi, când Rozalia reuşi să treacă de mulţimea care-l asculta cu gura căscată, se trezi în faţa spectacolului băiatului şi fetei uriaşi. Lumea se înghesuia să privească tabloul unui gras Highlander care atârna deasupra uşii. O trupă ciudată de lăutari era în faţa uşii: un toboşar, unul care învârtea manivela unei flaşnete şi altul care sufla plin de râvnă într-o trompetă, în ciuda acestui tărăboi, un al patrulea om stătea pe platformă strigând mulţimii:

„Atenţiune! Atenţiune! Aveţi ocazia să-i vedeţi pe gemenii scoţieni, cel mai mare bărbat şi cea mai mare femeie ce s-a văzut vreodată. Numai pentru doi penny; copiii jumătate de penny! Aţi ajuns la timp! Aveţi o ocazie extraordinară! Intraţi, luaţi biletele, luaţi biletele!”

Bâlciul deşertăciunilor în sfârşit, Rozalia reuşi să treacă şi de aceştia, când, în faţa ei, o altă gloată de oameni îi îngreuna mersul, punându-i răbdarea la încercare. De această dată se trezi în faţa marionetelor, un alt spectacol care „merita văzut”. Afară, pe platformă, un om a cărui îmbrăcăminte şi înfăţişare trădau condiţiile mizerabile în care era silit să trăiască, scutura o păpuşă care voia să închipuie un soldat îmbrăcat în zale.

„Aceştia nu sunt actori vii, doamnelor şi domnilor”, striga acesta.

„Dacă intraţi înăuntru veţi vedea scene extraordinare! Niciuna din aceste figuri nu este vie; reprezentaţia va fi cu atât mai interesantă! Nu pierdeţi ocazia, doamnelor şi domnilor! mai sunt doar câteva minute! Astăzi este ultima zi! Mâine va fi prea târziu! Nu pierdeţi ocazia!”

Rozalia se strecură şi printre aceştia şi hotărî să grăbească pasul; pierduse deja destul de mult timp ascultând pălăvrăgeala acelor oameni. Această hotărâre însă, nu putu fi pusă în aplicare căci, se părea că toţi vor să-i încetinească mersul. În cele din urmă, ajunse la un colţ unde un vânzător îşi făcea reclamă la marfă:

„Un ceas de valoare”, striga el, ridicându-l. „Îl puteţi cumpăra cu numai două lire şi zece şilingi. Nu vi l-aş putea oferi cu niciun penny mai puţin. Dau cinci lire oricui găseşte un ceas ca acesta cu două lire şi zece şilingi. Cine doreşte? Ei bine, fiţi atenţi! Voi coborî preţul cu două lire oferind ceasul la preţul extraordinar de zece şilingi. Poftiţi, numai zece şilingi! Zece şilingi! îl mai cobor o coroană. Poftiţi, cinci şilingi!” Striga aşa şi se bătea cu palma pe genunchi. Apoi, fără a se opri o clipă, coborî preţul la „patru şilingi şi şase penny, patru şilingi şi şase penny! Ei bine, fiindcă sunteţi prietenii mei şi-mi place de oraşul vostru vi-l dau cu doi şilingi şi şase penny! Poftiţi, doi şi şase, doi şilingi, unu şi şase, un şiling! Luaţi-l cu şase penny! Poftiţi, şase penny!”

În clipa aceea, un băiat întinse mâna şi, cu şase penny, deveni posesorul ceasului despre care vânzătorul declarase cu două minute înainte că nu l-ar putea vinde cu niciun penny mai puţin de două lire şi zece şilingi! Rozalia dădu colţul şi află un nou şir de spectacole: „Băiatul Gras” ale cărui haine erau plimbate pe platformă ca să trezească interesul curioşilor; „Femeia fără mâini” care croşeta, cosea, scria şi bea ceaiul cu picioarele; „Galeria de pictură” unde puteai să vezi „Adam şi Eva”, „Regina Elizabeta” şi tablourile altor personaje distincte. Toate acestea erau în partea dreaptă a Rozaliei, iar în partea stângă erau înşirate dugheni unde se vindeau turtă dulce, nuci de cocos, biscuiţi şi multe alte feluri de dulciuri. Aici, un om vindea nişte catalige ieftine, iar altul vindea unui grup de băieţi, mustăţi artificiale şi ochelari, fiecare la preţul de un penny, asigurându-i că cu o sumă mică de doi penny puteau deveni cei mai grozavi ştabi din tot oraşul.

Când Rozalia trecu de toţi aceştia, ajunse la „Peştera giganţilor” şi în câteva clipe se găsi înaintea teatrului piticilor.

„Acum”, îşi spuse ea, „o voi revedea în sfârşit pe mama manechin!” Numai gândul la revedere făcea ca bătăile inimii să se

înteţească, iar bucuria aproape că o ameţea.

Reprezentaţia era gata să înceapă şi administratorul stătea la uşă invitând oamenii să intre.

„Acum, domnişoară”, spuse el întorcându-se spre Rozalia, „acum ai ocazia; numai un penny! Numai cu un penny poţi să-i vezi pe faimoşii pitici. Niciunul din ei nu este mai înalt de un metru! Este ultima reprezentaţie!”

Se grăbi să plătească biletul şi intră nerăbdătoare în teatru. Chiar atunci îşi făcură apariţia piticii, care făceau plecăciuni teatrale în faţa publicului. Mama manechin nu părea să fie printre ei. Zadarnic îşi rotea Rozalia privirile până în cele mai întunecate colţuri ale scenei; pe prietena ei nu o zărea nicăieri. Frământarea şi nerăbdarea de a-şi vedea vechea prietenă, nu-i dădură pace pe tot parcursul reprezentaţiei, astfel că, la sfârşitul spectacolului, dacă ar fi fost întrebată care dintre pitici îşi jucase rolul cel mai bine, cu siguranţă că nu ar fi ştiut. La ieşire, spectatorii erau salutaţi de uriaşul şi

Bâlciul deşertăciunilor piticii care le urau tuturor o zi bună. Nemaiţinând cont de bună purtare sau civilizaţie, Rozalia îşi făcu loc prin mulţime, şi ajungând în dreptul uriaşului, îl întrebă cu timiditate:

„Te rog, domnule, pot s-o văd pe mama manechin?”

„Cine eşti, copila mea?”

„Sunt Rozalia, domnule, Rozalia Joyce. Îţi aminteşti când mama manechin a îngrijit-o pe mama mea când era bolnavă?”

„Bineînţeles, bineînţeles!”, exclamă uriaşul.

„Bineînţeles, bineînţeles!”, urmă ecoul celor trei pitici.

„Puteţi să mă conduceţi la ea?”

„Aş face asta cu mare plăcere, dacă aş putea. Dar mi-este imposibil să te ajut în această privinţă pentru că mama manechin nu este aici”, spuse uriaşul şi în acelaşi timp făcu o plecăciune adâncă.

„Nu, nu este”, repetară piticii.

„Ce păcat”, rosti fata dezamăgită.

„Îmi pare foarte rău, copila mea”, spuse uriaşul. „În cazul acesta te pot ajuta cu ceva?”

„Nu”, spuse Rozalia tristă, „aveam nevoie de mama manechin; ea o cunoştea pe mama”.

„Sincer, îmi pare foarte rău, copila mea!”

„Foarte rău, foarte rău, foarte rău!”

„Unde este mama manechin?”

„S-a mutat într-o căsuţă dintr-un oraş din sud; foarte confortabilă, draga mea, ar trebui să o vizitezi cândva”.

„Şi eu, care speram că o voi întâlni în sfârşit...” adăugă Rozalia aproape venindu-i să plângă de amărăciune.

„Sărmana copilă”, spuse uriaşul compătimitor.

„Sărmana copilă! Sărmana copilă!”, repetară piticii cu aceeaşi bunătate.

Rozalia se porni să plece, dar uriaşul îi făcu semn cu mâna să mai aştepte.

„Un pahar de vin, Suzana!”, strigă el.

„Da, un pahar de vin”, repetară domnul Aşchiuţă şi domnişoara Gămălie.

„O, nu”, spuse copila. „Vă mulţumesc, dar nu servesc”.

„Atunci un ceai, Suzana!”, strigă uriaşul.

„O, nu”, răspunse Rozalia. „Trebuie să plec. Toby a rămas să aibă grijă de caravana mea. Nu mai pot să rămân niciun minut”.

„Nu poţi?”, întrebă uriaşul ofensat parcă de refuzul neaşteptat al fetei, adăugând apoi cu indiferenţă vădită, „atunci la revedere, dragă! Mi-ar fi făcut plăcere să te conduc până acasă; dar nu putem să ne expunem, astfel ne-am ieftini, înţelegi? La revedere! La revedere!” „La revedere! La revedere!”

Rozalia porni descumpănită către caravană. Tot visul acela atât de frumos, clădit pentru clipa revederii, se spulberase în câteva clipe, lăsând în urmă doar fumul înecăcios al nefericirii şi deznădejdii. Îşi făcuse atâtea iluzii în privinţa aceasta şi iată cum toate erau dărâmate fără milă chiar sub ochii ei! Administratorul teatrului de pitici îi arătă prin spate un drum mai scurt. Era bucuroasă că putea să evite aglomeraţia şi gălăgia de la „Peştera giganţilor” căci asta nu ar fi făcut altceva decât să-i sporească tristeţea. Ce ştia omul acela care îi asigura pe trecători că dacă vor intra acum la spectacol, fără îndoială vor veni din nou în aceeaşi seară împreună cu cei mai buni prieteni ai lor – ce ştia el despre zbuciumul din inima unui copil? El îşi făcea datoria fără să-i pese de nimic altceva.

Apoi, copila trecu printr-un bazar acoperit unde se vindeau o mulţime de jucării, păpuşi din ceară şi din lemn, păpuşi din porţelan chinezesc, căluşei din lemn, elefanţi şi tot felul de animale plăcute copiilor. După aceea, ajunse într-un loc mai larg unde era expusă mulţimii curioase „Familia fericită”, care consta dintr-o cuşcă imensă

cu roţi de căruţă, trasă de un măgăruş. În cuşcă erau tot soiul de animale ce

Bâlciul deşertăciunilor trăiau foarte prietenos împreună: un câine mic într-o vestă elegantă care se juca cu câţiva hamsteri; o maimuţă care îmbrăţişa o mică pisică albă; altă pisică albă vopsită cu un galben strălucitor care supraveghea câţiva şoareci care se jucau liniştiţi. Într-un colţ al cuştii mai erau câteva animale care trăiau în linişte şi prietenie. Deasupra cuştii era un panou care anunţa că toate cheltuielile întreţinerii „Familiei fericite" erau suportate numai din contribuţii voluntare. O femeie umbla prin mulţime zăngănind o cutie metalică în care trecătorii erau rugaţi să pună câte o mică contribuţie pentru „Familie". Părea a fi o femeie cultă şi politicoasă, dar vai de cel care refuza să dea bani, căci până să se piardă în mulţime, era însoţit de insultele, nu foarte măgulitoare, ale acesteia. „Familia fericită" putea insufla în inima uneia ca Rozalia un sentiment de invidie. Privind la buna înţelegere din interiorul cuştii şi comparând-o cu viaţa ei, pe Rozalia o încercă un sentiment de durere, dar şi-l înăbuşi imediat continuându-şi drumul.

Trecând cu greu de locul acela, fata dădu colţul şi intră pe o altă stradă. Într-o parte, galeriile de tir făceau un zgomot asurzitor, iar pe cealaltă parte erau înşirate dugheni unde se vindeau tot felul de nimicuri menite să ia banii trecătorilor. Prima era o maşinărie unde bărbaţii îşi încercau puterile: o statuie a unei persoane cu faimă care avea pe piept o placă cu un ac ca de ceasornic ce indica forţa celui care lovea statuia cu pumnul.

„Îndrăzniţi, încercaţi-vă puterile!", striga proprietarul acelei maşinării. „Am impresia că dumneata eşti cel mai puternic dintre toţi câţi au trecut astăzi pe aici! Hai să vedem dacă am dreptate!"

După ce preţul de rigoare era plătit, urma o lovitură de pumn şi un sunet de clopoţei care avea scopul să atragă cât mai multă atenţie, ca mai apoi să anunţe gradul de forţă pe care-l deţinea clientul.

Apoi, erau cântarele cu fotolii acoperite cu catifea roşie pe care erai invitat să te aşezi ca să fii cântărit; vânzătorul de burete, un turc cu turban care vorbea mulţimii într-o engleză stricată, mărturisind detalii emoţionante ale istoriei sale. De asemenea, mai era şi o grămadă de cerşetori, unii fără mâini sau picioare, alţii orbi sau surzi, care călătoreau dintr-un bâlci în altul toată vara, iar iarna trăiau în belşug.

Copila trecu printre toate acestea şi ajunse la tiribombele care se învârteau în direcţii diferite şi o ameţeau numai pentru faptul că trecea pe lângă ele.

Cât de fericită a fost când a zărit caravana! Era o adevărată eliberare să scapi de mulţimea aceea gălăgioasă şi neobosită, de zgomotul armelor de tir, de strigătele celor ce căutau să înşele oamenii cu nimicuri şi de înjurăturile beţivilor. Când urca scările caravanei, sărmana fată se gândea că dacă ar putea, n-ar mai pune piciorul niciodată într-un bâlci şi se mira că cei care puteau să aleagă, veneau în număr atât de mare.

Toby o aştepta nerăbdător la fereastra caravanei.

„Domnişoară Rozi”, spuse el, „credeam că nu mai vii. Mi-era frică că ţi s-a întâmplat ceva. Tu eşti prea mică să treci prin aglomeraţia asta”.

„O, Toby”, spuse Rozalia, „nu am găsit-o pe mama manechin”, şi-i povesti tot ce auzise de la uriaş.

„Îmi pare rău”, spuse Toby. „Înseamnă că te-ai chinuit degeaba să mergi până acolo”.

„Da”, răspunse copila. „Şi m-am hotărât ca, în măsura în care depinde de mine, să nu mă mai duc niciodată într-un bâlci”.

Capitolul XIV
Betsey Anna

DUPĂ plecarea lui Toby, Rozalia îşi rezemă capul de spătarul scaunului din faţa sobei şi rămase cu ochii pironiţi, urmărindu-şi rătăcirea gândurilor. În singurătatea ei, îşi căuta împăcarea la pieptul Bunului Păstor. Cuvintele de consolare ale celor din jur erau zadarnice. Atunci când rămânea singură, punea stăpânire pe ea trecutul cu umbrele lui şi-o obliga să-i asculte poveştile. În închipuirea ei se trezeau la viaţă imagini ceţoase, şi se vedea trăind prin ele. În trecut îşi găsea forţa de a răzbate întunericul fiecărei nopţi. Singurătatea o alina,

dar zgomotul bâlciului o întrista. Când încerca să-şi închipuie lumea în realitatea ei, gândul îi desfăşura înaintea ochilor viaţa tumultuoasă a bâlciurilor, unde păcatul şi fărădelegea aveau loc de cinste. Totul era dezolant aici. Oamenii se înşelau, se minţeau; corupţia era singurul lor mod de supravieţuire. Spectacolele i se păreau şi ele un mod de a-i amăgi pe hoinarii lumii că pot fi fericiţi privind voioşia şi împlinirea altora. Stăruind asupra destinului acelor oameni care veneau entuziasmaţi pentru o clipă de fericire, copila vedea dincolo de sufletele lor mărunte ceea ce le lipsea. Ei credeau că nevoia de fericire şi-o pot satisface oricum; prea puţini ştiau că „golul inimii lor are forma lui Dumnezeu" şi că lipsa fericirii o compensează doar El.

Pe când îşi urma gândul călător, i se păru că aude un sunet care se înălţa diferit peste gălăgia bâlciului. Îi ajungeau la urechi, acoperind parcă partiturile cu sunete joase şi gălăgioase ale bâlciului, acorduri prelungi şi cristaline. Se ridică plină de curiozitate şi privi pe fereastră. Lucrul care-i atrase atenţia fu un grup de oameni adunaţi pe trotuarele cenuşii care mărgineau şoseaua. Distanţa mică dintre caravană şi grupul acela făcea ca sunetele disparate să se unească într-o melodie alinătoare. După fiecare strofă era un refren care fu cântat de atâtea ori, încât, înainte ca imnul să se termine, Rozalia îl ştia pe de rost.

„Dacă ai vrea să-l asculţi strigarea, (*Dacă ai vrea să-l primeşti chemarea*.

M trăi-pe vecie în fericire, la fiu al cerului în strălucire".

Chiar după prima strofă se adunară în jurul lor o mulţime destul de numeroasă, atrasă probabil de contrastul dintre imnul solemn şi dulce şi tumultul gălăgios din bâlci.

Apoi, unul dintre cei ce cântară începu să vorbească:

„Prieteni", spuse el cu o voce joasă – ca la un semnal, toţi care-l înconjurau tăcură – „am o invitaţie minunată pentru voi în seara aceasta. E o invitaţie care ar putea să schimbe pe dată sensul drumului vostru. Doriţi să o auziţi? Aici, în locul acesta, mii de strigăte vă cheamă, vă îndeamnă să le urmaţi. Sunt atâţia care vă promit clipe de fericire şi distracţie în schimbul monedelor sclipitoare. Fiecare din ei vă taie calea încercând să vă atragă către spectacolul lui, spunându-vă: «Veniţi, veniţi! Nu pierdeţi ocazia!»

Am pentru voi o chemare asemănătoare şi totuşi foarte diferită. Asemănătoare, fiindcă vă chem şi eu «Veniţi, veniţi, veniţi acum! Nu pierdeţi ocazia!»; diferită, fiindcă Iisus Christos, prieteni dragi, m-a

trimis la voi cu această invitaţie. El însuşi vă cheamă să veniţi, zicându-vă:

«Veniţi la Mine, toţi cei trudiţi şi împovăraţi şi eu vă voi da odihnă. Luaţi jugul Meu asupra voastră şi învăţaţi de la

Betsey Anna

Mine, căci Eu sunt blând şi smerit cu inima; şi veţi găsi odihnă pentru sufletele voastre. Căci jugul Meu este bun şi sarcina Mea este uşoară.»

El doreşte să veniţi chiar acum, spunându-vă:

«Veniţi să ne judecăm: de vor fi păcatele voastre cum e cârmâzul se vor face albe ca zăpada; de vor fi roşii ca purpura se vor face ca lâna.»

Ca şi aceşti negustori ambulanţi, El vă spune să nu pierdeţi ocazia. «Astăzi dacă auziţi glasul Lui, nu vă împietriţi inimile ca în ziua răzvrătirii.» «Iată», spune El, «acum este timpul potrivit, acum este ziua mântuirii.»

Prieteni, aceasta este invitaţia, dar este foarte diferită de cea pe care oamenii v-o adresează în târg. Ce vă spun ei când vă adunaţi în faţa platformei lor? Vă spun, «Poftiţi la spectacolul meu; uşa este deschisă, oricine doreşte poate să intre! Nu vă costă nimic?» Aşa vă spun, prieteni? Aţi auzit vreodată o invitaţie în felul acesta? Nu, dragii mei; întotdeauna după «Veniţi, veniţi acum, nu pierdeţi ocazia!» urmează cuvintele următoare: «Numai doi penny, veniţi acum, numai doi penny!» şi dacă nu plătiţi cei doi penny, vă mai lasă să intraţi? Dacă ai fi un sărac în zdrenţe care abia ţi-ai duce zilele, cerşind o fărâmă de pâine de la trecătorii miloşi, spune-mi, crezi că te-ar mai primi cu braţele deschise, spunându-ţi: «Vino, vino! Nu pierde ocazia! Spectacolul e gratis pentru tine! Te scutesc de cei doi penny!» Nu, prietenul meu, cu siguranţă nu-ţi va spune aşa.

Domnul Iisus Christos vă face astăzi o invitaţie deosebită:

«Voi toţi cei însetaţi, veniţi la ape, chiar şi cel ce n-are bani! Veniţi şi cumpăraţi bucate, veniţi şi cumpăraţi vin şi lapte fără bani şi fără plată! De ce cântăriţi argint pentru un lucru care nu hrăneşte? De ce vă daţi câştigul muncii pentru ceva care nu satură? Ascultaţi-Mă dar şi veţi mânca ce este bun şi sufletul vostru se va desfăta cu bucate gustoase!»

«Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară ci să aibă

viaţa veşnică.»

Da, prieteni, deasupra uşii unde Domnul Iisus Christos vă cheamă să intraţi, scrie «Pentru oricine care crede.» De aceea invitaţia Lui este diferită de cele pe care le-aţi auzit până acum. Vom mai cânta câteva versuri şi apoi vă voi arăta o diferenţă şi mai mare între cele două invitaţii”.

Şi din nou, glasurile lor se uniră, ridicându-se către înălţimile cerului, până înaintea Tronului Regesc.

„(*Dac ai vrea să-l asetdţi strigarea, Dacă ai vrea să-l primeşti chemarea*.

M trăi pe vecie în fericire, la fiu ai cerului în strălucire”.

„Dragi prieteni”, continuă predicatorul când se termină cântecul, „a fost o dată în Rusia un palat foarte ciudat. Era construit numai din gheaţă. Pereţii erau din gheaţă, acoperişul din gheaţă şi tot mobilierul era din gheaţă. Canapele şi scaune din gheaţă, tot felul de ornamente din gheaţă, până şi şemineurile erau din gheaţă. Apa sclipea înfiorată în unde de gheaţă. Flori de ger se lipeau de ferestrele amorţite, străbătute de strălucirea marină a cerului. Totul părea aici solid şi lipsit de freamătul obişnuit al lumii exterioare. Noaptea, lumina candelabrelor uriaşe preschimba palatul într-o aglomeraţie de diamante şi nestemate. Musafirii, uimiţi peste măsură, exclamau: «O, câtă măreţie, câtă splendoare se ascunde-n palatul acesta de gheaţă!»

Dar odată cu venirea primăverii, toată acea minune creată de mâinile oamenilor, s-a spulberat ca un vis. Căldura a topit pereţii palatului pentru că el nu avea în construcţia lui ceva durabil care să dăinuiască nu numai în vremuri prielnice, ci şi în cele nefavorabile.

L

Betsey Anna

Prieteni dragi, în jurul vostru vedeţi palatul de gheaţă al acestei lumi! Sclipeşte, străluceşte, te uimeşte cu frumuseţea lui aparentă; dar nu este solid, nu este durabil. Mâine nu va mai fi, se va topi ca un vis. Va rămâne în urma lui lut, praf şi multă mizerie. Mâine, la ceasul acesta, pe mulţi dintre voi îi va durea capul şi inima vă va fi cuprinsă de îngrijorare.

Cele mai grandioase expoziţii şi spectacole ale lumii sunt în final cele mai amare dezamăgiri. Şi aceasta este diferenţa mare dintre invitaţia Domnului Iisus Christos şi invitaţiile lumii. Când El vă cheamă «Veniţi!» El are să vă dea ceva bun, durabil, care nu te va dezamăgi.

Vrea să-ţi dea iertare, vrea să-ţi dea pace, vrea să-ţi dea cerul. Toate acestea sunt daruri bune, durabile şi veşnice; niciunul dintre ele nu te va dezamăgi.

Nu vreţi să veniţi la El, prieteni? Glasul Lui vă cheamă. «Veniţi, veniţi acum; nu pierdeţi ocazia! mai este loc! Mâine s-ar putea să fie prea târziu. Veniţi la El în seara aceasta!»".

/*Este-un loc minunat pregătit sus în Cer Unde nu e nici plâns nici dureri, Ci mereu bucurii, sfinte, dulci melodii sunt cântate de sute de mii*...

Minunat loc în Cer, minunat loc în Cer Pentru cei credincioşi pregătit, Chiar de Domnul Iisus, care mult ne-a iubit, este loc minunat pregătit".

„Rozalia", se auzi glasul tatălui care-o trezi din visare, „pregăteşte-te imediat; în curând încep reprezentaţiile". Fata se supuse poruncii şi îşi trase rochia, învechită acum, aruncându-şi în grabă un şal pe spate din pricina frigului care se lăsase. Cântecul îi răsuna încă în urechi, coborând treptat de pe întinderile minţii pe cele ale inimii, cuibărindu-se într-un loc preţios pe care nu avea să-l mai părăsească niciodată.

Se apropia iarăşi iarna cu vânturile şi îngheţurile ei. An de an, în această perioadă, şi uneori mai devreme, fiorii iernii curmau şi tulburau munca efemeră şi măruntă a oamenilor. Şi Augustus Joyce trebuia să se retragă la adăpost din pricina aceasta. Vremea se răcise, dăduse îngheţul şi de câteva ori viscolul suflase în hogeagul caravanei, aproape reuşind să stingă micul foc dinăuntru.

Augustus se gândea că era timpul să-şi caute un adăpost pentru iarnă şi, întrucât avea deja un contract cu un teatru ieftin dintr-un oraş, se hotărî să meargă acolo de îndată şi să-şi concedieze trupa până la primăvară.

Pe drum întâlniră şi alte caravane, toate având aceeaşi soartă şi îndreptându-se spre alte locuri ca nişte păsări călătoare spre ţările calde.

Tatăl Rozaliei căută mai întâi un spaţiu gol cu un grajd, unde caravana avea să rămână peste iarnă. O lăsă pe Rozalia aici, în timp ce el se duse să caute o cameră cu chirie la hanul din oraş, luând cu el lucrurile de care avea nevoie în noua locuinţă. Când totul fu aranjat se întoarse şi-i porunci copilei să-l urmeze.

Rozalia se întreba spre ce fel de loc se îndrepta. Trecură prin

câteva pieţe pline de gunoaiele rămase în urma vânzătorilor. Drumul i se păru copilei întortocheat, iar uneori, neputând ţine pasul cu Augustus, aproape că fugea de teama să nu-l piardă. Umblarea lor se opri într-o stradă mărginită de case mohorâte, cu pereţii dărâmaţi. Vântul urla prin crăpăturile căscate ale zidurilor, ducând înăuntrul caselor frigul şi vârtejul de afară. La uşa unei asemenea clădiri bătu şi Augustus, trăgându-şi mai bine haina pe el. Pe trepte stăteau câţiva copii în zdrenţe, cu feţele murdare şi triste. Se feriră din calea lui şi în uşă apăru o fată de vreo cincisprezece ani.

Betsey Anna nepieptănată şi nespălată. Nu mai aveau nasturi la haine, şi în locul lor legaseră sârmă.

„Unde-ţi este stăpâna?”, o întrebă Augustus.

Fata îi conduse prin curte până în spatele casei şi deschise uşa unui salon întunecos şi sumbru care mirosea tare a tutun. Rozalia îşi rotea privirea de la pereţii murdari şi mucegăiţi la scaunele unsuroase şi la duşumeaua putredă şi nu fu încântată cu noua ei locuinţă. Pe pereţi erau agăţate câteva tablouri vulgare; pe masă era un buchet de flori din hârtie de un amestec ciudat de culori: roz şi roşu, albastru, verde şi portocaliu.

Uşa se deschise şi stăpâna casei intră. Rozalia fu convinsă din prima clipă că era o actriţă; era îmbrăcată într-o rochie de mătase ştearsă şi unsuroasă şi-şi salută noii chiriaşi cu o plecăciune exagerată.

Ajunseră într-un pod dărăpănat. Vântul şuiera prin crăpăturile acoperişului. Pânzele de păianjen tremurau în bătaia sfioasă a luminii. Femeia îi spuse că acesta va fi dormitorul ei, dacă o astfel de încăpere se putea numi aşa. Copila rămase singură în pragul uşii, în vreme ce stăpâna casei cobora scările cu paşi uşori. Privind mizeria şi sărăcia locului, cutiile vechi şi obiectele aruncate de-a valma, pe care nu le mai folosea nimeni, în mintea Rozaliei apăru interiorul caravanei mult mai prietenos decât acesta. Într-o parte a încăperii era pregătit un pat, cu aşternuturile aşezate în grabă, mai mult cenuşii decât albe. Alături de pat era un lighean cu apă pentru a se spăla. Cutia Rozaliei era deja acolo; tatăl ei o adusese dinainte şi ea se bucură să vadă că nu a fost deschisă. Erau comori în cutia aceea, la care nu trebuia să ajungă nimeni!

Femeia îi spuse Rozaliei scurt că în câteva minute cina va fi gata, aşa că trebuia să se grăbească şi să coboare. Fata îşi scoase pălăria şi haina şi coborî scările până în încăperea din faţă unde chiriaşii puteau

să bea un ceai.

La cină nu putu să mănânce mai nimic. Înghiţea cu greu fărâme de pâine sub privirile iscoditoare şi neprietenoase ale chiriaşilor. Râsul gălăgios şi gesturile vulgare îi întristau sufletul. Se vedea înconjurată şi înlănţuită doar de oameni din care păcatul făcuse adevăraţi slujitori ai întunericului. Când cei din jurul ei erau aprinşi de băutură, Rozalia prinse momentul potrivit de a părăsi atmosfera apăsătoare şi, cu sufletul tăiat, urcă scările care duceau spre cămăruţa din pod. Aici era foarte frig; fiori de gheaţă îi străbăteau trupul, cutremurând-o. Cu mâinile vineţii şi reci, copila deschise cutia cu lucrurile ei şi-şi aruncă pe spate şalul călduros al mamei. Apoi își scoase comoara, ascunzând-o într-un loc care i se păru mai sigur. Deschizând medalionul, privi faţa dulce dinăuntru şi oh, cât de mult ar fi dorit să fie cu mătuşa ei Lucy! Cum va putea să păzească medalionul? Acesta îi era gândul ce-i frământa mintea. Uşa de la pod nu se încuia şi nici la cutia ei nu avea cheie. Cum putea ea să fie sigură că atunci când va fi la teatru nu va intra cineva să-i cotrobăiască printre lucruri?

Ştia bine că medalionul trebuia ascuns într-un loc sigur. La fiecare pas existau răufăcători. Nu și-ar fi iertat niciodată greșeala de a-l pierde, când mama ei l-a considerat de-a lungul întregii sale călătorii, unul dintre lucrurile cele mai de preţ şi cele mai dragi sufletului ei. La început era nehotărâtă; nu ştia unde-l va ascunde. Trebuia să găsească un loc ferit de ochii oamenilor şi simţi că cel mai în siguranţă ar fi la gâtul ei. Da, îl va purta zi şi noapte lipit de pieptul ei şi nimeni nu i-l va putea smulge de acolo. Şi fata făcu întocmai, călăuzită de gândul frumos al împlinirii unei datorii faţă de mama ei dragă.

Povara i se luă de pe suflet, iar temerile nu-i mai răscoleau mintea. După ce își așeză câteva lucruri, Rozalia se rezemă de marginea patului şi cu privirile plecate, luă Testamentul primit în dar. Lumina care se strecura prin fereastra mică de deasupra patului, devenea treptat mai

Betsey Anna cenuşie şi arunca umbre alungite asupra lucrurilor din podul dărăpănat, dându-le mărimi şi forme înfricoșătoare. Rozalia trebuia să citească înainte ca pâcla nopţii să se îngroaşe. Când deschise Cartea, primele cuvinte pe care-i căzuseră ochii erau acestea: „Nu vă îngrijoraţi de nimic; ci în orice lucru aduceţi cererile voastre la cunoştinţa lui Dumnezeu prin rugăciuni şi cereri cu mulţumiri”. Le citi din nou şi din nou ca să şi le poată aminti când în pod va fi întuneric;

erau cuvintele mângâietoare ale Bunului Păstor pe care le şoptea la urechea mielului de la pieptul Său, fiindcă atunci când umbrele negre se adânciră şi bezna umplu încăperea, Rozalia se simţi tristă şi părăsită, şi lacrimile îi umeziră privirea fără voia ei. Pentru o clipă, se gândi că ar face mai bine dacă s-ar afla în compania cuiva, fie chiar şi cea a tatălui. De aceea coborî din pat şi deschise uşa, dar zgomotul puternic care răzbătea până la ea o făcu să se răzgândească. Era mai alinătoare pentru sufletul ei liniştea apăsătoare a podului decât mirosul înăbuşitor şi usturător al încăperii de jos. În cele din urmă se hotărî să intre în pat unde spera să se încălzească şi să se odihnească; dar era încă devreme şi somnul era încă departe, aşa că stătu liniştită în pat repetând cuvintele: „Nu vă îngrijoraţi de nimic; ci în orice lucru aduceţi cererile voastre la cunoştinţa lui Dumnezeu prin rugăciuni şi cereri cu mulţumiri”.

„«Nu vă îngrijoraţi de nimic», înseamnă să fiu liniştită, să nu mă îngrijorez că a murit mama şi am rămas singură, că trebuie să stau în gălăgia şi în mizeria aceasta şi să dansez în teatrul acela mizerabil din stradă; să nu mă îngrijorez că trebuie să stau în frig şi să rabd de foame, şi să nu mă îngrijorez cu privire la medalion şi la scrisoare”.

„«Nu vă îngrijoraţi de nimic; ci în orice lucru aduceţi cererile voastre la cunoştinţa lui Dumnezeu prin rugăciuni şi cereri cu mulţumiri», adică la cunoştinţa Bunului Păstor, care mă iubeşte. Cum trebuie oare să i le aduc? Dacă mama ar fi aici, aş întreba-o pe ea. Dar cred că aş putea să-L întreb pe Bunul Păstor. Să încerc”.

Rozalia îngenunche lângă pat şi rosti:

„O, Bunule Păstor, dacă nu aş fi aflat despre bunătatea cu care îţi înconjuri Tu mieluşeii, nu aş veni astăzi să mă închin Ţie. Dar pentru că am cunoscut iubirea Ta, Te rog, mai întăreşte încă o dată picioarele slăbănogite ale mieluşelului Tău, redă-i iar puterile nebănuite ca să se-ncreadă în braţul tău. Doamne, fie-ţi milă de mine, de singurătatea sufletului meu care n-a mai cunoscut de mult dragostea şi alinarea dulce a unei mame. Bunule Păstor, alungă-mi teama din inimă, risipeşte-mi îngrijorarea. Am încrederea neclintită că Tu îmi vei păzi medalionul şi că vei veghea în ceasul târziu din noapte la căpătâiul meu. Nu mă lăsa să am o inimă rea şi necredincioasă, Bunule Păstor, căci vreau să te iubesc şi s-o întâlnesc pe mama în cerul Tău frumos; Te rog ajută-mă, Bunule Păstor, şi spală păcatele mele în sângele Tău. Amin”.

Apoi se aşeză şi se simţi mult mai liniştită. Inima ei era acum fericită.

„El se îngrijeşte de mine! Cât de dulci sunt promisiunile Lui! N-o mai am pe mama să aibă grijă de mine, dar îl am pe Bunul Păstor. El mă iubeşte şi mă va ocroti cu mâna Lui”.

Aşa gândea Rozalia, meditând la însemnătatea versetelor citite, când simţi o mişcare pe pat şi ceva rece şi umed îi atinse mâna. Se trase înapoi speriată, dar într-o clipă îşi dădu seama că nu era decât nasul unei pisici care intră înăuntru prin deschizătura uşii, căci Rozalia o lăsă întredeschisă pentru ca o rază din lumina lămpii de petrol de jos să ajungă până la ea. Pisica era foarte rece şi copila observă că era la fel de singură ca ea. O cuprinse în braţe şi o mângâie gingaş până când sărmana începu să toarcă mulţumită.

După un timp îndelungat se auziră nişte paşi pe scări şi glasul tatălui care strigă:

„Rozalia, unde eşti?”

„Sunt în pat”, răspunse fata.

„O, bine! Nu ştiam unde eşti. Noapte bună!”

Paşii greoi şi tărăgănaţi ai tatălui se auziră coborând scările podului. În zgomotul sticlelor, în urletele şi ţipetele bărbaţilor ameţiţi de tăria băuturii, somnul copilei părea imposibil. Se întreba dacă măcar spre dimineaţă chefuitorii se vor retrage care-ncotro. Noaptea părea nesfârşită, lungă, mai lungă decât călătoria biblică a evreilor prin pustie. Sub razele unei luni neîmplinite, copila privea amorţirea pământului de dincolo de pereţii acelei case. Siluetele fantastice ale copacilor se ridicau ca nişte furci spre cer. Îndărătul norilor arămii şi liliachii străluceau stele în nuanţe de argintiu palid. După miezul nopţii, glumele şi râsetele gălăgioase care tulburau tăcerea nopţii, se topiră rând pe rând.

În sfârşit, lumina se stinse şi totul fu cuprins de o tăcere adâncă. Pisica adormi şi ea, iar Rozalia se hotărî să-i urmeze exemplul şi, obosită cum era, căzu într-un somn dulce şi plin de pace.

Un zgomot îi nărui însă visarea precum vântul un castel din cărţi de joc. Rozalia se trezi din somn. Zgomotul care-i curmase tihna fusese făcut de mica servitoare care închise obloanele de jos ale uşii şi acum, lăsa curioasă lumina palidă a unei lumânări să cadă pe chipul fetiţei.

„Ce s-a întâmplat?”, întrebă Rozalia ridicându-se în pat. „Este timpul pentru deşteptare?”

„Nu”, răspunse fata. „Abia acum vin la culcare”.

„Atât de târziu?”

„Târziu?! Cred şi eu că este târziu!”, răspunse servitoarea. „Întotdeauna mă culc la fel de târziu. Trebuie să spăl oalele şi farfuriile după ce pleacă toţi la culcare. Ah! Şi ce mă doare spatele! Ai milă, Doamne! Am alergat toată ziua”.

„Cine eşti?”, o întrebă Rozalia.

„Sunt servitoarea de aici. Dorm în cealaltă cămăruţă, în colţul acela”, spuse fata arătând cu degetul. „De ce ai venit aici atât de degrabă?”

„Am vrut să fiu singură”, spuse Rozalia. „Era prea multă gălăgie jos”.

„Ha! Vrei să spui că aceea era gălăgie? Este nimic în comparaţie cu altă dată. Mie mi s-au părut foarte liniştiţi seara asta”.

„Îţi place aici?”, o întrebă copila.

„Să-mi placă?!”, întrebă fata. „Ai milă, Doamne! M-ai întrebat dacă îmi place? Urăsc locul acesta! Aş dori să mor! Nu-i altceva decât muncă, muncă, muncă, şi batjocură, batjocură, batjocură, de dimineaţa până noaptea”.

„Sărmana!”, rosti Rozalia; „cum te cheamă?”

„Betsey Anna”, răspunse fata râzând. „Nu-i un nume frumos”.

„N-aş spune că e atât de urât”.

„Mi l-au dat infirmierele; mama mea a murit în durerile naşterii, iar eu, rămasă orfană, nu am încetat niciodată să trăiesc din mila oamenilor, slujindu-i totuşi cu truda mâinilor mele. Am sufletul schilodit de durere şi nu-mi doresc decât să mor şi să părăsesc viaţa aceasta lipsită de orice plăcere”.

„Dar crezi că mergi în cer dacă mori?”

„Ai milă, Doamne, de unde să ştiu eu? Poate că da, poate că nu. Eu aş vrea”.

„Te-a găsit Bunul Păstor?”, o întrebă copila. „Fiindcă dacă nu te-a găsit, nu poţi să mergi în cer”.

Fata se uită la Rozalia cu un aer nedumerit, de amuzament şi surprindere.

„Nu-L cunoşti pe Bunul Păstor?”, o întrebă iarăşi Rozalia.

„Ai milă, Doamne, nu ştiu mai nimic. Nici măcar alfabetul nu-l

ştiu prea bine".

„Dacă nu ai fi aşa de obosită, ţi-aş putea citi câte ceva despre El, ca să înţelegi mai bine cine este".

„Citeşte-mi".

Betsey Anna

Rozalia îi citi pilda cu oaia rătăcită, şi fata puse lumânarea pe una din cutii şi asculta cu atenţie.

„Este frumoasă", spuse ea muşcându-şi buzele, când Rozalia sfârşi de citit. „Însă păcat că n-am priceput prea multe din această pildă".

„Iisus este Păstorul cel Bun", o lămuri copila; „ştii cine este, nu-i aşa, Betsey Anna?"

„Da, este Dumnezeu, nu-i aşa?"

„Da, şi te iubeşte mult de tot!"

„Mă iubeşte?!", exclamă Betsey Anna; „nu cred că mă iubeşte. Nimeni nu mă iubeşte şi nimeni nu m-a iubit niciodată".

„Iisus te-a iubit dintotdeauna şi te iubeşte".

„Cum se poate? Unde este El? Şi cum este?"

„Este în ceruri", răspunse Rozalia, „şi totuşi este cu noi în podul acesta şi te iubeşte, Betsey Anna. Eu ştiu sigur că te iubeşte".

„De unde ştii? Ţi-a spus El?"

„Da. El a spus în Cartea aceasta că te-a iubit atât de mult, încât şi-a dat viaţa pentru tine, şi-a vărsat sângele pe cruce ca tu să poţi ajunge în cer".

„Ai milă, Doamne! Mi-ar plăcea să ştiu şi eu câte ştii tu", spuse fata uimită.

„Ai putea să vii aici uneori ca să-ţi citesc?"

„Ei! Aş veni eu, dacă m-ar lăsa stăpâna. Nu mă lasă nici să clipesc! Nu am nici măcar un minut de pauză de dimineaţa până noaptea, şapte zile pe săptămână".

„În cazul acesta, nu ştiu cum te-aş putea ajuta. Nu poţi veni nici duminică?"

„Ai milă, Doamne, duminică?! Duminica este cea mai aglomerată zi. Chiriaşii stau acasă şi cer mâncare!"

„Înseamnă că nu putem face nimic", spuse Rozalia dezamăgită.

„Ştii ceva?", întrebă fata; „mă voi trezi cu zece minute mai devreme şi mă voi culca cu zece minute mai târziu dacă vrei să-mi citeşti din cartea aceea mică şi să-mi spui că cineva mă iubeşte. Zece

minute dimineaţa şi zece minute seara sunt valoroase şi nu chiar lipsite de importanţă”.

„Ar fi foarte frumos!”, o aprobă Rozalia.

„Neliniştea mea este”, spuse Betsey Anna pe un ton trist, „că tu, s-ar putea să nu te poţi trezi odată cu mine. Eu, încă înainte ca soarele să răsară, mă trezesc şi cobor la treabă. Nu crezi că ţi-ar fi greu să te trezeşti aşa de devreme?”

„O, nu. Nu te preocupa de asta”, îi răspunse Rozalia zâmbind, cu o privire sclipitoare care mărturisea că acest lucru era pentru ea chiar o bucurie.

„Atunci te voi trezi. Îmi place de tine, să ştii. Şi-mi place şi ce scrie în cartea aceea mică a ta”.

Îşi luă lumânarea şi se pregătea să plece când zări coada pisicii ieşind de sub învelitoarea Rozaliei.

„Ha! Ai milă, Doamne, uite pisica!”

„Da, s-a furişat în patul meu şi n-am putut s-o alung. Mi-a fost milă de ea”.

„Cât de fericită trebuie să fie ea că a găsit în sfârşit o fiinţă prietenoasă”, răspunse Betsey Anna cu privirea pierdută; „de mult nu a mai simţit mâna caldă a unui om care s-o mângâie. Toată ziua nu primeşte decât şuturile şi înjurăturile mesenilor. Şi cu toate nefericirile acestea neînsemnate, a mai rămas şi orfană. Maică-sa a fost găsită moartă în beciul de cărbuni cu o săptămână în urmă. De atunci, e aşa de posomorâtă, sărmana pisicuţă”.

„Sărmana!”, spuse Rozalia, şi o strânse mai tare în braţe. O compătimea şi mai mult acum, pentru că era orfană ca ea, şi amândouă sufereau de dorul după mamă. Se gândea să păstreze ea această pisicuţă, să o îngrijească atâta timp cât îi va fi îngăduit. Găsise în acest biet animal, o soartă geamănă cu a ei şi nu dorea să-l piardă.

Pe când îşi lua lumânarea de pe cutia de carton, Betsey Anna îi ură noapte bună Rozaliei şi se duse în camera

Betsey Anna ei, abia târându-şi picioarele de oboseală. Sub vraja nopţii, sufletul Rozaliei se-nălţă în visare, unindu-se cu al îngerilor.

Viaţa la han

Capitolul XV

Viaţa la han

MÂNDRU-SE de cuvânt, la ora cinci fără zece minute dimineaţa, Betsey Anna apăru lângă patul Rozaliei. Biata copilă abia adormise, când trebui să se scoale căci se iveau zorii dimineţii. Se întinse îndelung; o dureau şi îi pocneau toate încheieturile. În pod, obiectele se desluşeau cu greu; era încă întuneric. Bazându-se pe simţul ei de orientare, porni spre cutia unde ştia că-şi lăsase lumânarea. O aprinse şi luând-o, nu se opri decât în dreptul patului unde dormea Rozalia. O pată de lumină căzu pe faţa fetei adormite, însoţindu-i o clipă gândul plecat în căutarea unui vis fugar. Betsey Anna puse lumânarea pe cutie şi se apropie iar de pat. Era păcat să o trezească, dar cele zece minute preţioase treceau repede şi împreună cu ele ar fi trecut şi şansa ei de a asculta mai mult din ceea ce îi stârnise curiozitatea noaptea trecută, singura posibilitate de a afla despre cineva care o iubeşte.

A fi iubită era un lucru cu totul nou pentru ea. Dragostea ei, născută doar la nivelul închipuirii, nu putea fi transpusă în realitatea care nu oferise niciodată până atunci vreo alinare sufletului ei flămând de iubire. Dacă ar fi stat să judece puţin şi să asculte argumentele împotrivitoare ale firii ei, în emoţia care-o avea acum, gândul fericit că este iubită s-ar fi destrămat sau s-ar fi potolit cu desăvârşire. Dar pentru un om pepunctul de a se îneca, şi un fir de iarbă ar părea salvator. În aceste împrejurări, şi cea mai plăpândă undă de dragoste şi voinţă e hotărâtoare. Şi chiar dacă în mintea ei nu găsea încă nicio chezăşie că dragostea Aceluia despre care i se vorbise va fi veşnică, totuşi, copila se mulţumi să creadă că ea va fi durabilă. îi era teamă numai ca tot acest basm frumos, real sau închipuit, să nu se risipească – mai devreme sau mai târziu. Şi chiar dacă chipul Celui iubit nu-i era încă limpede, îi auzea vocea în toate sunetele, spunându-i: „Eu te iubesc nespus de mult!” Copleşită de acest gând, o prinse pe copila care dormea încă nestingherită, de mână, şi-i spuse cu o voce mai mult şoptită:

„Cele zece minute vor trece foarte repede!”

Rozalia se întoarse pe cealaltă parte şi rosti ca prin vis: „Vin imediat, tată; ai început?”

„Nu, sunt eu”, spuse fata, „sunt eu, Betsey Anna. Nu-ţi aminteşti că mi-ai promis că îmi citeşti? Ai milă, Doamne, îmi pare rău că te-am trezit, atât de obosită arăţi!”

„O, îmi amintesc”, spuse Rozalia sărind în picioare. „Sunt trează acum. Câte minute au mai rămas?”

„Cel mult şapte sau opt”.

„Atunci, să nu mai pierdem nicio clipă”, spuse copila şi scoase Testamentul de sub pernă.

„Mamă, ce mult mi-ar plăcea să fiu şi eu o şcolăriţă ca tine”, exclamă Betsey Anna văzând cum Rozalia întorcea paginile şi căuta versetul din care pregătea prima lecţie a bietei servitoare ignorante:

„«… cunoaşteţi harul Domnului nostru Iisus Christos. El, măcar că era bogat, s-a făcut sărac pentru voi, pentru ca prin sărăcia Lui voi să vă îmbogăţiţi.»”.

„Nu-i aşa că este un verset foarte frumos?” întrebă Rozalia. „Obişnuiam să i-l citesc mamei şi ea se bucura mult”.

„Povesteşte-mi”, spuse Betsey Anna. „Pune-l în cuvinte pe înţelesul meu”.

„«… cunoaşteţi»”, începu Rozalia, „aşa începe versetul. Tu nu cunoşti, Betsey Anna, dar vei cunoaşte în curând”.

Viaţa la han

„Cum, tu? Da, sper că voi cunoaşte”.

„«… cunoaşteţi harul» – nu ştiu sigur ce înseamnă harul. M-am gândit mult în ultimele zile; şi acum nu o mai am pe mama ca să o pot întreba, dar cred că înseamnă iubire. Trebuie să însemne iubire: El ne iubeşte, Betsey Anna, aşa că nu putem greşi dacă spunem că harul înseamnă iubire”.

„«… cunoaşteţi iubirea Domnului nostru Iisus Christos…» – adică iubirea Aceluia despre care am vorbit astă-noapte, Betsey Anna; «… El, măcar că era bogat», adică deşi locuia în cer – mi-a spus mama – şi avea o mare mulţime de îngeri care îi slujeau şi tot ce dorea, tot cerul strălucitor şi luminos, «… s-a făcut sărac pentru voi», asta înseamnă pentru mine şi pentru tine, ca şi cum ar spune: «… cunoaşteţi harul Domnului nostru Iisus Christos. El, măcar că era bogat, s-a făcut sărac pentru…» Betsey Anna”.

„Niciodată nu mi-aş fi putut închipui aşa ceva!”, exclamă Betsey Anna.

„«... s-a făcut sărac»”, repetă copila, „atât de sărac – mi-a spus mama – încât nu avea o locuinţă, ci mergea din loc în loc flămând şi obosit ca şi noi, Betsey Anna”.

„Niciodată nu mi-aş fi închipuit! De ce a făcut aceasta?”

„Găsim răspunsul în sfârşitul versetului”, răspunse Rozalia; „«... ca prin sărăcia Lui voi să vă îmbogăţiţi», adică a venit să fie sărac şi să moară ca tu să poţi să fii bogată şi să poţi să trăieşti veşnic în cerul de unde a venit El – în Cetatea cu străzi de aur unde nu este durere, nici oboseală, nici lacrimi, nici chin”.

Betsey Anna făcea ochii tot mai mari. „Niciodată... niciodată nu mi-am închipuit... de ce nu mi-a spus nimeni despre El până acum?”

„Nu ştiu”, răspunse Rozalia. „Au trecut cele zece minute?”

„Aproape”, zise Betsey Anna şi apoi oftă. „Am o grămadă de treburi de făcut înainte de a se scula stăpâna;

trebuie să mătur toate încăperile, să aprind toate focurile, să curăţ cizmele tuturor chiriaşilor şi să pregătesc micul dejun”.

„Poţi să mai aştepţi un minut?”, întrebă copila.

„Da. Ai milă, Doamne, pot să stau şi două”.

„Am vrut să-l vorbeşti Domnului Iisus înainte de a pleca”.

„Eu? Să vorbesc cu El? Ai milă, Doamne, eu nu ştiu cum!”

„N-ai vrea să îngenunchem?”, întrebă copila cu o voce duioasă. „El este aici, dar mai mult decât atât, El este în inima mea şi, dacă vrei, va fi şi în inima ta. Noi nu-L putem vedea pentru că măreţia splendorii Lui trece dincolo de puterea închipuirii noastre, dar El ne urmăreşte ca o umbră veghetoare la fiecare pas şi aude fiecare geamăt şi cuvânt pe care-l rostim”. Cu mâinile împreunate, cu gândul pierdut pe meleagurile cereşti, cu genunchii căzuţi pe podeaua rece, cele două făpturi pătrunse de căldura Duhului, îşi înălţară glasul către Dumnezeu.

„Doamne Iisuse, venim la Tine în dimineaţa aceasta. Îţi mulţumim că ai părăsit Cetatea cu străzi de aur pentru noi. Îţi mulţumim că ai acceptat să fii sărac, şi ne-ai iubit atât de mult încât ne-ai răscumpărat cu sângele Tău scump. Te rog s-o faci pe Betsey Anna să te iubească. Te rog să-i ierţi păcatele Betsey Annei şi s-o mântuieşti. Amin”.

„Cred că mă voi gândi toată ziua numai la El”, spuse Betsey Anna

descălţându-se pentru a putea alerga mai repede pe scări. „Ai milă, Doamne, de ce nu mi-a spus nimeni despre această minune până acum?"

Două ceasuri mai târziu, Rozalia coborî scările şi rămase meditativă când îşi găsi tatăl înaintea şemineului mult prea aproape de stăpâna hanului, purtând o conversaţie şoptită, însoţită de priviri pline de înţeles. Stătu nemişcată ca o stană de piatră; o teamă nedeslușită începu să pună stăpânire pe ea, dar privirea-i pierdută se însufleţi de îndată ce tatăl ei, observând-o, îşi întrerupse brusc conversaţia şi îi făcu primirea cu o plecăciune teatrală.

„Bună dimineaţa, domnişoară", spuse el ceremonios, „îmi pare bine să te văd după o noapte în care te-ai odihnit mai mult ca oricând".

Rozalia îi întâmpină salutul cu un zâmbet trist. Se apropie de foc ţinându-şi pisica strâns la piept. Stăpâna casei se ridică şi ea şi o sărută pe frunte cu o politeţe arogantă, ca mai apoi să o ignore cu desăvârşire.

Fără ca cineva să-i poarte de grijă, fără cineva care să-i cunoască nevoile, Rozalia trecea prin viaţa mizerabilă a acelui han ca o umbră, ca un ciulin purtat de vânt care nu-şi găseşte locul între ierburile înalte. Pe chipul copilei se imprimă o mobilitate de piatră şi faţa ei îşi pierdea această expresie doar când Betsey Anna venea să petreacă cele zece minute, ascultând-o. Atunci colţurile gurii ei îşi recăpătau conturul delicat, pe care-l pierduseră în clipele de singurătate. Spre seară, când se retrăgea în pat, o întâmpina doar tic-tacul ceasornicului; în pod nu mai era ţipenie de om.

Jos se auzeau paşii greoi ai micii servitoare care trebăluia necontenit prin bucătăria hanului, măturând, ştergând praful, curăţând cizme, spălând vase şi gătind mâncarea chiriaşilor. Când zgomotul paşilor ei se întrerupea, din salonul îmbâcsit de mirosuri usturătoare, răzbătea glasul răguşit al stăpânei:

„Betsey Anna, fată leneşă! Cu ce te ocupi în clipa asta?"

În după-amiaza aceea, când Rozalia stătea în pod şi citea din Testament, auzi zgomotul paşilor fetei urcând scările şi în câteva clipe Betsey Anna intră.

„Este un băiat tânăr la uşă şi vrea să-ţi vorbească; poţi veni?"

Rozalia coborî scările în grabă şi îl găsi pe Toby în faţa hanului cu pălăria în mână.

Viaţa la han

„Domnişoară Rozi, îţi cer iertare", spuse el, „dar am venit să-mi

iau rămas bun”.

„O, Toby! Pleci?”

„Da. Stăpânul nu mai are nevoie de noi pe timpul iernii; nu are ce să ne dea de lucru, aşa că ne-a dat liber. Îmi pare rău că plec, să ştii că-mi pare rău”.

„Unde mergi, Toby?”

„Nu ştiu, domnişoară Rozi”, spuse el dând din umeri. „Ştiu că mă duc, dar nu ştiu unde mă voi opri”.

„O, Toby! îmi pare rău că trebuie să pleci”, spuse copila.

„Îmi pare rău şi mie că voi uita tot ce m-ai învăţat”, zise băiatul supărat; „dar îţi spun ceva, domnişoară Rozi, mă voi întoarce la primăvară. Stăpânul va avea iarăşi nevoie de mine şi atunci mă vei învăţa mai mult, nu-i aşa?”

„Da, Toby, însă nu trebuie să uiţi chiar totul”.

„O, nu voi uita, domnişoară Rozi. Mă gândesc tot timpul la ceea ce m-ai învăţat. Cuvintele pe care le-am auzit mă urmăresc la fiecare pas. Nu mai pot să înjur sau să blestem, pentru că îmi aud conştiinţa acuzându-mă. Ori de câte ori, fără să vreau, îmi vine în minte vreun cuvânt nepotrivit, pe care vreau să-l rostesc, simt cum mi se lasă un nod în gât. Ultima oară când nu mi-am putut stăpâni mânia, a fost acum câteva săptămâni. Atunci am vorbit vulgar în faţa unuia dintre oamenii trupei, care m-a scos din sărite. Un torent de vorbe amare mi-au ieşit din gură; le-am rostit fără să gândesc. Dar în clipa următoare, mi-am amintit de Bunul Păstor. I-am văzut faţa înlăcrimată şi am simţit lacrima Lui pe obrazul meu. Am fugit din caravană şi am încercat să uit ce am făcut, dar mi se părea că Bunul Păstor se uită la mine întristat. Şi eram atât de tulburat, domnişoară Rozi, şi n-am putut să mă liniştesc până nu L-am rugat să mă ierte, spunându-l că nu voi mai vorbi niciodată aşa”.

„Mă bucur Toby!”, exclamă copila. „Dacă-L iubeşti pe Bunul Păstor şi nu vrei să-L întristezi, înseamnă că El te-a găsit”.

„Nu ştiu sigur, domnişoară Rozi. Sper să ai dreptate. Dar acum trebuie să plec, şi n-am putut pleca fără să-ţi spun «La revedere!»; ai fost atât de bună cu mine, domnişoară Rozi şi m-ai învăţat lucruri scumpe care-mi vor sluji în clipele grele”.

După această întâmplare, viaţa Rozaliei îşi urmă cursul într-o rutină monotonă. Scurgerea timpului i se părea chinuitor de lentă. Fiecare zi era la fel; dimineaţa se trezea ca să-i citească Betsey Annei

un nou verset. Când ziua i se părea prelungă şi trecerea ei leneşă, copila îşi alegea din Testament versetele pe care trebuia să i le citească fetei de la han. Betsey Anna se dovedea a fi un ucenic model. Era numai ochi şi urechi la lecţiile Rozaliei. În întunericul minţii ei, în viaţa ei sumbră, în inima ei zdrobită de loviturile săgeţilor înveninate, începea să se desluşească un mănunchi de raze aurii, care o făcea să aibă o motivaţie pentru a trăi. „El mă iubeşte”, aceasta era ideea imprimată ferm în fiinţa ei. „El m-a iubit atât de mult, încât şi-a dat viaţa pentru mine”. Şi gândul acela era destul ca munca istovitoare să i se pară mai uşoară şi hanul pe care îl urase dintotdeauna să i se pară mai puţin întunecos şi îngrozitor.

Încet, foarte încet, în viaţa fetei se petrecea o schimbare pe care Rozalia nu putea să nu o observe. Era mai gingaşă, mai liniştită şi mai răbdătoare şi, de asemenea, mai fericită decât înainte. Nu mai dorea să moară şi spunea că vrea ca Bunul Păstor să o găsească. Aceste împărtăşiri cu Betsey Anna erau cele mai fericite clipe din zilele Rozaliei. Nu-i plăcea compania ce o întâlnea în salonul hanului. Toţi erau foarte gălăgioşi şi destrăbălaţi, şi fata căuta să-i evite pe cât posibil. Mulţi dintre ei erau actori şi actriţe care se distrau aproape toată noaptea, iar a doua zi stăteau în pat până spre seară aproape. Aşa că la han, dimineaţa era timpul cel mai

Viaţa la han liniştit. Chiar şi stăpâna nu putea fi văzută până aproape spre amiază. În acele clipe pierdute, chipul Rozaliei rămânea nemişcat şi melancolic; cu pisica pe genunchi, înaintea focului, părea să fie desprinsă de mersul lumii înconjurătoare. Vioaie, flacăra din cămin împrăştia în cămăruţă o senzaţie de tihnă, întărită de zgomotul vijeliei de afară şi de vântul care lovea fereastra mică. În timp ce stătea aşa, gândul îi suna trist, amintindu-şi de chipul de odinioară al mamei şi de mătuşa ei, Lucy. În acea clipă îşi duse mâna la locul unde-şi ţinea medalionul şi scrisoarea şi le lipi mai strâns de piept.

Sărmana pisicuţă ducea o viaţă fericită acum. Rozalia păstra întotdeauna pentru mica creatură orfană câte ceva din mâncarea ei. De multe ori s-a bucurat pisica de câte un vas cu pâine şi lapte sau de câte o bucăţică de carne cu sos. În fiecare noapte, când Rozalia se culca, o învelea în şalul cald şi adormea cu ea în braţe. Oriunde era Rozalia, putea fi găsită şi pisica. O urma pe scări în sus şi în jos, îi stătea la picioare când fata mânca, îi sărea pe genunchi când stătea lângă foc şi era tovarăşa ei peste tot. Se despărţeau totuşi când fata trebuia să-şi

joace rolul la teatru. Atunci pisica o căuta peste tot, mieunând şi plângând, până fata se întorcea.

Dezgustul pe care teatrul îl inspira Rozaliei se înălţa ca un zid despărţitor. Era un loc josnic, neprietenos, aproape sălbatic, îmbâcsit de o lume pestriţă, de oameni decăzuţi dintr-o societate care-şi punea moravurile mai presus de valorile spirituale şi morale. Nu exista nici măcar unul între acei oameni, care să nu fi fost biruit de viciile nemiloase în voia cărora trăiau. Sub înfăţişarea lor placidă, mocneau porniri aprige şi sufletul lor era însemnat cu pete ca de tăciune. Stăpâna casei îi însoţea pe Augustus şi pe Rozalia în fiecare seară la teatru. Femeia aceasta avea mersul ţeapăn şi un fel mândru de a-i înfrunta pe ceilalţi. Rozaliei i se strângea inima ori de câte ori se simţea privită de ea. E drept că femeia mai mult o ignora şi nu se purta urât cu ea, dar în închipuirea copilei, dădea impresia unei vrăjitoare care încerca să-i fure şi ultima frântură de vis. Faţă de Augustus era foarte politicoasă, îi oferea întotdeauna cel mai bun loc din salon, locul din capul mesei şi îi făcea întotdeauna pe plac. Adesea, când Rozalia intra brusc în salon şi îi găsea conversând intim, putea să observe că amândoi tresăreau stingheriţi de prezenţa copilei. Apoi, când mergeau în trăsură la teatru, schimbau o mulţime de şoapte din care Rozalia a înţeles destul ca să-şi dea seama că tatăl ei era în cele mai bune relaţii cu această femeie.

Săptămâni, aproape luni în şir, viaţa copilei nu s-a desfăşurat decât între pereţii cenuşii şi închişi ai mansardei. Venirea primăverii, cu zile lungi şi nopţi scurte, o linişti. Suferinţa ei plină de umilinţă era cea mai bună chezăşie că sufletul ei se va tămădui. Necazurile erau norul fără de care curcubeul nu ar fi apărut. Simţirile amorţite ale iernii se risipeau. Augustus îşi încheia curând contractul cu teatrul din acel oraş şi avea să-şi reînceapă pribegia din timpul verii. Pe cât urase Rozalia călătoriile acelea lungi şi obositoare, pe atât de mult aştepta acum să plece şi să părăsească mizeria hanului. Aştepta cu nerăbdare să fie singură în caravană, ca să poată să citească şi să se roage nederanjată, să respire iarăşi aerul proaspăt de la ţară, să vadă florile şi copacii, să asculte păsărelele şi să continue lecţiile cu Toby.

Doar Betsey Anna o urmărea pe Rozalia cu ochii scăldaţi de tristeţe. Îi părea rău că timpul despărţirii se apropia şi că va rămâne iarăşi singură, lipsită de o vorbă bună şi iubitoare.

„Tu!”, spunea ea din nou şi din nou, „ce-o să mă fac eu fără tine?

Cine-mi va mai citi din Testament?”

Şi papucii fetei se auzeau târându-se mai greoi la gândul acesta, iar ochii i se umpleau cu lacrimi.

Totuşi, ştia că, chiar dacă Rozalia trebuia să o părăsească, Bunul Păstor o iubea şi avea să rămână cu ea.

J

Capitolul XVI

Un destin tragic

RA una din dimineţile tihnite, când nimic nu se încumeta să tulbure pacea odăiţei de sus. Rozalia stătea cu privirile aplecate, umbrite de genele întunecate, citind. Atunci se deschise uşa scârţâind şi în prag apăru chipul brăzdat de amărăciune al Betsey Annei. Aceasta se aşeză pe o cutie şi rămase tăcută, aşa încât Rozalia, ca să salveze situaţia, o întrebă: „Ce s-a întâmplat, Betsey Anna?” „Ai milă, Doamne, ai milă, Doamne! îmi pare atât de rău, atât de rău!”

„De ce îţi pare rău?”

„Dacă nu era vorba de ea, ci de oricine altcineva, nu mi-ar fi părut atât de rău”, încerca fata să explice. „Dar ea este... nici pot să-ţi descriu cum este... uneori este îngrozitoare. Ai milă, Doamne, sunt foarte amărâtă”. „De ce?”, o întrebă Rozalia iarăşi. „Am bănuit ceva de multă vreme”, şopti Betsey Anna; „dar ei au lucrat în taină, pe ascunziş, aşa că nu am fost sigură. Acum nu mai încape îndoială. Se vede clar cum stau lucrurile”.

„Te rog să-mi explici, Betsey Anna!”, insistă copila. „Vai, tu! Bine, am să-ţi spun pe de-a dreptul: eşti pe punctul de a avea o mămică!”

„O ce?”, întrebă copila uluită.

„O mămică; stăpâna urmează să devină doamna Joyce”.

„O, Betsey Anna!”, exclamă Rozalia parcă înfiorându-se. „Eşti sigură?”

„Sigură?! Da, prea sigură. Unul dintre chiriaşi mi-a spus totul şi ce-i mai grav este că amândoi au plecat cu câteva minute în urmă; iar

eu bănuiesc că s-au dus direct la o biserică ca să-şi încheie socotelile. Ali, ce rău îmi pare!”

„Oh, Betsey Anna!”, rosti copila printre suspine. „Ce pot să fac acum?”

„N-am avut niciodată inima atât de îndurerată ca acum”, spuse fata oftând cu amar. „Ea s-a purtat bine cu tine până acum, dar când îşi va schimba numele îşi va schimba şi purtarea. Vei vedea, va fi o altă femeie! Ai milă, Doamne! Dar trebuie să plec, fiindcă am o mulţime de treburi de făcut până se întoarce ea şi nu vreau să-mi fac de lucru cu diavolul! O, Rozalia! îmi pare rău că ţi-am spus”, adăugă ea când văzu lacrimile copilei.

„Ai făcut bine că mi-ai spus. Îţi mulţumesc că suferi împreună cu mine; dacă nu te-aş avea pe tine, mi-ar fi şi mai greu!”

Servitoarea începu să se tânguie, ţinându-se cu mâinile de cap. Plângea, plină de milă, soarta nefericită a micuţei. Cobora scările şi Rozalia încă-i mai desluşea cuvintele pline de compătimire:

„Ali, cât de rău îmi pare! Eu sunt tare şi obişnuită să fiu tratată ca un câine, dar ea, sărăcuţa, este atât de finuţă şi plăpândă! Sărmana de ea, ai milă, Doamne!”

Când glasul ei nu se mai auzi, Rozalia rămase singură cu meditaţiile ei dureroase. Toate visurile de linişte şi pace în caravană, se sfârşeau. Ştia bine că dacă va părăsi hanul dezgustător, stăpâna acestuia, care era acum şi stăpâna inimii lui Augustus, va deveni cu siguranţă şi stăpâna caravanei. La acest gând, toate năzuinţele şi speranţele ei se spulberară, iar visul ţesut cu grijă se gârbovi sub povara suferinţei. Şi cum va putea ea să păzească medalionul preţios şi scrisoarea mamei de ochii curioşi şi vicleni ai acestei femei?

Cât de sumbră era viaţa sărmanei copile când privea în viitor! I se părea acum că între ea şi mătuşa Lucy era o depărtare mai mare decât înainte. Şi cum va putea să asculte de sfaturile mamei: să citească Testamentul, să se roage şi să înveţe tot mai mult despre Bunul Păstor?

Nori negri de furtună, ca nişte pete aruncate, umbreau soarele culcat pe linia orizontului. Ori de câte ori copila îşi cobora privirea, vedea cerul sufletului ei luminat de fulgerele furtunii. Ea era adăpostită la umbra copacilor frânţi, despuiaţi de viscole nemiloase, întocmai ca viaţa ei. Amărăciunea veştii triste pe care o primise, îi îngheţase inima. Părea insensibilă acum la orice lovitură a sorţii. Credinţa ei se micşora şi, palidă la chip, stătea deznădăjduită, în

rugăciune, la picioarele Bunului Păstor, cerându-i îndurare. Teama că necazurile ar putea-o îndepărta de Dumnezeu, că şoaptele celui rău ar putea-o înşela, că Păstorul a părăsit-o, toate acestea o făceau să se roage mai mult, căci nu dorea să devină o femeie rea şi necredincioasă, pierzând astfel întâlnirea atât de preţioasă, cu mama ei, pe meleagurile albastrei ţări.

După ce vărsă lacrimi amare un timp îndelungat, suferinţa adâncindu-i-se cu fiecare clipă care trecea, se gândi să scoată Testamentul de sub pernă pentru a vedea dacă poate găsi ceva care să-i aline suferinţa. Răsfoia paginile cu nerăbdare, neştiind de unde să citească şi deodată cuvântul „oile” îi atrase atenţia.

Privirea ei se-ntoarse în timp, la imaginea bătrânului care stătea înaintea caravanei, în acea duminică ploioasă. Îşi aminti de blândeţea ochilor lui când i-a dăruit tabloul. De atunci sufletul ei a rămas adânc mişcat de noutatea veştii că Domnul Iisus era Păstorul, iar oile, moştenitorii împărăţiei Sale. De această dată, ochii ei se opriră asupra unui pasaj care transmitea acelaşi mesaj de pace:

„«Oile Mele ascultă glasul Meu. Eu le cunosc şi ele vin după Mine. Eu la dau viaţa veşnică, în veac nu vor pieri, şi nimeni nu le va smulge din mâna Mea.»”.

Un destin tragic

Aceste versete au fost un izvor de mângâiere pentru copila cu inima necăjită şi frământată. Înainte de a se gândi prea mult la ele, începu să se simtă alinată, dar când medita la ele cuvânt cu cuvânt, după cum avea obiceiul, îşi dădu seama de comoara, bogăţia şi puterea Cuvântului lui Dumnezeu care transformă şi dă viaţă şi găsi în ele soluţia şi rezolvarea problemelor ei.

„«Oile Mele» – aici vorbeşte Bunul Păstor”, se gândi fata, „despre oile Sale. El, pe copiii Săi îi numeşte «oile Mele.» Sunt şi eu una din ele? Cred că da! L-am rugat pe Bunul Păstor să mă găsească şi m-a găsit!”

„«Oile Mele ascultă glasul Meu». O, Te rog, Bunule Păstor”, se ruga copila cu lacrimi, „fă-mă să ascult glasul Tău: să fac tot ce-mi porunceşti şi întotdeauna să fac voia Ta, ca să-ţi găseşti plăcere în căile mele!”

„«Eu le cunosc.» Doamne, ce val de fericire îmi aprinde fiinţa la gândul că Tu, doar Tu, îmi cunoşti suferinţa”, îşi spunea copila ca pentru sine. „Tu cunoşti şi cele mai neînsemnate unghere ale fiinţei mele. Îmi cunoşti întristarea şi, pentru că ai trăit şi Tu ca om printre

oameni, ştii ce-nseamnă durerea şi necazul, dar îţi mulţumesc că eu pot să le împart acum cu Tine. Doamne, Tu ştii cât mă nelinişteşte căsătoria tatălui meu cu această femeie atât de lumească; Doamne, mi-e teamă ca să nu-l atragă tot mai mult spre marginea iadului. Doar Tu ştii cât mi-e de greu să trăiesc în lumină, când în jurul meu, toate căpeteniile văzduhului se luptă să mă doboare; da, Doamne, Tu le cunoşti pe toate".

„«Oile Mele ascultă glasul Meu. Eu le cunosc şi ele vin după Mine» – «... ele vin după Mine.» Unde merge Bunul Păstor, acolo merg şi oile", îşi spuse Rozalia. „El merge înainte, iar ele îl urmează. Nu se duc nicăieri unde nu merge El. Eu sunt convinsă că dacă El ar fi în locul meu, nu ar cutreiera bâlciurile, teatrele şi nu ar merge la spectacole fără valoare, la care eu sunt obligată să merg. Oare pot fi copilul Lui dacă merg în locuri în care El nu merge? Oare mă poate

El înţelege că fac toate aceste lucruri nu din voia mea? Dar nu-mi place să merg, nu-mi place să merg deloc, şi Bunul Păstor ştie lucrul acesta, fiindcă mă cunoaşte. Vreau să-L urmez, vorbind şi făcând numai ceea ce îi place Lui. Doresc să fiu un miel în turma Lui, deşi trăiesc într-o caravană".

Al doilea verset i se păru Rozaliei chiar mai frumos decât primul:

«Eu le dau viaţa veşnică.»

Ea ştia ce înseamnă „veşnic": pentru totdeauna, fără sfârşit; mama ei o învăţase. Şi înţelegea că viaţa veşnică era cadoul Bunului Păstor pentru oile Sale. Deşi mintea copilei nu îl putea percepe în profunzime, era o perspectivă minunată care făcea ca toate necazurile şi îngrijorările să pară mici şi nesemnificative. Dacă avea să trăiască pentru totdeauna, cât de scurtă era viaţa aceasta cu necazuri! Toată suferinţa se va sfârşi în curând. În cer nu va trebui să locuiască într-o caravană, nu-i va fi frică că ar putea – atunci când va fi mare – să fie şi ea ca oamenii aceia necredincioşi, a căror comportament o dezgusta. O, ce măreţ era acest cadou al Bunului Păstor! Lacrimile şi durerea nu vor ţine mult: după noapte va veni dimineaţa, căci Rozalia era convinsă că primise cadoul Bunului Păstor chiar în clipele acelea şi era părtaşă a gloriei eterne împreună cu toţi sfinţii şi cu mama ei.

Şi „... în veac nu vor pieri, şi nimeni nu le va smulge din mâna Mea".

„Până la urmă", se gândi Rozalia, „partea aceasta este cea mai

frumoasă din tot pasajul. Dacă sunt un miel în turma Lui, dacă sunt în braţele Bunului Păstor, nimeni nu mă poate smulge de acolo, nimeni nu mă poate obliga să-L întristez pe El. Cât de puternic este, încât ţine toată turma în mâna Lui?!

O, Bunule Păstor", se ruga în continuare copila, „ţine-mă strâns la pieptul Tău şi nu lăsa pe nimeni să mă smulgă din mâna Ta; nici pe tata, nici pe noua mea mamă, nici pe nimeni altcineva. Te rog ţine-mă tare; mi-e frică, sunt doar un mieluşel şi nu am pe nimeni pe lume decât pe Tine. Amin".

Câtă uşurare a adus această rugăciune în inima tulburată a copilei. Când se ridică de pe genunchi, simţi cum o căldură divină îi mângâia sufletul şi îi alina neliniştile. Dacă era la adăpostul aripilor Lui, cine putea să-i facă vreun rău? Dacă Dumnezeu era pentru ea, cine va putea fi împotriva ei?

Când auzi glasul gros al tatălui chemând-o, inima-i zvâcni puternic în piept; se trezi din starea de visare în care căzuse şi sărind în picioare, coborî în grabă scările care duceau spre salon. Cât de întărită se simţea în duhul ei acum! îşi găsi tatăl ţinând-o de mână pe stăpâna hanului şi privind-o cu un aer triumfător.

„Rozalia", spuse tatăl ei cu o plecăciune teatrală, „permite-mi să ţi-o prezint pe noua ta mamă".

Augustus se aştepta la o reacţie violentă din partea fetei, se aştepta să o vadă şocată, leşinând sau urcând în grabă scările şi plângând. De această dată însă, Augustus fu cel înmărmurit, nu fata. Rozalia se apropie cu un zâmbet stins de stăpâna hanului şi îi întinse o mână prietenoasă, dar tremurândă. În acele clipe de răscruce pentru mieluşel, Blândul Păstor îl strângea tot mai tare în braţe pentru a-i da putere şi răbdare.

După ce Augustus făcu o remarcă de prost gust şi câteva aluzii lipsite de căldura părintească cu privire la faptul că Rozalia avea din nou o mamă, îi spuse că este liberă să plece şi copila urcă înapoi în pod.

În dimineaţa următoare, Rozalia s-a convins că presimţirile Betsey Annei aveau să se împlinească.

„Rozalia", o strigă mama ei vitregă când copila coborî scările, „de astăzi înainte vei fi folositoare. Eu nu pot să am o fată leneşă care să-şi piardă timpul cu nasul în cărţi aşa cum ai făcut tu până acum. Adu nişte apă imediat şi freacă duşumelele salonului. Când termini, mai am o grămadă de

Un destin tragic treburi pentru tine. Ştii, eu am un talent deosebit în a şti cum să pun fetele tinere la lucru".

„Nu mă îndoiesc de asta", se gândi Rozalia, dar nu răspunse nimic.

Augustus stătea deoparte şi râdea la cuvintele soţiei sale.

„Îi va prinde bine", îl auzi Rozalia spunând, când începea să urce scările; „are nevoie de activitate".

Rozalia n-avea timp de odihnă şi greutatea muncii ei o întrecu curând pe cea a celeilalte servitoare. Noapte de noapte, după ce îşi termina treburile, era nevoită să se îmbrace cu rochia albă şi să-şi urmeze tatăl şi mama vitregă la spectacol. Fata nu-şi mai găsea odihna sufletului, era într-o continuă alergare ca un iepure fugărit de câini. În ceasurile târzii, când se întorcea de la teatru, abia mai putea să urce scările, târându-şi cu greu picioarele, mai mult adormită decât trează.

Munca grea nu era însă motivul întristării ei. Mama ei vitregă îi căuta vină în tot ce făcea de dimineaţa până seara, fără un singur cuvânt de mulţumire sau încurajare. Sărmana copilă avea parte numai de cuvinte dure şi brutale, chiar şi de lovituri. Pe lângă acestea, ceea ce o supăra cel mai mult era faptul că trebuia să stea la cheremul chiriaşilor mizerabili şi gălăgioşi de la care auzea multe lucruri nedemne şi atât de necuviincioase, încât noaptea, când îngenunchea să se roage în pod, se cutremura la gândul că în urechile ei au fost rostite asemenea abjecţii josnice.

Va putea ea să-şi păstreze sufletul curat în locul acesta îngrozitor? Uneori, sărmana copilă avea impresia că va cădea sub greutatea poverii, dar Bunul Păstor o îmbrăţişa şi o ţinea la adăpost; nimeni nu o putea smulge din mâna Lui. Niciun rău nu putea să o atingă; micul mieluşel era în siguranţă.

Ceea ce o neliniştea cel mai mult pe fată, era purtarea din ultima vreme a tatălui ei. Rozalia nu-l vedea decât foarte puţin. Era plecat în fiecare după-amiază şi se întorcea cu puţin timp înainte de a merge cu ele la teatru; apoi, când reprezentaţia se sfârşea, în loc să se întoarcă acasă împreună cu fiica şi soţia lui, el îşi lua prietenii şi, cu o voioşie ciudată pe chip, pornea către un local destrăbălat. În acele clipe, şi-l închipuia pe tatăl ei cot la cot cu tot felul de oameni defăimaţi, şi gândul acesta o durea adânc. Venea noaptea târziu, uneori chiar spre dimineaţă. Devenise nervos, se certa cu toţi oamenii din salon şi trântea tot ce-i stătea în cale. Privirea lui era tot timpul pierdută, ochii

îi erau roşii, scoşi din orbite. Era o victimă a băuturii. Rozalia era foarte nefericită din pricina lui şi ar fi dat orice să-l poată face să se gândească la sufletul lui, dar în zadar încerca să-i vorbească. După moartea Laurei, inima lui se împietrise atât de tare, de parcă şi-ar fi îngropat conştiinţa împreună cu soţia sa. Augustus Joyce se împotrivise Duhului Sfânt al lui Dumnezeu şi acest duh se pare că nu-l mai mustra. Bunul Păstor l-a căutat, dar el nu s-a lăsat găsit. Înstrăinat de turmă, călătorul rătăcitor a refuzat cu răzvrătire să asculte glasul Său: a preferat ţara îndepărtată şi înşelăciunea plăcerilor de o clipă ale păcatului în schimbul adăpostului sigur din braţele Bunului Păstor. Şi-a împietrit inima faţă de toţi cei care i-au dorit binele şi, pentru ultima oară, a întors spatele milei şi bunătăţii lui Dumnezeu.

Într-o noapte, când Rozalia s-a culcat în pat cu pisica lângă ea şi a adormit imediat din cauza oboselii, a fost trezită deodată de cineva care o trăgea de mână, şi când şi-a deschis ochii a văzut-o pe Betsey Anna, stând lângă patul ei speriată.

„Rozalia! Rozalia! Ce s-a întâmplat oare?”

„Nu ştiu nimic, ce?”

„N-ai auzit bătaia?”

„Ce bătaie?”

„Adormisem”, spuse Betsey Anna, „şi deodată m-am trezit la auzul unei bătăi în uşa de la intrare”.

„Eşti sigură? Eu n-am auzit nimic”.

Un destin tragic

„Cine ştie?! Se poate să mă fi înşelat eu, pentru că nici stăpâna nu s-a trezit să deschidă. Poate din pricină că toată ziua trebuie să deschid uşa noilor veniţi, am avut impresia că ar fi bătut cineva la uşă într-un ceas atât de târziu al nopţii”.

Abia termină de vorbit, când se auzi din nou o bătaie în uşă foarte puternică; nu mai era nicio îndoială, cineva era afară.

„Ţi-ar fi greu să vii cu mine, Rozalia?” întrebă Betsey Anna pregătindu-se să coboare scările.

„Nu, deloc! Nu mi-e frică!”

Cele două fete se îmbrăcară în grabă şi coborâră. În clipa când ajunseră jos, se auzi din nou bătaia în uşă, de data aceasta mai puternică, şi stăpâna casei ieşi în coridor să vadă ce este.

„Doamnă”, spuse Betsey Anna, „este cineva la uşă, iar eu şi cu Rozalia mergeam să deschidem”.

„Este probabil unul dintre chiriaşii care au stat noaptea pe undeva”, răspunse stăpâna.

Când Betsey Anna deschise uşa, pe treptele din faţa hanului, se desluşea prin pâcla nopţii, silueta cenuşie a unui om.

„Aici locuieşte doamna Joyce?”, întrebă el.

„Da”, răspunse fata.

„Atunci spune-i să vină repede!”

„Ce s-a întâmplat?”, întrebă Rozalia.

„Soţul ei a avut un accident”, răspunse omul. „A fost lovit de o caleaşca şi acum este în spital. Eu sunt un prieten de-al lui Augustus şi, dacă vine repede, aş putea s-o însoţesc”.

Rozalia stătea înmărmurită, fără a putea să scoată un cuvânt, în timp ce Betsey Anna se duse să o anunţe pe stăpână.

„Băutura e de vină”, spuse omul scărpinându-se în cap şi vorbind mai mult cu sine decât cu Rozalia. „Băutura-i împinge pe oameni către lucruri nesăbuite. îi face inconştienţi şi iresponsabili. Eram la o oarecare distanţă în spatele lui.

Mergea legănându-se, de pe o margine pe cealaltă a drumului, când l-am văzut izbit de o caravană şi călcat de roţile ei. Atunci m-am repezit la el. L-am dus la infirmerie şi am venit să-i anunţ soţia. Vai de capul meu, nu-i uşor să aduci veşti din acestea! Mare nenorocire!”

În câteva minute, doamna Joyce coborî scările îmbrăcată, pentru a pleca la spital. Rozalia alergă înaintea ei implorând-o să o ia şi pe ea, dar i se porunci să meargă înapoi la culcare.

Ce lungă a fost noaptea aceea pentru sărmana copilă! Nu a putut să închidă ochii toată noaptea. Stătea şi asculta cu atenţie, să poată auzi când se va întoarce mama ei vitregă.

În sfârşit, când lumina cenuşie a dimineţii se furişa în pod prin geamul mic, cineva bătu la uşă din nou şi Betsey Anna alergă să deschidă. Pe când Rozalia se pregătea să coboare, auzi glasul stăpânei vorbindu-i Betsey Annei şi, după câteva clipe, servitoarea urca apăsat şi zgomotos scările. Arzând de nerăbdarea de a afla veşti despre propriul ei tată, Rozalia o întâmpină în prag şi cu ochii stinşi şi palidă la chip, o întrebă cu glas pierit:

„Spune-mi, cum este tata?”

„A murit”, rosti Betsey Anna solemn. „Era mort când a ajuns ea acolo; din clipa când caleaşca a trecut peste el, a rămas inconştient. Este groaznic!”

În inima Rozaliei nu mai era loc de cuvinte de mângâiere şi nici de lacrimi. Rămase nemişcată ca o stană de piatră şi privind-o, Betsey Anna gândi că fata se resemnase. Doliul pe care avea să-l poarte de acum înainte nu o uluise şi părea că sufletul îi fusese pregătit îndeajuns ca să suporte lovitura.

„Ce s-a întâmplat cu sufletul tatălui meu?" Acesta era gândul care o măcina. Oh, unde este el acum? Ar putea sufletul lui să fie în siguranţă? Ar putea ea să aibă vreo speranţă, câtuşi de mică, că el era împreună cu mama ei în casa strălucitoare de sus?

Un destin tragic

Viaţa mizerabilă a lui Augustus Joyce avu un sfârşit tragic, stingându-se în păcat, fără timp de pocăinţă, fără timp pentru a-şi aduce sarcina grea a vinovăţiei sufletului său la picioarele Salvatorului a cărui dragoste a respins-o. Oh! De câte ori l-a chemat cu iubire blândul Păstor, dar el L-a ignorat, iar acum era prea târziu.

Capitolul XVII

Singură pe lume

RA în ziua de după înmormântarea tatălui. Rozalia mătura scările şi se gândea cum diavolul îşi bătuse joc de tatăl ei, nenorocindu-i sufletul. Îşi spunea că oamenii, în loc să se străduiască să reuşească în viaţă, ar face mai bine să se pregătească pentru veşnicie. Meditând asupra destinului nemilos al tatălui ei, şi-a dat seama că acesta a fost rezultatul alegerilor sale în viaţă. Spera ca plugul timpului să piardă urmele lăsate de durere, şi credea că Bunul Păstor va continua să o ocrotească deşi nu mai avea pe nimeni pe lume.

Pe când gândea ea astfel, auzi glasul poruncitor al stăpânei, chemând-o. Situaţia în care se afla copila era neplăcută pentru ea; nesiguranţa zilei de mâine era la fel de nesuferită ca nenorocirile. De la moartea tatălui, lucrurile luaseră o întorsătură neaşteptată; stăpâna o întrebă cu glas înţepat cât timp mai avea de gând să-i încurce socotelile cu prezenţa ei nefolositoare.

„Nu ştiu”, răspunse Rozalia timidă. „Ar trebui să ştii”, spuse stăpâna încruntându-se. „Sper că nu-ţi închipui că am să te ţin. Tu nu-mi eşti nimic mie, înţelegi?”

„Da”, răspunse Rozalia în şoaptă; „înţeleg că nu sunt nimic”.

„M-am gândit că ar fi bine să-ţi spun de la început”, spuse ea, „ca să ştii la ce să te aştepţi. Voi vorbi la instituţie

Singură pe lume ca să te primească, acolo este locul cel mai bun pentru tine; ei ştiu cum să te facă să-ţi placă munca, apoi îţi găsesc un loc de muncă, cum i-au găsit Betsey Annei”.

„O, nu”, răspunse fata înspăimântată; „nu, nu vreau să merg acolo!”

„Nu vrei?!”, repetă doamna Joyce. „Cred şi eu că nu vrei, dar cerşetorii n-au de ales, ştii asta? Dacă ai fi fost deşteaptă şi bună de muncă, nu cu pielea lipită de oase, poate că mi-ai fi fost folositoare şi te-aş fi ţinut în locul lui Betsey Anna. Dar crede-mă, tu nu-ţi meriţi nici măcar aerul pe care-l respiri, nicidecum mâncarea şi acoperământul pe care eu ţi le ofer; nu, nu, domnişoară, zilele tale de lăfăire şi îmbuibare s-au terminat. Pleci la instituţie, fără niciun comentariu”.

„Te rog, doamnă”, începu Rozalia, „mama mea avea nişte rudenii…”

„Prostii!”, o întrerupse stăpâna; „n-am auzit niciodată ca mama ta să fi avut vreo rudenie. Nu cred că a avut sau, dacă a avut, acestea nu cred că ar dori să te vadă. Nu, nu, instituţia este locul cel mai potrivit pentru tine şi vei merge acolo mâine dimineaţă. Dă-i drumul acum şi termină scările!”

Coborî şi noaptea cu hainele ei negre şi tumultul unei noi zile luă sfârşit. Însoţită de Betsey Anna, Rozalia urcă treptele podului, după ce toată lumea hanului adormise şi orice mişcare amorţise. îi luă mâna în mâinile ei şi îi spuse privind-o în ochi cu dragoste: „Betsey Anna, sunt atât de nefericită. Înainte ca zorii să mijească, trebuie să plec din această casă”.

„Cum? Ai milă, Doamne! Ce-ai spus?”

„Trebuie să plec mâine, dragă!”, şopti Rozalia. „Vino în pod la mine şi-ţi voi povesti totul”.

Cele două fete se aşezară pe pat şi Rozalia îi istorisi Betsey Annei planul mamei ei vitrege şi cum ea nu voia nici în ruptul capului să meargă la instituţie, ci se hotărâse să părăsească hanul înaintea zorilor şi să nu mai dea pe acolo niciodată.

„Rozalia”, spuse Betsey Anna, „dar ce vei face? Nu poţi să trăieşti cu aer, fată! Dacă pleci aşa singură, vei muri!”

„Uite aici”, şopti copila, „cred că pot să am încredere în tine, Betsey Anna, şi-ţi voi arăta ceva”.

Îşi vârî mâna în sân şi scoase de acolo un pachet mic, şi deschizându-l, puse medalionul în mâna Betsey Annei.

„Vai, tu, ce frumos este!”, exclamă fata. „Nu mi l-ai mai arătat niciodată”.

„Nu, i-am promis mamei că nu-l voi pierde niciodată şi mi-a fost frică să nu-l vadă cineva şi să rămân fără el”.

„Cine-i fata aceasta frumoasă, Rozalia?”

„Este sora mamei mele. O, este o femeie atât de bună! Aşa arăta ea când era foarte tânără; este căsătorită acum şi are o fetiţă. Dar am să-ţi povestesc totul”, spuse copila. „Cu puţin timp înainte de a muri, mama mi-a dat medalionul şi mi-a spus că dacă vreodată voi avea ocazia, să merg la mătuşa Lucy. A scris o scrisoare în care a rugat-o pe sora ei să aibă grijă de mine. Aceasta este scrisoarea”, şopti copila şi scoase plicul la iveală; „acesta este scrisul mamei:

«(*Pentru doamna Leslie, Biserica din McCton*»

„Nu-i aşa că avea scris frumos?”

„Da, Rozalia”, spuse Betsey Anna, „dar ce ai de gând să faci?”

„Am de gând să merg la mătuşa Lucy, dragă, şi să-i dau scrisoarea”.

„Stăpâna nu te va lăsa, Rozalia, nici nu are rost să încerci; dacă ea ţi-a spus că mergi la instituţie, să ştii că se ţine de cuvânt”.

„Da, ştiu că nu mă lasă, dar voi pleca dimineaţă devreme. Ea se trezeşte târziu, şi atunci eu voi fi departe”.

„Rozalia, dar ştii drumul?”

Singură pe lume

„Nu”, spuse copila descurajată; „dar cred că voi întreba de cineva. Cât de departe este Pendleton de aici, Betsey Anna, ştii?”

„Da, era o fată de acolo la instituţie. Ne povestea adesea cum a venit pe jos din Pendleton până aici, pe un viscol mare; cred că sunt paisprezece sau cincisprezece mile”.

„Ei bine, acela este oraşul unde bătrânelul mi-a dat tabloul, iar satul în care locuieşte mătuşa Lucy este primul prin care am trecut după aceea. Melton trebuie să fie cam la cinci mile dincolo de Pendleton”.

„O, Rozalia! Asta înseamnă douăzeci de mile! Nu vei putea să mergi atât de mult!”

„O, ba da”, şopti copila; „trebuie să încerc, pentru că odată ajunsă acolo… o, Betsey Anna, gândeşte-te, când ajung acolo o voi vedea pe mătuşa Lucy!”

Betsey Anna îşi acoperi faţa cu mâinile şi începu să plângă.

„Ai milă, Doamne, va fi bine de tine!”, spuse ea când Rozalia încercă să o mângâie; „tu vei fi fericită acolo, dar sărmana de mine, rămân aici fără de tine”.

„Sărmana Betsey Anna! Ce-aş putea face pentru tine?”

„O, lasă, Rozalia. Voi fi fericită pentru tine dacă nu mergi la instituţie. Vreau să te rog însă un singur lucru: vrei să-l vorbeşti Bunului Păstor, Rozalia, şi să-L rogi să aibă grijă de mine când voi rămâne singură?”

„Da, dragă. Hai să-L rugăm acum”.

Au îngenuncheat ţinându-se de mână şi Rozalia s-a rugat:

„O, Bunule Păstor, eu mă voi despărţi de Betsey Anna, dar gândul meu va fi cu ea aici. Nu o voi uita în rugăciunile mele, de aceea, te rog, ascultă-i şi ei nefericirea şi mângâie-i singurătatea. Doamne, şi ea este o biată orfană fără ajutor, te rog, nu o părăsi. Şi acum, te rog să mă călăuzeşti în călătoria mea; îndrumă-mi Tu paşii pe drumul bun care duce la mătuşa mea Lucy. Apoi, dacă eu şi cu Betsey Anna nu ne vom mai întâlni în lumea aceasta, te rog să faci să ne întâlnim în ceruri! Amin”.

Se ridicară amândouă de pe genunchi, mângâiate, şi începură să facă pregătirile pentru plecarea Rozaliei.

Îşi luase puţine lucruri cu ea, căci drumul era lung şi un bagaj i-ar fi îngreunat mersul. Îşi puse lucrurile de care avea cel mai mult nevoie într-o pungă mică. Înveli Testamentul şi îl puse în mijloc, apoi perechea aceea mică de papuci care fuseseră ai fratelui ei, tabloul şi foaia cu imnul. Când în sfârşit toate pregătirile fură gata, cele două fete se retraseră în cămăruţele lor să-şi odihnească trupurile sleite de puteri şi mintea îngreunată de temeri şi îngrijorări; dar noaptea era apăsătoare şi niciuna din ele nu dormi prea mult.

Când zorii începeau să ţească pânze de lumină pe cerul de un străveziu palid, Rozalia era deja îmbrăcată; învelită cu şalul gros al mamei, pentru că dimineaţa era răcoroasă, şi cu punga într-o mână, se îndreptă spre podul unde dormea Betsey Anna, ca să-şi ia rămas bun.

„Ce să-i spun stăpânei când va întreba unde ai plecat?”, întrebă fata.

„Poţi să-i spui, dragă, că am plecat la rudeniile mamei şi nu mă mai întorc. Dacă-i spui aşa, nu te va mai întreba altceva; va fi bucuroasă că a scăpat de mine. Dar aş vrea să nu ştie unde locuieşte mătuşa Lucy, aşa că nu-i spune nimic; te rog, Betsey Anna, doar dacă te obligă”.

Fata luă povara acestei taine asupra ei şi, cu feţele umezite de lacrimi, se sărutară, gândind amândouă că e doar un coşmar care avea să se spulbere curând. Când Rozalia dădu să plece, Betsey Anna văzu ceva negru mişcându-se sub şalul fetei.

„Vai, ai milă, Doamne! Ce este aceea?”

„Este sărmana pisicuţă”, şopti Rozalia. „Nu pot să o părăsesc. A furat un cap de peşte ieri şi stăpâna s-a enervat foarte tare. Când am ieşit din salon mi-a spus: «Voi scăpa de

Singură pe lume două belele într-o singură zi: mâine tu mergi la instituţie, iar eu am s-o otrăvesc pe hoaţa aceea de pisică!» Apoi, ştii ce a făcut, Betsey Anna? A început să râdă de parcă ar fi spus o glumă. Aşa că nu pot să o las aici, nu-i aşa?”, şi Rozalia mângâia cu duioşie blana neagră a pisicii în timp ce vorbea.

„Dar cum o vei duce, Rozalia?”

„O, mă voi descurca, dragă, va merge şi ea puţin când ieşim din oraş; vine după mine ca un căţeluş!”

„Ce vei mânca pe drum, Rozalia? Stai să-ţi aduc ceva din cămară”.

„O nu, dragă!” spuse Rozalia hotărâtă. „Nu vreau să iau nimic din ce nu-i al meu. Am o bucată de pâine pe care mi-am păstrat-o de ieri dimineaţă şi doi penny pe care mi i-a dat tata odată, aşa că mă voi descurca până ajung la mătuşa”.

Şi Rozalia plecă, în vreme ce Betsey Anna, sprijinindu-se de pragul de lemn al uşii, o urmări cum se depărta în direcţia soarelui. Razele pale de lumină o învăluiau ca o vrajă pe măsură ce se îndepărta şi foşnetul paşilor ei nu se mai auzea. Silueta subţire a fetei dispăru după colţul străzii, şi Betsey Anna se văzu iar singură ca odinioară şi o lacrimă pribeagă îi împăienjeni privirea. Străzile erau pline de noroi şi vremea mohorâtă, iar Rozalia se gândea cu tristeţe la faptul că era orfană şi nu avea pe nimeni. Îşi ridică privirea în sus şi-L rugă pe Bunul Păstor să o ajute să ajungă cu bine la destinaţie.

Era aproape ora şase şi oamenii mergeau grăbiţi la muncă. Rozalia nu îndrăznea să-i oprească pentru a-i întreba dacă merge în direcţia bună, căci toţi păreau a nu avea timp să vorbească cu ea. Până la urmă, s-a aventurat să întrebe cu timiditate pe un băiat de vreo cincisprezece ani, care mergea fluierând, cu mâinile în buzunare, dar acesta a început să râdă şi a întrebat-o de ce dorea să ştie drumul la Pendleton. Aşa că Rozalia îl lăsă şi plecă totuşi cu teama că ar putea merge în direcţia opusă. Apoi văzu câţiva copii stând în pragul unei uşi şi se apropie de ei, dar aceştia fugiră înăuntru şi îi închiseră uşa în faţă. La casa următoare, o bătrână deschidea ferestrele şi copila o întrebă dacă ar fi atât de bună să-i spună în ce direcţie era oraşul Pendleton.

„Ce-ai spus, dragă?”, strigă bătrâna. „Vorbeşte mai tare că eu sunt surdă!”

Deşi Rozalia s-a ridicat pe vârfuri şi i-a strigat de câteva ori, bătrâna nu reuşi să înţeleagă ce o întreba, aşa că plecă mai departe. Descurajată de încercările fără succes, îi era frică să mai oprească pe cineva din drum. Se depărtase o bună distanţă de han şi nu mai fusese niciodată prin partea aceea a oraşului. Era slăbită şi flămândă, dar nu îndrăznea să-şi mănânce bucata de pâine, fiindcă dorea să o păstreze pentru mai târziu. Rupând o firimitură, o dădu pisicuţei care mieuna sub şal.

„O”, se gândea Rozalia, „dacă aş găsi pe cineva să mă ajute acum!”

În clipa aceea îşi aduse aminte de o istorioară pe care o citise în Testament. Era vorba de Bunul Păstor. Povestea spunea că El a trimis doi ucenici în cetate să găsească un loc unde să mănânce Pastele împreună cu ei. Cei doi nu ştiau la care casă să meargă şi nici cine ar fi avut bunăvoinţa de a le oferi o cameră. Dar Iisus le-a spus că îndată ce vor intra pe poarta cetăţii, vor vedea un om cu un ulcior cu apă mergând înaintea lor pe care să-l urmeze până se va opri în faţa unei case; aceea era casa în care ei trebuiau să mănânce Pastele.

În timp ce îşi amintea această poveste, Rozalia ajunse la o intersecţie şi se întrebă în ce parte să o ia. „Ce mult aş vrea să apară înaintea mea un om cu un ulcior în mână, ca să merg după el!”, se gândi ea uitându-se în jur, dar nu văzu niciun om care să semene cu cel din Testament. Erau mulţi, dar niciunul nu avea un ulcior şi nici nu arătau ca şi cum ar putea să-i arate drumul bun.

„Dar Bunul Păstor este acelaşi”, se gândea Rozalia, „tot atât de

bun ca şi odinioară”, şi începu să-l vorbească în inima ei, într-o rugăciune stăruitoare:

Singură pe lume

„O, Bunule Păstor, Te rog să-mi trimiţi un om cu un ulcior ca să-mi arate drumul, căci sunt disperată şi nefericită, şi nu ştiu încotro s-o apuc. Amin”.

Capitolul XVIII
Ulciorul

ĂT timp rostise rugăciunea aceea sinceră şi fierbinte, Rozalia ţinuse ochii închişi. De aceea, când îi deschise, nu mică-i fu mirarea când a văzut în faţa ei o fetiţă drăgălaşă, de vreo cinci anişori, îmbrăcată într-o rochiţă frumoasă, cu şorţuleţ alb şi cu un ulcior în mână. Văzând minunea aceasta, Rozaliei i se păru că făptura dinaintea ei era cu adevărat un înger trimis de Dumnezeu ca răspuns la rugăciunea ei. Şi poate că avea puţină dreptate, căci chipul drăgălaş al fetiţei, încadrat de un păr blond şi ondulat, amintea de îngerii din operele celor mai mari pictori ai veacurilor trecute. Ceva din privirea limpede şi intensă oglindea totuşi un trecut trist şi poate asemănător cu al Rozaliei. Nu era un om, aşa cum vruse Rozalia, ci o fetiţă, şi în mână nu avea un ulcior cu apă, ci cu lapte, dar apariţia aceea atât de promptă o convinse pe micuţa fugară că Bunul Păstor o ascultase.

Fetiţa se uita la faţa ei întrebându-se de ce stătea cu ochii închişi. Când Rozalia îi deschise, aceasta o întrebă:

„N-ai putea să-mi deschizi uşa magazinului nostru, te rog? Mi-e frică să nu vărs laptele”.

Rozalia se întoarse şi în spatele ei văzu un magazin mic. În geam erau jucării, caiete, creioane colorate, penare, numărători şi tot felul de rechizite. Era un magazin mic într-adevăr şi se părea că foarte puţini clienţi intrau în el. Lucrurile din vitrină arătau de parcă nu ar fi fost mişcate de la locul lor de dinainte de a se naşte fetiţa.

Ulciorul

Rozalia trase de clanţă şi deschise uşa ca fetiţa să intre cu ulciorul.

Nu ştia dacă trebuie s-o urmeze, dar gândul că înăuntru va găsi pe cineva care să o îndrume, o făcu să-şi calce pe inimă şi să intre.

„Catherine”, strigă un glas din cealaltă încăpere, „micuţo, tu eşti?”

„Da, bunicuţo”, spuse fetiţa, „şi n-am vărsat nicio picătură, bunicuţo!”

„Ce fetiţă cuminte eşti tu, Catherine!”, o lăudă bunica venind să ia laptele din mâinile copilei.

„Vă rog, doamnă”, spuse Rozalia, prinzând momentul când cele două îşi întrerupseră conversaţia, „vreţi să fiţi atât de bună să îmi spuneţi în ce direcţie să o iau pentru a ajunge la Pendleton?”

„Da”, răspunse bătrâna, „o iei pe prima stradă la dreapta şi vei găsi drumul care duce într-acolo”.

„O, vă mulţumesc mult”, spuse Rozalia. „Cam ce distanţă este de aici până la Pendleton, doamnă?”

„Destul de mult”, răspunse bătrâna; „destul de mult, draga mea – Catherine, du-i laptele bunicului, căci aşteaptă micul dejun – probabil paisprezece sau cincisprezece mile. Dar cine vrea să meargă acolo, draga mea?”

„Eu trebuie să merg”, spuse Rozalia tristă.

„Tu vrei?! Dar cu cine mergi?”

„Singură, doamnă. Vă mulţumesc frumos, trebuie să plec”.

„Sărmana copilă, aşa de slăbuţă cum eşti, nu cred că vei ajunge până la Pendleton. Şi cum a putut mama ta să te lase să străbaţi aşa un drum, de una singură?”

„Nu am mamă!”, spuse Rozalia izbucnind în lacrimi. „A murit şi nu mai am mamă”.

„Nu plânge, copila mea!”, încerca bătrâna să o mângâie ştergându-i lacrimile cu şorţul ei. „Nici Catherine nu are mamă – mama ei a murit – de aceea stă cu noi. Dar poate

şi tu mergi acum către bunica ta?! Locuieşte cumva în Pendleton?”

„Nu”, răspunse Rozalia; „mă duc la sora mamei mele, care locuieşte într-un sat la vreo cinci mile dincolo de Pendleton. Aveau să

mă ia la instituţie astăzi, dar eu nu vreau să merg acolo. Cred că mătuşa mea va avea grijă de mine dacă voi reuşi să ajung la ea".

„Biata copilă!", exclamă bătrâna; „ce mult ai de mers! Arăţi atât de slabă şi obosită! Ai mâncat ceva astăzi?"

„Nu, am o bucată de pâine în pungă, dar o păstrez pentru mai târziu".

„Jonathan", strigă femeia, „vino aici".

Rozalia auzi zgomotul unui scaun tras de la masă pe duşumeaua din bucătărie şi într-o clipă apăru un bătrânel cu ochelarii pe nas, cu un fular albastru la gât şi cu o vestă din catifea neagră.

„Uite aici, Jonathan", îi spuse soţia lui, „ai mai văzut aşa ceva? Această mică mieluşea s-a pornit la un drum de douăzeci de mile fără să ia o gură de mâncare. Ce părere ai, Jonathan?"

„Spun", răspunse bătrânul, „că micul dejun este gata şi cafeaua se răceşte".

„Aşa spun şi eu, Jonathan", spuse femeia luând-o pe Rozalia de mână.

În clipa următoare Rozalia era aşezată deja la masă cu o cană de cafea cu lapte din care ieşeau aburi şi cu o felie mare de cozonac înaintea ei. Bucătăria, deşi mică, era atât de plăcută! În soba argintie care strălucea în lumina soarelui, flăcările jucăuşe se prinseră parcă într-un dans vesel încălzind inimile celor din încăpere. În cuptor, un alt rând de cozonaci erau aproape copţi. Toate lucrurile care utilau încăperea erau curate şi ordonate meticulos de o mână îndemânatică. Peste tot domnea o atmosferă caldă şi primitoare.

Bătrânul era foarte atent cu Rozalia şi o rugă să mănânce ca să se sature. Această atenţie deosebită cu care o

Ulciorul trata pe noua venită, se datora faptului că el, datorită distanţei mici dintre magazin şi bucătărie, auzise convorbirea pe care soţia lui o purtase cu Rozalia.

Înainte de a începe să mănânce, Rozalia se uită rugător în ochii femeii şi spuse:

„Vă rog, doamnă, pot să-i dau ceva şi pisicuţei mele? Este foarte, foarte flămândă".

„Pisicuţa ta?!", exclamă bătrâna; „cum adică, unde este?"

Fata îşi desfăcu şalul şi pisicuţa răspunse ea însăşi la această întrebare cu un mieunat. Toţi s-au mirat când au văzut-o, dar când Rozalia le povesti istoria ei şi când bătrâna află că era orfană ca şi ea,

pisicuţa fu primită cu multă dragoste. Laptele care mai rămăsese în ulcior fu golit într-un vas lângă sobă şi ea îl sorbi cu lăcomie la căldura focului.

Pentru Rozalia, acest mic dejun era ca o masă de sărbătoare şi se gândea că nu a gustat niciodată asemenea cozonac şi o cafea cu lapte atât de delicioasă. Catherine era încântată de pisicuţa şi voia să-i dea şi mâncarea ei.

După ce toţi s-au săturat, Catherine se duse în colţul camerei la un dulăpior cu sertare deasupra căruia erau aranjate un set de cărţi vechi. În mijlocul acestora era o Biblie mare şi veche de familie.

Catherine se urcă pe un scaun şi luă Biblia de la locul ei. Era atât de mare încât abia putea să o ridice, dar o luă cu amândouă mâinile şi i-o aduse bunicului. Bătrâna făcu loc pe masă înaintea lui, iar el, aşezând Biblia, o privi pe deasupra ochelarilor şi o întrebă:

„Eşti gata, bunicuţo?"

Bătrâna îşi trase puţin mai în spate scaunul şi încrucişându-şi mâinile răspunse: „Da, bunicuţule, sunt gata". Rozalia îi urmă exemplul şi îşi trase şi ea puţin scaunul în spate, iar Catherine se aşeză pe un scaun mic la picioarele bunicii.

Urmă o pauză în care bătrânul scoase o altă pereche de ochelari şi aşezându-i cu grijă pe ochi, deschise Biblia şi începu să citească un Psalm, care era parcă ales intenţionat pentru Rozalia:

„Domnul este Păstorul meu: nu voi duce lipsă de nimic. El mă paşte în păşuni verzi, şi mă duce la ape de odihnă; îmi înviorează sufletul şi mă povăţuieşte pe cărări drepte, din pricina Numelui Său. Chiar dacă ar fi să umblu prin valea umbrei morţii, nu mă tem de niciun rău, căci Tu eşti cu mine. Toiagul şi nuiaua Ta mă mângâie. Tu îmi întinzi masa în faţa potrivnicilor mei; îmi ungi capul cu untdelemn, şi paharul meu este plin de dă peste el. Da, fericirea şi îndurarea mă vor însoţi în toate zilele vieţii mele, şi voi locui în Casa Domnului până la sfârşitul zilelor mele".

Când termină de citit, bătrânul se plecă pe genunchi urmat de soţia lui şi de ambele fetiţe şi înălţă o rugăciune prin care le încredinţa pe Rozalia şi pe Catherine în braţul Bunului Păstor, singurul care ar fi putut veghea asupra lor.

Când se ridicară în picioare, Rozalia se gândi că era timpul să pornească la drum, dar bătrâna nu o lăsă să plece până când nu înveli tot cozonacul rămas într-un pachet pe care îl puse în punga copilei.

Apoi toţi trei – bătrânul, bătrâna şi Catherine – ieşiră să o conducă până în stradă.

Catherine se despărţi cu mare greutate de pisicuţă, iar bătrâna o sărută pe Rozalia cu lacrimi în ochi. Dar în sfârşit, când toate formalităţile de rămas bun fură îndeplinite, copila îşi continuă drumul cu sufletul luminat de dragoste şi cu o încredere mai puternică în Păstor.

Trecuse de ora opt, aşa că nu era timp de pierdut. Găsi cu uşurinţă drumul care ducea la Pendleton, amintindu-şi că bătrânul i-a dat de grijă să nu se abată nici la stânga, nici la dreapta până va ajunge acolo. Va trece prin câteva sate, a spus el, dar trebuia să ţină drumul drept până la capăt, deci Rozalia nu mai avea nicio grijă cu privire la calea ce avea să o urmeze.

Ulciorul

Ajunse deja la periferia oraşului; pe ambele părţi erau înşirate case din cărămidă roşie mai mult sau mai puţin aspectuoase şi o mulţime de magazine mici, asemenea aceluia pe care-l văzuse la Catherine acasă. Doar pe alocuri, alături de casele mai frumoase, se afla câte un petec de grădină.

Încetul cu încetul, casele deveniră tot mai rare, iar grădinile şi câmpiile tot mai numeroase. După puţin timp, şi ultimele case rămaseră în urmă, iar în faţa Rozaliei se întindea doar câmpul liber.

Ieşise soarele şi pe marginea drumului erau o mulţime de trandafiri sălbatici şi rochiţa rândunicii1, ce-şi deschideau cupele ca să primească lumina binefăcătoare a soarelui. Văzduhul era plin de cântecul unei ciocârlii ce înveselea sufletul fetei. Se opri să strângă un bucheţel de rochiţa rândunicii şi puse câteva şi în pălărie. Trecuseră luni de zile de când nu mai văzuse o floare şi în minte îi reveniră acele clipe atât de frumoase când, ajutată de Toby, strângea buchete pentru mama ei şi atunci, o lacrimă rebelă i se scurse pe obraz.

Totul era atât de strălucitor şi plăcut încât Rozalia, încântată, parcurse primele mile ale călătoriei cu uşurinţă. Din când în când punea pisicuţă jos şi aceasta alerga în urma ei. Apoi copila se aşeză pe marginea drumului şi mâncă împreună cu pisicuţă cozonacul primit de la bunica Catherinei.

Pisicuţă deveni tot mai obosită şi nu mai putea să meargă; Rozalia o duse un timp în braţe, dar obosi şi ea. Îşi ţâra picioarele acum şi-i era frică să nu vină noaptea înainte ca ea să ajungă la Pendleton.

Soarele se ascunse după nori şi bătea vântul din faţă făcându-i şi mai grea înaintarea.

Începu să plouă; mai întâi numai câteva picături, apoi din ce în ce mai tare, până când Rozalia fu udă leoarcă, iar şalul şi hainele se îngreuiaseră de atâta apă. Îşi continuă totuşi

Floare de câmp de culoare roz.

drumul prin ploaie, ţinând pisica la piept. Vântul rece începu să bată şi mai tare, umplând inima fetei de tristeţe şi descurajare.

Cum va reuşi să ajungă în oraş? Cum va rezista până să ajungă la mătuşa ei, Lucy?

Capitolul XIX

Mofturosul

OZALIA ajunse la disperare şi la un moment dat se gândi chiar să se aşeze pe marginea drumului. Dar nici nu apucă să facă asta, când şirul gândurilor el fu întrerupt de zgomotul roţilor a doua caravane ce se îndreptau spre ea. Semănau atât de bine cu caravanele în care călătorise împreună cu mama ei, încât pentru un moment avu impresia că visează. Era imposibil să fie aievea.

Caravanele erau vopsite într-un galben strălucitor, la fel ca şi caravana tatălui ei şi aveau acelaşi fel de perdeluţe de muselină. Când se apropiară, Rozalia văzu la uşa celei dintâi caravane o femeie care vorbea cu bărbatul ce mâna caii. „Alo!”, strigă femeia, „încotro ai luat-o?” „Vă rog”, răspunse Rozalia, „mă duc la Pendleton şi nu ştiu dacă mai pot să ajung până acolo”.

„Ia-o, John Thomas”, spuse femeia, „ia copila sus. Este groaznic să mergi pe jos pe aşa o furtună”.

„Bine”, spuse bărbatul oprind caravana; „nu am nicio obiecţie; domnişoara doreşte să vină cu noi?!”

Rozalia era cu adevărat încântată de această ofertă şi se urcă imediat în caravană. Femeia îi deschise uşa şi îi luă şalul, agăţându-l

deasupra sobei.

„Ia uite! Ai o pisicuţă aici", spuse ea. „Unde o duci? Este pe jumătate înecată de ploaie".

„Da, sărmana pisicuţă!", rosti Rozalia. „Este aşa de rece – trebuie să o usuc!"

„Uite, vă fac loc la amândouă să veniţi lângă foc", spuse femeia, „numai dacă pot să-i dau la o parte pe copiii mei".

Zadarnic îşi roti Rozalia privirea, căci copiii despre care vorbea femeia nu erau de găsit. Văzând nedumerirea de pe faţa fetei, aşa-zisa mamă indică cu degetul un colţ al caravanei unde se aflau un câine mare şi negru, un porumbel şi un pisoi care se încălzeau lângă sobă.

„Vino aici, Mofturosule", spuse femeia adresându-se pisoiului, „vino la mine!"

În clipa când pronunţă „Mofturosule", pisoiul, care înainte părea că doarme, ridică repede capul şi îi sări în braţe. Femeia îi porunci câinelui să meargă în celălalt capăt al caravanei, iar porumbelul se cocoţă pe capul câinelui.

Femeia îi dădu Rozaliei un scaun pe care-l aşeză lângă sobă. Încălzindu-şi mâinile îngheţate de frig, mângâindu-şi pisica la fel de îngheţată, Rozalia nu putea să nu-şi îndrepte mulţumirile către Bunul Păstor. Fusese atât de bun cu ea, încât simţea că niciodată nu i-ar putea mulţumi îndeajuns… Se gândea că, la fel ca şi Catherine, John Thomas este omul cu ulciorul, trimis de Dumnezeu, să-i lumineze mintea şi calea.

După ce-şi îndeplini toate funcţiile unei gazde, femeia se întoarse înapoi la uşă pentru a-şi continua discuţia cu soţul ei, aşa încât Rozalia putu să inspecteze cu privirea încăperea în care se afla. Interiorul caravanei era foarte asemănător cu cel în care se născuse ea şi în care a trăit doisprezece ani. Reşoul cu cărbuni era la fel ca cel pe care îl folosea mama ei; în colţ, pe perete, era o poliţă cu farfurii şi căni exact ca cea pe care Rozalia o aranja odinioară atât de des. Dar ceea ce o impresiona cel mai mult fu tabloul Bunului Păstor agăţat pe unul din pereţi!

Era exact acelaşi tablou şi avea exact acelaşi text:

„Bucuraţi-vă împreună cu mine căci am găsit oaia care era pierdută. *Tot aşa, vă spun că va fi mai multă bucurie*

Mofturosul în cer pentru un singur păcătos care se pocăieşte, decât pentru nouăzeci şi nouă de oameni neprihăniţi care n-au nevoie de

pocăinţă".

Rozalia fu atât de şocată, încât deschise punga să vadă dacă tabloul ei era în siguranţă. Cel de pe perete părea să fi fost agăţat acolo de mai mult timp, pentru că era deja afumat şi decolorat. Dar ochii Rozaliei nu vedeau asta, căci pentru ea acest tablou nu avea seamăn. El fusese cel care luminase viaţa ei şi a mamei ei şi nu va uita asta niciodată. Privindu-l numai, ochii i se umplură de lacrimi. O, ce tablou minunat! încărcat de atâtea amintiri, o ducea cu gândul la visul mamei. Era ca o poartă ce se deschidea pentru ca gândul ei să zboare din caravană spre locul acela atât de diferit, unde mama ei plecase. Cine ştie?! Poate chiar acum, acolo, în Cetatea cu străzi de aur, Bunul Păstor o chema şi pe mama ei să se bucure împreună cu El la regăsirea unui suflet pierdut. Ce minunat trebuie să fi fost cântecul acela de bucurie ce răsuna acum în cer…

Femeia se întoarse şi începu să vorbească cu Rozalia, întrebând-o de unde vine şi unde merge, şi ce avea de gând să facă. Cu toate că avea o voce aspră şi joasă, părea a fi prietenoasă. Se părea că timpul îşi lăsase amprenta pe chipul şi pe inima ei. În ochii ei se putea citi o trecere, nu foarte uşoară, prin viaţă. Licărirea de lumină din ei trăda o suferinţă îndelungată. Sub masca aceea a feţei se ascundea îngrijorarea şi nesiguranţa zilei de mâine. Tot timpul cât vorbi, Mofturosul stătuse pe umărul ei, iar porumbelul cocoţat pe cap, în timp ce pisicuţa Rozaliei, îngrozită de prezenţa câinelui mare şi negru, se pitise în poalele stăpânei.

După ce povestiră împreună un timp, Rozalia se aventură să amintească de tablou, spunând că se bucură să-l vadă acolo, fiindcă şi ea are unul exact la fel.

„O, ai şi tu unul?", întrebă femeia; „este tabloul lui Jim; un bătrân i l-a dat cu un an în urmă la bâlciul din Pendleton".

„Chiar? Acolo l-am primit şi eu pe al meu", spuse Rozalia încântată; „trebuie să fi fost acelaşi bătrân".

„Cred că a fost acelaşi. A venit la caravană într-o duminică după-amiază".

„O, da! Este acelaşi", spuse Rozalia. „Tabloul meu este aici în pungă. Nu mă pot despărţi de el niciodată".

„Nu?", întrebă femeia; „cred că nici Jim nu ar putea. L-a agăţat pe perete în duminica aceea şi a rămas acolo de atunci".

„Cine-i Jim?", întrebă Rozalia.

„Băiatul nostru, adică cel puţin trăieşte cu noi. Eu şi cu John Thomas n-am avut copii, aşa că am adoptat câţiva. Jim este primul, şi el este şeful lor; apoi îi avem pe Mofturosul, pe Tuciuriul, pe Moţatul şi pe Urecheatul, pe care încă nu l-ai văzut, fiindcă este în pat, dar îl vei vedea când vine Jim”.

„Unde este Jim?”, întrebă Rozalia, aşteptându-se ca acesta să fie vreun animal care va apărea de undeva din vreun colţ al caravanei.

„O, este în caravana din spate, cu Lordul Fatimore”, răspunse femeia, „dar va veni aici în curând, când va fi timpul ca copilaşii aceştia tineri să fie hrăniţi şi dresaţi. Jim este foarte deştept; n-ai mai văzut aşa un băiat de deştept în viaţa ta! Nici n-am mai face faţă cu reprezentaţia dacă nu l-am avea pe el. Este chiar mai popular decât Lordul Fatimore – toţi spun că nu au mai văzut aşa ceva când Mofturosul şi cu Urecheatul dansează polka împreună; şi numai Jim i-a învăţat”.

După încă o jumătate de ceas, caravanele se opriră. Apăru în sfârşit şi mult lăudatul Jim. Într-adevăr, statura lui era cea a unui copil, cu nimic mai înalt decât Rozalia; dar era atât de ghebos şi pielea feţei îi era atât de zbârcită, încât cu

Mofturosul greu puteai să îl compari cu un copil. Era atât de pricăjit, încât nu puteai să-ţi dai seama dacă este cu adevărat un băiat sau un bătrân.

„Jim”, spuse femeia când acesta intră, „aveni aici o tânără spectatoare care nu s-ar supăra să-ţi vadă reprezentaţia”.

„Cu plăcere, domnişoară”, spuse Jim făcând o plecăciune.

Din momentul când intră în caravană, Mofturosul şi Tuciuriul începură să stea pe picioarele din spate, iar Moţatul pe capul Tuciuriului. Când scoase primul cuvânt, Rozalia auzi un zgomot într-un coş din spatele ei.

„Te-am auzit, Urecheatule”, spuse Jim, apoi luă coşul şi îşi vârî mâna înăuntru. „Acum, Urecheatule, ieşi afară să te vadă domnişoara cum arăţi cu vesta cea nouă!”

Scoase din coş un iepuraş dresat care se lăsă îmbrăcat cu o vestă roşie.

Jim îi determină pe toţi să-şi prezinte reprezentaţia, după care, fiecare îşi primi porţia de mâncare. Mofturosul părea să fie favoritul lui Jim; mult timp după ce toţi ceilalţi plecară la locurile lor, acesta stătu pe umărul lui, urmărindu-i fiecare mişcare.

„Ce părere ai despre ei, domnişoară?”, întrebă el mândru după

reprezentaţie.

„Sunt foarte deştepţi”, răspunse copila, „foarte bine dresaţi”.

„Pisicuţa ta nu cred că poate face aşa ceva”, spuse el privind cu dispreţ la pisica din braţele fetei.

„Nu”, spuse fata; „dar este o pisicuţa foarte cuminte, chiar dacă nu sare prin inele şi nu dansează polka”.

„Ei bine, nu toată lumea are aceleaşi gustujri, eu îl prefer pe Mofturosul”.

„Am observat că ai un tablou ca al meu”, spuse Rozalia după un timp, schimbând subiectul care-i erai atât de neplăcut mai ales pentru că era vorba despre pisicuţa & *i*

„Da”, spuse el; „ai şi tu unul? L-am primit în bâlciul de la Pendleton”.

„Şi eu l-am primit tot acolo, acelaşi bătrânel mi l-a dăruit şi pe al meu. Spune-mi, te rog, domnule Jim, pe tine te-a găsit?”, îl întrebă Rozalia cu tonul mai scăzut şi cu naivitatea ei obişnuită.

„Cine să mă găsească? Ce vrei să spui?”, întrebă Jim izbucnind în râs.

„Dar nu ai citit despre istorioara din tablou? Scrie jos locul unde poţi să citeşti”.

„Nu, numai asta nu m-a interesat pe mine”, răspunse Jim în timp ce un alt spasm de râs îi scutură întregul trup. „Când bătrânul mi l-a dat, m-am gândit că este drăguţ, şi-l voi pune pe perete, dar nu mi-am mai bătut capul cu el de-atunci”.

„O, eu am citit-o în fiecare zi împreună cu mama mea”, spuse Rozalia. „Este o poveste atât de frumoasă!”

„Nu mai spune! Mi-ar plăcea şi mie să o aud. Povesteşte-mi-o; astfel va trece şi timpul mai repede”.

„Ţi-o pot citi dacă vrei, o am aici într-o carte”.

„Foarte bine, citeşte!”, spuse Jim politicos.

Rozalia scoase Testamentul, dar înainte de a începe, Jim o chemă pe femeia care era din nou la uşă stând de vorbă cu soţul ei.

„Bătrână!”, strigă el, „vino să auzi cum domnişoara citeşte istoria tabloului meu. Pariez că n-ai auzit niciodată despre ce e vorba”.

Jim nu avea dreptate, pentru că atunci când Rozalia termină de citit, femeia rosti: „Cartea aceea este Biblia. Citeam şi eu această povestire când eram mică şi mergeam la şcoala duminicală”.

„Dar acum nu o mai citeşti?”, întrebă Rozalia.

„Bine, dar nu sunt atât de rea după cum crezi”, adăugă femeia încercând parcă să se dezvinovăţească şi ocolind răspunsul la întrebare. „De multe ori mă gândesc la ceea ce

Mofturosul am citit atunci. Sunt o femeie decentă şi, de ce să nu spun, cunosc Biblia destul de bine. Şi de ce să nu fim sinceri? Există altele mult mai rele decât mine”.

„Dacă vrei”, spuse Rozalia timidă, „aş putea căuta textul în Biblia ta ca apoi să-l citeşti iarăşi cum făceai când erai mică”.

La auzul acestor cuvinte, femeia ezită câteva clipe apoi spuse:

„Să fiu sinceră, nu am Biblia aici. Cu mult timp în urmă soţul meu a depozitat toate lucrurile de care nu ne foloseam atunci la nişte rudenii din Scoţia. Şi dacă nu mă înşel cumva, printre acele lucruri lipsite de valoare am împachetat şi Biblia”.

„Dar, Bunul Păstor te-a găsit, doamnă?”, întrebă Rozalia, iar această întrebare fusese pusă atât de direct şi într-un chip atât de naiv încât o dezarma pe femeie. Încercând să se pună în gardă, femeia adăugă cu repeziciune şi dezinvoltură:

„O, nu ştiu, dragă; de fapt eu nu am atât de multă nevoie să fiu găsită. Nu fac nimănui niciun rău, îmi văd de treburile mele şi sunt o femeie decentă, poate şi soţul meu să spună lucrul acesta”.

„Atunci, mă gândesc eu”, concluziona Rozalia în timp ce faţa i se lumină ca la o descoperire deosebită, „că eşti una din cele nouăzeci şi nouă”.

„Ce vrei să spui, copilă?”

„Vreau să spun că eşti una din cele nouăzeci şi nouă de oi care nu au nevoie de pocăinţă fiindcă nu s-au pierdut niciodată şi Bunul Păstor nu le-a căutat, nici nu le-a găsit, nici nu le-a luat în braţe, nici nu le-a dus în staul, şi nici nu a spus despre ele: «Bucuraţi-vă împreună cu mine căci am găsit oaia care era pierdută. Tot aşa, vă spun că va fi mai multă bucurie în cer pentru un singur păcătos care se pocăieşte, decât pentru nouăzeci şi nouă de oameni neprihăniţi care n-au nevoie de pocăinţă.»”.

„Bine”, interveni Jim pe un ton mai mult glumeţ decât serios, „dacă bătrâna este una din cele nouăzeci şi nouă, ce sunt eu?”

„Nu ştiu, domnule Jim. Cred că tu trebuie să ştii mai bine decât mine”.

„Dar cum poate cineva să ştie?”, continuă el.

„Vrei să ştii cu adevărat?”, întrebă copila privindu-l ţintă în ochi

cu seriozitate. „Dacă nu, te rog, să nu vorbim despre asta”.

„Da”, spuse Jim pe un ton total schimbat. „Vreau să ştiu cu adevărat”.

„Când încă mai trăia, mama mea îmi vorbea adesea despre pilda aceasta”, începu Rozalia povestirea. „Îmi amintesc că într-una din zile mi-a explicat concret care este rolul acestei pilde în Biblie. N-am să uit niciodată cum mi-a expus, ca şi când ar fi citit de pe o foaie cele trei tipuri de oi despre care vorbeşte acest pasaj din Scriptură. Prima categorie este cea a celor nouăzeci şi nouă de oi, care nefiind pierdute, nu au nevoie de pocăinţă. Ele nu au făcut niciodată nimic care să-L întristeze pe Păstorul lor, ci au fost întotdeauna bune şi pure. Mama mea era convinsă că din această categorie nu pot să facă parte decât îngerii, căci pe pământ nu există oameni sfinţi”.

„Ai auzit, bătrână?”, se adresă Jim mamei sale adoptive. „Se pare că eşti un înger! Continuă, domnişoară!”

„A doua categorie sunt oile pierdute”, continuă Rozalia, „pline de păcat şi rătăcite; acestea nu-L iubesc pe Bunul Păstor şi uneori nici nu-şi dau seama că sunt pierdute, deşi sunt foarte departe de calea adevărată – foarte departe de a fi sfinte şi curate”.

„Bine”, o întrerupse Jim iarăşi, care nu putea accepta realitatea de a se încadra în categoria oilor păcătoase, care nu vor să-şi recunoască Păstorul, „şi care este a treia categorie de oi?”

„Sunt cele care au fost pierdute şi regăsite!”

Mofturosul

„Cum sunt acelea?”

„În primul rând, îl iubesc pe Bunul Păstor; ascultă de glasul Lui, îl urmează şi niciodată nu caută să părăsească turma”.

„Şi acestea sunt toate categoriile?”, întrebă Jim, care cu siguranţă ar fi preferat ca răspunsul să fie negativ.

„Da”, răspunse Rozalia, „acestea sunt toate”.

„În cazul acesta”, rosti Jim meditând adânc, „ştiu cărei categorii aparţin”.

„Căreia, domnule Jim?”, întrebă copila.

„Nu pot fi una din cele nouăzeci şi nouă, fiindcă am făcut multe lucruri rele în viaţa mea. De nenumărate ori am fost nervos, am înjurat şi n-am fost întotdeauna destul de cinstit. Aşa că nu mai încape discuţie în privinţa aceasta. Apoi, nu pot fi una din oile găsite, fiindcă nu-L iubesc pe Bunul Păstor – nu mă gândesc la El aproape niciodată; deci,

se vede clar că sunt o oaie pierdută, şi asta este foarte rău, domnişoară, nu-i aşa?”

„Da, este într-adevăr foarte rău! Dar totuşi să nu uiţi că ai un avantaj pentru că Iisus a venit să mântuiască tot ce era pierdut”, îl încuraja Rozalia, citindu-i deznădejdea de pe chip.

„Deci nu a venit să o caute şi să o mântuiască pe bătrâna mea?”

„Dacă este una din cele nouăzeci şi nouă, nu. Testamentul acesta este Cuvântul lui Dumnezeu; şi aici spune că «Fiul omului a venit în lume să caute şi să mântuiască ceea ce era pierdut.» Aşa că, dacă cineva nu a fost pierdut, ce rost ar avea să fie căutat? Nu poate fi găsit atât timp cât nu a fost pierdut. El stă mereu la locul lui ca un miel ascultător”.

Când Rozalia făcu această precizare, pe faţa femeii se putea citi nemulţumirea. îi era cu adevărat foarte neplăcut şi incomod să accepte că Domnul Iisus nu a venit să o mântuiască.

„Să spunem că un om ştie că este oaia pierdută”, spuse Jim. „În cazul acesta ce poate să facă?”

„Trebuie să plângă înaintea Bunului Păstor, să recunoască că este pierdut şi să-L roage să-l găsească”.

„Ei bine, dar mai întâi, mă gândesc eu”, îşi dădu Jim cu părerea, „omul acela trebuie să se pregătească puţin înainte de a merge înaintea Bunului Păstor – adică să se lase de căile lui rele şi să devină mai bun”.

„O, nu!”, răspunse Rozalia. „În felul acesta nu ar ajunge în turmă niciodată. În primul rând trebuie să-l spună Păstorului că este pierdut; apoi Păstorul, care l-a căutat de multă vreme, îl va găsi imediat, îl va lua în braţe şi-l va duce în staul; apoi, Bunul Păstor îl va ajuta să se schimbe”.

„Bine, mă voi gândi la ce mi-ai spus”, concluziona Jim. „Îţi mulţumesc, domnişoară”.

John Thomas opri caravana spunând că este ora două după-amiază şi era timpul pentru prânz. Femeia scoase mâncarea din cuptor şi pe Jim îl trimiseră în caravana din spate pentru a-i servi masa lordului Fatimore. Rozalia, curioasă să cunoască cel din urmă membru al trupei, se oferi să-i ajute lui Jim aşa că i se dădu permisiunea să meargă.

Lordul Fatimore era un om cât un munte. Era atât de gras, încât abia îl cuprindeau hainele imense făcute la comandă. Întins pe o canapea enormă, abia i se mai zărea capul din spatele burţii umflate.

Figura, aparent imbecilă, avea totuşi ceva care-ţi provoca milă. Indolenţa întruchipată, acest lord părea un balon umflat cu aer şi pentru el, singurul eveniment care-i făcea plăcere era servirea mesei. Astfel că, faţa i se lumină de bucurie la vederea celor doi.

Când Rozalia se întoarse la caravană, femeia netezea blana Mofturosului ce stătea pe genunchii ei. Era singură şi privea în gol ca şi cum se gândea undeva departe.

„Fetiţo”, i se adresă ea Rozaliei, „nu sunt una din cele nouăzeci şi nouă, ci am nevoie de pocăinţă. Sunt şi eu o oaie pierdută”.

Mofturosul

„Îmi pare foarte bine”, îi spuse Rozalia, „fiindcă în acest caz Bunul Păstor te caută. N-ai vrea să-L rogi să te găsească?”

Înainte ca femeia să poată răspunse, John Thomas veni să servească masa şi toţi au insistat ca Rozalia să li se alăture.

După ce s-au săturat, Jim l-a înlocuit pe John Thomas la mânatul cailor, iar acesta din urmă, rămase în caravană fumându-şi pipa. Rozalia stătea liniştită şi din înfăţişarea ei vedeai că de fapt prezenţa ei în caravană era numai una fizică, căci gândul ei era purtat acum pe aripile amintirilor. În cele din urmă, cum stătea ea gândindu-se la tot ce se petrecuse în acea zi, începu să vadă totul ca prin ceaţă, iar tabloul din faţa ei şi oamenii ce o înconjurau, se depărtară încet, dispărând asemenea unor stafii. În curând, o toropeală caldă o cuprinse şi căzu într-un somn dulce, atât de necesar ei.

Capitolul XX

Scaunele mamei manechin

RA aproape întuneric şi zările se risipeau şi se pierdeau în beznă ca nişte frânturi ale nemărginirii. Se îngâna ziua cu noaptea şi formele desluşite ale lumii păreau capcane primejdioase. Seara era liniştită, vântul bătea slab şi drumurile erau pustii. Rozalia se deşteptă din visarea dulce în care aţipise. Întredeschise ochii şi urmărea culcată mişcarea amorţită din caravană. Femeia aprinse lampa de ulei şi acum turna apă în ceainic din bidonul rezemat de unul dintre picioarele

mesei de lemn.

„Unde suntem?”, întrebă copila cu un glas somnoros. „Aproape de Pendleton, domnişoară”, răspunse Jim. „Vino la fereastră să vezi luminile în depărtare”.

„Vai de mine, şi este aproape întuneric!”, exclamă Rozalia.

„Nu te îngrijora, mititico, ajungi îndată acolo”, o încuraja John Thomas, neştiind că ea mai avea cinci mile de mers.

Roţile caravanei hodorogeau pe drumurile pietruite, scoţând zgomote joase şi asurzitoare. O ploaie tăcută începu să murmure pe acoperişul caravanei. După aproape jumătate de ceas, caravana intra în orăşelul vechi. O şosea albicioasă străbătea târgul căruia întunericul îi ştergea contururile. La fiecare geam se aprindeau lămpi de lumină şi oamenii, cu povara zilei de muncă sfârşite, se întorceau la casele lor, unde-i aştepta o cină caldă şi prietenia unui cămin îndrăgit.

Scaunele mamei manechin

Nu merseră mult, când caravana se opri la marginea târgului unde avea să aibă loc bâlciul. Câte amintiri dragi sufletului o legau pe Rozalia de acest loc. De aici începuse călătoria plăcută şi minunată în tovărăşia Bunului Păstor, de aici, unde venise bătrânul acela cu chip blând, ca un sol al luminii, să-i aducă fetei vestea bună a salvării.

Îngrijorarea lui John Thomas că nu va ajunge la timp, se spulberă de îndată ce văzu că era printre primii sosiţi acolo.

Rozalia trebui să-şi părăsească noii prieteni cărora le oferi mulţumiri călduroase. Înainte de a-şi lua rămas bun, şopti câteva cuvinte în urechea femeii.

„Da, copilă; chiar în seara aceasta îl voi ruga”, răspunse femeia şi-i dădu fetei o sărutare pe frunte.

Apoi copila coborî treptele caravanei şi-şi continuă drumul ştiind că Bunul Păstor, care a ajutat-o atât de minunat până aici, o va călăuzi mai departe. Totuşi, nu putea să nu se simtă singură când vedea prin ferestrele caselor focurile jucând în şemineuri, familii adunate în jurul mesei şi peste tot o atmosferă plăcută şi liniştită.

Dar sărmana copilă orfană era singură, afară, în întuneric, în frig, în noroi şi în ploaie şi mai avea de parcurs cinci mile până în satul mătuşii ei! Cum putea să meargă atât de mult prin ploaie şi noapte? Picăturile mari de apă i-ar fi biciuit faţa, făcându-i înaintarea greoaie. Drumul ei prin pădure lua o înfăţişare sinistră. Se vedea rătăcind prin întunericul ameninţător al nopţii, printre copacii care-i închideau calea

ca o strajă. Nu, nu se simţea în stare să înfrunte vitregiile naturii, dar cu atât mai puţin prefera să colinde întreaga noapte străzile oraşului, împânzite de răufăcători.

Din când în când trecea pe lângă oameni care se uitau la ea ciudat şi privirea lor o înspăimânta. Trebuia să afle cât mai repede direcţia înspre Melton. Un şir lung de case îngrijite se întindea de-a lungul trotuarului strâmt care însoţea şoseaua. Erau case care aveau peretele din faţă chiar lângă stradă şi cărora lumina ştearsă a lunii le arunca umbra prelungă dincolo de marginea străzii. În faţa fiecărei case era câte o mică grădină. Pe pereţii văzduhului întunecat, hornurile caselor şi vârfurile copacilor se întindeau spre cer, ca nişte braţe amorţite. Obloanele de la geamuri erau trase, dar prin zăbrelele închise încă mai răzbăteau frânturi de raze chinuite. La una din aceste case, privirea Rozaliei întâlni făptura întoarsă a unui copil care se chinuia să închidă un oblon agăţat în perete. Fata se grăbi să-i sară-n ajutor.

„Lasă-mă să te ajut”, spuse Rozalia şi desfăcu cârligul.

„Îţi mulţumesc foarte mult”, se auzi un glas în urma ei, când copila porni mai departe.

Nu era un glas de copil, ci unul pe care îl cunoştea bine şi de care îi fusese dor. Era glasul mamei manechin!

Cu un ţipăt de bucurie, Rozalia se aruncă în braţele piticei.

Bătrâna se dădu îndărăt, speriată de izbucnirea fetei, în întuneric nu-i putea desluşi trăsăturile feţei. Dar fata nu se stingheri de nedumerirea piticei şi-i strigă într-o explozie de bucurie: „Mamă manechin, mamă manechin, nu mă recunoşti? Sunt Rozalia Joyce!” La auzul acestor vorbe, bătrâna îşi deschise braţele larg, primind-o într-o îmbrăţişare plină de dragoste, la pieptul ei.

Uimită de rolul pe care-l au întâmplările în viaţa oamenilor, luă mână copilei într-a ei şi o conduse, ocolind casă, către o bucătărie lăturalnică din spatele clădirii principale. Aici, în mijlocul încăperii, era pregătită masa cu o cină caldă gătită în tihnă de mama manechin. Un ceainic de argint şters, fluiera vesel pe sobă. Bătrâna îi întinse fetei un scaun şi se aşeză înaintea ei, admirând-o şi sărutându-i mâinile albe cu degete lungi.

„Şi acum, draga mea”, spuse ea, „explică-mi, cum m-ai găsit?”

Scaunele mamei manechin

„Nu te-am găsit, mamă manechin; tu m-ai găsit pe mine.

„Ce vrei să spui, copila mea?”

„Eu, mamă manechin, nu am ştiut că locuieşti aici. N-am ştiut cine era lângă fereastră până când nu ţi-am auzit glasul”.

„Ai milă, Doamne, dar ce te-a făcut să umbli aşa singură la ora asta? Aţi ajuns tocmai acum cu caravana în târg?”

„Nu, dragă mamă manechin, nu am venit pentru bâlci. Sunt singură, şi mai am cinci mile de mers”.

„Spune-mi tot, copila mea”.

Rozalia îi povesti totul – despre cum şi unde a murit mama ei, despre hanul blestemat şi stăpâna lui, despre căsătoria acesteia cu tatăl ei şi despre moartea lui. Apoi îi spuse de mătuşa ei Lucy, despre scrisoare şi despre medalion; îi povestea cât de nenorocită a fost viaţa ei departe de iubirea unei mame. Îşi aminti cum se scula în zorii zilei şi cum muncea până noaptea târziu; abia dacă era lăsată să doarmă; îşi aminti de caravana sărăcăcioasă şi de încăperea friguroasă a podului. Cu ochii plecaţi şi glasul stins, se întoarse iar spre făpturile care-i erau dragi. Se simţea bine în prezenţa mamei manechin şi vedea cum o uşurare îi mângâia sufletul când împărţea amărăciunea vieţii ei cu inima plină de milă a piticei. Dar pe când fata îşi vărsa focul inimii, bătrâna se ridică, râzând:

„Aşteaptă un minut, copilă. A intrat o pisică străină înăuntru”.

Se pregătea să alunge pisicuţa neagră care mieuna sub masă, când copila o opri:

„Te rog, mamă manechin, aceasta este pisicuţa mea. Am adus-o cu mine tot drumul şi este foarte flămândă. De aceea miaună aşa”.

În clipa următoare, un vas cu lapte fu pus pe preşul dinaintea sobei şi tovarăşa de drum a Rozaliei sorbea din el cu lăcomie.

Rozalia era fericită că a întâlnit-o pe mama manechin şi îi era foarte recunoscătoare pentru felul cum s-a purtat cu mama ei în timpul suferinţei de pe patul morţii, dar când îşi termină povestirea, ceasul de pe perete bătu ora şapte şi fata se ridică în picioare.

„Mamă manechin”, spuse ea, „trebuie să plec fiindcă mai am cinci mile de mers”.

„Ce vorbeşti, copilă?! Crezi că te las să pleci de la mine în noaptea asta? Nici nu te gândi. Bătrâneţea trebuie să aibă libertăţile ei şi eu nu te las să pleci!”

„O, mamă manechin, ce vrei să spui?”

„Ce vreau să spun? Păi, vreau să spun că tu vei dormi aici

noaptea asta şi vei porni la drum odihnită şi împrospătată, mâine dimineaţă. Vino numai să vezi”.

O conduse pe fată la etajul casei şi îi arătă un dormitor prietenos cu ferestrele ce dădeau în stradă. Apoi o duse în camera de deasupra bucătăriei, numită de bătrână „camera florilor”. Aici, peretele încăperii, în afară de un cui de care era agăţat un coş de nuiele, era împodobit de florile care atârnau peste marginea ghivecelor sprijinite de suporturi din lemn.

„Ai o casă foarte frumoasă, mamă manechin”, exclamă copila.

„«Camera florilor» este plăcerea mea, copilă! Când timpul trece alene, eu vin aici şi le îngrijesc! Câteodată, seara în amurg, când lumea mi se pare pustie, mă retrag aici şi îngenunchez. Dar acum să lăsăm melancoliile. Vino jos să-ţi arăt salonul. Nici nu mă îndoiesc că vei rămâne surprinsă!”

Femeia coborî scările cu băgare de seamă şi împinse uşa grea a salonului. Aici era peretele care forma faţada casei şi tot aici erau ferestrele pe care mica mamă manechin se trudea să le închidă. Rozalia îşi aminti de oblonul hodorogit şi

Scaunele mamei manechin zâmbi fără voia ei. O lampă de ulei agăţată de tavan înviora încăperea cu pereţi văruiţi; mai era o uşă în faţa căminului şi două ferestre arcuite de care atârnau perdele de muselină. În partea din fund a încăperii se vedea un şir lung şi neîntrerupt de scaune, dar mintea copilei nu le înţelegea rostul.

„Mamă manechin, la ce-ţi folosesc atâtea scaune?”, întrebă copila şi îşi strânse buzele, în vreme ce pupilele ochilor se măriră, devenind mai negri ca de obicei, ca nişte pete de culoare, aruncate în grabă de un pictor iscusit.

Bătrâna începu să râdă văzându-i faţa plină de uimire. „Rozalie, copila mea”, spuse ea, „îţi aduci aminte de ce mi-ai vorbit în noaptea aceea când am stat în caravană?”

Ochii fetei se umplură de lacrimi retrăind acele momente.

„Da, mamă manechin”.

„Îţi aminteşti când eu mă uitam la tabloul tău, iar tu mi-ai explicat însemnătatea lui?”

„Da, mamă manechin, îmi amintesc”. „Şi-ţi aminteşti întrebarea pe care mi-ai pus-o atunci, copila mea? «Mamă manechin», m-ai întrebat, «te-a găsit Bunul Păstor şi pe tine?» M-am gândit la întrebarea ta un timp îndelungat, apoi ţi-am spus adevărul: «Nu,

copilă, nu m-a găsit.» Dar dacă mi-ai pune aceeași întrebare în seara aceasta, Rozalie dragă, ți-aș răspunde că Bunul Păstor a venit să caute și să mântuiască ce era pierdut și într-o zi, în timp ce căuta, a găsit-o pe pitica mamă manechin! Da, draga mea, m-a găsit. I-am mărturisit că eram pierdută și L-am rugat să mă găsească, iar El mi-a ascultat rugăciunea și m-a luat cu bucurie pe brațul Său!”

Când Rozalia auzi aceasta, izbucni în hohote de plâns, un plâns al bucuriei.

„Am lăsat bâlciurile, draga mea, fiindcă nu mi se părea că L-aș putea urma pe Bunul Păstor în felul acela; acolo erau multe lucruri ușoare și fără sens și distracții de tot felul care nu zidesc sufletul, ci îl împovărează, așa că le-am lăsat pe toate. Le-am spus proprietarilor de la teatru că bătrânețea trebuie să aibă libertățile ei, apoi mi-am luat banii pe care i-am economisit toată viața și-am cumpărat căsuța aceasta. Așa se face că m-ai găsit aici, draga mea”.

„Dar de ce ai atâtea scaune?”

„Da, scaunele”, repetă bătrâna. „Îți povestesc imediat. Stăteam într-o noapte lângă soba din bucătărie și mă gândeam la Bunul Păstor, cum a murit pentru mine, pentru a mă găsi și a mă aduce înapoi în turmă. Și m-am gândit, copila mea că dacă El a fost atât de bun cu mine, ar fi nepotrivit ca eu să nu fac nimic în semn de recunoștință pentru El, vezi tu? M-am dojenit pe mine însămi, spunându-mi: «Ar trebui să-ți fie rușine, mamă manechin, să stai așa leneșă și neroditoare!»

Atunci, Rozalie dragă am început să mă întreb ce aș putea face. Sunt atât de mică, vezi tu, și oamenii râd de mine, și copii aleargă după mine când ies pe stradă, așa că nu știam ce aș fi putut face. Mi se părea că mama manechin nu ar putea fi folositoare cu nimic Bunului Păstor așa că am îngenuncheat și L-am întrebat pe El:

«O, Bunule Păstor, te rog să-mi arăți dacă ai ceva de lucru pentru o pitică așa ca mine, fiindcă Te iubesc și vreau să fac ceva pentru Tine.»

Ei bine, Rozalia, răspunsul a venit foarte repede – domnul Westerdale mi-a făcut o vizită și mi-a spus:

«Mamă manechin, aș vrea să încep un studiu biblic cu unii creștini din colțul acesta de oraș: cu mamele care au copii mici și nu pot ajunge la Casele de Rugăciune și cu alții care sunt bolnavi și nu pot să meargă pe jos distanțe mari. Știi pe cineva din zona aceasta care ne-ar putea oferi o cameră pentru clasa de studiu?»

Mi-a săltat inima în piept de bucurie. M-am trezit sărind şi ţopăind ca un copil care, după ce a năzuit timp îndelungat la o jucărie, a primit-o. Domnul Westerdale, surprins şi el de reacţia mea, m-a prins de încheietura mâinii şi mi-a cerut să-i spun şi lui motivul fericirii mele. Părea

Scaunele mamei manechin uluit; nu înţelegea nimic şi nu ştia ce să creadă. Dar ca să nu gândească că mi-am pierdut minţile, m-am grăbit să-i explic.

«Oh, mi s-a întâmplat un lucru minunat. Vreme îndelungată i-am cerut Bunului Păstor să-mi deschidă o portiţă prin care să pot şi eu să-l dau în schimb măcar puţin din ceea ce am, din puterea mea, din bunurile mele. Şi El m-a ascultat. Acum pot să fac şi eu ceva ca un răspuns plăpând şi umil la nemărginita Lui iubire. Pot face şi eu ceva, chiar dacă sunt o biată pitică şi lumea mă dispreţuieşte, luându-mă-n derâdere.»

L-am chemat înăuntru şi i-am arătat salonul care i-a plăcut foarte mult şi de atunci avem studiu aici în fiecare seară din săptămână. Acesta este motivul pentru care scaunele sunt aici. Domnul Westerdale trebuie să apară, copila mea. Întotdeauna îl aştept cu o cană de ceai înainte de a veni ceilalţi”.

Nu trecu mult timp şi o bătaie în uşă curmă tăcerea casei. Pitica alergă să deschidă şi-n pragul uşii apăru domnul Westerdale. Era un bătrân cu peri albi, iar după felul cum era îmbrăcat părea unul dintre predicatorii aceia care-şi jertfesc totul pentru o lucrare sfântă. Avea purtări alese şi în priviri, un amestec de dragoste şi blândeţe care insufla inimilor simţitoare un îndoit respect. Purta o haină neagră, lungă, până mai sus de genunchi şi închisă cu nasturi până la gât. După părul lui alb, după fruntea zbârcită şi buzele palide, părea să fi depăşit vârsta de şaizeci de ani. Avea un mers hotărât şi acest amănunt nu-i scăpă Rozaliei, când omul intră în casă.

„Bună seara şi pacea să fie peste casa mamei manechin! Ce femeie bună eşti, întotdeauna ai o cană de ceai pregătită pentru mine!”

„Aceasta este o mică prietenă a mea, domnule Westerdale”, spuse mama manechin prezentând-o pe Rozalia.

Când strânse mâna bătrânului, Rozalia nu desluşi o schimbare semnificativă în înfăţişarea lui; poate doar ridurile de pe frunte i se conturară mai adânc. Avea ceva în glas şi în privire care-o făcu să-şi amintească de seara ploioasă când bătrânul îi aduse ei şi mamei vestea

iubirii cereşti. La gândul acesta, Rozalia nu mai zăbovi o clipă: fugi spre salon de unde se întoarse ţinând în mână punga cu lucrurile ei. O deschise în grabă, scoase tabloul care îi aduse atâta binecuvântare mamei sale şi ridicându-l înaintea bătrânului, îi spuse:

„Uitaţi-vă, domnule, l-am păstrat tot timpul acesta şi vreau să ştiţi că îl iubesc foarte mult!”

Domnul Westerdale era prietenul vechi al Rozaliei, cel care o vizitase în caravană la bâlciul de anul trecut. El nu o recunoscu pe fată, dar îşi aminti de tablou, iar când Rozalia îi aduse aminte de împrejurarea în care s-au întâlnit, amintirea femeii bolnave şi a fetiţei frumoase îi reveni în memorie. Se aşezară toţi trei la masă şi, în timp ce beau ceaiul, Rozalia îi povesti pe scurt bătrânului în ce fel tabloul dăruit de el a fost mesagerul harului dumnezeiesc pentru mama ei muribundă, şi faţa bătrânului se lumină de fericire.

După ceai, au început să sosească oaspeţii. Era o plăcere să vezi cum mama manechin îi întâmpina pe fiecare în parte cu bucurie. Se părea că toţi o cunoşteau bine şi o iubeau. Ea le punea multe întrebări, iar ei aveau multe lucruri să-i împărtăşească: o întrebă pe o femeie cum era tuşea copilului ei, pe alta cum se simţea bunicul ei cu reumatismul, iar pe a treia dacă le trecuse copiilor vărsatul de vânt. Voia să ştie dacă tânărul Willie şi-a obţinut serviciul pe care-l dorea, dacă bătrâna doamnă Johnson a primit în sfârşit vreo scrisoare de la fiica ei şi cum şi-a rupt piciorul fiica doamnei Price. Doamna Price îi spus cât de mult s-ar bucura dacă mama manechin ar putea veni să o viziteze cândva.

Mama manechin, deşi era atât de mică, avea o inimă largă şi-i plăcea să aline durerile altora. Necazurile lor erau necazurile ei şi bucuriile lor erau bucuriile ei.

Salonul se umplu de oameni veniţi în acest lăcaş ca să-şi întregească sufletul prin părtăşia divină cu Domnul şi să-şi adăpostească trupurile vlăguite de suferinţa şi durerea

Scaunele mamei manechin pământească. Copii cu chip vesel, femei grave şi simple, bărbaţi tăcuţi – erau adunaţi aici ca să-şi înalţe glasul spre cer în cântece de recunoştinţă. Aceste fiinţe venite aici, copleşite de greutăţile vieţii, îl lăudau pe Dumnezeul lor, în vreme ce altora nu le era teamă să-L blesteme şi să-L ameninţe cu mintea lor răzvrătită. Dar, aşa cum avea să spună şi predicatorul, pentru toţi – chiar şi pentru acei păcătoşi cu inima de gheaţă – exista iertare.

„«De vor fi păcatele voastre cum e cârmâzul, se vor face albe ca zăpada; de vor fi roşii ca purpura, se vor face ca lâna.»

Într-o ţară îndepărtată, dragi prieteni, pe pământul Palestinei, există un munte înalt al cărui pisc este acoperit cu zăpada cea mai albă şi pură. Într-o zi, cu foarte mult timp în urmă, apostolul Ioan împreună cu alţi doi apostoli, Petru şi Iacov, se aflau cu Domnul Iisus Christos pe muntele acela ca să se roage împreună cu El. «Pe când Domnul Iisus se ruga, I s-a schimbat înfăţişarea feţei şi îmbrăcămintea I s-a făcut albă strălucitoare» – albă ca zăpada.

Mai târziu, Dumnezeu i-a arătat cerul în toată splendoarea sa aceluiaşi apostol al iubirii, Ioan. Acolo el nu a zărit decât o întindere imensă şi albă, de o strălucire imaculată, care-ţi orbea privirile. «Capul şi părul Domnului Iisus erau albe ca lâna albă, ca zăpada…» şedea pe un tron mare şi alb şi toată mulţimea aceea atât de mare, încât nu se putea număra, stătea înaintea Lui îmbrăcată în haine albe ca zăpada.

Nimic, prieteni, absolut nimic ce nu este alb ca zăpada nu poate intra în ceruri, fiindcă culoarea cerului este albul desăvârşit.

Ce înseamnă aceasta? înseamnă că nimeni nu poate intra în cer dacă nu este curat şi sfânt. Este altă culoare menţionată în text, opusă albului, culoarea roşie ca purpura. Această culoare este folosită pentru a reprezenta ceea ce nu este sfânt, pur, şi ceea ce Dumnezeu nu poate privi – adică păcatul.

Dumnezeu spune că păcatele noastre sunt roşii ca purpura, şi nimic de culoarea purpurei nu va intra în cer; nicio altă culoare în afară de albul strălucitor nu se găseşte dincolo de acele porţi. Când vom sta la poarta aceea de aur, nu vom putea spune: sunt aproape alb, sunt mai alb decât vecinii mei; dacă nu vom fi albi ca zăpada, sfinţiţi şi curăţiţi de orice pată, nu ne va folosi la nimic. O singură pată purpurie va fi destul ca porţile acelea să ni se închidă în faţă.

Acesta este un lucru important la care trebuie să meditezi adânc. Este cineva de aici care poate să spună că e nevinovat înaintea cerului, că haina lui de nuntă este albă şi nepătată precum puritatea zăpezii? Cine ar cuteza să spună că este desăvârşit şi că poate intra fără frică pe porţile cetăţii? O, ar fi vai de noi dacă ne-am crede fără prihană şi izbăviţi de păcat prin merite proprii. Ţineţi minte că dacă am crede asta, ne-am cere singuri chinul, robia şi cazna flăcărilor veşnice.

Poate gândindu-te la ceea ce ţi-am spus, te vezi murdar, cu hainele purpurii, însângerate de păcat şi gândeşti că porţile cerului

sunt închise pe vecie pentru tine.

<*fire, zit ca dintr-un vis urât, o Doamne –, îmi amintesc* de *tot trecutul meu*. *Căci am făcut păcate multe, grele, Călcat-am legea dragostei mereu*.

Dar ştiu, deşi mi-egreu, că tu, Iisuse, Păcatele demult mi le-ai iertat, Căci tu eşti domnul milei nepătrunse, Dar oamenii nu iartă un păcat!»

Scaunele mamei manechin

Veţi spune deci, că nu există nicio speranţă, nicio şansă! Numai albul strălucitor poate intra în cer, aşa că eu trebuie să rămân afară!

Chiar trebuie? Chiar nu există nicio speranţă? Ascultaţi, vă rog, ascultaţi din nou textul: «De vor fi păcatele voastre cum e cârmâzul, se vor face albe ca zăpada; de vor fi roşii ca purpura, se vor face ca lâna.»

Oh, ce veste minunată pentru noi! Ce veste minunată de bucurie! Cum se poate aşa ceva? Cum pot eu, care sunt precum cârmâzul, cum poţi tu, care eşti roşu ca purpura, să devii alb ca zăpada?

Vreţi să ştiţi cum pot fi curăţate hainele voastre şi cum vi se pot transforma vieţile? Dacă da, aflaţi că dincolo de întinderea imensă a cerului, se află o Forţă Supremă, Dumnezeu, care şi-a trimis Fiul, întrupat în chip de om, să fie pedepsit în locul nostru, luând astfel povara sufletelor noastre şi plătind preţul nespus de mare al răscumpărării noastre. «Pe cel ce n-a cunoscut niciun păcat, Dumnezeu l-a făcut păcat pentru noi, ca noi să fim neprihănirea lui Dumnezeu în El.» «Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul lui Fiu, pentru ca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viaţa veşnică.» Dumnezeu, care este plin de iubire, a hotărât în Sine tot planul acesta. Pedeapsa fiind plătită, când noi venim la El cu păcatele noastre, El ne iartă. Şi nu numai că ne iartă de păcate, dar le şi uită. «Care Dumnezeu este ca Tine, care ierţi nelegiuirea şi treci cu vederea păcatele rămăşiţei moştenirii Tale? El nu-şi ţine mânia pe vecie, ci Îi place îndurarea! El va avea iarăşi milă de noi, va călca în picioare nelegiuirile noastre şi va arunca în fundul mării toate păcatele lor.» El ne curăţă şi ne face albi, albi ca zăpada.

Aceasta este deci oferta Lui pentru voi în seara aceasta: veniţi acum, acceptaţi oferta Lui! Primiţi-L pe Domnul Iisus Christos ca Salvator personal, cereţi-l să vă spele în sângele Său, credeţi că El a murit în locul vostru şi că vă poate spăla păcatele – roşii ca purpura –

făcându-vă albi ca zăpada. Chiar în seara aceasta, înainte să ieşiţi din locul acesta, El vă poate face atât de albi, încât atunci când veţi sta înaintea porţilor cerului, ele se vor deschide larg; veţi fi atât de albi, încât nimic nu vă va împiedica să vă număraţi şi voi în marea aceea de oameni care aşteaptă la Poarta Frumoasă, care sunt mai mulţi decât stelele de pe cer, decât nisipul mării şi care şi-au spălat hainele, albindu-le, în sângele purificator al Mielului.

Dragi prieteni, vreţi să acceptaţi oferta lui Dumnezeu? Vreţi să veniţi la Domnul Iisus Christos pentru a fi curaţi? Vreţi să fiţi beneficiarii promisiunii din textul citit în seara aceasta? Dacă vreţi, însoţiţi-mă cu gândul în următoarea rugăciune, meditând profund la viaţa şi trăirea voastră:

«O Doamne, păcatele mele sunt într-adevăr roşii ca purpura. Spală-mă, Te rog, spală-mă în sângele lui Christos şi fă-mă alb ca zăpada!»".

Capitolul XXI

În sfârşit, acasă!

DUPĂ terminarea serviciului religios, domnul Westerdale s-a arătat bucuros să asculte povestea tristă a copilei. Strânşi în jurul focului, cei trei mieluşei găsiţi de Păstor îşi depanau amintiri dragi. Derulându-şi povestea, Rozalia alunecă încet pe cărările şerpuite ale visării. Bătrânul a fost zidit mult şi încurajat de tot ce a auzit de la copilă. Se întrebase de multe ori dacă vizitele sale la bâlci au avut vreodată cel mai mic rezultat, iar acum, când a aflat că Dumnezeu a lucrat atât de minunat printr-un simplu tablou, se simţi întărit şi determinat să-şi continue eforturile pentru salvarea sărmanilor pribegi care se îngrijeau atât de puţin de sufletul lor. Duminica următoare avea să fie ziua din an în care vizita bâlciul. De data aceasta va merge cu mai multă îndrăzneală şi cu încurajarea pe care o primise prin istorisirile Rozaliei, care îl rugă să o caute pe femeia în a cărei caravană călătorise până la Pendleton, spunându-i să caute caravanele pe care scria „Lordul Fatimore şi micii dansatori". Nu uită să-l roage ca

atunci când va ajunge acolo să-l caute pe Jim şi să vorbească şi cu el.

După plecarea predicatorului, mama manechin insistă ca Rozalia să se retragă în dormitorul frumos mobilat şi să se odihnească. Bătrâna era îngrijorată de paloarea feţei copilei, de ochii ei pierduţi şi adânci şi gândi că înfăţişarea ei nu se datorează decât oboselii de după o zi lungă şi tumultuoasă.

Fetiţa dormi adânc, iar dimineaţa, când se trezi, o văzu pe mama manechin lângă patul ei cu o cană de ceai în mână.

„Uite copila mea", spuse ea, „bea ceaiul acesta înainte de a te da jos din pat".

„O, mamă manechin, cât de bună eşti!" „Dumnezeu este bun cu noi toţi", replică bătrâna. „Cât despre mine, m-aş bucura mult dacă ai rămâne cu mine; ascultă-mă, copilă, şi bagă de seamă: când ajungi la Melton, dacă ţi se pare cumva că nu poţi să rămâi la mătuşa ta, vino la mine. Cred că ne-am descurca foarte bine amândouă. De multe ori mă simt singură şi doresc să am pe cineva aproape de mine; economiile mele ar ajunge pentru amândouă. Aşa că, bagă de seamă, copila mea!", repetă mama manechin ameninţând-o parcă cu degetul. „Mie, ce-mi iese din gură, aceea am şi în inimă; bătrâneţea trebuie să aibă libertăţile ei, şi cei tineri trebuie să asculte!"

„Dragă mamă manechin", exclamă Rozalia îmbrăţişând-o. „Niciodată, niciodată nu voi putea să-ţi mulţumesc destul".

Luară micul dejun la căldura şi tihna focului. Era o dimineaţă însorită, când amintirile şterse şi depărtate se risipesc, făcând loc emoţiilor şi bucuriei să pătrundă în suflet. Sub lumina ocrotitoare a zorilor, Rozalia se despărţea de mica mamă manechin, care se grăbi să-i gătească merinde de drum. O conduse până în stradă şi îi strigă:

„Nu uita, copila mea, dacă ceva nu e în regulă, vino înapoi diseară, te voi aştepta!"

Drumul ei trecea prin târgul care o ţinea atât de strâns legată de trecut. Acum, amintirile triste ale chipului bolnav şi îngălbenit al mamei, îi păreau duioase, dragi. Erau iluzii pe care le dau zorile, copilăria, tinereţea, bucuria. Nimic nu i se părea acum mai încântător ca răsfrângerea trandafirie a fericirii în cămăruţa caravanei.

Nu erau multe caravane sosite în târgul oraşului. Mai erau câteva zile până la începerea bâlciului. De aceea, Rozaliei nu-i fu greu să găsească cele două caravane: a lordului Fatimore şi a micilor dansatori. Nu putu să treacă *în sfârşit, acasă*!

fără să se oprească un moment să-i mulţumească femeii, lui John Thomas şi lui Jim pentru bunătatea pe care o arătară faţă de ea cu o zi înainte.

Femeia spăla hainele trupei în timp ce Jim le agăţa pe o sfoară întinsă între cele două caravane.

„Bună dimineaţa, domnişoară”, spuse el. „De unde ai răsărit?”

Rozalia îi răspunse cu o voce prietenoasă că şi-a petrecut noaptea la o veche cunoştinţă şi că acum îşi continua drumul spre Melton.

„Domnişoară”, reluă el, „să ştii că n-am uitat ce ai spus despre Păstor. De ieri a început să-mi placă tabloul mult mai mult”.

Se simţi umplută până-n adâncul sufletului de bucuria că încetul cu încetul începea şi ea să fie folositoare Regelui. Acest nou sentiment era o ivire imaculată care-i pătrundea fiinţa. Păstorul făcuse să răsară, nu doar în viaţa ei, ci şi în multe altele, la orizontul vieţii, zorile virtuţii. Însufleţită de acest gând, Rozalia se apropie de femeia care încă n-o observase. Abia când mâna timidă a fetei îi atinse umărul, îşi dădu seama de prezenţa fetei. Copilei i se păru că vede pentru o clipă sclipirea unor lacrimi, dar nu fu sigură de existenţa lor.

„O, tu eşti!”, exclamă ea când o văzu. „Îmi pare bine să te văd; chiar acum mă gândeam la tine”.

„Ce anume gândeai?”

„Mă gândeam la ce mi-ai spus ieri despre oaia pierdută”.

„Ţi-ai amintit astă-noapte să-L rogi pe Bunul Păstor să te găsească?”

„Da, nu am uitat; dar în loc de a fi găsită, mi se pare că sunt mai departe de turmă ca niciodată, fiindcă, dacă altă dată credeam că sunt bună, acum văd că sunt rătăcită”.

„Înseamnă că Bunul Păstor te va găsi; El aşteaptă întotdeauna până când noi recunoaştem că suntem pierduţi, apoi ne găseşte imediat”.

„O, sper să ai dreptate”, spuse femeia luminându-se parcă. „Îţi vei aminti de mine din când în când, nu-i aşa?”

„Da, nu te voi uita niciodată”, răspunse copila.

„Vrei să intri şi să te odihneşti puţin?”

„Nu, mulţumesc doamnă; trebuie să plec. Mai am o bucată bună de drum, dar am vrut să trec să-ţi spun la revedere şi să-ţi mulţumesc pentru că ieri ai fost atât de bună cu mine”.

„Dumnezeu să aibă grijă de tine, copila mea! La revedere şi nu uita de mine în rugăciunile tale!”

Rozalia părăsi târgul şi o luă pe drumul ce ducea la Melton, cuprinsă de un sentiment cu totul nou. Era numai la cinci mile distanţă de mătuşa ei Lucy şi avea să ajungă la ea, în sfârşit! Cât de mult dorea să vadă faţa pe care o privise de sute de ori în medalion! Cum dorea să-i înmâneze scrisoarea mamei şi s-o vadă pe mătuşa Lucy cum o citeşte! Cât de des se gândise în ultimul timp la acest moment ziua; era nelipsit şi în visurile ei de noapte.

Totuşi, acum, deşi păşea pe drumul ce ducea la poarta mătuşii, inima Rozaliei se umplu de îndoieli. Îşi privi rochia şi văzu cât de veche şi zdrenţuită era. Îşi privi pălăria cu panglica neagră pe care i-o dăduse Toby la înmormântarea mamei şi nu i se păru niciodată mai învechită şi mai ştearsă ca acum. Ce va spune mătuşa Lucy când va vedea o fată atât de ponosită venind la poarta grădinii sale? Gândurile ei se îndreptară spre fetiţa aceea pe care o văzuse în grădină cu mult timp în urmă, fiica mătuşii sale Lucy. Cât de diferit era îmbrăcată faţă de ea! Ce va face oare dacă mătuşa nu va fi bucuroasă de venirea ei? Necăjită şi tulburată odinioară de tatăl ei, putea oare să-i primească fiica fără consecinţe, deschizându-i larg uşa şi inima? De câteva ori Rozalia fu aproape gata să se întoarcă la mama manechin, dar de fiecare dată glasul mamei îi răsuna în urechi: „Dacă Dumnezeu te ajută vreodată să ajungi la mătuşa ta Lucy, te rog să mergi şi să-i dai scrisoarea; ştii unde este şi spune-i, te rog, draga *în sfârşit, acasă*!

mamii, că mă voi întâlni cu ea în Cetatea aceea pe care am visat-o”.

Oricât ar fi costat-o şi oricare ar fi fost consecinţele, Rozalia se hotărî să meargă înainte, dar apropiindu-se de sat, începu să se simtă tot mai sfioasă şi paşii ei erau tot mai mici. În sfârşit, satul Melton îi apăru sub priviri. Era o dimineaţă frumoasă de primăvară şi căsuţele, câmpiile verzi şi copacii înfloriţi se scăldau în lumina strălucitoare a soarelui.

Rozalia se odihni puţin pe un pârleaz înainte de a-şi continua drumul, iar pisicuţa neagră, bucurându-se de căldura soarelui, se gudura pe lângă picioarele ei. Câmpul din partea cealaltă a pârleazului era plin de oi şi copila le privea cu duioşie. Era o vale înconjurată de câteva pâlcuri de copaci şi oile stăteau la umbra lor. Prin mijlocul văii trecea un râuleţ din care ele puteau să bea apă rece şi proaspătă. Un

verset din psalmul citit de bunicul lui Catherine îi veni deodată în minte înviorând-o şi umplând-o de bucurie.

„El mă paşte în păşuni verzi şi mă duce la ape de odihnă".

Poate că Bunul Păstor o ducea şi pe ea, un mieluşel orfan, într-o păşune verde, într-o casă plină de pace şi evlavie, unde ar putea să înveţe mai mult despre iubirea Lui; la ape de odihnă care să-i adape sufletul însetat şi ostenit de suferinţă. Aceasta îi dădu curaj să meargă înainte. Era aproape de amiază când ajunse în Melton. Foarte puţini oameni erau pe stradă, fiindcă era timpul prânzului. Inima copilei începu să bată mai tare. Trecu pe lângă casa cu acoperişul de trestie în faţa căreia opriseră caravana cu un an mai înainte. Doamne, câte nu s-au petrecut de atunci?! Uşa casei era puţin crăpată, lăsând să pătrundă soarele şi aerul proaspăt de afară în odăile îngrijite. Grădina era parcă aceeaşi, ca şi cum viscolul şi vijeliile iernii n-ar fi trecut peste ea despuind-o de viaţă. Florile, neasemuite în culori, se aplecau ca nişte pendule de ceasornic, în bătaia radioasă a vântului molcom, răspândind un miros plăcut care le întregea farmecul.

Fără să fi vrut, paşii i se opriră înaintea casei, iar privirile ei se adânciră în a căuta ceva; nici ea nu ştia ce. I se părea că se află la marginea unui vis trecut şi aproape uitat. Un singur an a trecut de atunci, un an plin, peste puterile ei de încărcat, un an care a despărţit-o de două fiinţe iubite, dintre care una mai dragă decât orice pe lume. Pierderea mamei lăsase un gol imens în inima copilei. Poate s-ar fi aşteptat să vadă chiar faţa ei, atunci când cerceta cu atâta atenţie grădina acelei case. Ochii i se umplură de lacrimi. Se prelingeau pe obraji şi cădeau una câte una pe rochie. Era aceeaşi rochie cu care fusese îmbrăcată atunci. Îşi şterse ochii cu dosul palmei şi îşi continuă drumul.

În sfârşit, ajungând în faţa casei mari de lângă biserica pe care mama ei dorea atât de mult să o vadă, deschise cu mâna tremurândă poarta din fier şi păşi pe aleea pietruită. Se opri în faţa uşii şi stătu câteva minute, neîndrăznind să bată, cu speranţa că cineva o va vedea prin fereastră şi va veni să-i deschidă. După un timp, văzând că nu vine nimeni, îşi luă inima în dinţi şi bătu în uşă timid şi atât de încet, încât nimeni nu auzi. Mai stătu puţin şi bătu mai tare, apoi auzi zgomotul unor paşi şi uşa se deschise. O fată de vreo optsprezece ani, îmbrăcată într-o rochie cu flori multicolore, cu şorţ alb şi cu o bonetă albă pe cap,

apăru înaintea ei. Rozalia începu să tremure şi mai tare şi, lăsându-şi ochii în pământ, nu îndrăzni să scoată un cuvânt.

„Ce doreşti, dragă?”, întrebă fata cu bunătate şi politeţe.

„Dacă nu te superi”, spuse Rozalia, „este acasă doamna Leslie? Am o scrisoare pe care doresc să i-o dau”.

„Nu, dragă; nu este acasă în momentul acesta”, răspunse fata. „Ai vrea să-mi laşi scrisoarea să i-o dau eu?”

„O, te rog”, răspunse Rozalia timidă, „dacă eşti atât de bună să mă laşi să aştept până se întoarce, aş dori să i-o înmânez eu însămi”.

În sfârşit, acasă!

„Bineînţeles, trebuie să se întoarcă. Ai dori să aştepţi în foişorul din grădină? Este foarte plăcut acolo!”

„O, îţi mulţumesc”, spuse copila cu recunoştinţă. „Cred că mi-ar plăcea foarte mult”.

„Stai să te conduc eu; este după copacii aceia!”

Păşind alături de ea spre foişor, Rozalia găsi că glasul fetei îi suna familiar, chiar cunoscut. Se întreba unde-l mai auzise. Privirile ei insistară o clipă asupra chipului fetei şi îl recunoscu. Era Britannia! Cât de mult se schimbase de la ultima şi prima lor întâlnire. Obrajii fetei îşi recăpătaseră lumina trandafirie, ochii erau vioi şi plini de lumină, părul negru îi crescuse şi îi împodobea fruntea albă. Rozalia se întreba nedumerită de ce nu o recunoscu pe fată de la început? Atât de mult să-i fi uitat chipul sau să se fi schimbat?

„Te rog”, spuse ea, oprindu-se dintr-odată în mijlocul aleii, „nu eşti cumva Britannia?”

„De unde ştii de Britannia?”

„N-am vrut să spun Britannia. Înţeleg că nu doreşti să mai auzi numele acela vreodată, dar te rog spune-mi: nu eşti cumva Jessie?”

„Da, dragă”, răspunse fata. „Mă cheamă Jessie, dar de unde mă cunoşti?”

„Gândeşte-te bine. Nu pot să cred că ai uitat noaptea aceea geroasă când ai bătut la uşa caravanei noastre cerându-ne puţină căldură şi mâncare. Aminteşte-ţi de femeia bolnavă care ţi-a vorbit cu atâta dragoste şi aminteşte-ţi şi de mine, cea care ţi-am deschis uşa caravanei şi te-am lăsat să te încălzeşti la focul nostru, dându-ţi de mâncare”.

„O, Rozalia! Nu-mi vine să cred că nu te-am recunoscut. N-aş fi ajuns niciodată acasă dacă nu aş fi beneficiat de bunătatea ta. Mă bucur

atât de mult să te revăd! Unde mergi, dragă? Aţi lăsat caravana la târgul din Pendleton?”

„Nu, Jessie”, răspunse Rozalia. „Nu mai trăiesc în caravană. Am venit pe jos să-i dau o scrisoare doamnei Leslie din partea mamei”.

„Deci mama ta s-a însănătoşit până la urmă”, spuse Jessie. „Mă bucură atât de mult! Era atât de bolnavă în noaptea aceea”.

„O, nu! Nu! Nu!”, spuse copila izbucnind în lacrimi. „Nu, nu s-a mai însănătoşit; a scris scrisoarea înainte de noaptea aceea”.

„Sărmană Rozalia!”, exclamă Jessie îmbrăţişând-o pe copilă şi începând să plângă şi ea. „Îmi pare atât de rău, atât de rău!”

„Jessie”, şopti Rozalia printre lacrimi, „ţi-ai amintit să-i transmiţi doamnei Leslie mesajul mamei mele?”

„Da, dragă, mi-am îndeplinit misiunea. Crezi că aş fi putut să uit ceva din ce mi-a cerut mama ta? Nu voi uita niciodată bunătatea cu care m-aţi adăpostit în noaptea aceea groaznică!”

„Îţi aminteşti ce i-ai spus doamnei Leslie din partea ei, Jessie?”

„Da, dragă. I-am spus când a venit prima dată în vizită la noi, după ce m-am întors eu. I-am mărturisit tot ce am făcut şi pe unde am umblat, apoi i-am povestit cum m-am întâlnit cu o femeie care o cunoscuse cu mulţi ani în urmă, dar care nu o văzuse de foarte mult timp şi că femeia aceea i-a transmis un mesaj. Ea m-a întrebat cine era femeia şi ce mesaj i-a transmis. I-am spus că o chema Laura, dar nu îi cunoşteam numele celălalt şi că i-a trimis dragostea şi respectul ei, spunând că nu mai avea mult de trăit, dar Bunul Păstor a căutat-o până a găsit-o şi nu-i era frică de moarte. Apoi, Rozalia, doamna Leslie a început să plângă şi a plecat acasă, dar s-a întors înapoi peste o jumătate de ceas şi mi-a pus o mulţime de întrebări cu privire la mama ta, iar eu i-am spus tot ce am putut: cât de bolnavă era, cât de mult i-a plăcut imnul, cu câtă bunătate îngrijeai de mama ta – tot ce ştiam *în sfârşit, acasă*!

despre tine. I-am povestit cu câtă dragoste mi-a vorbit mama ta despre Bunul Păstor, cum mă învăţa să-L rog să mă găsească, că am făcut cum m-a învăţat ea şi că Bunul Păstor m-a adus acasă pe umărul Său. I-am spus cât de bune aţi fost cu mine şi cum mi-aţi dat banii aceia. Ea m-a întrebat multe alte lucruri şi dorea să ştie în care oraş trebuia să mergeţi după bâlciul acela, dar nu am ştiut. Acum, te rog să mă ierţi, trebuie să merg repede în casă să pregătesc prânzul; când vine doamna Leslie îi voi spune că o aştepţi aici”.

Rozalia rămase singură în foişor, însoţită doar de gânduri sumbre şi de îngrijorarea de a nu fi pe placul mătuşii. Simţea cum inima, în aşteptarea greoaie, bătea să-i spargă pieptul. Cu pleoapele căzute, cu mâinile înmănuncheate, Rozalia îi mulţumi Bunului Păstor pentru călăuzire, cerându-l s-o însoţească până la capăt.

Capitolul XXII

Mieluşelul găsit

IMPUI cât aşteptă în foişor i se păru Rozaliei o veşnicie. Fiecare minut trecea asemenea unei ore şi copila tresărea la fiecare zgomot, aruncându-şi privirile de-a lungul aleii de piatră. Dar nu era decât vreo pasăre fugară sau foşnetul frunzelor care semăna cu cel al faldurilor unei rochii; nu era decât vântul care mângâia cărarea pietruită. Totuşi, încordarea era atât de mare, încât i se părea că urechile ei îndeplinesc nu numai funcţia de percepţie a sunetelor, ci şi a imaginilor. Erau clipe de tensiune maximă şi nici nu-şi putu da seama că paşii, care în sfârşit veneau pe cărare, erau reali şi nu desprinşi dintr-un vis. Rămase nemişcată, parcă vrăjită de zgomotul lor; era emoţionată şi asta nu-i dădu puterea să se întoarcă şi să-şi astâmpere curiozitatea, frica şi bucuria. Totuşi, printre crengile aplecate ale decorului, întrezări un chip blând, nedesluşit.

Paşii se opriră în dreptul ei şi două braţe o cuprinseră cu dragoste. Copila era încă uluită de felul în care Dumnezeu lucrase în viaţa ei. Rămaseră mult timp îmbrăţişate, fără să scoată un cuvânt, pentru că nicio vorbă n-ar fi fost destul de iscusită ca să descrie ceea ce simţeau.

După un timp, femeia îi prinse capul între mâinile ei şi privind-o, aproape că ţipă de bucurie: „Rozalia mea dragă!” Parcă-şi vedea sora în chipul acela micuţ. „Te-am găsit în sfârşit!” Apoi ridicându-şi ochii spre cer, rosti: „Îţi mulţumesc Ţie, Doamne, pentru că ai călăuzit acest mieluşel şi l-ai adus aici!”. Doamna Leslie ştia de prezenţa Rozaliei de la mica ei

Mieluşelul găsit menajeră care, de îndată ce intră pe poartă, îi

alergă înainte şi-i spuse cu ochii umeziţi de lacrimi că fetiţa care o adăpostise în noaptea aceea întunecoasă o aştepta acum în foişor.

Rozalia amuţi. Cuvintele i se opriră în gât şi buzele i se mişcau, fără a rosti însă nimic. Mătuşa Lucy, cuprinsă de o bucurie fără margini, rostea mereu aceleaşi cuvinte, care păreau să se înalţe şi să se piardă undeva în infinitul albastru: „O, draga mea Rozalie! Te-am găsit în sfârşit!” Fetei i se părea că aude glasul Bunului Păstor mai bine decât oricând înainte: „Bucuraţi-vă împreună cu Mine căci Mi-am găsit oaia care era pierdută”.

„M-ai căutat, dragă tuşă Lucy?”, şopti ea într-un târziu, printre lacrimi.

„Da, dragă, te-am căutat cu adevărat! După ce Jessie s-a întors acasă, v-am căutat continuu, dorind să o găsesc pe mama ta în viaţă. Am umblat pe urmele caravanei, dar când am ajuns în oraşul de pe malul mării, tu erai plecată. I-am văzut mormântul, Rozalie dragă. Am aflat de la cineva din târg că murise. Soţul meu s-a interesat unde a fost îngropată, apoi ne-am dus amândoi la mormânt. De atunci, copila mea, te-am căutat mereu, însă ţi-am pierdut urma şi ajunsesem aproape la disperare. Acum însă te-am găsit, draga mea, și-i mulţumesc lui Dumnezeu”.

Atunci Rozalia, cu un zâmbet stins, îşi luă punga şi o deschise înaintea mătuşii ei, întinzându-i un plic alb, îndoit. Femeia, cu o faţă gravă şi cu mâna tremurândă, o luă. Gândindu-se la chipul blând al surorii ei, o parte din sufletul ei se prăbuşea ca în faţa unei taine pline de măreţie. Scrisoarea pe care-o ţinea în mână o adâncea în gânduri. Era ca şi cum ar fi primit o scrisoare dintr-o altă lume. Începu să citească, dar ochii ei erau atât de plini de lacrimi, încât abia putea desluşi cuvintele.

„*Draga şi scumpa mea soră*.

Îţi scriu această scrisoare cu vaga speranţă că Rozalia, într-o zi, va putea să ţi-o înmâneze. *De fapt, n-ar trebui să spun speranţă vagă, fiindcă am transformat-o de nenumărate ori în rugăciune*. *O, de câte mii de ori m-am gândit la tine, de când ne-am întâlnit ultima oară, de câte sute de ori ai venit şi mi-ai vorbit în visurile mele*!

Sunt prea bolnavă şi prea slăbită ca să scriu, dar doresc să-ţi spun că rugăciunile tale pentru mine au fost în sfârşit ascultate. *Oaia pierdută a fost regăsită şi adusă înapoi în turmă*. *Cred că sunt cea mai mare păcătoasă care a trăit vreodată pe pământ, dar în acelaşi timp cred, fără*

nicio umbră de îndoială, că păcatele mele au fost spălate în sângele sfânt al lui Iisus.

Ţi-aş scrie mult mai mult, dar nu pot. Vreau cel puţin să te rog – dacă este cu putinţă – să-mi salvezi dulcea copilă de la o soartă asemănătoare cu a mamei ei. „Este o fetiţă atât de scumpă – ştiu că dacă ai vedea-o, ai îndrăgi-o – şi sunt atât de nefericită că trebuie să plec şi să o las în mijlocul acestor ispitiri.

Recunosc că nu merit nicio favoare din partea ta şi nu poţi să-ţi imaginezi cât de îndurerată sunt la gândul că ţi s-au cerut bani în numele meu! Aceasta a fost una dintre cele mai mari încercări ale vieţii mele nefericite.

Dar dacă poţi să-mi salvezi copila, o, dragă soră, cred că voi şti lucrul acesta în cer şi voi fi cu atât mai fericită. Te *rog să o faci nu pentru mine, fiindcă eu nu merit decât ruşine şi dizgraţie, ci în numele Celui care a spus: «Cine va primi pe unul din aceşti copilaşi în* 9 (urnele *Meu, pe Mine Mă primeşte.»*

Cu iubire, a ta soră Laura".

Mieluşelul găsit

„Când a scris mama ta scrisoarea, Rozalia?", întrebă tuşa Lucy de îndată ce îşi recapătă glasul – fiindcă mult timp ochii ei rămaseră inundaţi în lacrimi.

Rozalia îi spuse că scrisoarea a fost scrisă cu câteva zile înainte ca mama ei să moară. Apoi, descheind nasturele de sus al rochiei, scoase medalionul şi-l puse în mâna doamnei Leslie.

„Îţi aminteşti de el, tuşă Lucy?"

„Da, copila mea! îmi amintesc", răspunse femeia plină de uimire. „I l-am dat mamei tale cu mulţi ani în urmă; mi-am economisit mult timp banii ca să-l pot cumpăra".

„Mama l-a iubit foarte mult", spuse copila privindu-şi mătuşa în ochi. „Mi-a povestit cum îţi promisese să-l păstreze până la moarte. Se frământa în fel şi chip cum să-l ţină departe de privirile iscoditoare ale tatălui; se simţea vinovată faţă de tine, care-ai fost atât de bună cu ea, şi uneori o podidea plânsul. Mi-a lăsat în pragul morţii acest cadou preţios, cerându-mi să-i promit că nu-l voi pierde niciodată. Mi-a fost greu să-l păstrez cât am stat la han, dar Bunul Păstor l-a păzit, şi acum iată-l".

„Unde este tatăl tău acum, Rozalia?"

„A murit", răspunse copila. „Este mort de mai bine de o

săptămână”. Şi-i povesti despre accidentul şi moartea lui.

„Înseamnă că tu eşti fetiţa mea acum, Rozalia”, îi spuse tuşa Lucy, „eşti fetiţa mea şi nimeni nu te poate lua de la mine”.

„O, tuşă Lucy, pot cu adevărat să rămân?”

„Mai întrebi, copila mea? Te-am căutat peste tot şi mă temeam de un singur lucru: că tatăl tău nu te va lăsa să vii la mine. Dar acum hai să mergem să-ţi vezi unchiul; se va bucura şi el mult să te vadă”.

Un nou val de emoţii se lăsă peste inima bietei copile, copleşită de atâta dragoste. Aceleaşi gânduri care-i frământaseră mintea până mai înainte, se renăscuseră – mai puternice acum – dar se ridică totuşi să-şi urmeze mătuşa. În momentul acela îşi aminti de pisica adormită în şalul călduros şi se opri.

„Te rog, tuşă Lucy”, spuse ea sfioasă, „aveţi vreo pasăre aici?”

„De ce, dragă?”, întrebă femeia uitându-se în jur. „Nu văd niciuna”.

„O, nu în grădină”, explică Rozalia, „vreau să spun în casă”.

„Nu, nu avem nicio pasăre, draga mea; ce te-a făcut să crezi că avem?”

„O, sunt atât de bucuroasă, atât de fericită!”, exclamă copila cu lacrimi în ochi, „atunci pot s-o aduc?”

„Pe cine, Rozalia? Nu înţeleg”.

„O, tuşă Lucy, nu te supăra; am o pisicuţă, aici, sub şalul mamei. Este atât de scumpă şi ne iubim atât de mult. Dacă ar trebui să plece, cred că ar muri de supărare. Ea m-a iubit atunci când nu aveam pe nimeni altcineva în afară de Betsey Anna şi, dacă mă laşi să o ţin, voi avea grijă să nu vă deranjeze”. Spunând acestea, fata ridică şalul şi luă pisica în braţe privind stăruitoare în ochii mătuşii.

„Ce pisicuţă frumoasă!”, exclamă femeia. „Mary se va bucura când o va vedea, îi plac pisicile; cu câteva zile în urmă i-am promis că îi voi aduce una. Adu-o înăuntru să-i dăm nişte lapte”.

O ultimă povară i se luă copilei de pe suflet. I-ar fi venit greu să se despartă de făptura aceea umilă care-şi unise soarta cu a ei. Bunătatea mătuşii îi înveselea sufletul şi simţea că bucuria ei sporeşte cu bucuria pe care, la rândul ei, o prilejuia prin venirea ei.

Când îşi întâlni unchiul, fu primită cu bunătatea unui tată care-şi iubeşte cu adevărat copiii. Cât de departe era Augustus de modelul de tată al acestui om!

„Mă bucur că în sfârşit floarea mult căutată a fost găsită şi voi

avea fericirea s-o văd înflorind în grădina mea!”
că;

Apoi mătuşa o r fata să se pregătească pe™ C! f. ei încâlcit şi nepieptănat e° erau deloc în armonie Leslie. Fata se gândea că*” nu-şi închipuise o asemtea văzut în realitate. I transmit căldură şi dragi ale rudelor, a obiectelor fără viaţă. Dea ¥ o cutie pe care o deschis? 1”, cusută cu gust.

„Am primit acea-r0 (! pentru Mary”, spuse tuflui „dragă. Vrei s-o încerci?” j

„O, tuşă Lucy”, îcla* Dar nu o va vrea Mary?”

„Nu, Mary nu est” aşa!... plecată în vizită la unchi tai) t să-i comandăm alta până în (

Rozalia aproape Cse7 început fu cam sfioasă. fir r (ei! t amândouă fură foarte mii

Doamna Leslie f lui confortabil în casa ei sine nevoile, bucuriile şi gânşi-i legă medalionul. Acu11 niv că-i va fi luat cu fort1 nevoilor şi a nefericirilofei sf vedea cărarea, odinioară reSij acum de flori şi luminară cunoscuseră poate nici-al & întuneric asemenea une! cailf întâlneşti lumina şi că i J ceţoasă şi apăsătoare.

LI fi te cu culcarce, „1 caldăfia –

itudine,

am fost
pășun

ggie : și

ăspuns
cât d

ata. „E
acele
în voi
ar cân

hi. „Er
olnavă,
ceput să
uință iș
cred că
ă, nu aș

„Plânge
ile
a
ine

ei a nu le. DiCin, dar adâncurilor prăpăstioase, aceşti oameni ştiau să ofere iubire celor care trecuseră prin chinurile lumii.

Când se adunară în jurul mesei pentru a lua prânzul, fetei de la bucătărie i se ceru să adauge încă o porţie. Jessie privi aproape înmărmurită schimbarea Rozaliei şi nu se putu abţine să nu scoată un strigăt de uimire, văzând-o aşezată între doamna şi domnul Leslie. I se părea că cinstea ce i se oferise era prea mare. Doamna Leslie se ridică de la masă şi îi explică fetei uimite de întorsătura lucrurilor, cine era de fapt Rozalia, rugând-o stăruitor să nu pomenească nimănui despre viaţa tristă pe care a dus-o fetiţa în lumea bâlciului. Jessie promise să păstreze o tăcere de mormânt în această privinţă şi-şi asigură stăpâna cu bucurie: „Nu este nimic în lume ce n-aş face pentru Rozalia. Dacă ea şi cu mama ei nu m-ar fi ajutat, nu ştiu ce s-ar fi întâmplat cu mine".

După-amiaza acelei zile şi-o petrecură înaintea căminului, împărtăşind amintiri dragi din trecut. Privirile tăcute ale celei plecate dincolo de Iordanul morţii păreau că îi însoţesc ca o prezenţă reală, vie. Cu coatele sprijinite de genunchii doamnei Leslie, Rozalia îşi urmări firul vieţii până departe în trecut, răscolind şi împrospătându-şi sufletul cu cuvintele mamei. O, cât de mişcată asculta doamna Leslie orice cuvânt despre sora ei! Câte întrebări avea de pus şi câte lacrimi a vărsat!

Când Rozalia termină, mătuşa îi spuse încă o dată cât de bucuroasă şi fericită era că o avea în mijlocul familiei, că, mai ales, Rozalia îl iubea pe Bunul Păstor şi încerca să îi facă voia şi că micuţa ei Mary va avea în ea o prietenă adevărată şi credincioasă. Când femeia pronunţă aceste cuvinte, copila îi luă mâna şi i-o strânse cu un zâmbet promiţător.

„Ceea ce doresc eu, Rozalie dragă, este ca de azi înainte să mă tratezi ca pe mama ta", spuse doamna Leslie. „Aş vrea să-mi spui toate necazurile, toate dorinţele şi frământările tale, să-mi ceri deschis tot ce ai nevoie şi să-mi vorbeşti aşa cum îi vorbeai mamei tale".

Mieluşelul găsit

„Te rog, tuşă Lucy", spuse Rozalia cu gratitudie, „păşunea este cu adevărat verde".

„Ce vrei să spui, copila mea dragă?"

„Vreau să spun, tuşă Lucy, că în ultimul timp am ist foarte amărâtă, dar Bunul Păstor m-a adus în sfârşit la păşni verzi".

Doamna Leslie o luă în braţe şi o sărută.

În seara aceea, când Rozalia se pregătea de culc e, Jessie veni în camera ei ca să-i aducă un lighean cu apă cală.

„O, Jessie”, spuse Rozalia, „cum sunt Maggkşi bebeluşul?”

„Nu-mi vine să cred că îţi aminteşti de ei”, răspiise fata. „Sunt bine, chiar foarte bine. O, trebuie să vii câtle repede să-i întâlneşti”.

„Deci erau bine când ai ajuns acasă?”

„O, da, mulţumesc lui Dumnezeu”, răspunse fata., Eu nu meritam. Cât de îngrijorată eram în nopţile aceea chinuitoare de la circ când mă gândeam că i-am lăsat în via sorţii. Au plâns până au adormit, sărmanii de ei, iar ciid mama a venit acasă i-a găsit dormind pe duşumea”.

„Mama ta s-a speriat?”, întrebă Rozalia.

„Foarte tare”, spuse Jessie cu lacrimi în ochi. Jra numai piele şi oase; o moartă vie. Când am găsit-o bolna A, cu faţa îngălbenită şi privirea pierdută, conştiinţa a început să mă acuze, spunându-mi că eu, prin propria mea nesăbuinfşi neascultare, am ucis-o. Durerea îi transfigurase faţa şi credea dacă aş fi întâlnit-o în altă parte, nu în casa părintească, m-aş fi recunoscut-o”.

„Ce ţi-a spus când ai ajuns acasă?”

„O, nu a fost mânioasă deloc”, spuse fata. „Plârea doar şi spunea că este fericită că m-am întors. Lacrimile ei în fost mult mai grele pentru mine decât o mamă de bătaie. lin ziua aceea a început să-şi revină şi acum se simte bine, iar dacă nu mă întorceam cred că ar fi murit”.

„Este sănătoasă acum?”

„Da. Este sănătoasă şi la fel de voioasă ca înainte. S-a bucurat când doamna Leslie i-a spus că mă primeşte ca menajeră. Acum plânge de bucurie şi îi mulţumeşte lui Dumnezeu fericită că se poate duce în fiecare seară liniştită la culcare ştiind că toţi copiii îi sunt în siguranţă. I-am povestit despre tine, cum m-ai adăpostit în noaptea aceea, şi de atunci se roagă pentru tine neîncetat ca Dumnezeu să te răsplătească şi să te binecuvânteze”.

În dimineaţa următoare, când Rozalia se trezi, nu putea să-şi amintească unde se afla. Visase că era în hanul acela mizerabil şi că Betsey Anna o trăgea de mână ca să o trezească pentru cele zece minute de lectură biblică. Când deschise ochii, descoperi că era doar pisica ei care se simţea incomod în noua locuinţă şi se alipi de ea, lingându-i mâna.

„Sărmană pisicuţă!”, exclamă Rozalia, şi îi mângâie blana cu gingăşie. „Tu nici măcar nu ştii în ce loc fericit suntem!” Pisica torcea mulţumită în timp ce stăpâna ei o mângâia, iar copila, având timp destul, începu să cerceteze pe-ndelete camera verişoarei ei Mary. Tuşa Lucy îi spuse că deocamdată poate să doarmă acolo până când îi va fi pregătită altă cameră asemănătoare. Dormise într-un pat mic şi foarte frumos, cu stâlpi din bronz şi cu draperii de muselină atârnând de jur-împrejurul lui. Din cuibul acesta somptuos putea să vadă prin ferestre vârfurile copacilor şi dealurile albăstrii din depărtare. Mobilierul din cameră era foarte frumos şi elegant şi copila îl privea cu admiraţie. Deasupra lavoarului şi a şifonierelor erau atârnate tablouri cu texte biblice. Mai era şi o etajeră cu cărţile verişoarei ei. Cât de mult se întreba Rozalia cum arăta Mary şi cât de nerăbdătoare era să vină ziua când aceasta se întorcea acasă! Copila se ridică din pat şi se apropie de fereastră. Ce lume de vis i se deschidea înaintea ochilor! Grădina era scăldată de lumina soarelui care revărsa sclipiri de foc, ţesând o pânză de lumină orbitoare. Doar umbra alungită a copacilor întrerupea marea de nestemate coborâtă din cer. Petalele florilor atârnau ca

nişte umbre închise, iar frunzele cu suprafeţe netede străluceau ca oglinzile. Un trandafir creştea, înconjurat de ferigi şi muşchi, chiar lângă poartă.

„Cât de mult s-ar fi bucurat mama să vadă casa şi grădina aceasta! îi plăceau atât de mult florile!”

Se îmbrăcă şi ieşi în grădină. Cât de dulce şi plin de pace era totul! Porni înspre poartă – aceeaşi poartă prin care pândise anul trecut – şi, ieşind în stradă, privi în depărtare. Trei sau patru caravane treceau pe drum, îndreptându-se spre bâlciul din Pendleton.

Ce oroare şi ce fiori o inundară când le zări! O, cât de bun a fost Bunul Păstor cu ea aducând-o aici, la adăpost, în siguranţă, în casa aceasta binecuvântată; de acum va putea să ducă o viaţă în tihnă şi nu va mai fi o hoinară a bâlciurilor şi a teatrelor. Şi, copleşită de un val de iubire, îşi ridică privirea spre cerul albastru şi exclamă din adâncul inimii:

„O, Bunule Păstor, îţi mulţumesc din suflet că m-ai dus la păşuni verzi! O, Te rog ajută-mă să te iubesc şi să te ascult mai mult ca oricând! Amin!”

Capitolul XXIII
PĂŞUNILE VERZI

ÎŢI două ore, la lumina lămpii, câteva pasaje din Testament, înainte de micul dejun. Simţindu-şi ochii obosiţi, îşi rezemă spinarea de spătarul scaunului şi privi pe fereastră vârfurile copacilor, aruncate ca nişte suliţe spre cer. Peste o jumătate de oră, doamna Leslie apăru în pragul uşii ca s-o cheme la masă şi o rugă să se grăbească, pentru că dorea ca după micul dejun să plece cu caleaşca la Pendleton, ca să cumpere mobilă pentru odaia ei.

Cât de încântată era Rozalia la gândul că va avea ceva care să fie cu adevărat al ei. Îşi simţea inima plină. Uitase trecutul; i se părea că viaţa abia acum începuse.

Când caleaşca se îndrepta spre marginea oraşului, Rozalia îşi întrebă mătuşa cu o undă de timiditate în glas:

„Tuşă dragă, crezi că am avea timp să facem o vizită scurtă mamei manechin? Cred că s-ar bucura mult să vadă cât de fericită sunt!”

Doamna Leslie acceptă bucuroasă; în inima ei era recunoscătoare bătrânei pitice pentru toată bunătatea cu care o îngrijise pe sora ei şi era încântată că avea ocazia să-i mulţumească.

Pe bătrână o găsiră bolnavă, întinsă pe pat şi cu Testamentul alături. Avea dureri de inimă şi nu se simţea în stare să se îngrijească de treburile gospodăriei. Stătuse toată ziua în pat şi se hotărî să se ridice puţin ca să-şi întâmpine musafirii. Înaintea ei nu mai era aceeaşi copilă cu chipul trist.

Păşunile verzi strângându-şi pisica la piept cu putere – ultimul tovarăş rămas pe lume. Priveliştea de acum era deosebită şi asta o bucură nespus. Cu ochii aţintiţi asupra copilei, bătrâna îşi aminti de necazurile ei şi începu să se tânguie:

„Ce pot să fac eu, doamnă?”, se adresă mama manechin doamnei

Leslie. „Doctorul îmi recomandă să angajez o menajeră, dar eu nu pot să sufăr schimonoselile unora dintre ele, mofturile şi aerele lor. Bătrâneţea trebuie să aibă libertăţile ei. N-aţi putea să-mi recomandaţi o fată vrednică, de la ţară, care să nu umble cu capul în nori şi să-şi vadă de treaba ei? Nu o voi putea plăti prea mult, dar se va bucura de o casă confortabilă”.

„O! Tuşă Lucy!”, spuse Rozalia. „Ce spui de Betsey Anna? Nu crezi că ar fi cea mai potrivită?”

„Cine este Betsey Anna, copila mea?”, întrebă mama manechin.

Rozalia le povesti celor două femei istoria tristă a Betsey Annei: cum se născuse într-o instituţie, cum nu avusese niciodată un suflet cald care să se îngrijească de ea, cum soarta a fost nemiloasă cu ea, obligând-o să trăiască în hanul urâcios, batjocorită şi umilită de stăpâna ei. Era atâta compătimire în glasul Rozaliei, încât, la sfârşitul povestirii, ochii mamei manechin erau inundaţi de lacrimi.

„Trebuie să o aducem imediat”, spuse ea hotărâtă când Rozalia termină. „Spune-mi unde locuieşte şi-l voi ruga pe domnul Westerdale să-i scrie să vină”.

„O, dar nu ştie prea bine să citească”, spuse Rozalia întristată, „şi stăpâna oricum nu i-ar da scrisoarea. Ce putem face?”

Se bucură să afle că putea să dea de urma Betsey Annei fără prea mare greutate: domnul Westerdale îl cunoştea pe predicatorul din acel oraş mărginaş care putea să-i transmită vestea bietei fete de la han. Rozalia era fericită pentru Betsey Anna, gândind că dacă nenorocirea vine uneori când nu te aştepţi şi de unde nu te gândeşti, tot aşa se întâmplă şi cu binecuvântarea.

Trecuse abia o săptămână de când mieluşeaua noastră păşea pe păşunile verzi şi cerul i se părea mai albastru ca oricând. Cărăruia era înverzită, ascunsă de ierburi înalte, ferită de vitregiile sorţii. Pe această cărăruie împodobită cu ghirlande de flori, porni Rozalia pentru ca într-o zi să ajungă şi ea în faţa porţilor din aur curat. Mătuşa Lucy îi apărea fetei ca un înger păzitor: o femeie care ştia să aducă fericirea pe chipul crispat al nenorociţilor, să aline durerea bolnavilor şi să îndulcească amărăciunea nevoiaşilor care trăiau în casele sărăcăcioase ale Mei tonului. Alături de ea, viaţa Rozaliei devenea strălucitoare, plină de farmec şi îi era drag să-şi petreacă timpul la umbra mângâietoare a aripilor ei de mamă. Cu fiecare zi i se părea tot mai atrăgătoare şi o iubea tot mai mult, mulţumindu-l Bunului Păstor

pentru păşunile verzi pe care o adusese.

După o săptămână, Mary veni acasă. Era o fetiţă frumoasă şi scumpă și Rozalia se îndrăgosti de ea din prima zi. Faţa ei nu-i era străină, căci era identică cu cea pe care o privise de nenumărate ori în medalion. Se împrietenirӑ din prima clipă şi acum împărţeau totul ca două surori. Îşi făceau lecţiile împreună, se plimbau, se jucau şi niciodată n-au fost văzute să se certe.

La scurt timp după întoarcerea lui Mary, cele două fete au mers cu caleaşca la Pendleton pentru a rezolva două lucruri importante: să cumpere un cadou pentru Catherine, fetiţa cu ulciorul de lapte și să treacă pe la mama manechin să vadă dacă a sosit Betsey Anna. Fiecare avea câte o jumătate de liră primită de la doamna Leslie. Rozalia se gândea să-şi folosească banii pentru a-i cumpăra Catherinei un cadou care s-o bucure, dar tocmai aici era problema: dificultatea alegerii. Tot drumul până la Pendleton Mary îi propunea diferite lucruri: o carte, un gherghef, un stilou, dar la toate acestea, Rozalia spunea că Catherine este prea mică pentru aşa ceva;

Păşunile verzi nu putea să citească, să scrie sau să coase. Când Mary îi sugeră să cumpere o păpuşă, Rozalia fu încântată şi spuse că ar fi un cadou minunat.

Îl rugară pe Palmer, birjarul familiei, să le ducă la un magazin de jucării şi acolo, după o lungă consultaţie, făcând comparaţie între păpuşile din porţelan chinezesc, din ceară, din pluș și din lemn, au ales o păpuşă din prima categorie, îmbrăcată cu o rochie splendidă. Întrucât îi rămaseră ceva bani, Rozalia cumpără o trusă pentru ochelarii bunicului Catherinei şi un ulcior frumos pentru soţia lui. Ulciorul era alb, iar mânerul avea forma unei pisici care părea că se caţără pe ulcior ca să vadă ce e înăuntru. În clipa în care Rozalia îl văzu, se hotărî să-l cumpere, fiindcă nu putea să uite ulciorul cu lapte al Catherinei – răspunsul lui Dumnezeu la rugăciunea ei. Apoi, pisica de pe ulcior avea să-i amintească de pisica ei neagră de care se îndrăgostise atât de mult.

Toate aceste pachete fură aşezate cu atenţie sub bancheta din caleaşca, după care cele două fete se îndreptară spre casa mamei manechin.

Cine ar fi putut să deschidă uşa, decât Betsey Anna, îmbrăcată într-o rochie curată de bumbac, cu şorţ, cu bonetă albă pe cap şi cu cel mai fericit zâmbet pe faţă? Papucii aceia vechi şi zdrenţele Betsey

Annei aparţineau trecutului; acum era o fată cu totul schimbată.

„Vai, tu, ai milă, Doamne!”, strigă ea când o văzu pe Rozalia. „Sunt atât de fericită că te văd!” Dar ceva din înfăţişarea celor două fete o făcu să tacă, să se simtă stingherită, chiar intimidată. Aşa că le făcu semn cu mâna să intre şi s-o urmeze în salonul unde le aştepta mica mamă manechin.

Bătrâna nu mai înceta cu laudele la adresa noii ei menajere şi Betsey Anna zâmbea, privind cu drag spre bătrânica pentru care era acum ca o fiică.

„Eşti fericită, Betsey Anna?”, o întrebă Rozalia în şoaptă în timp ce Mary stătea de vorbă cu mama manechin.

„Fericită?!”, exclamă fata. „Cred şi eu că sunt fericită! N-am văzut o fiinţă atât de bună în viaţa mea! Sunt aici de o săptămână şi nu mi-a spus niciun cuvânt de mustrare, îţi închipui?”

„O, Betsey Anna, mă bucur că eşti fericită!”, spuse Rozalia încântată.

„Da, El – vreau să spun Bunul Păstor – a fost atât de bun cu mine. Dar stai puţin, Rozalia”, spuse Betsey Anna când văzu că prietena ei se pregătea să plece, „am o scrisoare pentru tine”.

„O scrisoare pentru mine?!”, exclamă Rozalia. „De la cine poate fi?”

„Nu ştiu. A sosit cu o zi după ce ai plecat şi am păstrat-o cu speranţa că voi putea să ţi-o trimit cândva. Spălam pragul din faţă, când poştaşul a adus-o şi a întrebat: «Domnişoara Rozalia Joyce locuieşte aici?» I-am spus: «Da domnule, dă-o încoace!»; şi i-am apucat repede scrisoarea din mână, punând-o în buzunar. Doar nu crezi că aveam s-o las pe stăpână să pună mâna pe ea. Ţi-o aduc, dacă mai aştepţi un minut”.

Betsey Anna se întoarse şi îi aduse Rozaliei plicul alb, nedesfăcut. Scrisul împrăştiat nu-i era cunoscut, cu atât mai puţin numele şi semnătura, dar începu să citească cu glas tare scrisoarea:

„*Dragă domnişoară*.

Sper ca rândurile mele să te găsească Sine, fiindcă oricum ştiu că te vor întrista mult. Sunt un prieten de-al lui loby, adică de-al lui Toby pe care îl cunoşteai cândva căci a fost bolnav un timp îndelungat şi a murit sâmbăta trecută.

Mi-a povestit despre tine că eşti fiica stăpânului său şi mi-a spus unde locuieşti. (*Mi-a istorisit cum l-ai învăţat despre Bunul* (*Păstor şi*

m-a rugat să-ţi scriu – fiindcă eu eram singurul

Păşunile verzi lui prieten – şi să-ţi spun că a murit fericit ştiind că păcatele i-au fost iertate.

Era un băiat deosebit acest Toby, domnişoară. 9 (u lua niciodată *parte la glumele noastre vulgare şi la bădărăniile pe care noi le făceam. Când zic «noi», mă refer la trupa de teatru în tovărăşia căreia el a fost nevoit să-şi petreacă iarna. Era slăbit şi bolnav, dar asta nu-l împiedica să ne vorbească de un Păstor care ne iubeşte şi egata să ne caute. Mulţi dintre noi ne-am schimbat felul de viaţă din pricina acestei veşti minunate.*

Era un pasaj pe care îl citea foarte des şi îl citea mai bine şi mai uşor decât toate celelalte – era vorba de un (Păstor care căuta o oaie, şi când a găsit-o a luat-o în braţe cu mare bucurie. Şi ne spunea despre Păstorul acesta, domnişoară, de parcă citea dintr-o carte, şi ne povestea de un tablou pe care l-a văzut în caravana ta şi-i plăcea mult.

Chiar înainte de a muri mi-a spus: «Tom, scrie-i domnişoarei (Rozi; ea se va bucura când va afla că n-am uitat de Bunul (Păstor» aşa că acum ţi-am scris, şi iartă-mi îndrăzneala şi greşelile, fiindcă nu am prea multă carte.

Cu părere de rău pentru pierderea unui prieten drag.

Ihomas Carter".

Moartea lui Toby o întrista mult pe Rozalia, dar ea – şi găsea o mângâiere în faptul că băiatul II cunoscuse pe Bunul Păstor şi că sfârşitul vieţii lui fusese o mărturie pentru cei din jur. îi mulţumea lui Dumnezeu că desăvârşise în sufletul lui Toby ceea ce sădise ea; lecţiile ei nu fură zadarnice. Se bucura să-l ştie pe plaiurile cereşti, departe de asprimile, nedreptăţile şi fărădelegile lumii. Şi gândul acesta era ca soarele care alungă iarna de pe chipul oamenilor.

Păşunile verzi

Departe de lumea înşelătoare, departe de chinul întunericului, se află păşunile verzi şi izvoarele apelor vieţii. Aici zilele sunt însorite şi veşnice; prin ramurile copacilor trece un freamăt molcom de primăvară şi arborii răzleţi umplu valea, împrăştiindu-se cu crengile gingaşe către văzduh. Tot aici şi Rozalia se hotărî să-şi întâmpine Păstorul, să trăiască veşnic departe de tâlhăria, înşelăciunea, desfrâul şi tot felul de pângăriri pe care prăpastia întunericului i le-ar fi oferit. Pe întinderea de un verde crud al păşunilor, domneşte neprihănirea desăvârşirii. În locul acesta, fără urmă de umbră, se găseşte hrana

sufletelor mistuite de dragoste şi mântuirea inimilor răpuse de lepra păcatului.

Strălucirea lumii devenea pentru Rozalia, odată cu trecerea timpului, o beznă adâncă, un lăcaş al robiei, al blestemului şi-al urii. Mulţi oameni se jucau cu moartea, oameni maturi, cu experienţă, şi totuşi, o inimă de copil a ştiut să aleagă viaţa, să se înalţe deasupra capcanelor zăbrelite şi ferecate ale vulturilor şi să devină un porumbel al păcii şi al iubirii.

Chiar din fragedă copilărie a învăţat în spatele cortinei lecţii pe care nu le-a putut uita niciodată. A învăţat să nu se lase înduplecată de aparenţe, fiindcă de cele mai multe ori, în spatele zâmbetelor se ascunde o inimă sfâşiată de durerea păcatului; a învăţat că în lumea din afara păşunii nu era nicio bucurie reală, adevărată şi de lungă durată. A învăţat că oricine bea din cupa plăcerilor şi a distracţiilor lumii înseteazǎ iarăşi, dar oricine bea din apa pe care i-o oferă Domnul Iisus Christos este săturat din plin şi fericit. A învăţat, pe lângă toate acestea, că El este singura cale care duce spre viaţa veşnică, că numai El poate să sfărâme gratiile închisorii păcatului şi a înţeles că singura viaţă care merită trăită cu adevărat este una de iubire, în braţele Bunului Păstor.

Şi dacă viaţa Rozaliei nu a fost un stup al bucuriei, ea a fost, cu siguranţă, o comoară a mulţumirii. Doar o privire aruncată în spatele cortinei, doar o ploaie trandafirie peste un văl de doliu, doar un surâs cald de copil, a schimbat radical viaţa atâtor oameni. O, dacă ne-am întoarce şi noi la sinceritatea unei inimi de copil! însă nu uita, Bunul Păstor încă te caută. Da-l viaţa ta!

Cuprins

Alte recomandări din
Colecţia Cărţilor & are
COŞUI CU flori – <8 (*vuuo/tUV*

Scrisă în secolul XVIII, este una din perlele colecţiei. Păşiţi în grădina lui James şi a fiicei sale iubite, Mary, respiraţi aerul dulce şi înmiresmat al unei ere pierdute şi veţi înţelege de ce Elizabeth Elliott şi Dr. Tedd Tripp au recomandat această carte cu atâta entuziasm.

Titus – un camarad al crucii *py* în 1894, editura D.C. Cook Publishing din Chicago a oferit un premiu de 1.000 $ pentru cel mai bun manuscris care să descrie viaţa Mântuitorului. Din 377 de manuscrise a fost aleasă această carte. Cererile au fost atât de mari încât în primele şase săptămâni s-au vândut 200.000 de volume. Citiţi-o şi vă veţi îndrăgosti de Cel al cărui Nume umple istoria cu bogăţie şi glorie, cu lumină şi adevăr, cu frumuseţe şi înţelepciune, cu graţie şi iubire.

Aprinzătorul de felinare

O adevărată capodoperă, este povestea unei fetiţe sărmane şi a Dumnezeului Atotputernic, care ne cunoaşte şi este în stare să schimbe haosul în frumuseţe. Scrisă cu aproape 200 de ani în urmă când felinarele cu ulei luminau străzile oraşelor din America, această

povestire plină de mister vă va inspira şi provoca la o trăire de integritate şi excelenţă.

Stâlpul de FOC – Una din cele mai interesante cărţi pe care le-am citit vreodată. O istorie antică, pe cât de dramatică, pe atât de glorioasă. Pentru cei care iubiţi istoria, această capodoperă va fi cu adevărat o desfătare!

Ioel – băiatul din Galilea – Cu adevărat, un mărgăritar al colecţiei noastre! Dacă aţi citit *Titus – un camarad al crucii* şi v-a plăcut, vrem să vă facem cunoştinţă cu Ioel. Povestea lui vă va mişca inimile şi vă veţi aminti de ea peste ani.

Jessica

Volumul I – Prima rugăciune

Este povestea unei fetiţe desculţe şi sărmane, o poveste pe care veţi vrea să o citiţi iarăşi şi iarăşi copiilor, oferindu-le o perspectivă nouă în ce priveşte mila şi compasiunea.

Volumul II – întoarcerea mamei

Rescris de Mark Hamby, al doilea volum vă va împărtăşi emoţiile unei jertfe înălţătoare. Este povestea unei tragedii umane şi a dragostei divine care a inspirat multe familii să-şi reevalueze priorităţile şi valorile.

Să vă lustruiesc pantofii, domnule? – în această povestire captivantă veţi face cunoştinţă cu Robert Rightheart. Lustruind pantofii clienţilor în oraş, din micile lui economii îşi îngrijeşte tatăl bolnav şi doi fraţi mai mici, până când un mic act de onestitate îi schimbă viaţa pentru totdeauna. Un exemplu de neuitat pentru copii şi tineri.

Porumbelul alb –

Încă o dramă clasică din partea autorului operei Coşul cu flori. De data aceasta, înconjuraţi atât de nobili şi contese cât şi de hoţi şi tâlhari, veţi ajunge până la marginea prăpastiei de groază, dar veţi urca şi pe culmile nobleţei şi ale prieteniei sincere.

Paşi spre cer – *UşaUIU SPuMti***

Recomandată de către Elizabeth Elliot, Kay Arthur şi Joni Eareckson Tada, această carte este pentru femeile care doresc o viaţă intimă cu Christos. Scrisă în 1850, vă va umple inimile cu gingăşie, nobleţe şi credincioşie, în acelaşi timp oferindu-vă răspunsuri clare la multele întrebări pe care le-aţi putea avea.

Mary Jones şi Biblia ei – încă o poveste adevărată a unei fetiţe

care a dorit mai mult decât orice în viaţă să aibă Biblia ei. Prin muncă grea, perseverenţă, rugăciune şi credinţă, Mary face tot ce-i stă în putinţă, chiar porneşte pe jos într-o călătorie de 60 de mile să-şi împlinească visul. Un exemplu de urmat care demonstrează că munca şi credincioşia sunt încununate cu o mare răsplată.

Tufişul de spini –,< / ««/< «»

Plecând de la o întâmplare adevărată, este povestea unui băieţel care ar fi făcut orice să afle ce este dincolo de un desiş de spini. Atras în cursă de propria-i curiozitate, avea să afle că anumite limite sunt necesare şi fac parte din planul lui Dumnezeu pentru vieţile noastre.

Moştenirea – O altă lucrare clasică frumoasă şi interesantă. Căutarea mai întâi a împărăţiei lui Dumnezeu va fi o temă pe care părinţii şi copiii o vor vedea prin ochii unui nepoţel credincios şi ai bunicului său orb.

Christie – *0.9*.

Volumul I – Flaşneta

O poveste îndrăgită de toţi copiii. împreună cu bătrânul său prieten, Treffy, Christi este în căutarea drumului ce duce spre cer.

Volumul II – în slujba Regelui în al doilea volum, îl găsim pe Christi păstorind o biserică mică în Noua Anglie, unde o cunoştinţă veche apare din nou în viaţa lui. În acest orăşel ciudat unde oamenii prind peşte ca să supravieţuiască, lucrurile se precipită într-o dramă intensă de fiecare dată când vremea se pregăteşte de furtună. Veţi fi mişcaţi adânc şi umpluţi de compasiune când barca lui Duncan se va găsi sfărmată şi goală la câteva zile după ce cercetările se încheiaseră. Această pierdere va rămâne neuitată în inimile cititorilor.

Rubinul pierdut – îi va învăţa pe copii că merită să fie oneşti indiferent de preţul care trebuie plătit. De asemenea această carte conţine o altă povestire scurtă a lui Von Schmid, Copilul pierdut. Plină de mister şi complot, îi va ajuta pe copii să înţeleagă că adesea Dumnezeu îngăduie felurite încercări pentru binele nostru.

Ocrotiţi de mâna Lui – *j*

Inspirată dintr-o întâmplare adevărată din timpul lui John Wesley, un frate şi o soră care fuseseră furaţi din pruncie încearcă să-şi afle identitatea şi credinţa într-un Dumnezeu care uneori îngăduie ca şi cei neprihăniţi să sufere.

Fata din Castel – Dragostea fierbinte a unei fiice pentru tatăl ei întemniţat, îi va ajuta pe copiii de toate vârstele să înţeleagă că deşi

unele circumstanţe sunt nefavorabile nouă, Dumnezeu le poate întoarce spre binele nostru.

Copilul furat

De data aceasta Von Schmid surprinde frumuseţea creaţiei lui Dumnezeu aşa cum este văzută prin ochii unui copil care a trăit în întuneric aproape toată copilăria lui. Responsabilitatea şi iertarea sunt printre multele virtuţi învăţate din această povestire.

Cei trei ţesători – *m*

Atât taţii cât şi fiicele lor vor călători înapoi la Camelot şi vor învăţa lecţii de neuitat despre virtuţi şi vicii.

Binecuvântarea cerşetorului *y*

O povestire adevărată din anii 1800, despre o fetiţă care şi-a sacrificat economiile în favoarea unui cerşetor flămând. Ilustraţiile pline de colorit vor cuceri inimile copiilor în timp ce ei vor învăţa că sacrificiul este piatra de căpătâi pentru multe binecuvântări neaşteptate. Cel puţin ei nu vor uita această întâmplare niciodată.

Ştefan – un soldat al crucii – încă o perlă a colecţiei. O fată oarbă cu glas de privighetoare împreună cu fratele ei se găsesc ţinta vânzătorilor de sclavi în deşertul Egiptului. La urechile lor ajung zvonuri despre anumite vindecări la Ierusalim. Fug în speranţa unei minuni şi ajung acolo în mijlocul celui mai măreţ eveniment al istoriei. Dar va fi oare prea târziu pentru fata oarbă? Poate dragostea fratelui ei să învingă ticăloşia tâlharilor? Cititorii vor fi răpiţi din nou de intensitatea dramei care se desfăşoară la piciorul crucii.

Mieluşelul – Această povestire îi va învăţa pe copii că toate lucrurile lucrează spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu. împreună cu părinţii, vor fi captivaţi de desfăşurarea evenimentelor şi vor vedea că Domnul este Dumnezeul imposibilului.

Spinul din Arimatea – *g*

Când am citit-o prima oară, mi-am dat seama că am găsit o comoară. La doi ani după moartea Domnului Iisus Christos, împăratul Tiberius, suferind de o boală incurabilă şi aflând despre Vindecătorul din Iudeea, îl trimite pe tribunul Quintus să-L caute şi să-L aducă la Roma. Cititorii familiarizaţi cu aşa-numitele cărţi apocrife ale Noului Testament vor recunoaşte istoria Veronicăi şi a voalului minunat aşa cum este descrisă în cartea *Acta Pilati*. Tensiunile se amplifică şi nu oferă niciun răgaz până când se ajunge la punctele culminante ale dramei. Este o capodoperă a colecţiei.

Băieţi de caracter care au schimbat lumea – într-o lume care nu întotdeauna mai ştie să aprecieze şi să aplaude adevăratele valori, eroismul şi perseverenţa, veţi citi aici despre copii care au înţeles că suferinţa este un pas aproape necesar succesului. Hans Anderson, Samuel Morse, Robert Fulton, Isaac Pitman şi Joseph Haydn sunt doar câţiva din exemplele care vor da oricărui copil speranţă, curaj şi motivaţia de a deveni tot ceea ce ar fi în planul lui Dumnezeu pentru ei.

Băieţi de caracter care au devenit oameni de onoare – Citind aceste istorioare, atât cei mici cât şi cei mari vor găsi modele de inspiraţie în băieţii care au trecut biruitori prin felurite nenorociri şi circumstanţe vitrege ale vieţii, dar care au devenit oameni de onoare.

Băieţi de caracter care au devenit oameni cu renume

Şi astăzi se simte nevoia ca copiii să fie ascultători, credincioşi şi sinceri. Din nefericire, mulţi dintre ei nu dau dovadă de aceste calităţi. Nesiguranţa şi răzvrătirea s-au înrădăcinat adânc în societatea noastră. Această carte va oferi băieţilor şi tinerilor speranţă chiar şi în cele mai ostile circumstanţe. Citiţi-o şi veţi afla cum unii din oamenii cei mai de seamă ai istoriei au schimbat necazurile şi nenorocirile într-o pistă de lansare pentru o viaţă împlinită.

Ţine-te de plută – &

Călătoriţi cu un băiat sărman care este onorat pentru hărnicia şi onestitatea lui. Când totul îi mergea bine, nenorocirea, în care de fapt era deghizată providenţa lui Dumnezeu, i-a inundat viaţa şi a devenit ţinta batjocorii altora, provocaţi de gelozie. Copiii şi tinerii vor învăţa că în dragoste nu este frică şi că iertarea şi adevărul pot să vindece orice rană.

Năsturelul lui Teddy – *m-Sle-eum*

O poveste care vă va încălzi inimile, vă va face să râdeţi, şi mai mult decât orice, îi va ajuta pe copii să înţeleagă bătălia spirituală care se dă în sufletul lor. Ei vor dori să se alieze lui Teddy, care demonstrează că şi copiii pot să se înscrie în armata lui Dumnezeu şi să înalţe drapelul dragostei şi al victoriei.

Sclavul – Este istoria lui Anselmo, un băiat de şaisprezece ani, care a fost luat prizonier şi apoi vândut ca sclav într-o ţară străină. Această povestire va nărui barierele culturale şi va dezvălui trăsăturile de netăgăduit ale unui creştin adevărat.

Cuibul de păsări – Tăria de caracter este dovedită de perseverenţa cu care cineva se ţine de adevăr, indiferent de

circumstanţe sau consecinţe. Eroul din această povestire ne va demonstra că acţiunile aparent nesemnificative, sunt, de fapt, observate de Dumnezeu.

Fiii risipitori –

În timp ce tratează subiectele cele mai profunde ale inimii, nevoia de iertare şi împăcare, această carte vă va face să zâmbiţi de la începutul până la sfârşitul lecturii. Într-o lume cu relaţii destrămate, micuţa noastră eroină Milly ne va ajuta să dărâmăm zidurile de îndărătnicie și mândrie și să găsim drumul de întoarcere de pe cărările rătăcitoare ale durerii din trecut. Fie ca adevărurile revelate în această povestire să-și găsească loc în multe inimi care încă pribegesc departe de casă.

Tom Gillică – *JL. îeo-e-Sladuone*.

Tom Gillies şi Dick Potter se întâlnesc în secret la peştera lor favorită pentru a plănui obrăzniciile care le-au dat o reputaţie atât de proastă. Oamenii din oraş se plâng spunând că pe insula lor nu este loc pentru golani ca ei. Tom este trimis la muncă, unde învaţă că obiceiurile sale rele îl încătușaseră și păcatele sale îl făcuseră prizonier. Acolo îl descoperă pe Cel care îl eliberează pentru a trăi o viaţă demnă printre oamenii de pe insula Norton.

Luptătorul din Filipi

Este povestea celor două extreme ale Romei – sărăcia lucie în mijlocul extravaganţei ce era la culme; viaţa groaznică din întunericul și lanţurile temniţei în contrast cu splendorile și distracţiile vieţii luxoase de la curtea împăratului. Desfăşurarea dramatică a evenimentelor vă va captiva inimile în timp ce veţi experimenta adevăratul test al loialităţii și triumful credinţei.

Greşeala lui Tom Watkins – în zilele noastre ale eticii de situaţie, această carte oferă oportunitatea excelentă de a cimenta în mintea copiilor faptul că numai prin ascultare de adevăr se ajunge la dobândirea unui caracter nobil și demn. Evenimentele și lecţiile acestei povestiri vor avea un efect semnificativ şi chiar etern asupra multor cititori tineri.

Care este numele ei?

— Chiar de la începutul lecturii, cititorul va experimenta felul în care Dumnezeu, în îndurarea și dragostea Lui, își împlineşte promisiunea de a fi tatăl orfanilor. Pe paginile acestei cărţi veţi descoperi cum El veghează asupra unei fetiţe orfane, a cărei identitate

este descoperită abia la sfârşitul povestirii. Urmăriţi-o pe micuţa Mary şi bucuraţi-vă de nevinovăţia şi puritatea ei.

Micuţa, fetiţa din Israel – *asMitv*

Generali şi împăraţi, diplomaţi şi slujbaşi de rang înalt, profetul lui Dumnezeu şi slujitorul lui, s-au găsit dintr-odată, şi fără voie, implicaţi într-o lucrare stârnită de intervenţia micuţei eroine. Schimbările aduse în vieţile persoanelor în cauză au fost dramatice şi sociale. Dintr-odată viaţa lor a luat o întorsătură nebănuită, nesperată şi, din păcate în unele cazuri, tragică. Cine să fi fost oare acest copil fără nume, însă cu o pregnantă şi sigură prezenţă în viaţa reală?! A fost şi rămâne, cel puţin în mod potenţial, copilul născut în fiecare familie de credincioşi, care aşteaptă să fie crescut pentru un destin care să conteze.

Nimeni nu mă iubeşte – *O.O*.

O. F. Walton, fiind pătrunsă adânc de dragostea lui Dumnezeu, a scris mai mult decât o banală povestire pentru copii, aducând lumină în întunericul suferinţei şi singurătăţii. Această comoară reprezintă o adevărată unealtă pentru a-i mişca pe părinţi şi-i va ajuta atât pe ei cât şi pe copii să realizeze că în vremurile noastre de incertitudine, dragostea e cea care rămâne întotdeauna în picioare.

Promisiunea unui tată – SW» «— a»

Dictatura lui Adolf Hitler părea o ameninţare îndepărtată pentru băiatul de unsprezece ani, Rudi Kaplan. Dar când forţele naziste au invadat Polonia şi au bombardat Varşovia, oraşul în care locuia Rudi, acesta a aflat că el este duşmanul lui Hitler nu doar fiindcă era polonez ci şi pentru că era evreu şi creştin.

Următorii ani i-au schimbat pentru totdeauna viaţa lui Rudi. Bazându-se numai pe promisiunea tatălui său că se vor întâlni după război, Rudi trebuie să înveţe cum să supravieţuiască ascunzându-se, cum să fie cu adevărat curajos şi cum să-şi înfrângă ura pentru duşmani. Trebuie să înveţe să se jertfească pe sine şi să se încreadă în Dumnezeu, care este mai puternic decât orice armată.

În lumea largă – *S*

În acest roman, micuţa Ellen, după ce este despărţită de mama ei, are o copilărie zdruncinată de suferinţă, dar în ciuda fricii şi dezamăgirilor, îşi aminteşte mereu de Cel care este Tatăl orfanilor. Deşi rămâne singură în lumea largă, El are grijă de ea, oferindu-i prieteni adevăraţi şi încununându-i viaţa cu bucurie.

Naufragiaţi dar nu pierduţi – *3 ftw*.

Citind „Naufragiaţi dar nu pierduţi” veţi experimenta durerea celor abandonaţi şi spiritul hotărât de a lupta pentru a supravieţui. Copiii vor fi încântaţi însoţindu-şi eroii într-o călătorie atât de periculoasă în lumea morselor, a vulpilor şi a urşilor polari.

Eliberat de două ori – *3><UuvwJL*

Cu inima plină de vinovăţie, ură şi frică, sclavul Onisim fuge de la stăpânul său, Filimon. Tocmai când libertatea pare mai aproape ca oricând, paşii care îl urmăriseră, îl ajung. Acum trebuie să aleagă: să-şi continue viaţa în acelaşi mod, adică să rămână un sclav al păcatului, sau să-L urmeze pe Christos, părăsind ura şi resentimentele ce i-au chinuit sufletul atâta timp. Ce va alege?

Amy şi fraţii ei

Suferinţa, nevinovăţia şi credinţa unui copil orfan pictează tabloul suferinţei ascunse din jurul nostru, provocându-ne să fim mai sensibili la durerile altora.

La răscruce – *Jlmnu-s*.

Influenţa acestei cărţi va persista în inimile cititorilor încă mult timp după lectură. Lecţiile învăţate din ea îi vor ajuta să se ţină departe de stâncile şi prăpăstiile în care unele din personaje şi-au sfărâmat barca, să-L ia pe Christos la cârmă, să facă alegeri corecte la fiecare răscruce din viaţă şi să intre în final triumfători în portul mântuirii.

Triumful Crucii

Ca şi *Titus – un camarad al crucii* şi *Ştefan – un soldat al crucii*, *Triumful Crucii* prezintă istoria extraordinară a perioadei imediat următoare răstignirii Domnului Iisus, culminând cu evenimentul groaznic al distrugerii Ierusalimului. În mijlocul necazului şi urgiei, în vieţile celor care L-au recunoscut pe Christos ca adevăratul Mesia, speranţa şi fericirea înving groaza şi frica, aducându-le lumină şi bucurie în inimă.

Povestiri de demult – *ref™uufi Jv o*

Această carte conţine trei povestiri în care autorul ilustrează providenţa şi planul desăvârşit al lui Dumnezeu. În ceasurile cele mai întunecate putem rămâne liniştiţi pentru că El ştie când să vină în ajutorul nostru. Ca şi în celelalte povestiri ale lui Christoph Von Schmid, veţi întâlni iarăşi elementul încercărilor severe şi pierderile care par irecuperabile, dar izbăvirea este aproape pentru cei care se încred în Dumnezeu în pofida împrejurărilor.

Eu şi Nobbică – <*dimţi ZBE S'mutw*

O poveste încântătoare despre un băieţel care avea o imaginaţie deosebită şi despre „prietenul" său iubit, căţeluşul Nobbles. Robert îşi aşteaptă tatăl să se întoarcă şi în acelaşi timp se străduieşte să găsească secretul pentru a obţine o haină albă cu care să poată intra pe porţile aurite în Cetatea Fericirii.

Casa Iubirii – Aurelia Wilde este victima încercărilor disperate ale mamei sale de a o înălţa pe un piedestal de neegalat, dar gloria ei este doar de suprafaţă. Spiritul ei nemulţumitor, obiceiul ei de a se plânge mereu se evidenţiază într-un contrast izbitor cu caracterul nobil al servitoarei Doris, care este convinsă că în ciuda necazurilor din viaţa aceasta, va locui într-o zi în Casa Iubirii. Talentele ei şi buna dispoziţie o fac să fie iubită şi apreciată chiar de mulţi oameni distinşi şi educaţi, dar mama Aureliei este plină de gelozie şi invidie. Şi se va răzbuna…

Cavalerul de pe drumul luminii – O alegorie captivantă, o capodoperă literară menită să încurajeze călătorii obosiţi să poarte emblema Regelui, ca pe o lumină strălucitoare în întunericul luptei. Viaţa este portretizată ca o călătorie cu multe pericole, dar care sfârşeşte în Cetatea Marelui Rege. Pe cei care visaţi să faceţi lucruri măreţe pentru Rege, pe cei care vă aflaţi deja în mijlocul luptei, *Cavalerul de pe drumul luminii* vă va inspira să mergeţi plini de curaj înainte.

Înzăpeziţi – & *vang-36 ffiman*

Plină de pericole şi evenimente neaşteptate, această povestire vă va provoca să vedeţi viaţa dintr-o perspectivă deosebită. Veţi fi binecuvântaţi de înţelepciunea şi blândeţea unui bunic iubitor şi de dragostea necondiţionată a nepoţelului său în timp ce amândoi se confruntă cu cele mai dificile decizii din viaţa lor. Din adâncimea disperării până la apogeul bucuriei, această dramă vă va solicita un spectru întreg de răspunsuri emoţionale.

De aceeaşi editură: Promisiunile lui Dumnezeu Promisiuni pentru cei mici 500 – Schiţe de predici

Colecţia *Picuri din Faguri*:

Principii şi metode în viaţa *şi* activitatea învăţătorului Divin Hainele lui Iosif

Colecţia *Eroii Credinţei*: Willaim Carey George Müller Hudson Taylor Amy Carmichael Gladys Aylward